

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

SLÆGTSBOG

FAMILIEN KJERKEMAND FRA SØNDERJYLLAND

FARVERIET

JOHANN OG MARTHA

STEDER DE HAR BOET:

- 1864 HEDSMARK, BYLDERUP BOV
- 1866 TERKELSBØL MARK
- 1878 AGERSKOV
- 1894 KLOVTOFT MARK
- 1895 HELLEVÅD
- 1897 HELLEVÅD MARK (KAMPEN)
- 1899 HYDEVÅD
- 1901 EGVÅD
- 1903 RISE
- 1904 HELLEVÅD
- 1906 STORE EMMERSKE
- 1909 ØSTERBY, DALER SOGN
- 1910 KASSØ
- 1911 HELLEVÅD MARK (KAMPEN)
- 1930 KLOVTOFT (FARVERIET)
- 1939 AABENRÅA

UDGIVET: 2015

TRYK: ÅKAPRINT A/S, TILST

REDAKTION:

JOHAN KIRKMAND

BENT KIRKMAND

KAY KJERKEMAND

KORREKTUR:

EDITH MOESLUND

KOPIERING FRA DENNE BOG ER TILLADT.

FORORD

Året er 2015. Vi har besluttet at afslutte indsamlingen af oplysninger om vor fars slægt og kan hermed præsentere bogen om Kirkmandslægten gennem de seneste ca. 260 år. Den omfatter 97 familier med 284 personer.

Under arbejdet er drømmen om at finde svar på alle detaljer – navnlig om mine fars søskende, der blev sendt eller bosatte sig i Tyskland – været brændende, selv om helhedsbilledet var klarlagt. Det er navnlig på det område, valget faldt på at afslutte arbejdet og at udgive bogen, medens tiden er til det.

Vel, slægtsforskning slutter aldrig. Der kan altid findes noget nyt. Vor slægt optræder på grund af Sønderjyllands specielle historie både i danske og tyske arkiver. Vi indrømmer, at vi ikke har søgt optimalt i de tyske arkiver om nogle af mine fars søskende. Vi opfordrer de kommende generationer til at tage den "handske" op – et spændende arbejde venter!

Indsamlingen af materiale til bogen startede som nævnt i 2001. Jeg har ikke kontinuerligt arbejdet på bogen gennem de nævnte 14 år. Der har været pauser op til flere år grundet tragedier i familien samt udarbejdelsen af bogen om min mors slægt.

Stor hjælp har min bror. Bent Kirkmand – ydet ved at skrive nogle artikler, deltaget i arkivarbejdet og ikke mindst det store arbejde med opsætning af bogen. Flere arbejdsopgaver kunne nævnes – ligesom han deltog i Polenturen.

Min anden bror. Kay Kjerke mand – har også medvirket ved bogens udarbejdelse. Hovedopgaverne har været fotografering, billedbearbejdelse, søge arkivoplysninger på nettet, samt altid parat til en tur ned til Sønderjylland eller Sydslesvig for at finde spor fra vor slægt.

Tak til familien, der modtog os med interesse og venlighed, når vi bad om slægtsoplysninger. Uden dette samarbejde ingen bog.

Endnu engang stor tak til alle for hjælpen til udarbejdelsen af bogen.

Juni 2015

Johan Kirkmand

INDHOLDSFORTEGNELSE

FORORD	3
INTRODUKTION	11
JOHANN KJERKEMANDS BEDSTEFORÆLDRE	15
<i>Hans og Merreth</i>	15
JOHANN KJERKEMANDS FORÆLDRE	17
<i>Hans og Ane</i>	17
FAMILIEN KJERKEMAND FRA SØNDERJYLLAND	21
<i>Johann og Martha</i>	21
<i>Johann Mortensen Kjerkeemand</i>	22
<i>Martha Alvine Kjerkeemand født Schmidt</i>	29
MARTHA KJERKEMANDS FORÆLDRE	33
<i>Augusta og Frederik</i>	33
FAMILIEN KJERKEMANDS FJORTEN BØRN	39
1. <i>Hans Rasmussen Petersen Kirkemand</i>	40
2. <i>Kjestine Marie Wilkenskjeld født Kjerkeemand</i>	40
3. <i>Frederik Hansen Kirkmand</i>	40
4. <i>Alvine Mortensen Tupeit født Kirkemand</i>	40
5. <i>Petrine Maria Petersen født Kierkeemand</i>	40
6. <i>Peter Christian Kjerkeemand</i>	40
7. <i>Anna Mortensen Schmidt født Kirkmand</i>	40
8. <i>Johann Kjerkeemand</i>	40
9. <i>Johannes Mortensen Kirkmand</i>	40
10. <i>Martin Mortensen Kirkmand</i>	40
11. <i>Martha Alvine Ostenfeld født Kirkmand</i>	40
12. <i>Martin Mortensen Kjerkeemand</i>	40
13. <i>Jørgen Petersen Kjerkeemand</i>	40
14. <i>Otto Petersen Kirkmand</i>	40
1. BARN: HANS RASMUSSEN PETERSEN KIRKEMAND	41
<i>Hans Rasmussen Petersen Kirkemand</i>	42
2 BARN: KJESTINE MARIE WILKENSKJELD FØDT KJERKEMAND	45
<i>Kjestine Marie Wilkenskjeld født Kjerkeemand</i>	46
<i>Hans Peter Wilkenskjeld</i>	48
Kjestine og Hans Peters 1. barn: Anne	49
<i>Anne Johanne Späth født Wilkenskjeld</i>	50
<i>Poul Martin Späth</i>	51

<i>Anne og Poul Martins 1. barn: Poul</i>	52
<i>Anne og Poul Martins 2. barn: Aase</i>	54
Kjestine og Hans Peters 2. barn: Erika	57
<i>Erika Meta Rasmussen født Wilkenskjeld</i>	58
<i>Hans Christian Rasmussen</i>	59
<i>Erika og Hans Christians 1. barn: Finn</i>	60
<i>Erika og Hans Christians 2. barn: Ib</i>	62
<i>Erika og Hans Christians 3. barn: Jytte</i>	64
<i>Erika og Hans Christians 4. barn: Hanne</i>	64
3. BARN: FREDERIK HANSEN KIRKMAND	67
<i>Frederik Hansen Kirkmand</i>	68
<i>Elly Kirkmand født Gripp</i>	78
Frederik og Ellys barn: Fritz	80
<i>Fritz Johan Wilhelm Kirkemand</i>	81
<i>Theodora Elisabeth Kirkemand født Madsen</i>	82
<i>Fritz og Elisabeths 1. barn: Sonja</i>	84
<i>Sonja Hoier født Kirkemand</i>	85
<i>Helge Hoier</i>	86
<i>Sonja og Helges 1. barn: Preben</i>	87
<i>Sonja og Helges 2. barn: Kirsten</i>	90
<i>Fritz og Elisabeths 2. barn: Rita</i>	91
<i>Rita og Prebens barn: Karina</i>	92
<i>Karina Smedemark født Christensen</i>	93
<i>Fritz og Elisabeths 3. barn: Finn</i>	96
4. BARN: ALVINE MORTENSEN TUPEIT FØDT KIRKEMAND	101
<i>Alvine Tupeit født Kirkemand</i>	102
<i>Max Tupeit</i>	104
Alvine og Otto Steinbocks 1. barn: Anna	105
<i>Anna Sørensen født Kierkemand</i>	106
<i>Niels Christian Sørensen</i>	108
<i>Annas barn: Helge</i>	109
<i>Anna og Niels' 1. barn: Preben</i>	112
<i>Anna og Niels' 2. barn: Holger</i>	113
<i>Anna og Niels' 3. barn: Birger</i>	116
Alvine og Otto Steinbocks 2. barn: Gottfried	118
Alvine og Max Tupeits 1. barn: Karl	119
Alvine og Max Tupeits 2. barn: Liselotte	119

5. BARN: PETRINE MARIE PETERSEN FØDT KIRKEMAND	121
<i>Petrine Petersen født Kirkemand .....</i>	<i>122</i>
<i>Christian Petersen .....</i>	<i>124</i>
6. BARN: PETER CHRISTIAN KJERKEMAND	127
<i>Peter Christian Kjerke mand .....</i>	<i>128</i>
<i>Gerda Kjerke mand født Hansen .....</i>	<i>132</i>
7. BARN: ANNA MORTENSEN SCHMIDT FØDT KIRKEMAND	133
<i>Anna Schmidt født Kirkmand .....</i>	<i>134</i>
<i>Wilhelm Franz Schmidt .....</i>	<i>137</i>
   Anna og Willis 1. barn: Wilhelma	139
<i>Wilhelma Martha Maria Huhs født Schmidt .....</i>	<i>140</i>
<i>Erwin Franz Huhs .....</i>	<i>142</i>
<i>Wilhelma og Erwins 1. barn: Frank .....</i>	<i>144</i>
<i>Frank og Christas 1. barn: Anna .....</i>	<i>144</i>
<i>Frank og Christas 2. barn: Rene' .....</i>	<i>144</i>
<i>Frank og Christas 3. barn: Mark .....</i>	<i>145</i>
<i>Frank og Christas 4. barn: Christian .....</i>	<i>145</i>
<i>Frank og Christas 5. barn: Jan-Henrik .....</i>	<i>145</i>
<i>Wilhelma og Erwins 2. barn: Michael .....</i>	<i>146</i>
   Anna og Willis 2. Barn: Willi-Heinz	147
<i>Wilhelm Heinz Schmidt .....</i>	<i>147</i>
<i>Helga Schmidt født Kopp .....</i>	<i>148</i>
   Anna og Willis 3. barn: Heribert	149
<i>Heribert Josef Schmidt .....</i>	<i>150</i>
<i>Emmi Schmidt født Tier .....</i>	<i>151</i>
<i>Heribert og Emmis barn: Marion .....</i>	<i>152</i>
8. BARN: JOHANN KJERKEMAND	153
<i>Johann Kjerke mand .....</i>	<i>154</i>
<i>Agnes Marie Kjerke mand født Hansen .....</i>	<i>158</i>
   Johann og Agnes' 1. barn: Martha	160
<i>Martha Christine Knudsen født Kjerke mand .....</i>	<i>161</i>
<i>Theodor Knudsen .....</i>	<i>162</i>
<i>Martha og Theodors 1. barn: Jan .....</i>	<i>164</i>
<i>Martha og Theodor's 2. barn: Kim .....</i>	<i>168</i>
<i>Martha og Theodor's 3. barn: Vita .....</i>	<i>172</i>
   Johann og Agnes' 2. barn: Dødfødt Pige	174

Johann og Agnes' 3. barn: Ove	175
Ove Kristian Kjerkeemand.....	175
9. BARN: JOHANNES MORTENSEN KIRKMAND	177
Johannes Mortensen Kirkmand.....	178
Anna Marie Kirkmand født Jørgensen	187
Johannes og Annas 1. barn: Ellen	190
Ellen Christensen født Kirkmand.....	191
Harald Christensen	192
Ellen og Haralds barn: Arnold	193
Johannes og Annas 2. barn: Lars	194
Lars Johan Kirkmand	195
Eva Kirkmand født Nielsen	197
Lars' 1. barn: Kirsten	198
Evas 1. barn: Palle	200
Lars og Evas 1. barn: Henning.....	204
Lars og Evas 2. barn: Hanne.....	210
Johannes og Annas 3. barn: Johannes	212
Johannes Jørgensen Kirkmand.....	213
Sisse Kirkmand født Dam	215
Johannes og Sisses 1. barn: Børge	216
Margit Kirkmand født Ebsen	217
Børges 1. barn: Rikke	218
Børge og Margits 1. barn: Ninna	219
Børge og Margits 2. barn: Trine.....	220
Børge og Margits 3. barn: Jacob.....	220
Johannes og Sisses 2. barn: Bjarne.....	221
Bjarne og Annettes 1. barn: Pernille	224
Bjarne og Annettes 2. barn: Mikkel.....	225
Lene Dorit Kirkmand født Andersen.....	226
Johannes og Sisses 3. barn: Vagn.....	227
Jytte Zaulich Kirkmand født Madsen.....	228
Vagn og Jyttes 1. barn: Johnny	228
Jonna Fokdal Kirkmand født Madsen	229
Vagn og Jonnas 1. barn: Daniel.....	230
Vagn og Jonnas 2. barn: Mathias	230
Vagn og Jonnas 3. barn: Nanna	230
Vagn og Jonnas 4. barn: Jannie.....	231

<i>Johannes og Sisses 4. barn: Gert</i>	232
<i>Marianne Bach Kirkmand født Jensen</i>	233
<i>Gert og Mariannes 1. barn: Benjamin</i>	234
<i>Gert og Mariannes 2. barn: Rasmus</i>	235
Johannes og Annas 4. barn: Petra	236
<i>Petra Petersen Brandt født Kirkmand</i>	236
<i>Per Brandt</i>	238
<i>Petra og Pers 1. barn: Birgitte</i>	239
<i>Petra og Pers 2. barn: Stinne</i>	242
Johannes og Annas 5. barn: Henrik	243
<i>Henrik Mortensen Kirkmand</i>	243
Johannes og Annas 6. barn: Hans	245
<i>Hans Christian Kirkmand</i>	245
<i>Karen Kirkmand født Johannsen</i>	247
Johannes og Annas 7. barn: Jørgen	248
<i>Jørgen Hansen Kirkmand</i>	249
<i>Jonna Christine Kirkmand født Hinrichsen</i>	250
<i>Jørgen og Jonnas 1. barn: Anna Birgitte</i>	251
<i>Jørgen og Jonnas 2. barn: Leif</i>	253
10. BARN: MARTIN MORTENSEN KIRKMAND	255
11. BARN: MARTHA ALVINE OSTENFELD FØDT KIRKMAND	257
<i>Martha Ostensfeld født Kirkmand</i>	258
<i>Knud Ostensfeld</i>	262
Martha og Knuds 1. barn: Inge	263
<i>Inge Elise Marie Kristensen født Ostensfeld</i>	264
<i>Oluf Skak Kristensen</i>	265
<i>Inge og Olufs 1. barn: Peter</i>	266
<i>Inge og Olufs 2. barn: Christian</i>	267
Martha og Knuds 2. barn: Dødfødt dreng	268
Martha og Knuds 3. barn: Jens	268
<i>Jens Carl Ostensfeld</i>	269
<i>Annalise Nielsen</i>	270
<i>Jens' 1. barn: Betina</i>	270
<i>Annalises 1. barn: Ole</i>	270
<i>Annalises 2. barn: Charlotte</i>	270
12. BARN: MARTIN MORTENSEN KIRKMAND	271

<i>Martin Mortensen Kirkmand</i>	272
13. BARN: JØRGEN PETERSEN KJERKEMAND	277
<i>Jørgen Petersen Kjerke mand</i>	278
<i>Nikoline Marie Kjerke mand født Petersen</i>	285
Jørgen og Nikolines 1. barn: Johan	288
<i>Johan Mortensen Kirkmand</i>	289
<i>Kirsten Elisabeth Kirkmand født Olsen</i>	292
<i>Johan og Kirstens 1. barn: Karina</i>	296
<i>Johan og Kirstens 2. barn: Ann-Britt</i>	299
<i>Johan og Kirstens 3. barn: Rune</i>	302
<i>Johan og Kirstens 4. barn: Gunhild</i>	305
<i>Johan og Kirstens 5. barn: Bjarke</i>	308
<i>Bjarke olsen kirkmand</i>	308
Jørgen og Nikolines 2. barn: Bent	310
<i>Bent Niels Petersen Kirkmand</i>	311
<i>Susanne Høpfner Kirkmand født Laursen</i>	314
<i>Bent og Susannes barn: Martin</i>	316
Jørgen og Nikolines 3. barn: Kay	319
<i>Kay Petersen Kjerke mand</i>	320
<i>Ingelise Laier Kjerke mand født Svendsen</i>	323
14. BARN: OTTO PETERSEN KIRKMAND	325
<i>Otto Petersen Kirkmand</i>	326

INTRODUKTION

For næsten 15 år siden begyndte jeg at samle oplysninger om vor slægt: KIRKMAND. Mine bedste-forældre var centrale personer fra begyndelsen af dette arbejde. Jeg samlede og nedskrev, hvad mine onkler og tanter fortalte om dem.

Spørgsmålet var fra starten: Hvor mange børn fødte min bedstemor? Ja, 13 navne lærte jeg at kende, fra jeg var barn, hvoraf en – Martin – var død i 1933. Min far, der er den næst yngste af disse 13 børn, har aldrig omtalt andre end de nævnte. Men hans ældre søskende antydede, at der var født tvillinger – altså 15 børn i alt i familien. Vi har søgt gennem nogle år for at finde disse tvillinger, men forgæves. Arbejdet var vanskeligt, da mine bedsteforældre har boet mange steder i Sønderjylland. Disse bosteder skulle først findes, før vi kunne bede om at se kirkebøgerne. Vi fandt altså ikke nævnte tvillinger. Vel, tvillingerne kunne være dødfødte, så de ikke blev døbt og dermed ikke noteret i kirkebøgerne. Det var det nærmeste, vi kunne komme desangående.

Men her i efteråret 2014 fik vi et gennembrud. I Otto's journal fandt vi en oversigt over fødte børn i familien. Den var udarbejdet af en læge fra Aabenraa:

Læge Dr. Michelsen Aabenraa, oplyser 18/6-25:

Pt.: Otto Petersen Kirkmand f. 4/4-17.

i Hellevad, Aabenraa Amt.

Forældrene:

Fader: Johan Mortensen Kirkmand, f. 9/3-64 i

Hyllerup Sogn, Tønder Amt.

Moder: Martha Oline K. f. 20/11-73 i Bresen, Westfalen.

Faderen er Arbdm.

Bopæl: Hellevad.

Søskende:

Nr. 1 Hans 30 År

Nr. 2 Christien 29 År

Nr. 3 Frederik 28 År

Nr. 4 Alvine 26 År

Nr. 5 Peter 23 År

Nr. 6 Petrine 23 År.

Nr. 7 Anna 21 År.

Nr. 8 Johannes 12 År.

Nr. 9 Johan 20 År

Nr. 10 Pt.

Nr. 11 Martha 14 År

Nr. 12 Martin 12 År Indl. På D.K.A. 1/9 - 23 ligger på $\sqrt{6}$. (DKA Diabetes type 1)

Nr. 13 Jørgen 11 År

Martin Nr. 12 lider af en svækkelse i armene og opholder sig i et børnehjem i Vejle. ??

De andre er raske.

Der er 4 døde søskende til den åndssvage: De 3 døde, inden de blev døbt. Den 4. hed

Martin Mortensen Kirkmand f. 1912, døde 1913.

De døde alle af lungebetændelse.

Her ser vi navnene på de 13 nævnte børn, samt 4 dødfødte, der ikke er registeret med årstal. Vi kan også se, at lægen ikke er særlig korrekt, da onkel Otto er anført med nummer 10, selv om han er den sidstfødte i familien – altså nr. "14". Lægen hævder også, at der er 2 Martin 'er, der er født i 1912, og at den ene er død året efter. Det lyder lidt usandsynligt. Vel, tager vi lægen på ordet, så har min bedstemor født 17 børn.

Det viste sig, at lægen havde ret angående de to Martin 'er. Vi har nu fundet en Martin, der er født i 1909, og som døde elleve måneder gammel samme år. Vi har ikke fundet årstallene på de 3 eventuelle dødfødte børn. Vi har søgt i alle kirkebøger i de sogne, hvor vores bedsteforældre har boet uden resultat.

En anden meget diskuteret sag er familiens sociale forhold. Da jeg var barn og på familiebesøg hos onkel Johannes, kom han hver gang ind på, at bedstefar drak. Min far svarede hver gang med ordene: "Det kan ikke have været meget, han har drukket, for de ejede ikke noget." Her endte den diskussion hver gang. Hverken min far – næst yngste - eller onkel Otto, der var den yngste i børneflokket, har aldrig nogensinde sagt et negativt ord om deres far, medens nogle af de ældre ofte gjorde det – men druk blev kun nævnt.

Der findes mellem 50 og 100 siders dokumenter i Landsarkivet i Aabenraa med udskrifter fra retssager mod mine bedsteforældre. I 1911 og 12 bliver der af myndighederne (tyske) anlagt sag ved retten i Aabenraa. Der stilles krav om, at forældreretten fratages mine bedsteforældre i forhold til følgende: onkel Hans, Frederik, Peter og tante Anna samt Alvine. Petrine havde de frivilligt bortadopteret. Anklageren fremlægger skriftlige at børnene optræder uden opdragelse (fra præsten i Hellevad, skolelederen og lærerinden i Hellevad samt gendarmen). De småstjæler, skulker fra skolen, laver ballade i skolen og på egnen. De er ustyrlige – og betegnes som ledere af uro i skolen. Samtaler med faderen hjælper ikke på deres opførsel, og samtale med moderen ender i hendes meget grove sprogbrug. Bedstefar karakteriseres som drunker, men børnene betegnes som normale. Anklageren forlanger, at forældreretten fratages mine bedsteforældre.

Bedstefar vinder sagen ved Aabenraa ret. Anklageren er vedholdende og appellerer til retten i Flensborg, hvor dommen går imod min bedstefar. Han går frem og tilbage fra Flensborg. Forældremyndigheden bliver frataget mine bedsteforældre for de nævnte børn. Onkel Hans får en værge på Mjølsmark, Alvine en værge i Hellevad og onkel Frederik, Peter og tante Anna sendes ned til 3 små landsbyer (i nærheden af hinanden) midt mellem Slesvig og Rendsborg.

I 1915 kommer den næste retssag. Min bedstemor bliver dømt for tyveri. Hun har sammen med onkel Johann og Johannes stjålet kartofler – den mindste dreng fik en lille sæk kartofler på ryggen, står der i anklageskriftet. Drengene stjæler også brænde, samt sveller fra en mergelbane. Johann skulker fra skolen og kaster sten på kvæg. Bedstefar benævnes igen som drunker, han har dom for tyveri og hæleri, samt fået 3 dages fængsel for slagsmål. Anklagen lyder på, at sådanne forældre ikke er egnede til at opdrage deres børn, når de oplæres til tyveri. Igen støtteskrivelser fra præsten og skolen til anklagen. Dommen lyder på, at forældreretten for de 2 drenge fratages mine bedsteforældre. Onkel Johann og Johannes sendes ned i Tyskland. De bliver anbragt på gårde i nærheden af Hohenfelde, der ligger øst for Kiel – ud mod Østersøen.

Senere bliver onkel Martin i 1916, anbragt hos asylforsorgen i Nordslesvig og i 1923 sendt til Den kellerske Institution i Bregninge og onkel Otto bliver i 1925 underlagt åndssvageforsorgen i Ribe. Ja, fakta er altså, at mine bedsteforældre ud af 14 børn kun beholdt forældreretten over 3: Faste Martha, Jørgen (min far) og den 11 måneder gamle, afdøde Martin.

Historisk set kan nævnes, at den tyske gendarm hed Tamms, der var stationeret i Røde kro. Han nævnes flere gange i andre artikler.

Alle dokumenter er selvfølgelig skrevet på tysk – dels i hånden dels med maskine. Vi indrømmer, at vi har mere end svært ved at læse det håndskrevne tyske, men ovenstående referat er skrevet efter vore bedste evner. Min bror Bent har udført et stort arbejde med læsning af det tyske.

Anklageskrifterne fortæller os om en familie, hvor der til tider er massive sociale problemer – ingen tvivl om det. Vi har fundet regnskaberne for Hellevad kommune fra 1908 til 1916, og deri kan vi læse, at mine bedsteforældre fra 1909 har fået fattighjælp hvert år. Beløbene varierer meget fra 211,00 Mark i 1909 til f. eks. 512,00 Mark i 1911 og 545,60 Mark i 1914 til 214,36 Mark i 1916. Der var tale om et fast beløb – vedtaget af kommunalbestyrelsen – samt refusion efter regning. Hvor mange år, familien fik fattighjælp, har vi ikke fundet. Vi kan også konstatere, at tyverierne har bag-

grund i nød og ikke i berigelse – familien har ikke hver dag haft mad i huset. Heller ikke brænde til opvarmning. I foråret 2014 talte jeg med en 94 årig mand, der har kendt mine bedsteforældre. Han sagde blandt andet: ”Kirkmands, de var meget, meget fattige”. Jeg skriver ikke dette for at undskylde min bedstefar, for han bærer et stort ansvar for familiens ve og vel. Det skinner også igennem i min erindring – mest fra min far – at min bedstefar ikke helt erkendte sit medansvar, da han så retssagerne som et led i kampen mellem dansk og tysk. Han var jo meget dansk og mente, at de tyske myndigheder havde straffet ham derfor. Ja, han følte sig som offer. Bedstefar rasede mod, at hans børn blev sat i pleje hos tyske familier langt nede i Tyskland. Min far så retssagerne fra samme vinkel.

Vi taler i dag om, hvor svært det er at bryde den sociale arv. Ser vi på min fars søskende, skulle man tro, at de ville ende i samme sociale problemer som deres forældre. Men det skete ikke. Alle undtagen onkel Hans, onkel Otto, onkel Peter og tante Martha erhvervede egen bolig, og ingen af dem har haft behov for social hjælp. Alle har økonomisk klaret sig selv. Jeg har også gennem mange år bemærket, at min far og hans søskende var ærlige mennesker. Klart, disse 13 søskende brød den sociale arv med flere længder set ud fra anklageskrifterne.

Næsten alle vendte hjem til forældrene, da deres værgeforhold blev ophævet, og jeg bemærkede også allerede som barn, at der var et sammenhold blandt disse søskende bortset fra et par stykker, der mere eller mindre ikke ville kendes ved familien.

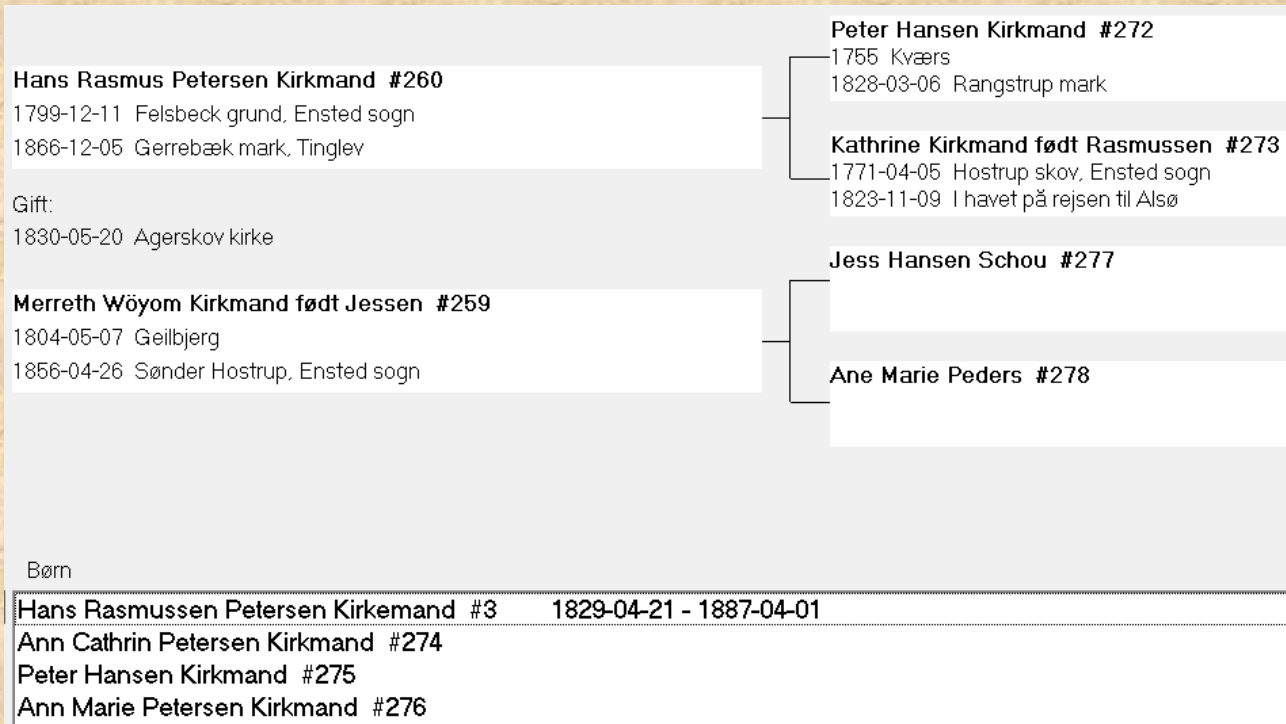
De yngste i denne store børneflokk udtalte – som nævnt – aldrig noget negativt om deres far, så skal forklaringen nok findes i, at bedstefar gennem de sidste 10 år af sit liv søgte kontakt med Jehovas Vidne bevægelsen. Det resulterede i, at han sammen med min far i 1934 meldte sig ud af folkekirken. Man drikker ikke i Jehovas Vidner samfundet. Han var altså også et søgende menneske.

Jeg forsøger at beskrive den enkeltes oplevelser med baggrund i deres opvækststeder i de personlige artikler.

Johan Kirkmand

**JOHANN KJERKEMANDS BEDSTEFORÆLDRE
HANS OG MERRETH**

Hans Kirkmand er født 1799 på Felsbeck grund, Ensted sogn.
Forældre er Peter Hansen Kirkmand og Kathrine Rasmussen fra Rangstrup.

I 1830 giftede Hans sig med Merreth Jessen. De fik 7 børn, de fire overlevede.

Hans døde 67 år gammel på Gerrebæk mark ved Tinglev.

Merreth Kirkmand er født 1804 på Geilberg, Agerskov sogn af forældrene Jess Hansen Schou og Anne Marie Peders.

1830 giftede Merreth sig med Hans Rasmus Petersen Kirkmand. Sammen fik de syv børn, hvoraf følgende overlevede:

- Hans Rasmussen Petersen Kirkmand blev født 1829 (det er vores oldefar)
- Ann Cathrin Petersen Kirkmand
- Peter Hansen Kirkmand
- Ann Marie Petersen Kirkmand

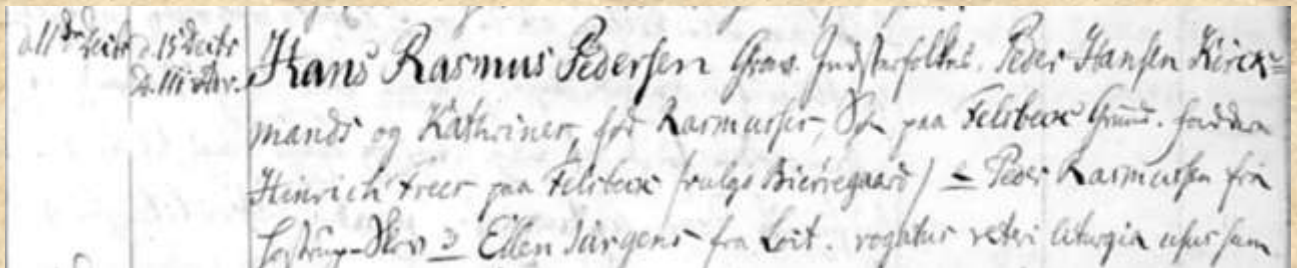
Merreth døde 52 år gammel i Sønder Hostrup og blev begravet på Ensted kirkegård.

KIRKEBOGSNOTATER

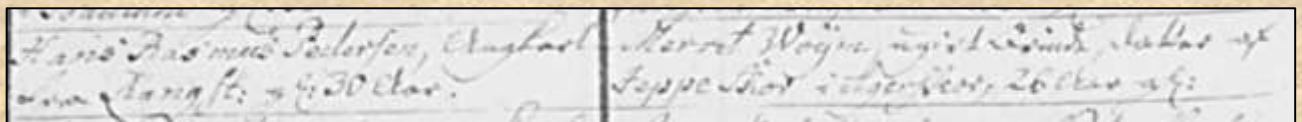
Af kirkebogsnotater har vi fundet følgende oplysninger om Hans og Merreth:

Ensted kirkebog: Ny udgave opslag 65

Hans Rasmus Petersen Kirkmand
Født 1799-12-11 på Felsbeck grund.
Døbt 1799-12-15

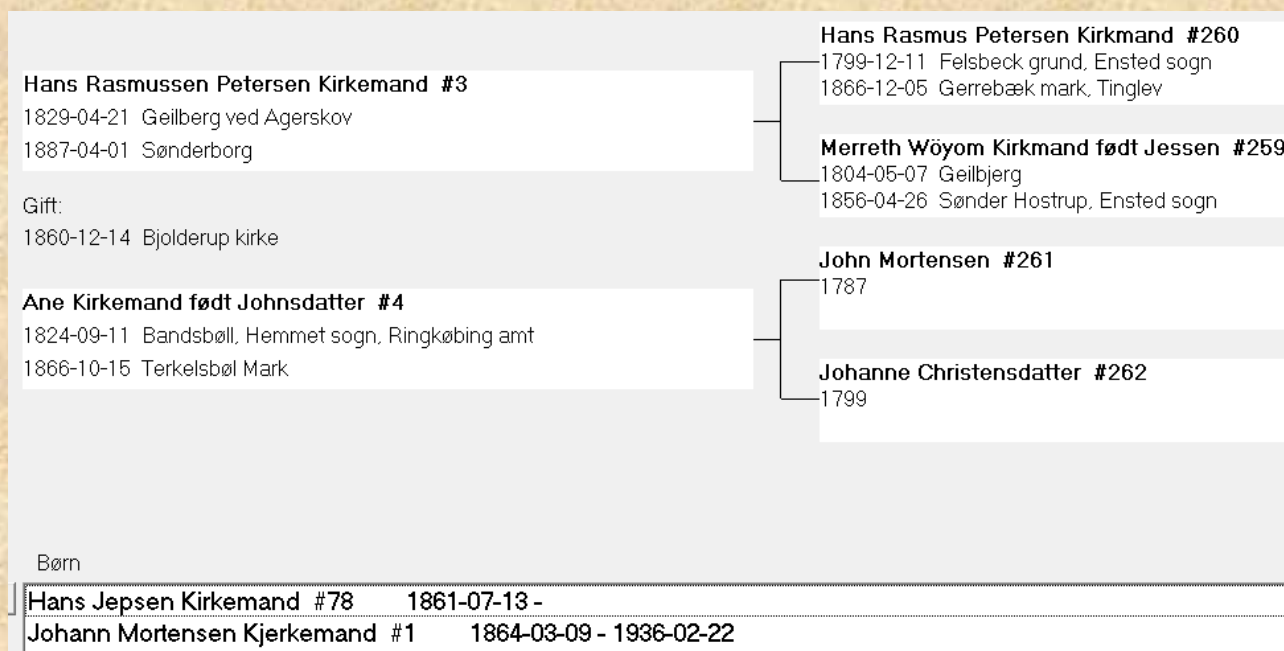
Fra Agerskov kirkebog: Ny udgave opslag 75
Gift 1830-05-20

Faddere:

**JOHANN KJERKEMANDS FORÆLDRE
HANS OG ANE**

Hans Kirkmand er født i Geilberg ved Agerskov og døbt i Agerskov kirke den 3. maj 1829.

Det er meget begrænset, hvad arkiverne oplyser om Hans Kirkmand. Bl.a. har vi ikke fundet, hvor han er konfirmeret. Han har med stor sandsynlighed som ung og yngre arbejdet ved landbruget.

Den 14. december 1860 gifter han sig med Ane Johnsdatter i Bjolderup kirke. Han kom dengang fra Rebbøl ved Bolderslev.

De bosatte sig i Hedsmark, Byllerup sogn. 1861 blev Hans Jepsen født, og 1864 blev vores farfar Johann Mortensen født i Hedsmark ved Smedager - tæt ved den nuværende dansk/tyske grænse.

Der, hvor de bor, kaldes "Inderste", hvilket betyder, at de har boet på en gård - nok kun i et eller to værelser. De har så arbejdet på gården og måske også hjulpet på nabogårdene.

Min far har også fortalt, at min oldefar var næsten 2 meter høj. Den oplysning havde han fra min farfar.

Politimesteren i Sønderborg meddeler i 1887, at oldefar den 1. april har begået selvmord. I denne skriftlige meddelelse benævnes Hans Kirkmand som arbejdsmand uden en fast adresse, hvilket antyder, at han var subsistensløs.

Den tyske tekst fra kirkebogen:

Die hiesige Polizeiverwaltung zeigt schriftlich an, daß der Arbeiter Hans Rasmussen Petersen Kirkemand, sieben und fünfzig Jahre und elf Monate alt, lutherischer Religion, geboren zu Geilberg, Gemeinde Aggerschau, Kreis Hadersleben, angeblich Witwer (Name der verstorbenen Ehegattin unbekannt), Sohn der ledigen Marret Hoyer zu Geilberg, zu Sonderburg und dem Wirthshause des Wirts Ole Larsen am ersten April des Jahres tausend achthundert achtzig und sieben, vormittags vier ein halb Uhr erhängt und tod aufgefunden worden ist. Einen festen Wohnort hat der Verstorbene nicht gehabt.

Der Standesbeamte

Morath

Die Übereinstimmung mit dem Hauptregister beglaubigt.

Sonderburg, den 2ten April 1887.

Der Standesbeamte

Morath

Ane Johnsdatter er født i Bandsbøll, Hemmet sogn i Ringkøbing amt.

Hun blev vaccineret mod kobber som fireårig i Varde af distriktslæge Murtfeld.

I 1845 var hun tjenestepige ved Andreas Christian Rasch i Hostrup ved Tønder.

Hun giftede sig med Hans Rasmussen Petersen Kirkemand den 14. december 1860 i Bjolderup kirke ved Bolderslev. Hun kom dengang fra Smedager ved Tinglev.

De bosatte sig i Hedsmark, Byllerup sogn. 1961 fødte hun Hans Jepsen Kirkemand og 1964 fødte hun vores farfar Johann Mortensen Kirkemand.

I oktober 1866 døde hun på Terkelsbøl mark og blev begravet på Tinglev kirkegård.

Definition: "Inderste" betyder at de boede i inderste huse, som hørte til en gård.

Inderste omfatter forskellige grupper mennesker.

Foruden egentlige landarbejdere var det også en del tidligere gårdbrugere, som var på aftægt, en del tjenestefolk, som regel gifte der boede i et hus tilhørende den gård, hvor de tjente.

KIRKEBOGEN BRYLLUPSNOTAT

Af kirkebogsnotater har vi fundet følgende oplysninger om Hans og Ane:

Bjolderup Kirkebog:

Bryllup 1860-12-14

Hans Rasmussen Petersen Kirkmann i Rebbøl og Anne Johnsdatter i Smedager.

Kirkeb. 14.
 Bryllup Hans Rasmussen Petersen Kirk-
mann, ægte søn af Hans Rasmussen Petersen
Kirkmann og hustru Merret J. Woien i
e. Agerskov,
 Født den 21. April 1829.
 Vacc. den 16. Aug. 1839 og
 Pigen Anne Johnsdatter, ægte datter
af John Mortensen og hustru
 Født den 11. September 1824
 Vacc. den 26. Juni 1828 af Murtfeldt.

Ungkarl Hans Rasmussen Petersen Kirk-
mann, ægte søn af Hans Rasmussen Petersen
Kirkmann og hustru Merret J. Woien i
Agerskov.

Født den 21. april 1829

Vacc. den 16. aug. 1839 og

pigen Anne Johnsdatter, ægte datter

af John Mortensen og hustru

Født den 11. september 1824

Vacc. den 26. juni 1828 af Murtfeldt i Varde.

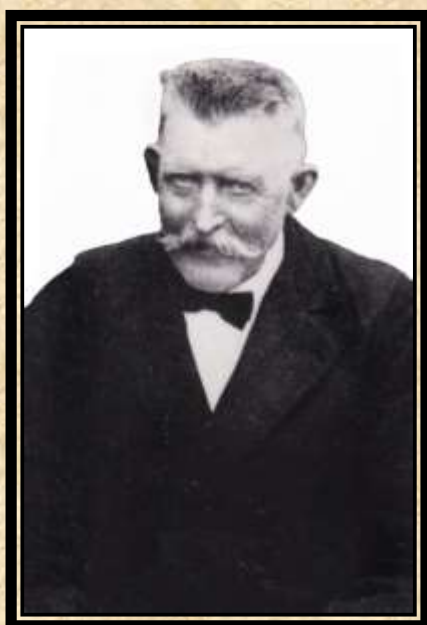
TROLOVELSES NOTATER

Bjolderup Kirkebog:
Trolovet 1860-11-10

10de November
 Dr. Karl Haus Rasmussen Petersen Rixman
 og h. Fru af Haus Rasmussen Petersen
 Rixman og h. Fru Merret J. Nielsen i Agers-
 skov Solt den 21 April 1829
 Naar: den 16 August 1839,
 og Rigsdame Anne Johndatter, og h. Datter af
 John Mortensen og h. Fru
 Solt den 11de September 1824,
 Naar: den 26 Juni 1828 af Hestfeldt
 H. R. T. Rixman Hans Jensen
 og h. Fru
 23 Sønd. aft. Trin. et fgg -
 Rigtig fader for af h.
 Nielsen

10de November 1860. -
 14de December
 Dr. Karl Haus Rasmussen Petersen Rixman, 31
 Reppel og Rigsdame Anne Johndatter i Søndager, 36
 Aar gl., forvordigt for Damp. og giftet ind den 10 November
 1860

FAMILIEN KJERKEMAND FRA SØNDERJYLLAND
JOHANN OG MARTHA

Johann Mortensen Kjerke mand #1

1864-03-09 Hedsmark, Bylderup sogn, Slogs Herred, Tender amt.
1936-02-22 Amtsygehuset i Aabenraa

Gift:

1894-10-02 Hellevad kirke

Martha Alvine Kjerke mand født Schmidt #2

1873-11-20 Siedel Kreis Shroda
1943-02-01 Det Kommunale sygehus i Aabenraa

Hans Rasmussen Petersen Kirkemand #3

1829-04-21 Gelberg ved Agerskov
1867-04-01 Sønderborg

Ane Kirkemand født Johns datter #4

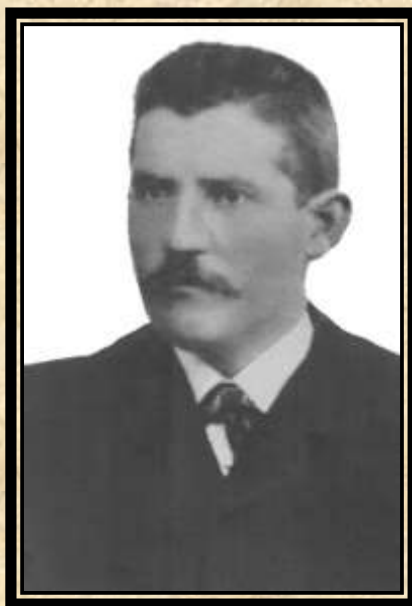
1824-09-11 Bandsbøll, Hemmet sogn, Ringkøbing amt
1866-10-15 Terkelsbøl Mark

Frederik Schmidt #5

Augusta Schmidt født Klingbeil #6

	Barnets navn	BK-nr.	Datoer
1	Hans Rasmussen Petersen Kirkemand	7	1894-11-13 - 1972-01-23
2+	Kjestine Marie Wilkenskjeld født Kjerke mand	8	1895-11-21 - 1975-02-05
3+	Frederik Hansen Kirkmand	9	1897-06-11 - 1975-05-21
4+	Alvine Mortensen Tupeit født Kirkemand	10	1898-07-25 - 1987-08-24
5+	Petrina Maria Petersen født Kierke mand	11	1899-12-16 - 1970-09-14
6+	Peter Christian Kjerke mand	12	1901-06-02 - 1979-05-21
7+	Anna Mortensen Schmidt født Kirkmand	13	1903-02-17 - 1993-01-10
8+	Johann Kjerke mand	14	1904-12-13 - 1987-12-29
9+	Johannes Mortensen Kirkmand	15	1906-11-12 - 1986-12-17
10+	Martin Mortensen Kirkmand	258	1909-01-22 - 1909-12-31
11	Martha Alvine Ostenfeld født Kirkmand	16	1910-08-28 - 1982-01-19
12+	Martin Mortensen Kjerke mand	17	1912-09-25 - 1933-09-15
13	Jørgen Petersen Kjerke mand	18	1914-03-03 - 1998-05-10
14	Otto Petersen Kirkmand	19	1917-04-04 - 1996-08-25

JOHANN MORTENSEN KJERKEMAND

* 1864-03-09 - †1936-02-22

Johann Mortensen Kirkmand er døbt Kjerkemand. De fleste i familien i dag bruger stavningen Kirkmand, der mere følger dansk retskrivning. I de historiske kilder findes flere forskellige måder at stave vort familienavn på.

Johann Mortensen Kirkmand er født i Hedsmark, Byllerup Bov, lige nord for den nuværende dansk/tyske grænse. Familien bestod også af en storbroder, og i kirkebogen får forældrene titlen: Hyreinderste, hvilket skulle betyde, at de boede til leje. Familien bliver på et tidspunkt opløst på grund af moderens død, og Johann Kirkmand bliver opdraget på Agerskov mølle.

Efter konfirmationen (14/4 1878) i Agerskov kom Johann Kirkmand i møllerlære, men måtte opgive lærepladsen på grund af melallergi. Han fik derefter arbejde ved landbruget på forskellige gårde på egnen ved Byllerup. Resten af livet var han landarbejder eller daglejer, arbejdsmand, hvilket ofte førte til lange perioder med arbejdsløshed om vinteren - med meget få penge til familien at leve for. Det var en fattig familie hele livet igennem, hvor den fra 1910 til 1930 boede i kommunens fattighus ved Hellevad – kaldet Kampen. Dog specialiserede han sig arbejdsmæssigt på to områder: hugge møllesten (bilning) og tjære paptage.

Vel, ud fra mit kendskab til danske bønder i min barndom, da var de ” verdensmestre ” i at undgå at give penge ud. Kun når det var nødvendigt, sendte de bud efter Johann Kirkmand for bilning af en kværnsten eller at tjære et ladetag. De to færdigheder kunne ikke give fuldtidsbeskæftigelse - slet ikke. I mange år bevægede han sig til arbejdspladserne til fods - først i alderdommen fik han en cykel - dog uden friløb. Frits (onkel Frederiks søn) arvede den i 1936. Han var desuden ret konsekvent over for bønderne. Hans valgsprog var: ”Hvis bønderne ikke er tilfreds med mit arbejde, så smider jeg dem lortet. ”

Johann Kirkmand blev i 1894 gift med Martha Alvine Schmidt fra Østtyskland (området ligger i dag i Polen), og der kom 5 børn i ægteskabet i 1890'erne.

Vielses-Attest

I Overensstemmelse med Hellevad Kirkes Ministerialbog Aargang 1894

Nr. 6 bevidnes herved paa Embeds Vegne,

at Johann Mortensen Kirkemand

i Sudrup Mølle Amt

født den 9. Marts 1864

og Maria Alvinus Schmidt

i Klevsø Amt

født den 20. November 1873

blev ægteviet i Hellevad Kirke, den 2. Oktober 1894

(attenhundredre niti fire
nittenhundredre)

HELLEVAD, den 29. Oktober 1914

M. Madsen

Jeg har svært ved at finde ud af Johann Kirkmands karaktertræk, idet mine oplysninger om ham mest kommer fra min far og onkel Otto, der er de to yngste i den store børneflokk på 14 (kendte). Selvfølgelig har han ændret sig fra ungdommens dage, men jeg har desværre aldrig hørt de øvrige rigtig fortælle om ham - han var som ikke eksisterende for dem, bortset fra onkel Johannes og Kirstine, der ofte omtalte ham negativt og modsat min far og onkel Otto, der aldrig kom med en negativ bemærkning om ham. Alt i alt betyder det, at jeg har meget få oplysninger om ham fra 1890 til 1914, hvor min far er født. Dog var alle enige om en ting: De kaldte ham Den Gamle! Jeg beretter derfor om Johann Kirkmand i den videre fremstilling med henvisning til de enkelte personers oplevelser og udtalelser, hvilket bliver det nærmeste, jeg kan komme en karakterskildring, vel vidende, at den er mangelfuld. Min mor - Nicoline Kirkmand - fortalte mig engang, da vi talte om Kirkmandfamilien, at hun som ung havde tjent (arbejdet - ansat) på en gård, hvor fru (gårdejerens kone) havde fortalt, at hun som ung havde været kæreste med Johann Kirkmand, der efter hendes erindring var et godt og meget følsomt menneske. Denne udtalelse har for mig været interessant, for hvis den er korrekt, kan den forklare dele af Johann Kirkmands karaktertræk og handlemåder. Følsomme mennesker reagerer ofte voldsomt på personlige problemer. Jeg må nøgternt konstatere, at myndighederne fjernede mange af hans børn og satte dem i pleje - en pige (Petrine) blev frivilligt bortadopteret. De politiske myndigheder fortsatte med tvangsfjernelserne op gennem årene til 1925, hvor onkel Otto blev institutionsanbragt. 9 blev sat i pleje, 1 blev bortadopteret, 3 dødfødt, hvorved 4 er opvokset i hjemmet, deraf onkel Martin (døde 11 mdr. gammel) og onkel Otto kun til sit 8. år. De (myndighederne), sagde min far engang, sørgede altid for, at der hele tiden kun var 2 børn i hjemmet!

Når forældre får et eller flere børn fjernet, sker der noget psykisk hos dem. Johann Kirkmand reagerede voldsomt sindsmæssigt helt til den sidste fjernelse. Han rasede - det var jo tyske myndigheder, hvilket ikke gjorde sagen bedre, da han var meget dansk. Han ville ikke høre tysk i sit hus. Han sendte konsekvent breve, hvor hans navn var stavet med to n'er retur - stavemåden var tysk. Han så nok også børnefjernelserne som en kamp mellem dansk og tysk indtil 1920. Men intet kunne han stille op. Han tabte hver gang til myndighederne, han var nederlagets mand og den nederste i det lille lokale samfund - boede endda i kommunens fattighus i mange år. Da greb han i sin trods, stædighed og fortvivlelse for ikke at lade sig kue af nederlagsfølelsen til den groteske modstand, da han efter en fjernelse sagde til sin familie: "Vi laver da bare et nyt barn.", udtalelsen er citeret fra onkel Johannes.

De fleste af børnene blev sat i pleje ved tyske familier - gerne syd for Slesvig, hvor de ikke hørte dansk. Nogle stak af fra deres tyske plejefamilier og kom i pleje på Hellevadegnen eller i Nordlesvig. Det provokerede selvfølgelig Johann Kirkmand voldsomt, at hans børn derved blev tysk opdraget, især på baggrund af hans ærkedanske holdning. Folk (nok de nationale lunkne) sagde om Johann Kirkmand, at han var så dansk, at han lugtede! Sætningen skal siges på sønderjysk for at udtrykke sin virkelige betydning i datiden. Man kunne altså være for meget dansk på den egn. Fra 1898 indsatte den tyske regering en administrator i Slesvig, der hed Köller og han mente, at opgave nr. 1 for ham var at gøre sønderjyderne i Slesvig tyske. Den hårde næves politik blev med Köller den officielle tyske politik nogle år - Köllertiden kaldes den, hvor der også indgik det at fjerne børn fra danske hjem og sætte dem i pleje hos tyske familier. Selvfølgelig gav den politik mindst social uro ved at fjerne børn fra fattigfamilierne - måske har den politik, der jo knæsatte en acceptabel løsning på et socialt problem i en familie, været et forbillede for lokale myndigheder - også i årene efter Köllertiden. Måske har den politik spillet ind ved fjernelsen af nogle af Johann Kirkmands børn - måske! Selv var han ikke i tvivl: De tyske myndigheder havde startet en "krig" mod ham - en "uretfærdig krig", der blev smeltet sammen for ham til en national kamp.

Fader og Søn. Arbejdsmand
 Johan Kirkmand af Hellevad,
 der er ofte tidligere straffet og opholder
 sig paa Sognets Fattiggaard, har tre
 Børn, som alle er anbragte i Tvangsop-
 dragelse. Et af dem, en større Dreng var
 i Foraaret anbragt etsteds nede i Sydles-
 vig, og her afhentede Kirkmand ham den
 8. April og tog ham med hjem til Helle-
 vad; de tilbagelagde Turen, der tog 9 Ti-
 mer, til Fodøs. Kirkmand foregav at have
 villet tage sig af sin Søn; men under For-
 handlingen oplystes det, at Ugteparret
 Kirkmand i høj Grad havde forsjømt deres
 Børn. — Den anklagede idømtes 1 M a a-
 n e d s F æ n g s e l, en Straf, han syntes
 meget utilfreds med.

Fra Flensborg avis den 30. juli 1912

Der skal imidlertid også et andet faktum ind i sagen om børnefjernelserne. Min kusine Anni Späth sagde om sin morfar: "Han var jo kvartalsdranker, og når han var fuld, kunne han slå kone og børn."

Onkel Johannes har også fortalt, at han har hentet sin far hjem fra kroen i Hellevad, og han føjede til: "Min far ville slås, men jeg kunne ordne ham, for jeg var noget stærkere." Onkel Johannes omtalte flere gange sin fars drikkeri ved familiesammenkomster, men min far - Jørgen Kirkmand - protesterede hver gang med ordene: "Det kan ikke have været meget, han har drukket, for han havde aldrig penge, vi var meget fattige." Drukbeskyldningerne irriterede hver gang min far! for ham drak han altså ikke, hvilket kan skyldes, at Johann Kirkmand har ændret sit liv. Det kommer jeg ind på senere.

Tante Anna i Rendsborg fortalte mig, at hendes far besøgte hende hos plejefamilien i nærheden af byen Slesvig en gang hvert år - han kom gående, hvilket han også gjorde ved besøg hos de øvrige børn, der var sat i pleje rundt i landsdelen. Men hun føjede til, at hun på afstand kunne se, at han havde drukket, hvilket vidner om, hvor svært han personligt havde ved at klare den situation. Alle børn - undtagen en enkelt - vendte tilbage til familien efter konfirmationen, hvilket glædede ham meget - en sejr. Det skal også nævnes, at han mange år senere, da min faster Martha havde fået sin opvækst i hjemmet, brød op fra Sønderjylland og rejste til Sjælland, var han imod den ide. Endnu et barn forlod ham, men da hun rejste, kom han med et meget smukt guldkors som afskedsgave.

Jeg synes at kunne konkludere, at der også har været sociale problemer i familien på grund af Johann Kirkmands manglende evne til at holde sig - i perioder - fra spiritussen og dermed problemer med at styre sit temperament. Al i alt så store problemer, at de har været myndighederne bekendt.

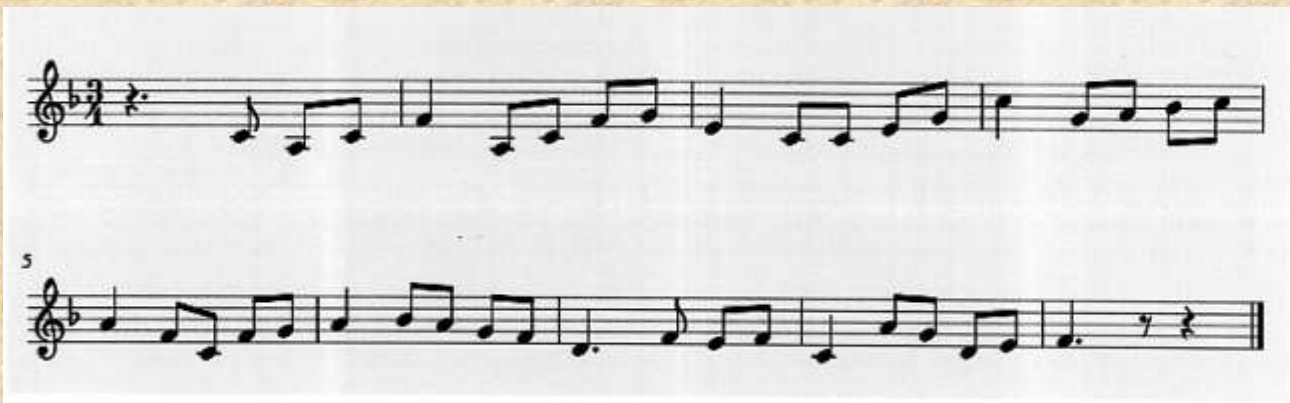
Fra midten af 1920'erne ændrede Johann Kirkmand karakter.

Periodedrikkeriet aftog - min far (født 1914) - har som nævnt ikke oplevet det. Desuden kom Johann Kirkmand i kontakt med Jehovas Vidner, måske har det medlemskab medvirkende til, at han stoppede drikkeriet. Han meldte sig ud af folkekirken.

Kilden til den fortsatte beretning om Johann Kirkmand er min far - Jørgen Kirkmand - (f. 1914) for at tidsfæste erindringen.

Johann Kirkmand var som nævnt meget dansk, og denne nationale holdning forstærkedes efter Første Verdenskrigs start 1914. Min far havde det indtryk, at han skiltede for meget med sin danskhed efter folks mening på Hellevadegnen. Han var imod tyskernes krig, der startede 1914 og endte i en Verdenskrig, hvilket han ikke holdt mund med - særligt da hans egne sønner blev indkaldt. Han meldte sig ind i en sangforening i Hellevad, hvor medlemmerne styrkede deres danskhed ved at synge danske sange efter Den blå Sangbog. Han sang smukt og havde en kraftig stemme - egenskaber, der nok er gået i arv til familiemedlemmer i vor tid. Han modtog fra Sprogforeningen en sangbog som gave, hvilket gjorde ham pavestolt. Denne sangbog er mig bekendt den eneste af hans ejendele, der er bevaret. Den opbevares hos undertegnede. Han har i sangbogen skrevet sit navn som følger: Johan Kirkmand. Johann Kirkmand var også provokatør. På vej hjem fra disse sangaftner kunne han finde på at synge danske sange himmelhøjt gennem Hellevads gader. Den tyske gendarm (lokal politibetjent) hørte det selvfølgelig, eller han stod på lur efter Johann Kirkmand. Det var forbudt at synge dansk på offentlige steder, så han blev på stedet idømt og afkrævet en bøde på 3 mark.

Det var navnlig en bestemt vise, som han sang i Hellevads gader. Jeg citerer her et vers:

Vi er kun få, men vi er de samme,
Vi er en gren af den danske stamme.
Den visner ej, men den står i flor,
og bøjer sig mod det høje nord.

Johann Kirkmand og gendarmen var langt fra venner. Deres strid, der jo på landsbyplan var en markering af det dansk/tyske modsætningsforhold, som udsprang af den tyske besættelse af Slesvig, kulminerede i forsommeren 1918. Gendarmen mødte op og meddelte, at Johan Kirkmand hermed var indkaldt til den tyske hær. Han skulle gå vagt ved en fangelejr ved Tønder. Johan Kirkmand spurgte gendarmen om, hvornår Sønderjylland officielt var blevet tysk? "Det skete i december 1864," var svaret. "Ja, så er jeg altså dansk statsborger, for jeg er født i marts 1864," protesterede Johann Kirkmand. "Det hjælper dig ikke," svarede gendarmen, "hvis du ikke møder op i Tønder, bliver du arresteret!" "Vil det sige, at jeg skal have tysk uniform med kasket, hvor den tyske ørn sidder?", spurgte han. "Ja," svarede gendarmen. "Det går aldrig, så flyver ørnen bare væk med mig", svarede Johann Kirkmand og lukkede døren for gendarmen. Han hørte aldrig mere til den sag!

Afstemningen den 10. februar 1920 blev den helt store dag for Johann Kirkmand. Han var ikke i tvivl om, at sønderjyderne ville stemme sig hjem til Danmark. Nederlagene: børnefjernelserne, fortyskningen af nogle af børnene, kampene mod de tyske myndigheder, gendarmen, indkaldelsen af 3 sønner til krigstjeneste, det tyske kulturtryk - med forsøg på omnationalisering af familien - på grund af den tyske besættelsespolitik osv., følte fjerne. Afstemningen var en oprejsning, en sejr over de mange nederlag livet igennem. En sejr, der i de fleste af hans leveår var ren utopi, noget man kun kunne tro og håbe på trods megen tvivl.

Om morgenen den 10. februar gik Johann Kirkmand sammen med et par sønner til en gårdmand og bad om at få lov til at fælde et grantræ i hans skov. Det danske flag skulle hejses! Gårdmanden var venlig den dag, gav smilende tilladelsen. Træet blev fældet, grenene hugget af, og det blev slæbt hjem. Johann Kirkmand bandt flaget til toppen af træet, og drengene gravede et hul i haven, og flaget blev hejst. Den 10. februar 1920 var en blæsende og regnfuld dag, og da det blev aften stod "flagstangen" ikke længere lodret, men hældede 45 grader - et godt symbol på Johann Kirkmands personlige kamp for danskheden.

Afstemningen blev vundet med 75 % for Danmark mod 25 % for Tyskland i det nuværende Sønderjylland. Landsdelen blev genforenet med Danmark i sommeren 1920.

ATTEST.

Det attesteres herved, at

Livsstilling: Arbejdsmand
Fulde Navn: Johan Mortensen Kjerkenand
Bopæl: Hellevadmark - Hellevad Sogn - Aabenraa Amt,
født den 9. Marts 1864

i Reds Mark - Bylderup Sogn - Tønder Amt
(Landsby og Sogn, By, Amt)
efter de Amtet forelagte Bevisligheder har haft fast Bopæl i de sønderjydske Landsdele i Tiden fra 1. Oktober 1918 til 15. Juni 1920, hvortil han i Tiden fra 15. Juni 1920 til 7. Juni 1922 har haft fast Bopæl i Danmark.

Paagældende, som den 15. Juni 1920 var i Besiddelse af tysk Statsborgerret, maa efter de saaledes for Amtet foreliggende Oplysninger anses at have erhvervet dansk Indfødsret i Medfør af Lov Nr. 474 af 5. September 1920 § 1, jfr. Lov Nr. 247 af 12. Juni 1922 § 1; — og efter det foreliggende har han ikke ved Option, Naturalisation i fremmed Land eller paa anden Maade tabt sin danske Indfødsret.

Aabenraa Amt, den 18. Januar 1928.

(Aaenraa) [REDACTED] (Aaenraa)

Indsees
Aabenraa
Sundtvege

Amts Register Nr. 2681.

Det er et faktum, at Johann Kirkmands familie livet igennem har levet under fattigdomsgrænsen. Han var som nævnt daglejer (blev ansat dag for dag), men gik tit arbejdsløs - især i vinterperioderne, hvor tærskearbejde på gårdene eller snekastning var det eneste arbejde, der bød sig. Om sommeren var det lettere at få arbejde på gårdene. En person fra landsbyen Svejlund fortalte i 2003, at han kunne huske, at min farmor kom sammen med et par børn gående til den gård, hvor min farfar arbejdede - altid ved middagstid, så de kunne spise med. Desuden tjærede han som nævnt paptage, og med nogle gårdejere havde han aftale om at passe deres tage, men flere mente, at han kom for tit - man behøvede vel ikke tjære et tag hvert år. Jo, det var ikke let at tjene penge hos bønder. Der måtte supplerende indtægter til for at underholde familien. Kaniner blev opdrættet i stort tal (en sommer passede min far over 50 stk.) - børnene blev sat til at skaffe foder til dem, og det gav kød på bordet om søndagen. Når bønderne var færdige med at tage deres kartofler op, gik Johann Kirkmand til dem og spurgte, om han ikke skulle hjælpe gratis med at harve jorden. Det fik han altid lov til, og familien blev sendt ud efter harvningen for at samle de kartofler op, der ved harvningen var kommet frem. Om vinteren sad han hjemme og flettede halmmåtter som forlægger ved indgangsdørene og halmsko til indendørsbrug. Han skulle have været dygtig til nævnte fletning, og der blev solgt ganske mange dørforlæggere vintrene igennem. Min far hævdede endvidere, at når det kneb med pengene, gik han ned til en håndværker i Hellevad og spillede kort - Mausel. Han skulle altid være kommet hjem med penge på lommen fra disse kortspilsaftner - selv om det ikke kan have været de store beløb. Men disse spilleaftner udløste altid et stort

”uvejr” fra bedstemors side, da rygtet gik i byen, at omtalte håndværkers kone havde lus. Bedstemor skældte ud, indtil hun havde fået hans tøj vasket. Hun forbød ham altid at gå derhen igen. Johann Kirkmand ville ikke høre tysk i sit hus. Den beslutning måtte han slække på i sine ældre år. Dels var det lykkedes de tyske myndigheder effektivt at omnationalisere to af hans ældste døtre, så de under opvæksten hos deres tyske plejefamilier sydpå havde glemt det danske sprog. Dertil kommer, at der på det tidspunkt i Sønderjylland blandt almindelige mennesker og fattigfolk blev indprentet børnene, at de skulle skaffe sig et arbejde, der gav pension i alderdommen. Min mor gentog den sætning sidste gang for mig i begyndelsen af 1960’erne. Vel, hvad kunne Johann Kirkmands døtre gøre ved den sag omkring slutningen af Første Verdenskrig - 1918. Jo, de kunne gifte sig med embedsmænd, og det gjorde 2 af dem, og pensionen var i hus. Embedsmændene var imidlertid tyskere, der faldt for de to pigers skønhed, og Johann Kirkmand måtte acceptere det tyske sprog, når de kom på besøg! - jo, omnationaliseringen var trængt dybt ind i familien.

I 1930 købte onkel Johann og Peter i fællesskab en lille ejendom (2,6627 ha.), der kaldtes Farveriet. Dermed flyttede familien fra fattiggården og farmor boede der til (nok) 1938. Ejendommen blev solgt til anden side i 1936.

1936 gik Johann Kirkmand ad en stige op på loftet for at hente brænde. Onkel Hans hvilede sig på sofaen, men man kan vel selv. På vej ned snublede han og faldt. På sygelejet stødte lungebetændelse til - lægerne kunne ikke stille noget op mod den sygdom, og han døde kort tid efter.

Johann Kirkmand blev begravet på Hellevad kirkegård en februar dag med bidende frost - ca. 20 grader. Begravelsen skulle ske på den nye kirkegård, og da sønnerne var kommet halvvejen, satte de kisten ned på jorden, bankede hænderne, byttede bærestilling, tog sig rigtig god tid og gik videre til graven. Det var selvfølgelig en demonstration mod præsten, der stod i sin præstekjole og frøs i længere tid end nødvendigt (den historie fortaltes endnu 2003 på egnen). Pastor Larsen, der forestod begravelsen, havde været aktiv i fjernelsen af onkel Otto fra hjemmet. Altså, brødrenes ”tak” for sidst.

OPSUMERET DE STEDER FARFAR OG FARMOR HAR BOET:

1864 Hedsmark, Bylderup Bov
1866 Terkelsbøl Mark
1873 Siedlei Kreis Schroda
1878 Agerskov
1894 Klovtoft mark
1895 Hellevad
1897 Hellevad mark (Kampen)
1899 Hydevad
1901 Egvad
1903 Rise
1904 Hellevad
1906 Store Emmerske
1909 Østerby, Daler sogn
1910 Kassø
1911 Hellevad mark (Kampen)
1930 Klovtoft (Farveriet)
1939 Aabenraa

KAMPEN 2015

MARTHA ALVINE KJERKEMAND FØDT SCHMIDT

* 1873-11-20 - † 1943-02-01

Martha Kirkmand blev som nævnt i overskriften født i den lille landsby Brisen (polsk: Brzezno), der ligger 21 km. lige øst for universitetsbyen Posen (polsk: Poznan). Vi besøgte Brisen i 2014 og den bestod af mange faldefærdige smågårde og huse - kun et enkelt nyt hus. Vi ved også, at hun blev konfirmeret i Kostheim (polsk: Kostrzyn), der ligger 7 km. tættere på Poznan og i dag har ca. 8.500 indbyggere. Mellem Kostheim og Brisen ligger byen Siedlei (polsk: Siedlec). Den nævnes som hendes fødested. Nævnte område var indtil slutningen af 1. verdenskrig tysk område.

I begyndelsen af 1890'erne var forholdene for unge mennesker i området kummerlige. Sammen med sin søster Mathilde og broderen Georg rejste hun til Berlin. Martha fortsatte til Slesvig, da rygtet gik, at lønningerne var højere der. Martha Kirkmand har fortalt, at hendes far var skyld i, at familien var fattig, og dermed indirekte skyld i, at hun søgte rigdom og lykke ude i verden. Faderen skulle have været alkoholiker, og hun foragtede ham. Han døde af druk. Martha Kirkmands mor var født på et gods i Brisen eller Siedlei under navnet von Klingbeil - måske Klingbeilen, fortælles i familien (vi har desværre ikke kunnet finde dette gods). I Siedlei ligger godset Palasc Krzyckich, men universitetsbiblioteket i Posen oplyser, at godset aldrig har været ejet af en von Klingbeil. Vi tror ikke længere, at familien von Klingbeil har ejet et gods, men nok en større gård. Da forældrene døde - de var noget forgældet - gik Marthas morbroder til sin svoger (Marthas far) og sagde, at der kun var gæld at arve efter svigerforældrene, og han gjorde klogest i at fraskrive sig arv og gæld i skifteretten. Det gjorde han så. Resultatet blev derefter, at morbroderen fik gården (godset), og Marthas far og mor fik nådigst lov til at bo i en landarbejderbolig nær gården (godset) med deres familie. Snydt, følte Martha sig på familiens vegne. Nu skulle hun væk fra elendigheden i Brisen. Hun tog ophold i Byllerup/Bov for at tjene lidt penge - planen var at rejse til USA. Martha Schmidt serverede på en kro (nok Byllerup Bov), hvor hun mødte Johan Kirkmand, og det endte med bryllup mellem den 20årige tyske pige og den 29årige dansker. Drømmen om lykke og rigdomme bestod selvfølgelig - virkeligheden for den unge pige blev i store hovedtræk:

Fra 1894 til 1917 fødte hun 17 børn (3 af børnene har vi ikke kunnet finde noget om i arkiverne). Kun to af disse børn har været hjemme indtil konfirmationen, medens de øvrige på et eller andet tidspunkt fik plejeforældre eller kom på institution. Hun kom til at leve i fattigdom som i barndommen, og hun fik aldrig sin hjemegn at se igen.

Hendes børn har fortalt meget lidt om deres mor - nogle har slet ikke omtalt hende. Det faktum har ofte undret mig, at erindringerne var meget stærkere om deres far end deres mor. Jeg kommer lidt senere nærmere ind på det emne.

Men der tegner sig et billede af en kvinde, der på grund af de 16 eller 17 graviditeter (hun var gravid i ca. 13 år af sit liv), sliddet for at skaffe føde og tøj til familien samt det psykiske slid for at holde sammen på familien (de mange børnefjernelser, bortadoptionen, sønnernes krigsdeltagelse, Martins handicap og tidlige død, to sønners institutionsanbringelse osv.) har måttet gennemgå mere end et menneske næsten har kunnet klare. Nogen bitterhed og trods synes ovenstående at have nedfældet sig i hendes sind i alderdommen.

Livet igennem var hun husmor, men tog også på arbejde som vaskekone og ved landbrug for at tjene lidt ekstra til familien. Det skal understreges, at det kunne knibe med at skaffe mad på bordet til familien, når bedstefar gik arbejdsløs eller i de perioder, hvor han drak. Det fortælles, at hun hver dag, når bedstefar arbejdede på en gård syd for Klovtoft, kom gående med nogle børn ved middagstid, så de alle kunne spise med. Det huskes også, at hun havde et spædbarn med, som fik rugbrød, hun havde tygget først. (Beretningen stammer fra 1910 - 1915 og er fortalt i 2003 af en ældre mand, der havde set ovenstående beskrivelse). Hun lærte sig at tale sønderjysk - fik dog ikke lært at læse dansk. Bedstefar ville ikke høre tysk i sit hjem. Hendes udtale røbede tydeligt, at hun kom fra det tyske sprogområde. Om hendes skolegang havde været mangelfuld, eller om hun glemte at læse tysk, som årene gik, er der tvivl om i familien.

Hun var tysker, og det sås tydeligt i hendes husførelse. Hun var proper. Anni fra Sønderborg har fortalt, at sengetøjet var meget rent og hvidt. Hjem og familiemedlemmers tøj var altid rent. Hun havde megen respekt for myndigheder - ja, kunne være bange for dem. Let har det næppe altid været for hende at være gift med en mand, der respektløst nød at provokere myndigheder. Det må have været noget af en overvindelse for hende at rejse til Bregning for at besøge sønnen - Martin, der var blandt fremmede myndigheder, læger og fine folk!

Hun kunne under ingen omstændigheder tåle, at nogen sad med hat på i hendes stue. Bedstefar satte sig nogle gange med kasket på og læste avis. Så snart hun så det, skældte hun ud. Han ænsede hende ikke, læste og fløjtede videre. Vel, dette drilleri opfattede min far (Jørgen) som ægteskabelig galanteri.

Livet igennem var hun præget af at tage varsler. Hun kunne komme hjem fra Hellevad og sige: "Vi får krig!" Spurgte min far, hvorfor hun troede det, svarede hun: "Jeg så en stor flok rave og krager samlet på en mark!" Hun udledte meget om livets gang for familien gennem lignende ovenstående oplevelser, samt drømme. Denne folkelige overtro at se varsler var hun selvfølgelig blevet opdraget med på sin hjemegn, men blandt danskerne var det at tage varsel stærkt på retur i slutningen af 1800 tallet. Hun kunne derfor virke, som om hun levede i en anden verden.

Den overdrevne respekt for myndigheder brød hun dog efterhånden. Under Første Verdenskrig blev så store mængder fødevarer fra Sønderjylland sendt til Tyskland, at der måtte indføres rationering af mejeriprodukter i landsdelen. Folk i Hellevad ville ikke finde sig i den politik og angreb mejeriet, smed smørdritler ud på gaden til folk. Dritlerne gik i stykker, og Martha Kirkmand samlede så meget smør op, som der kunne være i tørklædet og gik stille hjem med det.

Der manglede af og til mad i vore bedsteforældres hjem. Det er en kendsgerning. Hvad gør en mor så? Ja, Martha gik over til et landbrug og stjal kartofler sammen med nogle af børnene - også brænde. Landmanden havde set tyveriet, og hun fik en dom for tyveri. Flere gange bemærker myndighederne, at hun var umulig at tale med, da hun førte et meget groft sprog.

Jeg spurgte engang onkel Otto om, hvorfor han og min far sjældent omtalte deres mor, men gerne deres far. Han blev noget tavs. Så sagde han: "Ja, hun kunne være vanskelig. Engang oplevede jeg, at hun uden grund gik over til en nabokone og skældte hende ud. Jeg sagde til hende, " fortsatte onkel Otto, "hvorfor gør du det, du skaber kun splid og ballade. Det er der ingen mening i!" "Jo," var svaret, "hun trængte til det!" Onkel Otto rystede på hovedet ad hende og føjede til: "Hun blev let uenig med folk." Hun var en geskæftig dame med hang til forfængelighed.

Familien flyttede meget rundt i Sydsønderjylland. Fra ca. 1910 til 1930 boede de dog fast i fattighuset i Hellevad. Det kaldtes Kampen og lå (ligger) langt ude for byen ved enden af en markvej. Onkel Johann og Peter købte ejendommen Farveriet i Klovtoft, hvortil familien flyttede i 1930. Bedstefar dør i 1936 og bedstemor bliver boende et par år i Farveriet, men flytter ind i røgterhuset ved Hellevad Vandmølle. Huset brændte den 21. august 1939 kl. 05.00 og hun mistede alt – også en ged.

Hendes sidste leveår blev om muligt endnu vanskeligere. Hun fik sukkersyge og ville ikke behandles - insulinen blev opfundet 1925. Efter branden tog hun ophold hos datteren Kjestine i Åbenrå. Onkel Peter og en dame fulgte med. Peter var ganske god til at lokke penge fra hende - bl. a. brandforsikringspengene. Hun fik en lejlighed i Slotsgade i Aabenraa, men snart flyttede onkel Peter, og hendes sygdom forværredes - det ene ben blev amputeret. Derefter tog hun ophold på skift hos nogle af børnene. Hos onkel Johannes i Holbøl (endda i to perioder), onkel Johann i Gejlå og hos mine forældre Jørgen Kirkmand i Diernæs. Protesen nagede, så hun foretrak at blive i sin seng - sad også nogle gange i en stol - resten af sine dage. Pensionen var på 72 kr. pr. måned.

Det var nogle blandede oplevelser, de fire familier havde med hende i deres hjem. Onkel Johannes bar hende ind i stuen, hvor hun kunne sidde og græde, men hun kunne glemme smerterne, når hun hjalp Ellen med tyskopgaverne til skolen. Hun havde temperament. Når hun ikke kunne sluge sine piller, kylede kun dem ud i stuen, så mor (fortæller Ellen) måtte samle dem op og knuse dem i en ske, hvorefter medicinen blev taget. Et træben stod i hjørnet af værelset, hun gik ikke med det. Hos onkel Johann ville hun en dag ikke spise den lavede mad. Hun forlangte suppe, som ikke fandtes i huset. Man løb til naboen og lånte, men da suppen blev serveret, ville hun ikke spise den. I efteråret og vinteren 1942/43 boede hun hos os i Diernæs. Hun havde et værelse med indgang fra køkkenet. Jeg har to erindringsglimt (billeder) af hende. En aften kom min far lige før spisetid ind i køkkenet for at vaske sig. Hun havde fået rokket stolen hen i døråbningen til køkkenet. Jeg må have lavet noget, der irriterede hende, for hun forsøgte at fange mig med håndtaget af sin stok. Det mislykkedes for hende. Jeg smuttede fra hende og gemte mig i min mors skørter. Da sagde hun med høj stemme: "Jørgen, du skal bunke den dreng. Han er så frech!" "Ja, ja," svarede min far. Jeg var kun 2 år gammel. Den anden erindring er også fra en aften, hvor min far kom ind i køkkenet. Hun råbte efter ham, og han gik ind på værelset til hende. Lukkede døren. Da han kom ud derfra igen, var hans ansigt mærkeligt. "Det er hendes ben, det er helt sort", forklarede han min mor.

Martha Kirkmand kom på Aabenraa sygehus, og det sidste ben blev amputeret - koldbrand. Ellen fortæller fra sygehuset i Aabenraa. Vi besøgte hende på sygehuset, efter at det sidste ben var amputeret. Hun kunne dårligt røre sig på grund af vægtlodder, som hang på ydersiden af fodenden. De vægtlodder må have gjort forfærdeligt ondt, hvilket har brændt sig fast i min hukommelse (betreffer Ellen). Men hun klarede ikke denne operation og døde den 1. februar 1943, og begravelsen fandt sted i Hellevad.

ANNONCE I FLENSBORG AVIS:

aus Klautoft stammende Witwe Martha
Kirkmand von hier im Alter von etwa
70 Jahren. Sie wurde dort wegen Bein-
leiden behandelt, und sich entwickelnder „Kal-
ter Brand“ nötigte zur Amputation beider
Beine.

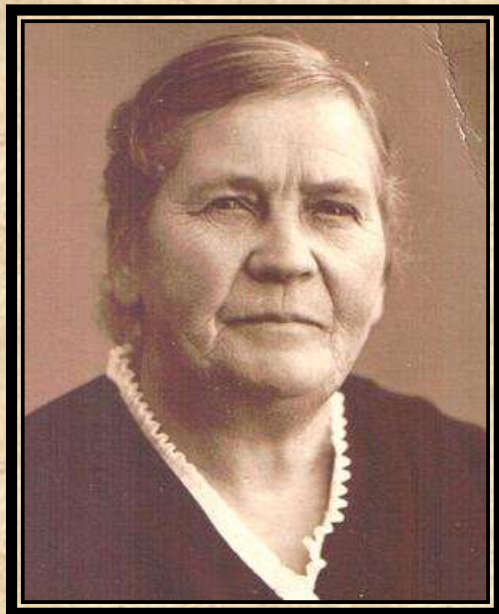

GRÅVSTEN PÅ HELLEVÅD KIRKEGÅRD:

MARTHA KJERKEMANDS FORÆLDRE
AUGUSTA OG FREDERIK

Johan, Bent, Kay i farmors fodspor: Martha Alvine Kjerkemands f. Schmidt 1873-1943.

Den 28/29. juni 2014, en tur på 1.640 km.

Vi kørte ned gennem Tyskland og over grænsen Frankfurt a. d. Oder til Poznan, en by med 550.000 indbyggere til vores Hotel Feniks og tjekkede ind kl. 16.

Vi kørte så til Kostheim/Kostrzyn en by med 8.500 indbyggere 16 km østlig for Poznan:

Her besøgte vi byens kirke, hvor farmor blev konfirmeret 1888:

Vi gik en tur i byen og fandt kirkegården:

Vi fandt ikke vores oldeforældre Augusta og Frederik Schmidts gravsted.

Men Johan fik kontakt til to unge mennesker, som kørte os tilbage til midtbyen, hen til byens lokalhistoriker med navnet Matocheck. Vi fik en snak på polsk/tysk og en masse armbevægelser. Han fandt gamle landkort frem, som vi tog billeder af:

Et spørgsmål om oldemors slægtsnavn von Klingbeil, viste han hen til Klingenburg. Det må vi engang undersøge nærmere.

Vi kørte 4 km øst på til Siedlei/Siedlec, hvor farmor blev født 1873. Vi besøgte Kirken, hvor farmor sandsynligt er døbt:

Vi var rundt på den lille kirkegård og fandt heller ikke her vores oldeforældres gravsted.

Da vi ikke fandt tyske navne på gravstenene, konkluderede vi, at de nok alle var blevet slettet:

Vi kørte så ud til Brisen/Brzezno og gik en tur i det område, hvor vores oldeforældre og bedstemor har boet:

Det var ikke svært at finde gamle huse, men vi kunne se forbedringer og nybyggeri, så der er fremgang på vej.

Vi var klar til afgang næste morgen kl. 8.30 og var hjemme igen kl. 16.

Selvom det kun blev et kort besøg i området, føler vi fuld tilfredshed og ro i sjælen, som man siger.

Missionen gennemført med succes, konkluderede vi.

Da vi kom hjem, opdagede vi, at vi var kørt lige forbi slottet (det ligger godt gemt af vejen i en park).

Barokslot Krzyckis (1770-1775).

Parken er anlagt som barokslot Krzyckis, bygget i 80'erne i det nittende århundrede. Facaden af fronten er prydet med fire kolonner Portico med en trekantet facade, tegnet af Hans Christian Kamsetzer. Siedlecka bopæl bygning er en af de stilistiske gennembrud - blev etableret som barok, og senere er kendetegnene for klassicisme.

Det kan være her, oldemor Augusta Schmidt (født von Klingbeil) er født!??

Svar fra Poznan University Library:

Siedlec, Środa county, currently owned by Countess Konstancja Mielżyńska. In the past, the Poznań brothers of the Order of St. John of Jerusalem obtained Siedlec from Przemysław (Przemysł I) after a swap of territories; the relevant chart was confirmed by Duke Boleslaw in 1256. In 1268 the duke allowed colonists to settle in the village under the German law. In 1338 Poznan Bishop Jan changed the tithes (compulsory contribution) from Brzezine and Siedlec, the estates belonging to the knights of the Order, to those of Czerlejno and Czerlejko. In 1360 King Casimir swapped Maniewo, Radzim, Brzeziny, Brzezine and a half of Popowo for Siedlec – from that time Siedlec stopped being in the hands of the Knights of St. John. Between 1384 and 1399 the owners included: Jaracz and Jarosław Siedleckis; later owners were: Łukasz Górka (1511), Zygmuntova Grudzińska (in 1618), Antoni Krzycki, the Krzywiń Castellan of the Polish-Lithuanian Commonwealth, (in 1770), Onufry Krzycki in 1789, then Chamberlain Józef Grabowski, followed by his daughter Countess Izabella Tyszkiewiczowa who inherited Siedlec after his death. In the latter half of the nineteenth century Siedlec was owned by the members the line of counts of Potulicki.

Det var altså ikke på så stort et gods, vores oldemor var født.

FAMILIEN KJERKEMANDS FJORTEN BØRN

1. HANS

2. KJESTINE

3. FREDERIK

4. ALVINE

5. PETRINE

6. PETER

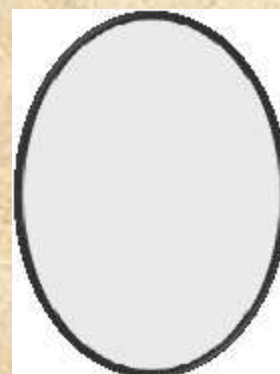
7. ANNA

8. JOHANN

9. JOHANNES

10. MARTIN

11. MARTA

12. MARTIN

13. JØRGEN

14. OTTO

1. HANS RASMUSSEN PETERSEN KIRKEMAND
*1894-11-13 +1972-01-23
2. KJESTINE MARIE WILKENSJELD FØDT KJERKEMAND
*1895-11-21 +1975-02-05
3. FREDERIK HANSEN KIRKMAND
*1897-06-11 +1975-05-21
4. ALVINE MORTENSEN TUPEIT FØDT KIRKEMAND
*1898-07-25 +1987-08-24
5. PETRINE MARIA PETERSEN FØDT KIERKEMAND
*1899-12-16 +1970-09-14
6. PETER CHRISTIAN KJERKEMAND
*1901-06-02 +1979-05-21
7. ANNA MORTENSEN SCHMIDT FØDT KIRKMAND
*1903-02-17 +1993-01-10
8. JOHANN KJERKEMAND
*1904-12-13 +1987-12-29
9. JOHANNES MORTENSEN KIRKMAND
*1906-11-12 +1986-12-17
10. MARTIN MORTENSEN KIRKMAND
*1909-01-22 +1909-12-31
11. MARTHA ALVINE OSTENFELD FØDT KIRKMAND
*1910-08-28 +1982-01-19
12. MARTIN MORTENSEN KJERKEMAND
*1912-09-25 +1933-09-15
13. JØRGEN PETERSEN KJERKEMAND
*1914-03-03 +1998-05-10
14. OTTO PETERSEN KIRKMAND
*1917-04-04 +1996-08-25

1. BARN: HANS RASMUSSEN PETERSEN KIRKEMAND

Navn:	Hans Rasmussen Petersen Kirkemand		
Far:	Johann Mortensen Kjerkemand		
Mor:	Martha Alvine Kjerkemand født Schmidt		
Ægtefælle:			
Begivenhed/fakta	Dato		Sted/beskrivelse
Født	1894-11-13	på	Klovtoft mark
Døbt	1895-01-13	i	Hellevad Præstegård
Konfirmeret	1910-03-13	i	Egvad kirke
Aldrig gift			
Ingen efterkommere			
Død	1972-01-23	i	Aabenraa

Den danske Folkekirke

Fødsels- og dåbsattest

for

Familienavn: *Kirkemand*

Fornavn: *Hans Rasmussen Petersen*

Fødested (på landet: by, sogn, herred og amt; i købstæder: købstaden og sognet): *Klovtoft Mark, Hellevad Sogn - Sønder Raugstrup Herred - Aabenraa Amt*

Fødselsår og -dag: *1894-13de November*

Kirken, hvori barnet er døbt eller fremstillet efter hjemmedøb: *Døbt i Hellevad Præstegård*

Dåbsår og dåbsdagsmåneds- hvis barnet er hjemmedøbt - år og dag for fremstillingen i kirken: *1895-13de Januar*

Forældrenes eller adoptivforældrenes stilling og fulde navne: *Arbejdsmand Johann Mortensen Kirkemand og hustru Martha Alvine Schmidt*

Anmærkning angående optagelse i eller udtrædelse af folkekirken:

Overensstemmelsen med ministerialbogen bevidnes

Hellevad den *25de* November 1959

W. Heflo Hansen
Sognepræst

Embedsstempel eller søg

Nr. 4. Bøllersdals Boghandel, Remerogade 17, Kbhvn. K 1650 13715 / 65

HANS RASMUSSEN PETERSEN KIRKEMAND

*1894-11-13 † 1972-01-23

Hans Kirkemand - den ældste af den store børneflokk - trådte dramatisk første gang ind i historien som 5årig, hvor han kom op at slås med sin lillesøster, som stak en skrællekniv i hans højre øje, der blev ødelagt. Resten af livet måtte han klare sig med et øje, om det påvirkede hans liv og karakter skal være usagt.

Efter endt skolegang og konfirmation - Sønderjylland var i hans barndom stærkt udsat for fortykning, hvorfor han talte og skrev både tysk og dansk, medens talesproget var sønderjysk med enkelte tyske ord - kom han til at arbejde ved landbruget.

I 1911 og 1912 blev mine bedsteforældre trukket i retten i Åbenrå og til sidst i Flensborg.

Anklageren fastholdt hårdnakket, at forældreretten for alle deres børn skulle fratages mine bedsteforældre. Som beskrevet vandt farfar ved retten i Åbenrå, men tabte i Flensborg. Farfar gik fra Hellevad og til Flensborg tur/retur. Onkel Hans var på det tidspunkt 16 år gammel og tjente hos gårdejer Jørgen Jørgensen på Mjølsmark. Man kan undre sig, at forældreretten til onkel Hans, der på det tidspunkt ikke længere boede hjemme og var 16 år gammel, skulle fratages mine bedsteforældre. Men dommen i Flensborg lød sådan. Plejeforældre blev gårdejer Jørgen Jørgensen.

Der kom i øvrigt et efterspil med denne plejefar. Han fandt det ikke nødvendigt at give onkel Hans løn for hans arbejde på gården, efter han var blevet plejefar. Onkel Hans holdt livet igennem fast på sin ret og stævnedes Jørgen Jørgensen. Retten i Aabenraa tildelte onkel Hans 619,00 kr. i erstatning for manglende lønudbetaling.

Den første Verdenskrig startede 1914, og unge sønderjyder blev indkaldt til krigstjeneste i Tyskland.

Der opstod en heftig diskussion blandt sønderjyderne, om de skulle gå i krig for Tyskland eller flygte til Danmark. Folkestemningen blev altovervejende, at man skulle gå med i krigen, der nok ikke kunne vare så længe, og derefter kræve borgerretten for Sønderjylland: Retten til en afstemning, om landsdelen skulle høre til Tyskland eller Danmark.

Cirka 30.000 unge sønderjyder trak i den tyske uniform og deltog i Den første Verdenskrig.

Få flygtede til Danmark.

Hans Kirkemand blev indkaldt og skulle melde sig på kasernen i Rendsborg. Efter endt rekruttid kom han i et vagtkompagni, der skulle holde vagt ved og på højbroen over Kielerkanalen i Rendsborg mod sabotage, der kunne lukke kanalen. Vagttjenesten kedede ham gevaldigt, og han gik til sin chef og forklarede, at det var alt for farligt for Tyskland, at han gik vagt på denne vigtige bro, for han kunne jo ikke se, hvad der kom fra højre på grund af det ødelagte øje, og om natten var

det rent galt, for da kunne han næsten ingenting se, forklarede onkel Hans. Officeren kunne klart se, at Tyskland her havde et problem - konsekvenserne var uoverskuelige, hvis højbroen blev sprængt og spærrede Kielerkanalen for gennemsejling af krigsskibe. Officeren spurgte onkel Hans, om han kunne køre heste. Jo, det havde han prøvet ved landbruget. Onkel Hans blev så overflyttet til forsyningstropperne og fik ansvaret for et spand heste med vogn. Han skulle nu køre forsyninger til den tyske hær, men snart blev han også træt af det og kørte konsekvent hver dag i grøften, så vognen væltede, hvorved der måtte ekstra mandskab ud for at samle varer op, få vognen på ret køl og evt. repareret, så onkel Hans kunne køre videre - til næste uheld. Snart blev det tyske militær træt af onkel Hans' kørsel, og han blev sendt tilbage til Rendsborg, hvor han blev sat til at feje kasernegården. Ved det arbejde kunne han da ikke lave ulykker, mente officererne.

Onkel Hans fejede og fejede dagen lang. Det tog flere dage at feje hele kasernegården. På en kaserne passerer hele tiden mange officerer, og kom de forbi onkel Hans havde han hilsepligt, men han gad ikke hilse. Officererne skældte voldsomt ud, onkel Hans blev indberettet og kom til samtale hos kasernekommandanten. Onkel Hans fastholdt indædt, at han ikke kunne se, hvad der kom fra højre side - pegede på sit blinde øje - og han kunne ikke hilse, når han ikke havde set nogen. I øvrigt fik han jo ingen ting fejjet, hvis han skulle hilse hele tiden.

Kommandanten opgav denne "blinde og sære" dansker og sendte ham hjem på orlov. Han fik straks arbejde som fodermester på en gård i nærheden af sit hjem. Der var stor mangel på arbejdskraft på grund af det store antal indkaldte til krigstjenesten. Onkel Hans beholdt uniformen på under arbejdet i kostalden uge efter uge. Farmor ville vaske den, men onkel Hans svarede bare: "Hum! ", hvilket betød: "Det skal du ikke blande dig i". Hun var simpelthen bange for myndighederne, hvis de erfarede, hvordan deres uniform blev behandlet. Efter nogen tid kom der brev fra det tyske militær. Farmor løb rystende nervøs med brevet over til gården, hvor onkel Hans arbejdede. I brevet stod, at han var hjemsendt, men man udbad sig uniformen, der var tysk ejendom. Onkel Hans pakkede uniformen, der nu var tung af komøg - under store protester fra farmor, der ville vaske den, og sendte den til Tyskland. Han hørte aldrig senere fra det tyske militær, og aktiv deltagelse i Første Verdenskrig var slut for onkel Hans.

En årrække arbejdede onkel Hans ved landbruget. Han var ofte sin egen herre på gårdene - et eksempel: På en gård havde han fået besked på, hvordan hestene skulle fodres, men onkel Hans gik op på loftet, når bonden ikke så det og tog ekstra havre til hestene, så de kunne arbejde mere. Han slog sig ned som arbejdsmand med bopæl i Aabenraa - Nygade 22. At være arbejdsmand betød på den tid, at man var arbejdsløs om vinteren, hvis man da ikke blev sendt ud at skovle sne af fagforeningen - den gang lå arbejdsformidlingen hos fagforeningerne.

Under og lige efter Anden Verdenskrig arbejdede onkel Hans i forskellige tørvemoser. I midten af 1940'erne påstod han, at han havde fået for lidt i løn og førte en retssag mod sin arbejdsgiver - som han mand og mand imellem også kaldte værnemager (en person, der havde hjulpet tyskerne under krigen). Sagen gik helt til landsretten i Viborg, og han førte den selv, men tabte. Det ærgrede ham i nogle år, at han skulle tabe til en svindler.

Kort tid efter Anden Verdenskrig (1939 -1945) fik han arbejde ved jernbanen Aabenraa/Rødekre. Det bestod af reparations- og forefaldende arbejde på stationen og på strækningen til Rødekre. Jeg har set ham slå græs på baneskråningerne samt arbejde med et skuffejern langs sporene. Det arbejde holdt han indtil pensioneringen.

Onkel Hans holdt forbindelse med en del af sine søskende. Jeg husker, at han efter Anden Verdenskrig kom cyklende til Diernæs fra Aabenraa for at besøge os. Han kom ca. en gang om året, talte meget om sin tabte retssag. Det var meget uretfærdigt, mente han. Kortspil var hans et og alt. Selv primitive spil med børn interesserede ham, han gik op i det med liv og sjæl. Senere da vi boede i Arnitlund og havde fået kortspillet: Skat (et tysk spil) lært, kom han flere gange om året - som regel påske, pinse og i julen - og vi spillede og spillede med ham. Selv juleaften sad han og ventede på et spil kort.

Han nød at tage pænt tøj på og gå på cafe eller hotel i Aabenraa for at drikke en kop kaffe og læse dagens avis. Han brugte de penge, som han tjente, på sig selv og indrettede sit liv efter den indkomst, han pt. havde.

Han diskuterede gerne politik, men mest lokalpolitik. Landspolitik havde ikke hans store interesse. Politikerne meledede efter hans mening deres egen kage, og den "lille" mand i samfundet måtte klare sig selv og betale!

Den tidligere minister Kamma Larsen Ledet blev borgmester i Aabenraa. Onkel Hans vekslede nogle få bemærkninger med hende en dag. Et halvt år senere mødtes de på gaden i Aabenraa, og hun genkendte ham og huskede samtalen. Det var han meget stolt over. Trods det kritiserede han hendes politik i kommunen, når de faldt i snak på gaden. "Hun skal fandeme have lak, ikke tro, hun er noget", var hans stående mening.

Onkel Hans klarede sig selv hele livet. Han var en høj, præsentabel mand med til tider særegne meninger. Jeg har aldrig hørt noget om, at det andet køn interesserede ham. Dog begyndte han under et kortspil en gang at tale om et dansested og en pige, men han blev afbrudt og gjorde aldrig historien færdig.

Onkel Hans giftede sig aldrig. Knap 80 år gammel svigtede helbredet. Han blev indlagt på sygehuset i Aabenraa og efter kort tids sygdom døde han i januar 1972.

Hans Kirkmand, Åbenrå

I en alder af 77 år er fhv. arbejdsmand Hans Kirkmand, Nybro 22, Åbenrå, i søndags død på sygehuset efter kortere tids sygdom. Hans Kirkmand var ugift og stammede fra Hellevad, hvor han også begravnes. Han havde i en årrække arbejdet ved statsbanerne og haft sin beskæftigelse ved strækningsarbejde. Hans Kirkmand efterlader sig flere søskende rundt omkring i Sønderjylland.

†

Det meddeles herved slægt og venner, at vor kære bror, svoger og onkel

Hans Kirkmand

er afgået ved døden, 77 år.

Åbenrå, den 23. jan. 1972.

Familien Kirkmand.

Begravelsen finder sted torsdag den 27. jan. kl. 14 fra Hellevad Kirke.

Følget bedes efter begravelsen samles med os på Kirkekroen.

Her hviler

Hans Kirkmand

☆ d.13.11.1894 i Hellevad

† d.23.1.1972 i Aabenraa.

Hvil i Fred.

2 BARN: KJESTINE MÆRIE WILKENSKEJELD FØDT KJERKEMAND

Kjestine Marie Wilkenskjeid født Kjerke mand #8 1895-11-21 Helevad 1975-02-05 Aabenraa	Johann Mortensen Kjerke mand #1 1864-03-09 Hedsmark, Byderup sogn, Slogs Herred, Tender amt. 1936-02-22 Amtssygehuset i Aabenraa
Gift: 1919-11-08 Aabenraa	Martha Alvine Kjerke mand født Schmidt #2 1873-11-20 Siedel Kreis Shroda 1943-02-01 Det Kommunale sygehus i Aabenraa
Hans Peter Wilkenskjeid #20 1893-04-17 S. Øniev Hjortkær på Langagergård 1936-10-23 Aabenraa	
Børn	
Anne Johanne Späth født Wilkenskjeid #21	1922-01-22 - 2014-02-12
Erika Meta Rasmussen født Wilkenskjeid #22	1925-01-26 - 1997-12-20

KJESTINE OG HANS

ANNE, KJESTINE OG ERIKA
ERIKAS KONFIRMATION 1939

KJESTINE 1955

KJESTINE MARIE WILKENSKJELD FØDT KJERKEMAND

*1895-11-21 - †1975-02-05

Kjestine Marie Kirkmand blev sat i pleje, da hun var lille, nok på grund af faderens kvatalsdrikkeri og voldsomhed. Hun kom til Østerby ved Tønder, men var ikke særlig glad for at være der, har hun fortalt. Konfirmeret i Daler kirke.

Som ganske ung kom hun til en gård i Sønder Ønlev ved Aabenraa (Peter Hansen), hvor hun blev betragtet som datter af huset. Det betød, at hun ikke havde ret megen kontakt til hjemmet og familien. Hun fik en god tid på nævnte gård, hvorved oplevelserne i hjemmet ikke kom til at præge hende i livet. Hun holdt livet igennem forbindelse med familien på gården - hjalp til i høsttiden og inviterede dem til fødselsdage. Hendes to døtre kom hver sommer i barndommen på besøg på gården.

PLEJEFORÆLDRENS GÅRD I SØNDER ØNLEV

Anne Späth fortæller om sin mor:

Hun var livet igennem en lille spinkel kvinde. Hun var flittig og dygtig med sine hænder. En halv snes år efter giftemålet blev hun opereret for struma. Hun var meget syg, kom sig kun langsomt. Hun gav aldrig op. Hun var kun 40 år, da vor far døde. Vi flyttede fra Tønder til Aabenraa, hvor far også ligger begravet.

Hun har haft nok at se til, da hun blev alene. To store piger, der voksede til - utroligt, at hun har kunnet klare det selv, men det var hårdt. Hun oppebar pension efter sin mand. Hun havde et lyst sind, hvilket nok har hjulpet hende meget, og hun havde gode venner. Hun købte en gammel hjørneejendom Sønderport 50 - megen arbejde med istandsættelse. Det var en stor ejendom med en række lejemål. Skønsmæssigt boede der mellem 10 og 20 mennesker i de bygninger, hvilket i form af huslejen gav penge at leve for. Hun syede også tøj for folk, hvilket også gav lidt penge.

Vi havde der en tryk barn- og ungdom. Vi piger måtte have vore venner med hjem. Mor bagte eller lavede smørrebrød til os. Der var musik og sang, når vi havde gæster. Kjestine spillede klaver. Man gik ikke så meget ud den gang. Gode stunder at mindes.

Ved krigsudbruddet i 1939 brændte det hus ved Vandmøllen i Hellevad, hvor hendes mor boede, og min mor tilbød at huse hende. Onkel Peter og en dame fulgte imidlertid med, så der var pludselig ganske mange mennesker i huset. Onkel Peters dame havde epilepsi. Onkel Peter lånte penge af min mor, indtil brandforsikringen blev udbetalt på indboet, men han betalte aldrig de penge tilbage.

Efter nogen tid fik bedstemor en lejlighed i Slotsgade.

Senere solgte hun ejendommen – Sønderport 50 - og fik en dejlig lejlighed i de store blokke med udsigt over fjorden - Kystvejen 46. Der trivedes hun godt og blev boende, indtil hun døde efter en autoulykke, hvor hun kom slemt til skade.

Et barnebarn kan fortælle, at Kjestine allerede i 1953/54 købte fjernsyn, hvilket medførte, at børnebørn med deres venner strømmede ind i hendes hjem for at se forskellige udsendelser, hvilket ikke var muligt mange steder i Aabenraa på den tid.

Hun døde den 5. februar 1975 og blev begravet i Aabenraa.

Et langt liv var slut, hun havde oplevet to verdenskrige og syntes ikke, alt var godt og trygt mere. Efterskrift.

Kjestine havde begrænset kontakt med sine søskende i Kirkmand familien. Hun deltog aldrig i dens store familiefester, men kunne besøge enkelte af sine søskende. Hun samlede dog en del billeder af familiemedlemmer - også dem, hun ikke havde kontakt med. Man havde det indtryk, at hun så lidt ned på nogle medlemmer af familien - navnlig dens sociale status, hvilket havde rod i hendes barndom.

HANS PETER WILKENSKJELD

* 1893-04-17 - †1936-10-23

Hans Peter Wilkenskjeld er født i Hjortkær på Langagergård. Skolegangen foregik i Hjortkær.

Han blev uddannet smed og kom derefter til de tyske jernbaner, hvor han lærte at køre damplokomotiver efter at have arbejdet en tid som fyrbøder.

I 1914 blev han indkaldt til krigstjeneste og deltog det meste af krigen ved fronten, hvor han stod i skyttegrave - i vand op til livet i flere dage. Han blev taget til fange af franskmændene og havde en hård tid i fangelejren. De havde negere som vogtere, der ofte slog fangerne, og de fik meget lidt at spise - tit tørrede brødrester. Han får en religiøs krise i lejren. Det blev hans faste overbevisning, at gud ikke eksisterede, når de skulle udsættes for så umenneskelig behandling.

Efter fredsslutningen i 1918 kom han hjem til Hjortkær.

Den 8/11 1919 giftede han sig med Kjestine Kirkmand, og de bosatte sig i Aabenraa. Der opstod diskussion, om brylluppet skulle foregå i en kirke, da han var imod religion på grund af oplevelserne i fangelejren, men han gav sig, da Kjestine ville giftes i en kirke.

I 1920 kom Sønderjylland tilbage til Danmark, og han fik arbejde som damplokomotivfører på banen fra Aabenraa til Rødekro. I 1928 kom han på kursus i Århus. Han lærte at køre motortog, og familien blev straks flyttet til Tønder. Han faldt godt til på egnen - gik gerne lange ture i marsken. Han nød også at læse en god bog.

I 1930'erne byggede han radioer, så familien kunne høre udsendelserne fra København - i starten kun en person ad gangen.

Anne Späth fortæller om sin far:

Jeg husker min far som en meget bestemt mand, men solid og pertentlig. Han var togfører hos DSB og var somme tider væk i tre dage ad gangen. Vi boede dengang i Tønder, og derfra kørte han turen på Vestbanen til Bramminge. På sådan en tur blev han syg i 1934, en blodprop havde passeret den ene nyre. Han kom på sygehuset i Tønder og derfra til Sønderborg. Han var igennem mange undersøgelser, og mor fik at vide, at han aldrig ville kunne blive rask. Det var et langt hårdt sygeleje, der strakte sig over nogle år. Han havde skrumpennyre - nok eftervirkning fra krigens strabadser, der ofte giver traumer resten af livet.

En aften i oktober 1936 blev han efter en smertelig tid indlagt, og om morgenen den 23/10 døde han og fik endelig fred - 43 år gammel.

Begravelsen foregik i Aabenraa.

KJESTINE OG HANS PETERS 1. BARN: ANNE

Anne Johanne Späth født Wilkenskjeld #21

1922-01-22 Aabenraa
2014-02-12 Sønderborg

Gift:
1940-09-28

Poul Martin Späth #23

1915-03-18 Halle an der Zahle i Tyskland
1988-01-29 Sønderborg

Hans Peter Wilkenskjeld #20

1893-04-17 S. Ønlev Hjortkær på Langagergård
1936-10-23 Aabenraa

Kjestine Marie Wilkenskjeld født Kjerkemand #8

1895-11-21 Hellevad
1975-02-05 Aabenraa

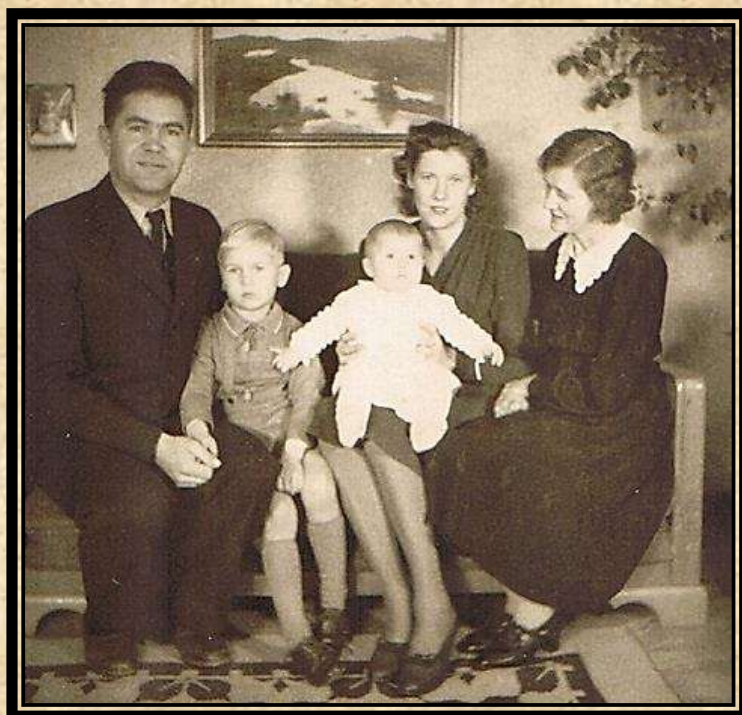
Børn

Poul Späth #24 1941-11-09 -

Aase Hyldal født Späth #25 1946-04-13 -

ANNE OG POUL MARTIN

POUL MARTIN, POUL, AASE, ANNE OG KJESTINE

ANNE JOHANNE SPÄTH FØDT WILKENSKJELD

* 1922-01-22 - † 2014-02-12

Anni (kaldenavnet) er født i Aabenraa, hvor skolegangen også begyndte. Hun havde Klaus Eskildsen, der var landskendt for sin kamp for danskheden i Sønderjylland, som lærer. Han havde en afslappet stemning i klasseværelset.

I 1928 flyttede familien til Tønder på grund af faderens arbejde. Skolegangen fortsatte i Tønder til begyndelsen af 4. mellem, da faderen dør.

Moderen flytter straks til Aabenraa, og Anni forlader skolen, men kommer i frisørlære - udlært i 1940.

Anni indgår giftermål den 28/9 1940 med Poul Späth, hvilket gav nogen diskussion i familien.

Anni fortsatte i frisørfaget et halv års tid og fødte i november 1941 sønnen Poul.

Hun passede nu hjem og barn, men fungerede også som (køkkenfrisør) i de kommende år.

I 1946 fødtes datteren Aase.

Efterhånden tog Anni forskelligt forfaldende arbejde - bl. a. madlavning på Hotel Strand. I 1954/55 arbejdede hun ca. et års tid på et ægpakkeri. Hun var blevet medlem af DKB (Danske kvinders Beredskab). Det var et beredskab i tilfælde af katastrofer, hvorfor medlemmerne blev sendt på en række kurser. Anni meldte sig til ekstra kurser og kunne derefter komme på et hospitalskursus, hvorefter hun blev ansat på sygehuset i Sønderborg som sygemedhjælper. Hun arbejdede på øreafdelingen i 25 år. Hun var meget glad for arbejdet på hospitalet.

Pensionisttiden er gået med arbejde i foreningen Ældresagen - har været med til at oprette en søndagshyggecafé.

Der er også blevet tid til slægtsforskning.

Anni blev i alderdommen ramt af en alvorlig sygdom, hvor hun mistede evnen til at tale. Hun fik bolig på Dybbøl plejehjem. Desværre faldt mange venner fra, da det var svært at kommunikere med hende efter sygdommen, men ellers var hun fysisk rørig.

POUL MARTIN SPÄTH

* 1915-03-18 - †1988-01-29

Poul Martin Späth er født i Halle an der Zahle i Tyskland. Hans fader faldt i Første Verdenskrig i 1917 ved Verdum.

Hans mor var fra Aabenraa, hvortil hun rejste efter mandens død. Poul var en 2 til 3 år og kom i skole i Aabenraa. Han sluttede med realeksamen på statsskolen. I 1920 stemte Sønderjylland sig tilbage til Danmark, og landsdelen blev dansk som familien sluttede op om.

Poul var og forblev enebarn - moderen dør som 55årig.

Efter skolegangen kom han i lære på kontor og lager hos Cimbria i Aabenraa. Derefter soldat, udnævnt til korporal og i 1938 sendt på sergentskole. I 1939 tjenestegørende som sergent i Søgård-lejren. Den 8. april om aftenen blev der udleveret skarp ammunition til mandskabet, og det fik besked på at sove med tøj på, for tyskerne ville komme den nat. De rykkede ud og lå i stilling ved Gårdeby, men kom ikke i kamp, idet de fik ordre til at trække sig tilbage - op i Jylland. De endte i Viborg, hvorfra han ringede hjem.

Han kom tilbage til Søgård-lejren (dansk militær blev ikke afvæbnet af tyskerne, men fungerede videre). Kom på oversergentkursus, hvorefter han meldte sig på et politikursus og blev i juli 1940 ansat ved politiet i Sønderborg, hvor han var tjenestegørende livet igennem.

Den 28/9 1940 giftede han sig med Anni Wilkenskjeld. Han gik op i sit arbejde - kunne være barsk, men også føre fortrolige samtaler med folk, der var kommet på den gale side af loven. Han var interesseret i sport: fodbold, tog i mange år idrætsmærket. Læste ofte en god bog, gik lange ture. Han tabte interessen for politiarbejdet de senere år. Det viste sig, at han var angrebet af Alzheimer-sygdommen, der langsomt udviklede sig. Han kom på skånetjeneste.

Jeg mødte ham en gang i tjeneste. Det var ved spritbåden i Sønderborg, hvor jeg skulle vise mit pas. Jeg holdt det forkert efter hans mening, så jeg fik en overhaling. Han vidste ikke, at vi var i familie.

I 1977 blev han pensioneret - knap 62 år gammel. Hans sygdom tiltog, og de sidste par år var vanskelige. Han døde i begyndelsen af 1988.

Familien boede i mange år på Søndre Landevej 47, 1. sal i Sønderborg.

Poul og Anni deltog en eller to gange i en større familiefest, ellers havde de ikke forbindelse med ret mange medlemmer af Kirkmandslægten.

ANNE OG POUL MARTINS 1. BARN: POUL

* 1941-11-09

Poul Späth er født i Sønderborg, hvor han voksede op og havde sin skolegang, der afsluttedes med 10. klasse.

Han kom i urmagerlære i Sønderborg og arbejdede også som urmagersvend i byen i nogen tid.

Han blev kasseret til soldatertjeneste på grund af et nedsat syn.

Blev gift med Anne Grethe Petersen i Notmark kirke i 1966.

Poul Späth kunne tænke sig at skifte erhverv, fik muligheden for at blive forsikringsagent hos Hafnia.

Et par skoleperioder med eksamen måtte bestås og fastansættelse fulgte.

Senere forlod han selskabet Hafnia, blev uddannet erhvervsassurandør.

En ansættelse hos selskabet IF fulgte, hvorfra han i 2003 gik på efterløn.

Poul Späth har altid boet i Sønderborg.

ANNE GRETHE SPÄTH FØDT PETERSEN

* 1941-03-15

Anne Grethe Petersen er født på et landbrug i Fynshav, hvor hun også gik i skole.

Hun blev kontoruddannet i Sønderborg.

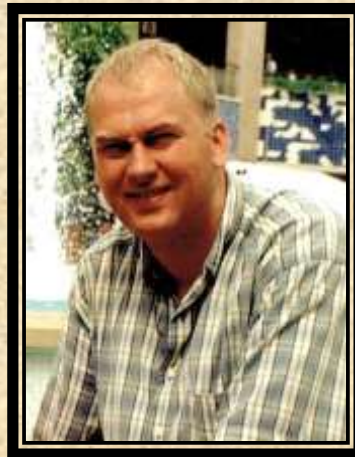
Første arbejdsplads var som bogholder hos Møller og Co i Sønderborg.

Derefter ansættelse hos en revisor og senere hos Duelco, der er et handelsfirma.

Hun er i skrivende stund (efterår 2004) gået på efterløn.

Ved siden af arbejdslivet har hun født to drenge:

KIM SPÄTH

*1964 03-16

Kim Späth er født i Sønderborg, vokset op i byen, hvor skolegangen sluttede med 10. klasse. Han fortsatte på handelsskolen med grundskolen og tog derefter uddannelsen som speditør hos Therkildsen.

Vendte tilbage til handelsskolen, hvor han tog HH eksamen og fortsatte som elev i Den danske Bank. Blev flyttet til hovedbanken i København og var som 27årig fuldmægtig.

Han forflyttedes til bankens afdeling i Frankfurt i Tyskland, hvor han arbejdede i ca. 2 år. Næste arbejdsplads blev bankens afdeling i Luxembourg, indtil den efter kort tid blev lukket.

Han søgte da arbejde i Deutsche Bank og Comerzsbank – fik arbejde hos sidstnævnte. Han rejste meget rundt under den ansættelse. I dag (2004) er han ansat ved Deutche Banks leasingafdeling.

Den stilling giver også foredrag rundt i Europa – bl. a. København. Han er sammen med sin familie bosat i Lederbach uden for Frankfurt.

ELKE OSWALD

*1969-10-10

Elke Oswald er opvokset i Hoffheim ved Frankfurt. Hun er læreruddannet på universitetet (man kan kun blive læreruddannet på et universitet i Tyskland), og er i dag lærer i en folkeskole ved Frankfurt.

Hun blev den 15/8 1994 gift med Kim Späth i Ansgar kirke i Åbenrå (katolsk).

Den 9/2 1998 fødte hun datteren: Anna Lena.

PER SPÄTH

*1967-06-20

Per Späth er født og opvokset i Sønderborg, hvor han også gik i skole. Han fik som 7årig en svær sukkersyge, hvilket bevirkede, at han ofte var på hospital og forsømte skolen. Han blev også drillet i skolen – kammeraterne kunne slå ham på lårene, hvor han fik injektionerne for sygdommen.

Han gik ud af skolen i 8. klasse og blev udlært plastmager og arbejdede som sådan nogle år.

Sygdommen har forårsaget, at han er svagtseende. For tiden 2004 får han sygedagpenge og skal revalideres. Han er meget hjælpsom over for sin farmor. Han har altid boet i Sønderborg.

Den 1/7 1995 blev han gift med Lisbeth Pagh – ægteskabet opløst i 2002.

LISBETH PAGH

Lisbeth Pagh er opvokset i Sønderborg. Hun har tilhørt Jehovas Vidner, men skulle være udstødt. Hun har en rengøringsuddannelse.

Hun blev den 1/7 1995 gift med Per Späth i Jehova Vidners Rigssal i Sønderborg. Ægteskabet opløst i 2002.

Hun fødte den 19/9 1996 datteren: Danie.

ANNE OG POUL MARTINS 2. BARN: AASE
AASE HYLDAHL

*1946-04-13

Aase Hyldal er opvokset i Sønderborg og fulgte skolen til og med 10. klasse.

2årig tilskæreruddannelse, var på husholdningsskole ved Sønderborg.

Blev ansat på godset Rosenvold som stuepige. Flyttede til Randers og arbejdede som tilskærer på en tekstilfabrik.

Flyttede tilbage til Sønderborg og blev gift med Jørgen Hyldal den 18/3 1967 i Christianskirken i Sønderborg.

Bosat i en lejlighed - arbejdede som hjemmehjælper i ca. 3 år.

Byggede hus på Bjørnevænget 9 i Guderup.

Tog handelsskoleeksamen og blev ansat på Danfoss, hvor hun blev uddannet teknisk assistent.

Gik på efterløn 2006.

”Min store interesse går med have, og så har jeg gået på kunstsolen i Sønderborg, hvor jeg har malet et par år ved forskellige kunstnere, fortæller Aase.

JØRGEN HÝLDAL

*1943-07-18

Jørgen Hýldal er født i Horsens, men opvokset i Randers, hvor han tog realeksamen.

Han blev uddannet radiotekniker i Randers.

1966 indkaldt som soldat i Ryvangen, efterfølgende som sergent i Varde.

Tog på teknikum i Sønderborg og blev elektroniktekniker.

Ansæt på Danfoss i fabrikkens udviklingsafdeling for kompressorer.

Tog teknomuddannelsen fra Handelsskolen i Sønderborg.

Hobby: radioamatør, med kontakt til hele verden.

Bygger mit udstyr selv, og underviser kommende radioamatører.

Bosat i Guderup i eget hus: Bjørnevænget 9.

ÅASE OG JØRGENS 1. BARN: SANNE SANNE HÝLDAL

*1977-09-06

Sanne Hyldal er født i Seoul i Korea og kom til Danmark 5 måneder gammel. Opvokset i Guderup. KFUK Spejder og blev senere spejderleder.

Studentereksamen fra Sønderborg gymnasium 1997- rejste derefter 10 måneder i Kibbutz i Israel. Sanne er lærer fra Haderslev Seminarium. Ansat som lærer ved friskolen Østerlund ved Nordborg, hvor hun var ansat i 2 år, sammen med Emil, der også er lærer fra Haderslev Seminarium.

Flyttede til Norge sammen med kæresten Emil Fillingsnes. Sanne arbejdede nogle år på hotellet i Vrådal i receptionen. Fik derefter arbejde som lærer i Kvikseid.

Blev gift med Emil den 24.06-2006 i Nørreskoven på Als.

Købte Hus i Vrådal i Telemark kommune Norge 2008.

Fritiden går med kajakture samt vandreture på fjeldet, og hunden Molly, der er rednings-, og lavi-nehund.

AASE OG JØRGENS 2. BARN: LENE LENE HYLDAL

*1978-12-24

Lene Hyldal er født i Soul i Korea og kom til Danmark i 1979 - 8 måneder gammel. Opvokset i Guderup - tog studentereksamen i Sønderborg i 1998.

Rejste derefter ud i verden: besøgte Nord- og Sydamerika samt Østen.

Fra 1999 til 2003 sygeplejeelev på hospitalet i Sønderborg.

Arbejder ved hjemmeplejen i Århus. Købte hus i Hørning 2009 sammen med Anders Blankschøn, der er uddannet bygningsmaler. De har 2 piger, Signe fra 10/2-2007 og Lærke fra 31/5-2009. lever papirløst.

KJESTINE OG HANS PETERS 2. BARN: ERIKA

Erika Meta Rasmussen født Wilkenskjeld #22

1925-01-26 Tønder
1997-12-20 Aabenraa

Gift:

1945 Aabenraa

Hans Christian Rasmussen #32

1923-04-09 Bov mark
1983-09-02 Aabenraa

Hans Peter Wilkenskjeld #20

1893-04-17 S. Ønlev Hjortkær på Langagergård
1936-10-23 Aabenraa

Kjestine Marie Wilkenskjeld født Kjerkeemand #8

1895-11-21 Hellevad
1975-02-05 Aabenraa

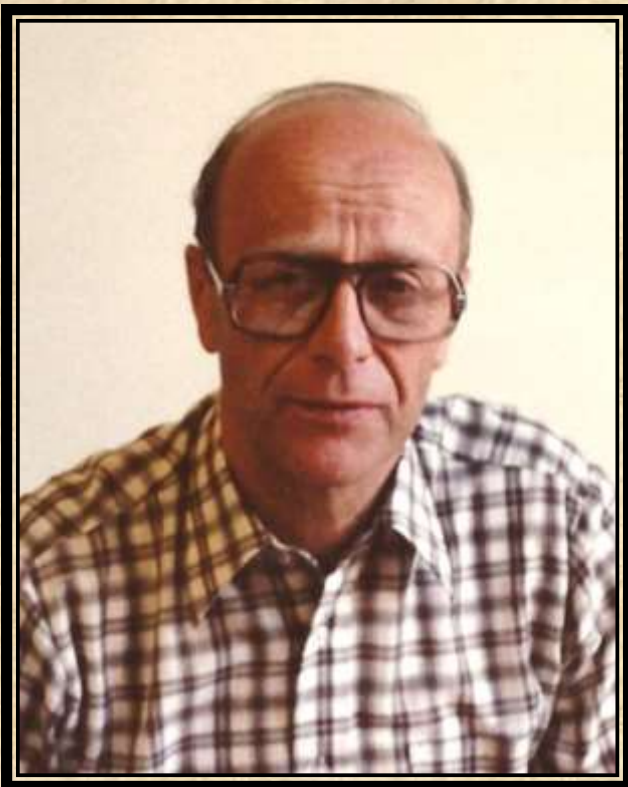
Børn

Finn Wilkenskjeld #33 1946-06-09 -

Ib Rasmussen #34 1948-07-22 -

Jytte Rasmussen #35 1949-12-29 -

Hanne Bertelsen født Rasmussen #36 1957-07-14 -

ERIKA OG HANS

ERIKA META RASMUSSEN FØDT WILKENSKJELD

* 1925-01-26 † 1997-12-20

Erika er født i Tønder. Familien flyttede i første halvdel af 1930'erne til Aabenraa, hvorved hendes skolegang – i alt i 7 år - foregik både i Tønder og Aabenraa.

Hendes ungdomstid foregik under 2. verdenskrig. Vi ved ikke så meget om den tid. Hun var ansat som hushjælp, men hjalp også moderen med at sy tøj for folk. Erika lærte faget og syede altid tøj til familien. Erika var livet igennem tæt knyttet til sin mor, ikke mindst på grund af deres fælles interesse for syning, men de tilbragte også tid sammen over en kaffepunch.

I 1945 giftede Erika sig med Hans Christian Rasmussen. Familien bosatte sig i Aabenraa og her boede hun fra 1951 til sin død i en lejlighed i Hjelmgården i Aabenraa. Gennem årene kom der 4 børn i familien: sønner i 1946 og 1948 samt døtre i 1949 og 1957.

Familiens størrelse krævede, at der hver dag skulle laves mad til 6 personer, vaskes og repareres tøj samt udføres tusind andre opgaver for familien. Hun var derfor hjemmegående i mange år.

Da børnene blev store, arbejdede hun en tid på slagteriet for at opleve andet end familien.

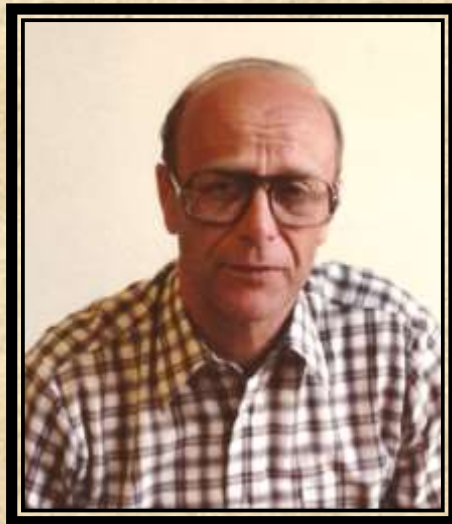
Når hun bevægede sig rundt i byen, var det pr. cykel eller gåben, da hun aldrig tog kørekort.

I 1983 fik hun tildelt invalidepension.

Erika fulgte familien på atletikbanen og var ofte tidtager.

Hjemme kunne hun med sin harmonika og klaverspil give gode stunder til sin familie.

HANS CHRISTIAN RASMUSSEN

* 1923-04-09 † 1983-09-02

Hans Christian Rasmussen blev født på Bov Mark.

Familien flyttede til Aabenraa, og i 1936 byggede de hus på Tøndervej 181.

Skolegangen foregik hovedsagelig i Aabenraa, og den sluttede med en sproglig studentereksamen fra Aabenraa statsskole i 1943.

Han begyndte efter sommerferien på universitetet i Aarhus - han ville være magister, men den 4. oktober 1943 blev han allerede sendt hjem, da tyskerne beslaglagde området ved universitetet, hvor han boede.

Faderen var ansat hos Post og Telegrafvæsenet i Aabenraa, og han fik sønnen ansat der.

Hans Chr. tog en teknisk tegneruddannelse på aftenskole i byen og fortsatte ansættelsen hos Telegrafvæsenet i Aabenraa.

Familien ved, at Hans Chr. var medlem af en modstandsgruppe i Aabenraa, men det er alt, hvad han har fortalt. Han var livet igennem fuldstændig tavs om arbejdet i modstandsbevægelsen.

Hans søster har fortalt, at de to en aften gik gennem Aabenraa, og da de skulle til at gå ind i et hus, sagde Hans Chr: "Vi bliver lidt herude" Kort tid senere hørte de en eksplosion, hvorefter han sagde: "Nu kan vi gå ind." Han vidste altså, at der var en sabotagehandling i gang på det tidspunkt, så han var velinformeret om modstandsarbejdet - eller var centralt med i det?

Familien fortalte, at Hans Chr. en gang har haft møde med Frode Jacobsen i Dyrehaven på Løjtland. Frode J. var medlem af Frihedsrådet og minister uden portefølje i regeringen fra 5. maj 1945 til okt. 1945. Man ved også, at Hans Chr. kørte rundt i Aabenraa med en barnevogn og delte illegale blade ud. Arbejdede han i byens opland, da delte han også disse blade ud.

Hans Chr. blev løbende uddannet på kurser inden for telegrafvæsenet. Han beskæftigede sig med ledningsarbejdet og endte sin erhvervskarriere som telegrafmester. Han var vellidt på sin arbejdsplads. Hans tidlige død i 1983 medførte, at han kun fik 40 års ansættelse ved staten.

Hans Christian var systemets mand. Hverdagen skulle forløbe som efter en snor - selv opdækningen til spisning var sat i system og skulle følges.

Dette livssyn prægede også opdragelsen af børnene, der blev mødt af en fast og en løs hånd.

Han var sportsmand.

Atletik interesserede ham meget, og han klarede 100 meter på 11,1 sekunder som den bedste tid.

En del år var han formand for atletikklubben i Aabenraa, samt træner.

Hans Chr. var musikalsk. Han spillede guitar og mundharpe.

Flere af hans søskende var også musikalske, og de kunne danne et mindre orkester, hvilket gav gode stunder ved familiesammenkomster.

ERIKA OG HANS CHRISTIANS 1. BÅRN: FINN

*1946-06-09

Finn har taget moderens dåbsnavn for at bevare det fremover - altså efternavnet Rasmussen er slettet juridisk.

Finn er født 1946-06-09 i Aabenraa, som den ældste af børneflokken i Rasmussenfamilien. Han er ikke døbt eller konfirmeret og erklærer sig i skrivende stund: ateist.

Finns mor var hjemmegående, så han kom først i 1953 i berøring med en institution, da skolegangen på Rugkobbelskolen begyndte. Den var nybygget og ikke rigtig færdig, da han begyndte i første klasse. Finn tog mellemskoleeksamen på skolen, men fortsatte på gymnasiet - Aabenraa Statskole - hvorfra han i 1965 udgik med en matematisk studentereksamen.

Sport betød meget i familien. Finn gik til atletik, fodbold og volley. Det skal nævnes, at han blev jysk mester i femkamp ved et stævne i Kolding. Som 16årig fik han problemer med det ene knæ, hvorefter det var slut med at drive sport på det plan.

En rygskade efter en motorcykelulykke medførte, at Finn blev kasseret til militærtjeneste.

Efter sommerferien i 1965 indskrev Finn sig på medicinstudiet på Aarhus universitet. Han var ikke den flittigste på studiet, men fik en del vagter som studerende på bl. a. kommune- og amtshospitalet i Aarhus indtil 1969, hvor han flyttede til universitetet i København og lod sig indskrive som medicinstuderende. "Jeg læste ikke ret meget," sådan udtrykker Finn sig, men han var indskrevet som medicinstuderende til engang i 1983. Han tog vagter på forskellige hospitaler i Københavnsområdet gennem årene.

I 1977 begyndte han også at køre taxa i København.

I Nordvestkvarteret havde Finn lært en ældre cykelhandler at kende. Han mente, at Finn var træt af at køre taxa og kunne passende af og til hjælpe ham i forretningen. Det medførte, at Finn i 1983 købte en cykelforretning i Vangede med 2 ejerlejligheder til.

Finn boede i den ene og hans samlever fra 1977 - Henriette Bott-Petersen - den anden.

Cykelforretningen gik udmærket - af og til havde Finn hjælpere ansat. Det var i kortere perioder, men en ældre cykelsmed arbejdede en årrække ca. 3 timer pr. dag. Han var til stor hjælp.

I 1998 blev sideværkstedet ledigt. Det var en skomagerforretning. Den overtog Finn også, hvorved han også blev skomager.

2006 var det slut. Finn fik konstateret lymfecancer. Han blev opereret og kom godt over sygdommen.

Finn genoptog ikke arbejdet i cykelforretningen. Den var lukket fra 2006 til 2012, hvor den blev udlejet.

I 1991 købte Finn og Henriette en firlænget nedlagt gård med 2 ha i Ebberup - ikke så langt fra Holbæk.

De har fået matriklen delt, så de ejer hver deres del.

Det gav Finn 60 km til forretningen, men bogligdrømmen var opfyldt. Fritid. Ja, den har været begrænset, da arbejdet har fyldt meget i Finns liv. Dog nævner han rejser i Norden samt interesse for disse lande. Finn er aldrig blevet gift, men har en søn og datter sammen med Henriette.

HENRIETTE BOTT-PETERSEN

Henriette er født 1948-01-27 på Lyngbyvej i København. Hun gik på Zahles skole til og med 1. g, hvorefter hun flyttede til Gentofte og afsluttede skolegangen med studentereksamen med vægt på biologiske fag i 1966. Efter et studieophold i USA startede hun på kemistudiet på Københavns universitet. Men året efter i 1968 flyttede Henriette over på medicinstudiet. I 1970'erne mødte hun Finn på vagtarbejdet på et hospital, og de har haft et samliv siden. I 1980 afsluttede Henriette medicinstudiet og blev udnævnt til læge. Hun fik ansættelse på Bispebjerg hospital, senere på Kommunehospitalet, Hvidovre hospital, Roskilde hospital og er i dag overlæge med anæstesi (bedøvelse) som speciale på Slagelse hospital. Henriette og Finn fik i 1976 Stiig og i 1983 Iben Elisabeth. Som nævnt boede de i hver deres lejlighed dør om dør en årrække indtil 1991, hvor de i fællesskab købte gården i Ebberød.

STIIG WILKENSJELD

Stiig er født 1976-12-18 og vokset op i Nordvest kvarteret. Han var i privat dagpleje, da forældrene ikke ønskede, at han skulle vokse op med mange forskellige pædagoger. Som 2,5 år kom han i en børnehave - dog en kristen børnehave, selv om faderen var ateist, men det var en god børnehave, fremhæver han. Grundtvigskolen i 9 år og derefter Amtsgymnasiet i Roskilde - familien var på det tidspunkt flyttet til Ebberup. I 1995 student med naturvidenskab som hovedinteresse. Studeret geofysik på København Universitet - afsluttede med topkarakterer. Ansættelse på Meteorologisk Institut i København. Snart flyttede han til et stort forskningscenter ved Hamborg, hvor han beskæftigede sig med klimaforskning. Her opdagede han, at en kollega var rigeligt interesseret i hans forskningsresultater, hvorefter han flyttede tilbage til Meteorologisk Institut i København. I skrivende stund er Stiig ansat ved Max Plank Instituttet i Hamborg, hvor han forsætter sit videnskabelige arbejde som klimaforsker og håber, at hans resultater ikke bliver stjålet denne gang. I 2013 blev Stiig gift med en kvinde fra Tyskland.

IBEN ELISABETH WILKENSJELD

Iben kom i dagpleje ved samme sted, hvor storebroderen havde været, samt i samme børnehave. Skolegangen begyndte på Grundtvigskolen, men da familien i 1991 flyttede til Ebberup, fortsatte den i landsbyskolen i Stestrup til og med 7. klasse. De to følgende klasser blev taget på Valsø skole. Student fra Stenhus gymnasium i Holbæk med biologi som hovedinteresse. Afsluttede biologistudiet på Københavns universitet i 2012. I skrivende stund er Iben ansat på Kommunehospitalet, hvor hun forsker i malariasygdom. Privat bor Iben sammen med Søren, de har datteren Daimi.

ERIKA OG HANS CHRISTIANS 2. BARN: IB

*1948-07-22

Ib er hverken døbt eller konfirmeret. Forældrenes argument var, at deres børn selv skulle afgøre disse religiøse spørgsmål, når de blev ældre.

Hans skolegang foregik i Aabenraa, og den sluttede med 10. klasse, hvor han tog teknisk forberedelseksamen.

Drømmene gik i retning af en uddannelse inden for skovvæsenet, men den blev opgivet. Han havde været i praktik som teknisk tegner og valgte den uddannelse i 1965. To år senere var han teknisk assistent og blev ansat i Aabenraa kommune.

Privat havde Ib lært Karen Marie Gram at kende, og i november 1967 blev han far til en datter. I februar 1968 flyttede han sammen med mor og datter i en lejlighed i Over Jerstal. Forholdet holdt til september 1968 og Ib vendte tilbage til Aabenraa. Han har ingen kontakt til sin datter, der skulle bo i Vojens.

I 1969 blev Ib indkaldt til militærtjeneste. Rekruttid i Skrydstrup (flyvestationen), sergentskolen i Værløse og sergent i Skrydstrup. Tjenestetiden var i alt på 24 måneder, men en lærerig tid.

Arbejdsomt vendte Ib efter militærtiden tilbage til Aabenraa kommune, og i 1977 blev han flyttet til afdelingen, hvor man planlagde kommunens rute- og skolebuskørsel.

I 1982 skiftede Ib arbejdsgiver. Han blev ansat i Sønderjyllands amt, hvor han varetog kørselsplanlægningen for amtets busser i samarbejde med naboamterne.

I september 1986 ansat som tegnestueleder under teknisk forvaltning i amtet, men i 1992 omorganiseredes amtets tekniske forvaltning, og Ib blev ansat som tegner, der primært skulle opmåle og afsætte amtets veje. Samtidig blev han valgt til tillidsmand, hvilket gav megen fagforeningsarbejde, hvor kollegernes løn bl. a. skulle forhandles på plads.

I 2002 blev Ib tilsynsmand for amtets 100 kilometer veje med kontor i Vollerup på Als.

Efter kommunalreformen i 2007 flyttede Ib tilbage til Aabenraa kommune, hvor han fik tilsynet med vejene.

Med udgangen af marts 2010 tog Ib sin pension efter over 40 års ansættelse i kommune og amt. Han fortsatte dog med en ansættelse på en kro og først fra april 2011 blev han fuldtidspensionist. Sport har livet igennem spillet en stor rolle for Ib i fritiden. Han har dyrket mange slags idræt - nok flere end en halv snes stykker. Det har også medført, at han i en række idrætsgreen har været træner eller hjælpetræner. Desuden formand en årrække for Genner idrætsforening samt siddet i Øster Løgums halbestyrelse. Atletik har haft stor interesse. Han har været på juniorlandsholdet i 100 og 200 meter løb. Hans rekord på 100 meter er 10,9 sekunder.

Under udøvelse af atletiksporten i 1969 mødte Ib Ingelise Nicolajsen.

De blev gift den 2. august 1975 og knap to år senere fik de en søn.

Ægteskabet blev opløst i 1981 og en langvarig retssag afgjorde, at moderen fik forældreretten, men Ib fik samkvemsret hver anden weekend.

Ib har fulgt sønnen under skolegangen og uddannelsestiden, ligesom han fortsat har løbende kontakt med sønnen.

Ib har ikke været gift siden 1981.

Ib har boet 30 år i Genner, og i skrivende stund er Ib en glad pensionist med udgangspunkt fra boligområdet Petersborg i Aabenraa.

INGELISE NICOLAJSEN

*1949-12-04

Ingelise er født og opvokset, samt har gået i skole i Løjt by, hvor faderen var postbud.

Hun blev uddannet ekspeditrice i en Irmabutik og har arbejdet som kassedame i Kvickly i Aabenraa, samt i udsalget på slagteriet i Aabenraa.

Ingelise blev gift med Ib den 2. august 1975 og fødte Kim den 30. april 1977.

De blev skilt i 1981, og hun fik forældreretten til sønnen efter en retssag i Vestre Landsret.

KIM HELLESØ RASMUSSEN

*1977-04-30

Kim levede de første 5 år af sit liv dels sammen med sin far og mor og dels sammen med sin mor. Efter forældrenes skilsmisse sammen med sin mor og stedfar.

Skolegangen foregik de første 8. år i Hjortkær.

9. og 10. skoleår på Vojens Ungdomsskole, hvilket var en god tid.

Som beskrevet i artiklen om forældrene fik faderen samkvemsret med Kim hver anden weekend, og han kunne dermed følge Kim under skolegangen.

Kim ville uddannes som planteskolegartner. Han havde været i erhvervspraktik i Rise planteskole og startede uddannelsen ved Nielsens planteskole i Holsted. Den teoretiske del af uddannelsen foregik på Beder Gartnerskole syd for Aarhus.

Kim har ikke været soldat, men har været medlem i hjemmeværnet ca. 2 år.

Kim arbejdede fra aug. 1998 til sep. 1999 i USA, og faderen var på besøg. De kørte rundt i landet i 14 dage og havde et god tur.

I skrivende stund bor Kim i Rødekre og er arbejdsløs.

ERIKA OG HANS CHRISTIANS 3. BARN: JYTTE

JYTTE RASMUSSEN

*1949-12-29

Jytte er født og opvokset i Aabenraa, hvor moderen var hjemmegående. Skolegangen de første 9 år foregik på Rugkobbelskolen, og det 10. skoleår blev på Nygadeskolen afsluttet med T. F. i 1967. Blev ansat i Aabenraa kommunes tekniske forvaltning - ca. et halvt år og blev optaget på teknisk assistentuddannelsen i Aabenraa. Afsluttede 1. del.

Flyttede i 1968 sammen med en forlovede til Århus og havde de følgende 5 år forskellige arbejdspladser bl. a. stuepigearbejde.

Jytte mødte i 1973 sin nuværende mand - Erik Pedersen - og de blev gift i 1984.

Efter ca. 15 år i Århus, hvor hun navnlig havde haft arbejde i 2 forskellige internationale virksomheder, arbejdede hun bl. a. som junior projektleder i en stor virksomhed inden for mejeribranchen, flyttede Jytte og Erik til Vejleområdet i 1984.

De købte et nyt rækkehus i Grejsdalen, hvor de stadig bor.

I Vejleområdet har Jytte arbejdet forskellige steder bl. a. hos firmaet Gori.

I 1992 afsluttede hun merkonomuddannelsen (indkøb) på handelsskolen i Horsens.

I begyndelsen af 2000-tallet måtte Jytte trække sig ud af arbejdsmarkedet på grund af sygdom.

Jyttes mand Erik Pedersen, stammer fra Vejle.

Han er uddannet og arbejder som EDB programmør.

Der er ingen børn i ægteskabet.

ERIKA OG HANS CHRISTIANS 4. BARN: HANNE

HANNE WILKENSKJELD BERTELSEN FØDT RASMUSSEN

*1957-07-14

Hanne er født i Aabenraa og blev passet hjemme, da moderen var hjemmegående.

Skolegangen begyndte på Rugkobbelskolen og efter det 7. år tog hun 8. klasse og realeksamen på Brundlundskolen.

I resten af året 1975 og 1976 havde Hanne forskelligt løst arbejde og blev i 1976 gift med Holger Hasselhorst fra Flensborg.

Hanne var hjemmegående og i 1978 fødte hun sønnen John.

Ægteskabet blev opløst i 1980.

I 1982 afsluttede Hanne en teknisk assistentuddannelse i Aabenraa. Det lykkedes ikke straks at få arbejde, så hun gik på HF og tog enkeltfag i tysk, engelsk og matematik.

Derefter var hun arbejdsløs, med forskellige jobtilbud.

I 1985 giftede Hanne sig med Kurt Madsen, der er opvokset i Aabenraa. De fik i 1986 en søn, der hedder Glenn.

Kurt og Hanne blev skilt i 1993.

Hanne flyttede til Aarhus og var der i 1,5 år (1994/95), og var ansat hos Århus kommunale værker. Hun vendte tilbage til Aabenraa i slutningen af 1995.

I 1997 flytter Hanne sammen med Hans Jørgen Bertelsen, og de bliver gift i 1998.

Der er ingen børn i ægteskabet.

Hanne bliver 1. januar 1998 ansat hos Eurodan-huse i Røde Kro, og fra 2000 til 2005 arbejder hun ved Uge beton i Genner. I 2005/06 arbejder Hanne på Tinglev Elementfabrik, men bliver fyret i slutningen af 2006, da hun får konstateret leddegigt.

I dag (2014) bestrider hun en flexjob 12 timer ugentligt, som borgerguide på jobcentret i Aabenraa Kommune.

Hans Jørgen og Hanne bor i hus på Haderslevvej i Aabenraa.

Hanne har siddet i bestyrelsen for Teknisk Landsforbund og er uddannet holdleder i indkvartering og forplejning, ved Aabenraa Brand- og Redning.

Fritiden: Stor interesse for hunde. Pt. har hun hund nr. 4.

En tur med familiens motorcykel samt træf om sommeren nydes også.

Desuden foretages hvert år mindst en ferietur ud i Europa - ofte på Tenerife.

JOHN HASSELHORST MÅDSEN

*1978-03-19

John er født og søn af Hanne (Rasmussen) Bertelsen og Holger Hasselhorst.

Han er vokset op i Aabenraa.

Efter endt skolegang kom John til landbruget, men afbrød uddannelsen.

Han er senere blevet uddannet truckfører og har arbejdet en årrække på kølefabrikken Gram i Vojens, hvor han er bosat.

I dag (2014) arbejder han for et vikarbureau.

EMILIA CELINA HASSELHORST SCHMIDT

*2012-11-14

Emilia er datter af John Hasselhorst Madsen og Maria Ellen Schmidt.

GLENN WILKENSJELD MÅDSEN

*1986-04-15

Glenn er født og søn af Hanne (Rasmussen) Bertelsen og Kurt Madsen.

Glenn er vokset op i Aabenraa, hvor han gik de første 9 år i skole.

10. klasse og HF tog han i Sønderborg.

Han fortsatte uddannelsen inden for teknik og har haft internetarbejde ved TDC.

Han er i dag (2014) bosat i Odense.

Fra skoleåret 2014 er han optaget på civilingeniøruddannelsen ved universitetet i Ålborg.

HANS JØRGEN BERTELSEN

*1964-09-27

Hans Jørgen er opvokset i Røde Kro, hvor han gik i skole.

Han er vokset op på et landbrug og tog efter skolegangen en landbrugsuddannelse.

Han har de sidste 7 år arbejdet ved korn- og foderstoffirmaet Danish Agro.

Pt. arbejder han i Aller ved Christiansfeld, men kan blive flyttet rundt til andre af firmaets afdelinger i Sydjylland.

I 1998 blev Hans Jørgen gift med Hanne, og i 2002 købte de hus på Haderslevvej i Aabenraa.

Der er ingen børn i ægteskabet.

Interesser er bl.a. motorcykler og rejser.

3. BARN: FREDERIK HANSEN KIRKMAND

Frederik Hansen Kirkmand #9

1897-06-11 Hellevad mark
1975-05-21 Aabenraa

Gift:

1923-04-04 Ansgar kirke i Kiel

Elly Frieda Kirkmand født Gripp #30

1900-09-13 Kiel i Tyskland
1979-12-18 Aabenraa

Johann Mortensen Kjerke mand #1

1864-03-09 Hedsmark, Bylderup sogn, Slogs Herred, Tønder amt.
1936-02-22 Amtsygehuset i Aabenraa

Martha Alvine Kjerke mand født Schmidt #2

1873-11-20 Siedlei Kreis Shroda
1943-02-01 Det Kommunale sygehus i Aabenraa

Børn

Fritz Johan Wilhelm Kirkemand #31 1924-02-19 - 1984-05-01

ELLY OG FREDERIK

Register-Nr. 23
1897

Fødselsattest.

Fulde Navn Friedrich Hansen Kirkmand
Fødestedet Hellevad
Tiden for Fødselen 11 Juni 1897
Faderens fulde Navn og Stilling Arbejds Lohann Mortensen Kirkmand
Moderens fulde Navn Martha Alvine født Schmidt
Hellevad den 13. 4. 1929
Personregisterføreren i Hellevad - Sogn
E. Christensen

1287 29

850/29

FREDERIK HANSEN KIRKMÅND

*1897-06-11 - †1975-05-21

Frederik er født på Hellevad Mark og døbt i Hellevad præstegård. Barndommen var præget af mange opholdssteder – det lyder helt utroligt. Fra 1897 til 1903 boede han hos forældrene, der flyttede adskillige gange. I 1899 boede de i Hydevad, i 1901 i Egtvad og i 1903 i Rise. Vi ved, at Frederik i årene 1903 til 09 boede hos en gårdejer i Nørre Hostrup. Det var en frivillig anbringelse på grund af forældrenes sociale problemer – mangel på mad til familien. Fra 1909 til 1910 boede Frederik hos forældrene i Daler Østerby samt et halvt år hos en gårdejer i Sønder Sejerslev Emmellev sogn. Ved retssagerne i 1911 og 12 blev forældre retten til Frederik frataget vore bedsteforældre og han blev sendt til en lille landsby Krummenort i Sydslesvig, hvor familien J. Thönning fik forældre retten til ham. Krummenort ligger på grænsen mellem Slesvig og Rendsborg amter.

PLEJEFORÆLDRENE'S GÅRD I KRUMMENORT

Thönning havde et mindre landbrug, men har siden solgt gården. Naboen huskede imidlertid godt familien Thönning, da vi i 2014 besøgte Krummenort.

Frederik opholdt sig kort tid hos plejeforældrene i Tyskland, for i 1913 var han tilbage hos forældrene i Hellevad, hvor han som 16årig blev konfirmeret. Efter konfirmationen tjente Frederik hos en gårdejer i Øbning ved Rødekro, hvorefter han rejste til Friedrichsort ved Kiel, hvor han arbejdede indtil 1. juli 1916.

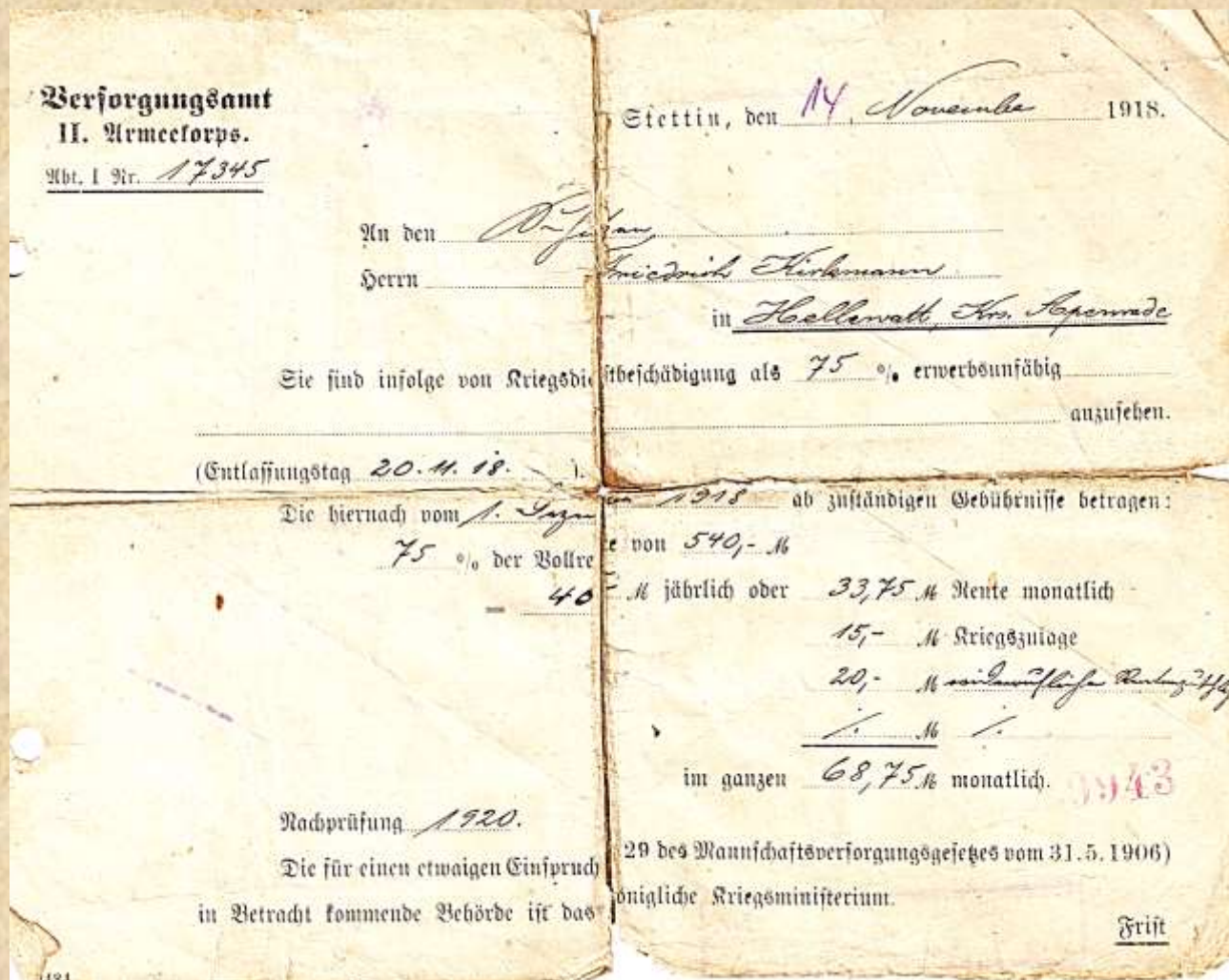
Den 1. august 1916 lod han sig på et værtshus hverve til tysk krigstjeneste. Om hvervningen skete i fuldskab skal være usagt, men afvises kan det ikke.

I første omgang kom Frederik til kasernen i Rendsborg, hvor rekrutuddannelsen foregik. Samtidig blev forældreretten ved dom givet tilbage til forældrene.

Han blev uddannet som maskingeværskytte - det var et ret stort vandkølet gevær. Derefter blev han sendt til fronten i Frankrig, hvor han imidlertid kom til at arbejde ved feltkøkkenet. Han blev meget populær som kok, hvilket skyldtes, at han hver dag hældte adskillige flasker rom i maden. Han kom dog igen til at fungere som kampsoldat. En dag kommer hans deling til et slot i Nordfrankrig. Det blev tilsyneladende ikke forsvaret. Soldaterne fandt hurtigt vinkælderen, og de begyndte at drikke. Drikkelaget udviklede sig uheldigt. Frederik kom op at skændes med delingens chef - en løjtnant. Han trak under skænderiet sin pistol og satte den i brystet på Frederik og tvang ham op i slotsgården. Her befalede løjtnanten ham til at gå over til en lille skov, der lå nogle hundrede meter fra slottet. De tyske vagtposter mente, at der lå franske partisaner i skoven. Med pistolen for brystet havde han ikke noget valg, han sneg sig over til skoven, men fandt ingen partisaner. Onkel Frederik begav sig tilbage til vinslottet, men da han var halvvejs tilbage angreb partisanerne med håndgranater og geværild. Frederik blev ramt. Kammeraterne angreb partisanerne og dræbte dem, hvorefter Frederik blev samlet op. Han var hårdt såret - ramt i hofte- og maveregionen. Han blev forsigtigt ført til et lazaret. I lang tid var hans tilstand kritisk. Men hans tilstand stabiliseredes så meget, at han kunne flyttes til et hospital i Kiel, hvor han opholdt sig et halvt år. Oplevelserne der var blandede. En gang blev han bange, for der var indbragt en hårdt såret officer, der lå ved siden af ham. Han havde mange smerter og ville tage livet af sig. Han forsøgte hele tiden at få fat i sin pistol, men kunne ikke nå den. Frederik fik en sygepasser til at fjerne pistolen, for som han sagde: "Man ved jo ikke, hvem han vil ramme!"

Genoptræningen foregår tilsyneladende ved Stettin, og den 1. december 1918 bliver Frederik erklæret 75 % invalid og får tildelt en pension på 825 mark om året.

Senere bliver invaliditeten nedsat til 66 %, ligesom pensionen ændredes gennem årene. Sygejournalen blev flyttet til Kiel, hvor eventuelle efterbehandlinger skulle foregå.

Sidst på året 1918 var Frederik hjemme i Hellevad – hjemsendt den 20. november 1918. Han var stærkt præget af krigstraumer. Min far har fortalt, at han ofte mente, at min far, der kun var knap 5 år gammel, trængte til en røvfuld. Ofte måtte min far klatre op i et træ for at slippe for broderens vredesudbrud.

De danske myndigheder har oprettet en sagsmappe over alle sønderjyder, der blev såret under 1. Verdenskrig. Frederiks mappe ligger på Landsarkivet i Aabenraa, og i den findes en levnedsbekræftelse fra ca. 1919 til 1930 forfattet af Frederik selv.

Derfra refereres der følgende beskrivelse:

Fra februar 1919 bortset fra maj måned til marts 1920 opholder Frederik sig ved Kiel. Han går dels på skole og på arbejder. Under genforeningen i 1920 opholder han sig i Nørrejylland, hvilket gav ham gennem en halv snes år problemer. Ved genforeningen blev alle sønderjyder automatisk danske statsborgere. Men da Frederik boede i Jylland, blev han ikke registreret som dansk statsborger. Han forblev tysk statsborger.

Det faktum gav Frederik mange administrative – angående pensionen bl. a. – problemer gennem 1920'erne.

Først i 1930 efter flere ansøgninger blev han dansk statsborger.

Ansøgningen indeholdt den nævnte levnedsbeskrivelse:

I juni 1921 bliver onkel Frederik arresteret for tyveri og hæleri. Den 17. juni bliver han ved retten i Toftlund idømt et års straf, som skal afsones i Nyborg Statsfængsel. Efter 8 måneder bliver Frederik løsladt og sendt på invalideskolen i Sønderborg, hvor han opholdt sig indtil marts 1925.

Han blev uddannet cykelmekaniker.

Arbejdede også en tid på skrædderværkstedet samt på skomagerværkstedet. Ledelsen på skolen mente, at Frederik skulle have et stillesiddende arbejde, så han kunne klare sig selv, på grund af sit handicap.

Han/de boede i den periode dels i Broager og Tørsbøl.

Den 4. april 1923 giftede Frederik sig med Elly fra Kiel. Brylluppet foregik i Ansgar kirken i Kiel. De havde lært hinanden at kende under hans mange ophold i byen – han arbejdede også en tid på skibsværftet i Kiel.

73034 7 3390
Gültig nur zum Zwecke der Trauung (§ 82 des Gesetzes vom 6. Februar 1875).

Kr. 108.

In v. Navu 3 9 7

INVALENDEKASSE
12 JAN 1938
Blag 98 5

Bescheinigung der Eheschließung.

Zwischen dem *Kaufmann Friedrich August Kiskmand,*
wohnhaft in *Londerburg,*
und der *Ellen Frieda Grupp, geb. Baputianus Hau,*
wohnhaft in *Kiel,*

ist vor dem unterzeichneten Standesbeamten heute die Ehe geschlossen worden.

Kiel, am 4. April — 1923.

Der Standesbeamte

Wagoni

(Unterschrift)

13. JAN. 1938

9. FEB. 1938

S. F. 1938

Nr. 115
12/28

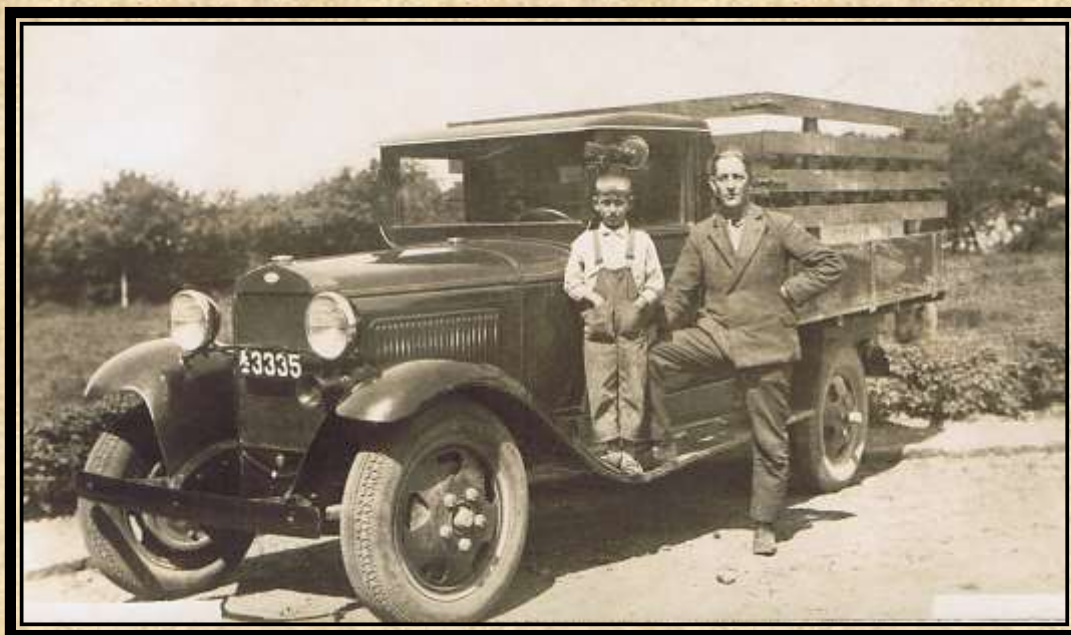
55

18

Ved Genforeningen i 1920 indbetalte Tyskland et beløb, der skulle bruges som pension til de invalide sønderjyder fra 1. Verdenskrig. Jeg kalder det: Invalidekassen. Det viste sig, at Frederik livet igennem kunne bruge denne invalidekasse som bank.

I 1925 bor familien i Avnbøl, men Frederik ansøger invalidekassen om et lån til at købe hus for. Det bliver bevilliget, og det er på 2.000 kr. til 4 %, hvormed de køber et hus i Broager. Pensionen er på det tidspunkt ca. 200 kr. om måneden. I 1930 søger Frederik igen hjælp hos invalidekassen.

Han vil gerne købe en lastbil. Også det lån bliver bevilliget, og den 24. januar 1931 køber han en brugt lastbil hos en forhandler i Sønderborg.

Nu er han vognmand i Broager, og som sådan lever familien indtil 1937. Det kan ikke skjules, at Frederik også i vognmandsårene til tider var glad for spiritussen. Min far hjalp ham i en kort periode ham med at køre sand til Sønderborg. Der skulle læsses og aflæsses med skovl. Men de blev uenige, da han kunne stoppe ved en kro og lade min far sidde surmulende og vente ude i bilen, han ville ikke på kro.

Frederik bliver meget syg i 1937. Han er også indlagt på hospital. Elly henvender sig til relevante myndigheder, da han ikke var i stand til det. De søger bl. a. hjælp hos invalidekassen til nye dæk til lastvognen. Det bliver afslået. Vognmandsforretningen måtte så opgives. Huset i Broager blev solgt. Og familien flytter til lejebolig i Holbølområdet.

Vel, Frederik bliver rask igen og fortsætter i arbejdslivet, mest som lastbilchauffør de følgende 14 til 15 år.

Frederik har i store dele af sit liv været glad for at sidde på et værtshus. Han havde let ved at tale med folk - høj som lav - i samfundet. Han påstod engang, at han havde drukket sammen med kronprins Frederik og arveprins Knud på en båd i Sønderborg havn. Alt, hvad han oplevede, blev omsat til en god historie med let dramatik i (han talte dog aldrig om sine krigsoplevelser fra Første Verdenskrig). Ofte krydrede han historierne med vittigheder, men man var aldrig i tvivl om, hvem der var historiens helt - Frederik Kirkmand.

I begyndelsen af 1940'erne sad han som medhjælper i en lastbil, hvor ejeren førte bilen gennem Kolding. Vejret var meget dårligt. De var kørt forkert. Pludselig kørte de over noget, og Frederik råbte holdt. Vognmanden stoppede ikke, og et øjeblik senere var de kørt i havnebassinet, og bilen sank hurtigt. Frederik råbte: " Ud ad døren. "Vognmanden svarede: "Ja, " og Frederik sparkede støvlerne gennem forruden, så vandet kunne komme ind i førerhuset, og de kunne få døren op. Frederik reddede sig op på land. Vognmanden druknede i bilen.

Under Anden Verdenskrig blev Frederiks liv om muligt endnu mere dramatisk. Han arbejdede i de år forskellige steder. Jeg kan omtale to hovedområder:

I to omgange arbejdede han på Flensborg skibsværft - den ene gang sammen med onkel Peter.

Men det meste af krigen kørte han fødevarer i kølevogn til Tyskland.

Arbejdet på skibsværftet havde forskellig karakter. Han arbejdede ved bygning af ubåde, og en gang hjalp han med at rette en skrueaksel på et skib.

Sønderjyderne kunne under krigen efter endt arbejde hver dag cykle hjem. Frederik kunne som lastbilchauffør tage rigeligt med fødevarer med til Tyskland - hvilket Ellys familie i Kiel nød godt af. Ved søsætninger af skibe var der stort opbud af nazistspidser og krigsretorikken blomstrede. Under selve stabelafløbningen skulle der heiles, men værftets direktør var ikke nazist, så han forlod podiet med spidserne for at blive fri for at heile.

Det lykkedes desuden Frederik at få kontakt med to grupper på 3 til 4 personer, der var jøder. Under besøgene i Danmark fik han vagtskemaet for en grænsegendarms patrulje på Gendarmstien. Gendarmen var i familie med onkel Johanns familie – (gendarmen døde i Kz-lejr). Frederik fik de 2 grupper jøder ind i Danmark, hvor gendarmen patruljerede. De kom videre til Frederikshavn og senere til Sverige med fiskerbåde.

Kølevognskørslen blev selvfølgelig mere og mere farlig hen mod krigens slutning. De allerfleste ture gik til Hamborg. Nogle også til Kiel - kunne så besøge svigerfamilien. Berlin var også målet for nogle ture. En tur gik langt ind i Rusland. Han var mange år efter krigen oprørt over, hvad han havde set af ødelagte byer og brutalitet fra Den tyske Værnemagts side. Frederik prøvede så vidt muligt at køre ind i byerne - som Hamborg så tidligt om formiddagen som muligt, så han hurtigt kunne få læsset af og komme uden for byområdet, fordi de Allieredes fly konstant bombede byerne. De havde i den sidste del af krigen fuldstændigt magten i det tyske luftrum. Ofte var lagerarbejderne ikke villige til at ekspedere hans vogn, og han klagede til en embedsmand, der gav ham et telefonnr. til et SA-kontor (Hitlers personlige politikorps). Frederik behøvede bare at vise arbejderne nævnte telefonnr., så blev hans bil tømt for varer på ingen tid.

Det skete også, at de tyske myndigheder inddrog Frederik til at køre for dem ved at udstede en attest.

Gültig nur bei Dienstreisen!
Marchbefehl

Der Kraftfahrer Friedrich Kirkmand
(Dienstgrad, Vor- und Nachname)

von Dienststelle Feldz. Nr. L 40 329 (a) Lg. Pa. Breslau
(Zuständigkeitsbereich)

befindet sich auf dem Marsch von Koroseilowgrad

über _____ nach Stalino

und hat Befehl, die Reise ohne Verzug auszuführen (siehe Rückseite).

Grund: Brustwundenbeschaffung beim BKP. 563 u. 321

Rückreise** am sofort nach Erledigung des Auftrages.

Alle Behörden werden ersucht, den oben Genannten ungehindert reisen zu lassen und ihm nötigenfalls Schutz und Hilfe zu gewähren!

Ausgefertigt am 22. August 1942

 (Dienststempel)

Kirkmand
(Unterschrift, Dienstgrad, Dienststellung)

*) bzw. Zuchtschein Nr. 1-3, 4 oder Nummer — nach bei jeweils angeben Bestimmungen
**) freizeiten, falls nicht anders

Etwa erforderliche Angaben über Abfindungen mit Verpflegung usw. — nur mit Dienststempel und Unterschrift des Kompanie- u. s. w. Führers gültig — siehe Rückseite.

Nr. 460 Marchbefehl für Dienstreife
Verlag Franz Dablen, Berlin W 9

HEPERES-KR... (2)
NICHT VORRÄTIG
29. 8. 42

Under en pause på en rasteplass i Midtjylland, hvor der også var en del skov, skete der engang noget. Frederik holdt så vidt muligt pause under træer for at undgå angreb fra luften. Pludselig kom en tysk jager lavt over træerne. Den ramte en trætop, blev trukket ned og pløjede sig gennem træerne langs rasteplassen, hvor den endte i et stort bål. Frederik sprang ind i bilen og forsvandt hurtigst muligt. Han skulle ikke i forhør om ulykken.

Under en tur til Hamborg fik han store problemer. Arbejderne havde forladt lageret, hvor varerne skulle leveres. Man ventede et storangreb af Allierede bombefly på byen. Lederen på lageret rådede Frederik til at søge beskyttelse i en af de store bunkere i Midtjylland. Det lykkedes for ham - kølevognen blev efterladt ved lageret - at komme ind i en stor bunker, før bombardementet begyndte. Folks reaktion var meget forskellige. Nogle sad tavse - andre kridhvide i hovederne, nogle græd stille, rystede, nogle snakkede uafbrudt. Nogle børn legede, andre græd eller hang stille på mødrene. Frederik faldt i snak med en mand. Bomberne faldt tættere og tættere på bunkeren, der havde flere etager over jorden. Den endte i en spids som en blyant.

Ramte en bombe bunkeren, slog den smut med spidsen og røg langt væk og eksploderede. Pludselig ramte en bombe bunkeren - lyden af sammenstødet forplantede sig gennem betonen. Alle hørte det. Eksplosionen var voldsom - panikken bredte sig voldsomt i bunkeren. De fleste skreg! Manden ved siden af Frederik faldt ham om halsen og begyndte at græde heftigt. "Da måtte jeg bestemt sige til ham, at han skulle tage sig sammen," tilføjede han.

Bombardementet ophørte, bunkerenes døre blev låst op, og folk kunne gå ud til et smadret Hamborg.

Frederik fandt gennem den ødelagte by til kølevognen, som han forventede var sprængt i stumper og stykker, men bilen var uskadt. Den blev tømt, og han skyndte sig ud af byen.

En anden gang var Frederik på vej med isede fisk fra Esbjerg til et sted i Tyskland. Han kørte med forvogn og en lille anhænger. Han havde det sædvanlige problem, som alle havde under krigen - nedslidte dæk. Det var specielt galt med de 4 hjul på anhængerens. Han kom til en større tysk by, da et af dækkene punkterede, og det kunne ikke repareres. Han henvendte sig til myndighederne (politiet) og forklarede, at han kørte fødevarer fra Danmark til den tyske befolkning og måtte derfor have nye dæk. Politiet ville prøve at skaffe nye dæk, men der ville gå nogle dage.

Frederik besluttede så at lade anhængereren stå og køre videre med forvognen, selv om han vidste, at fiskene ville være fordærvede, når han kom tilbage. Han bemærkede imidlertid, at han holdt ud for en skole eller børnehjem. Han gik derind og blev vist ind til en myndig dame i uniform, der var lederen for børnehjemmet. Han blev modtaget med datidens hilsen (heil Hitler) og attituder. Han halvt foreslog, halvt befalede, at lederen fordelte fiskene fra anhængereren til de mest trængende i området. Frederik kørte med forvognen, og kom nogle dage senere tilbage, hvor der lå 4 nye dæk i anhængereren, der ellers var tom. Han skiftede dæk og gik ind til lederen af børnehjemmet. Der blev hilst på behørig vis, og onkel Frederik lænede hovedet over mod lederen og spurgte: "Hat die fische gut geschmäht?", da krakelerede lederens beamteransigt, og hun fremstammede et: "Ja, danke!" Og han sluttede med: "De var jo sultne, de stakler."

Under en tur beslaglagde Værnemagten Frederiks kølevogn. En soldat med gevær kom ind på forsædet. Sammen med andre lastbiler kørte de til Holland, hvor Kz-fanger blev læsset i bilerne og kørt til KZ-lejen ved Ladelund, hvor de i marsken skulle grave pansergrave. Ladelundlejren var en dødslejr. Fangerne stod dagen lang i vand - ofte op til livet - når de gravede. Frederiks kommentar til transporten af fangerne fra Holland var: "Det var nogle meget sølle mennesker, aldrig har jeg set så mishandlede mennesker! Dem glemmer jeg aldrig." Rigtig mange af disse fanger fra Holland døde i Ladelund.

Årene efter Anden Verdenskrig blev selvfølgelig meget roligere for Frederik. De lange udenlands-ture var slut, men de havde også slidt på helbredet. Krigsskaderne meldte sig. I de første år af 1950'erne blev smerter i hoften uudholdelige, og han blev indlagt på Aabenraa sygehus. Lægerne fandt ud af, at et sprængstykke fra håndgranaten i 1918 havde vandret rundt i kroppen og skadet højre hofte, hvor det havde sat sig fast. Der var desuden en betændelseslomme på størrelse som et hønseæg. Frederik blev opereret - en del af hoften måtte fjernes. Sygelejet blev langt, men han kom sig. Dog måtte han resten af sine dage gå med korset for at holde kroppen lige.

Frederik kom selvfølgelig ikke tilbage til arbejdsmarkedet. Det var slut med at køre kølevogn ud i Europa, pensionisttiden begyndte, men pengene var små. Den ekstra pension var brugt. Snart bragte han huslejen ned ved at bo i enden af en gammel dames hus mod at passe hende. Senere boede de på en grisehandlers ejendom mod at passe hans dyr og reparere lidt på ejendommen. De boede 4 forskellige steder i de første pensionist år. Han tilbød sig med småjobs: kørte syge til hospitalet i Sønderborg, småreparationer og småbyggerier hos folk - også for kirken. Jeg oplevede engang, at han ved 17.00 tiden gik over til kirken for at male, for ved den tid kom præsten altid for at snakke. Frederik forberedte en vits til præsten, for at more ham. Da jeg overværede præstemødet, blev han præsenteret for en sjofert. Præsten morede sig vældigt, men jeg fik det indtryk, at præsten lyttede til Frederik for at gøre ham en tjeneste.

Fra midten af 1950'erne og et par år frem kom han en del gange på besøg for at spille skat (min broder og jeg havde lært spillet). Engang ville han blive ved med at spille. Han kunne ikke holde ud at sidde ned, så han stod op et par timer, inden han kørte hjem kl. 03.00 om natten. Han var absolut den bedste skatsspiller i familien, men tabte koncentrationen efter 4 til 5 timers spil.

Familien blev engang budt til en rund fødselsdag i Frederiks hjem. Han havde festet med naboerne dagen før og var ikke blevet helt ædru. Tante Elly var rasende, selv om hun livet igennem havde set ham sådan mange gange. Gæsterne kom. Der skulle spilles skat. Frederik hentede kortene i et skab, men kom til at støde ind i det, hvilket medførte, at en vase med blomster faldt ned over ham. Han blev våd, men rystede sig som en hund og gav sig til at spille skat, som ingenting var passeret.

Da han rystede sig, sprøjtede noget vand over på onkel Johannes. Hvad sker der nu, tænkte jeg. Onkel Johannes var missionsmand, Frederik beruset, vandet - en grotesk situation. Men onkel Johannes sagde bare: "Du er en ren vandhund, Frederik!" Senere holdt onkel Johannes - sædvanen tro ved familiefester - en smuk og begavet tale til sin broder, og festen endte godt.

I sin høje alderdom fik Frederik et lån på 16.000 kr. fra invalidekassen og han købte hus i Gejlå. Et par år senere lånte han også i invalidekassen til en bil og han købte en Fiat 600, hvorved han og Elly i deres alderdom kunne køre nogle gode ture.

Ja, Frederiks liv var ikke en gang, men mange gange dramatisk. Han tog, hvad der skete livet igennem, i stiv arm, selv om han havde et blødt sind.

Han var familiens bedste fortæller og et glad og godt menneske.

Han ligger begravet på Holbøl kirkegård.

Registernr. 134. Formular D.

Dødsattest

Afdødes fulde navn og stilling Friedrich Hansen Kirkmand, fhv. chauffør
f.d. 110697-5961 i Hellevad sogn

Tid og sted for dødsfaldet 21.-enogtyvende-maj 1975 i Aabenraa

Ægtefællens fulde navn Elly Frieda Kirkmand, født Gripp

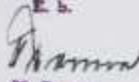
Faderens fulde navn og stilling Johann Mortensen Kirkmand, arbejdsmand

Moderens fulde navn Martha Alwine Kirkmand, født Schmidt

Aabenraa, den 22. maj 1975.

Personregisterføreren i Aabenraa

Gebyrfri.

E. b.

K. Dams

**Fhv. vognmand
Fr. Kirkmand,
Gejlå**

Tidligere vognmand og eksportchauffør Frederik Kirkmand, Gejlå, er død på sygehuset i Åbenrå i en alder af 77 år. Fr. Kirkmand var født i Hellevad og kom som ung med i første verdenskrig, hvorunder han blev såret. Han etablerede sig på trods af de skavanker, krigen havde givet, i 1932 som selvstændig vognmand i Broager, men opgav siden forretningen og blev eksportchauffør, et arbejde, han for nu en årrække siden havde lagt på hylden. Fr. Kirkmand efterlader hustruen, fru Elly Kirkmand, og en søn, der bor i Vilsbæk.

ELLY KIRKMAND FØDT GRIPP

*1900-09-13 - † 1979-12-18

Elly Kirkmand er født i Kiel, hvor hun voksede op.
Hun blev konfirmeret 1915-03-21.

Hun blev uddannet sygehjælper under Første Verdenskrig og plejede soldater, der var blevet såret under krigen. Ved dette arbejde traf hun Frederik Kirkmand fra Danmark og efter hans hjemsendelse holdt de forbindelsen vedlige.
De blev gift i Kiel den 4. april 1923.
Det nygifte par bosatte sig på Broager Mark, og det følgende år fødte hun sønnen Fritz.

Hun var hjemmegående husmor. Nogle år senere flyttede familien til Holbølegnen, hvor de blev det meste af deres liv, men de boede adskillige steder, inden de i deres alderdom købte hus ved hjælp af krigspensionsordningen.

Elly tog af og til arbejde i 1930'erne, hvor det bød sig. Der var ikke mange penge i familien, og Frederik kunne også bruge en del på kroerne.

Under Anden Verdenskrig kunne hun holde en smule forbindelse med familien i Kiel på grund af Frederiks lastbilkørsel til Tyskland. Han tog madvarer med til dem. Forældrenes hus blev i slutningen af krigen udbombet, medens de sad i beskyttelsesrum.

I 1944 flyttede sønnen og svigerdatteren med den nyfødte pige - Sonja - ind i deres hus, og Elly tog sig af pasningen. De unge mennesker ville gerne arbejde og tjene penge. Da Fritz og Lisbeth to år senere flyttede, blev Sonja hos Elly og Frederik og hun fik sin opdragelse hos bedsteforældrene. Elly var en bestemt dame - ikke mindst, når hun skulle opdrage børn. Hun kunne let lade et dask falde med hånden, for at understrege hvad hun mente, og at hun mente, hvad hun gav besked om.

Elly tog gennem årene forskelligt arbejde. Hun arbejdede en tid hos en slagter, en bager, i tørve-mosen og ved skolerengøringen.

Hun var et glad menneske, let til latter. Under familiefester hørtes hendes karakteristiske latter altid.

I 1975 flyttede hun til Frueløkke i Aabenraa, men helbredet var dårligt. Hun havde ikke kræfter til at komme ud, og i slutningen af 1978 får hun en beskyttet bolig i Aabenraa. Men hun er indlagt på sygehuset den 1. december, hvor indflytningen skal finde sted, og hun dør af en blodprop den 18. december 1978 på sygehuset.

Hun er begravet på Holbøl kirkegård.

Register-nr.	226.
DØDSREGISTERATTEST	
Slægtsnavn	Kirkmand
Fornavn	Elly Frieda
Personnr.	130900-1458
Tid og sted for dødsfaldet	181278 i Aabenraa
Ægtefællens fulde navn og personnr.	
Embedsstempel	Dato
	221278
	Underskrift
	G. HYLDEQVIST-PEDERSEN <i>G. Hyldeqvist Pedersen</i>
JN 00.7-23 * SENIARE	

FREDERIK OG ELLYS BARN: FRITZ

Fritz Johan Wilhelm Kirkemand #31

1924-02-19 Broager

1984-05-01 Vilsbæk

Gift:

1944-10-17

Theodora Elisabeth Kirkemand født Madsen #39

1923-09-27 Kruså

Frederik Hansen Kirkmand #9

1897-06-11 Hellevad mark

1975-05-21 Aabenraa

Elly Frieda Kirkmand født Gripp #30

1900-09-13 Kiel i Tyskland

1979-12-18 Holbøl mark

Børn

Sonja Hoier født Kirkemand #40 1944-01-11 -

Finn Kirkemand #41 1953-02-02 -

Rita Christensen født Kirkemand #42 1948-06-11 -

ELISABETH OG FRITZ

FRITZ JOHAN WILHELM KIRKEMAND

*1924-02-19 † 1984-05-01

Fritz Kirkmand er født i Dynt på Broager Mark, men forældrene flyttede til Holbøl, hvor han gik i skole i 7 år. Efter konfirmationen i 1938 fik han arbejde på forskellige gårde på egnen: I Undelev og på Krusågård, hvor han lærte Lisbeth at kende. Under slutningen af krigen arbejdede han på et gasdepot i Flensborg. Arbejdere kunne under krigen rejse frem og tilbage hver dag over grænsen på grund af mangel på arbejdskraft i Tyskland. Efter krigen blev det et meget diskuteret emne. Fritz valgte at blive arbejdsmand - specialarbejder - hedder det i dag. Han arbejdede hos en produkthandler i Toftlund, ved tørveproduktionen i Holbøl mose eller ved andet forefaldende arbejde.

I januar 1944 fik han en datter - Sonja - sammen med Lisbeth, og den unge familie boede hos Fritz' forældre i Holbøl til 1946.

Den 17/10 1944 giftede Fritz og Lisbeth sig.

I 1946 flyttede Fritz og Lisbeth ind i en lejlighed i Vilsbæk.

Fritz arbejdede med tørvefremstilling, i grusgrav og ved vejarbejde. Det kunne også ske, at han var arbejdsløs om vinteren. Men efterhånden fik han arbejde som chauffør.

I 1956 byggede familien en landarbejderbolig i Vilsbæk, og i august flyttede de ind i det nye hus.

I 1962/63 fik familien også bil.

Fritz var bl.a. chauffør hos firmaet Hoffmann og Sønner. Han kom også til at køre sneplov om vinteren. En overgang satte han også elmester op.

Efterhånden kom han til at arbejde for Bov kommune. Fra 1972 til 1984 var han fast ansat ved kommunen. Han kørte gummiged om sommeren, kørte sneplov og grusede veje om vinteren.

Der blev født yderligere 2 børn i familien. Han yndede at lege med sine børn - ofte gik det voldsomt for sig i stuen, når han "sloges" med dem.

Fritz var en humorfuld mand, der på sine arbejdspladser var afholdt. I 1984 fik han konstateret lungekræft, og han døde den 1. maj.

Præsten sagde under gudstjenesten ved begravelsen: Jeg kendte Fritz Kirkmand siddende højt oppe i sin gummiged, altid smilende til os, når vi passerede hinanden på vejene.

Fritz Kirkmand ligger begravet på Holbøl kirkegård.

THEODORA ELISABETH KIRKEMAND FØDT MÅDSEN

*1923-09-27

Lisbeth er født i Kruså, men moderen dør, da hun er 3 år gammel. Dermed begynder en meget omskiftelig barndom. Familien går i opløsning, og Lisbeth kommer i familiepleje forskellige steder. Hun husker ikke alle familierne, hvor hun har været. Bedst husker hun A. Petersen i Frøslev, hvor konen kun talte plattysk, hvilket Lisbeth lærte.

Faderen bliver gift igen, og hun kommer hjem og resten af barndommen opleves i Frøslev og Padborg.

Efter konfirmationen fik hun først arbejde på en gård, derefter hos kæmner Sonne i Kruså og som det tredje sted Krusågård, hvor hun arbejdede i 2 år. Her lærte hun Fritz Kirkmand at kende, og i januar 1944 fødte hun Sonja.

Det var meningen, at de skulle have været gift inden fødslen, men der opstod problemer med kongebrevet. (Ville unge mennesker under 21 år giftes, skulle myndighederne ansøges. Det kaldtes at løse kongebrev til giftermålet). I slutningen af 1944 kunne brylluppet finde sted, og det holdtes den 17. oktober.

Lisbeth tog i årene efter Sonjas fødsel alt forefaldende arbejde: hakkede roer, høstarbejde, samlede kartofler, plantede graner, arbejdede i tørvemose, vaskede for folk, serverede ved fester m.m. I 1946 flyttede den nye familie i lejlighed i Vilsbæk, og i 1948 fødtes Ritta og i 1953 Finn. Lisbeth var i de år en del hjemmegående ved børnene.

I 1956 diskuterede familien en del, om de skulle bygge hus. Fritz var forsigtig, medens Lisbeth mente, at de skulle bygge. Hendes argument var: Vel havde de ingen penge, men det havde naboerne, der byggede, heller ikke, så hvorfor skulle de ikke også bygge? De tog et lån ved staten til en landarbejderbolig. (Lånet havde en meget lav rente og en afdragstid på 60 år - udelukkende for at højne boligstandarden på landet). I august 1956 flyttede de ind i det nye hus - hun bor år 2004 i det endnu.

Lisbeth tog efterhånden som børnene voksede op, arbejde igen, først rengøringsarbejde i den tyske skole, indtil en fra mindretallet skulle have arbejdet.

Derefter fik hun rengøringen i den danske skole. Andet forefaldende arbejde af og til kom også på tale.

I 1983 fik Lisbeth invalidepension, og i 1984, hvor Fritz døde, enkepension, hvorefter hun i 1990 overgik til folkepension.

I 2008 solgte hun huset og lejede sig ind i en ældre bolig i Kliplev.

I 2011 blev hun indlagt på sygehuset med kræft i tyktarmen. Trods den alvorlige sygeperiode, er hun i 2014 rask og rørig som før sygdommen.

**5 GENERATIONER
ELISABETH, SONJA, PREBEN, METTE OG MERLE**

FRITZ OG ELISABETHS 1. BARN: SONJÅ

Sonja Hoier født Kirkemand #40

1944-01-11 Holbøl

Gift:

1962-05-13 Bov Kirke

Helge Hoier #43

1939-06-05 Tønder

2012-01-22 Kollund

Fritz Johan Wilhelm Kirkemand #31

1924-02-19 Broager

1984-05-01 Vilsbæk

Theodora Elisabeth Kirkemand født Madsen #39

1923-09-27 Kruså

Børn

Preben Hoier #44 1962-09-03 -

Kirsten Helstrand født Hoier #45 1966-09-07 -

SONJÅ OG HELGE

SONJA HOIER FØDT KIRKEMAND

*1944-01-11

Sonja Kirkmand er født i Holbøl, og da hendes forældre boede hos bedsteforældrene, blev hun opdraget der.

I 1946 flyttede Sonjas forældre, men man besluttede, at hun skulle blive hos bedsteforældrene. Sonja gik i Holbøl skole og blev konfirmeret i 1958. Hun fik arbejde i Holbøl brugs i 2 år, men flyttede derefter til Berg i Padborg, som havde en kiosk. Sonja skulle arbejde dels i huset og dels i kiosken. Et par somre solgte hun blade m.m. i toget Padborg - Fredericia tur/retur for Berg. Hun var en slags togstewardesse, der siden har udviklet til uniformsklædte damer, der fra vogne sælger mange forskellige slags varer til togpassagererne. Sonja lærte meget ved det arbejde. Fra at være en stille pige, blev hun en dame, der hurtigt kunne svare for sig.

I 1962 giftede hun sig med Helge Hoier, og de fik en lejlighed hos nævnte Berg.

Hun fortsatte sit arbejde.

Og fødte samme år Preben.

I 1964 flyttede de ind i en lejlighed i Kruså.

Sonja arbejdede i køkkenet på Skovly hotel.

Fødte i 1966 Kirsten.

I 1971 blev hun ansat på Kruså skole som rengøringsassistent, samtidig begyndte hun at gøre rent hos private - bl.a. en tandlægeklinik.

1976 lejede de et hus i Smedeby ved Kruså, hun sluttede rengøringsarbejdet på skolen efter 3 år og arbejdede nu udelukkende hos private som rengøringsassistent.

I 1987 blev hun igen ansat på Kruså skole, og arbejdede der til 2003. Samtidig beholdt hun arbejdet hos tandlægen.

De fik i 2000 en lejlighed hos boligforeningen i Kollund.

Sonja gik på efterløn i 2004, men har beholdt arbejdet hos tandlægen.

1. februar 2013 flyttede Sonja i et af boligforeningens rækkehuse i Padborg.

HELGE HOIER

*1939-06-05 † 2012-01-22

Helge Hoier er født i Tønder, men familien flyttede til Tinglev, hvor han gik i Tinglev danske skole. Efter 7 års skolegang arbejdede han ved landbruget, men tog på Rens Efterskole i vinteren 1953. Derefter fortsatte Helge som landbrugsmedhjælper fra foråret 1954 til 1958 - bl.a. Sofiedal. Værnepligten aftjente han 1958 til 1960 ved FSN i Skrydstrup, derefter blev han ansat ved DSB i Padborg, hvor han arbejdede til 1964.

I 1962 giftede han sig med Sonja Kirkmand.

I 1964 skiftede han arbejde til en tankstation ved transitgården i Kruså.

Livet igennem er det blevet til ansættelser på forskellige tankstationer i Gråsten og Kruså - mest Kruså hos Shell med en ansættelse på 23 år hos Shell v/ C. C. Sommer i Kruså (1976 til 1999).

Navnlig havde han stor interesse i arbejdet ved grænsen, hvor der var tilknyttet en kiosk, hvorfra man solgte piber.

Efterhånden blev piber hans store interesse, og han erhvervede sig stor viden om dem til gavn for salgsarbejdet.

I 1999 tog Helge efterløn - ikke mindst på grund af lungeproblemer.

Fra 1999 til 2001 var han deltidsansat som vicevært ved Den danske Bank i Kruså.

Min kære mand, far, svigerfar og farfar

Helge Hoier

* 5. juni 1939

er stille sovet ind

Kollund, den 22. januar 2012

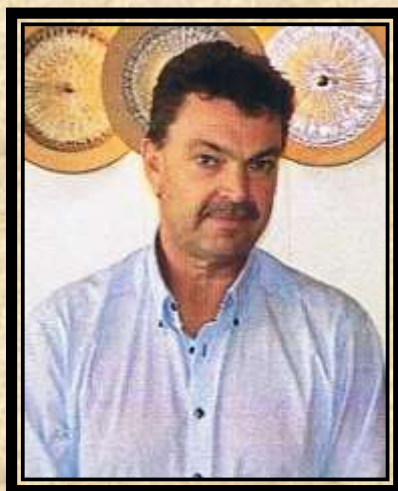
Sonja

børn, svigerbørn og børnebørn

Bisættelsen finder sted

lørdag den 28. januar kl. 10.00 fra Bov Kirke
Efterfølgende er der mindesamvær på Bov Kro

SONJA OG HELGES 1. BARN: PREBEN

*1962-09-03

Preben Hoier er født hjemme i Frøslev, hvor familien boede på det tidspunkt. Hans mor var hjemmegående, så dagpleje og børnehave blev ikke en del af hans opvækst. Skolegang de første 7 år i Kruså, medens 8., 9. og 10. skoleår foregik henholdsvis på følgende efterskoler: Højer, Nordborg og Rinkenæs. Dele af barndommens fritid blev brugt på at spille fodbold og håndbold.

Som 17årig trådte Preben ind på arbejdsmarkedet. Han valgte at blive ansat i et graneksporfirma. Kunderne fandtes helt ned til Hamborg. Højsæson for firmaet var selvfølgelig om efteråret helt op til jul, hvor efterspørgslen på pyntegran og juletræer var det centrale. Resten af året fremstilledes krans og dekorationer m.m. Ansættelsen varede et par år og straks, da han fyldte 18 år, blev kørekortet erhvervet, Der var megen kørsel i firmaet. Preben boede hjemme i den tid.

Selv om Preben i skrivende stund er over 50 år, husker han det nummer, der fritog ham for militærtjeneste: 25 437.

Den 18. november 1981 skiftede Preben arbejde og blev ansat hos firmaet Per Aarsleff A/S, der har hovedkontor i Århus. I dag er det et internationalt firma med arbejdspladserne spredt i mange lande - navnlig i de europæiske.

Preben blev oplært i firmaet. Først i svejseteknik, hvor han i 1991 erhvervede certifikat som Europæisk Svejsespecialist der giver ret til at arbejde i de forskellige europæiske lande, og senere uddannet som kloakmester i 2006.

Hans titel er tekniker og arbejdet er spændende, da hver dag byder på nye udfordringer. På årsbasis kan man sige, at der i halvdelen af tiden arbejdes i Danmark og i den anden halvdel i udlandet. Arbejdsrytmen i udlandet er 10 dages arbejde og 4 dages fri. Det skal bemærkes, at rejsen hjem og retur foregår i fritiden. Følgende lande nævnte Preben som arbejdsplads i udlandet: Sverige, Finland, Tyskland, Holland og Belgien. Pt. arbejder Preben i Køge - ofte omhandler arbejdet nedlægelse af gasledninger.

Fritidsinteressen var som barn fodbold og håndbold, men efter starten på arbejdsmarkedet blev der ikke tid til fritidsinteresser ud over havearbejdet, der til gengæld passes omhyggeligt. For at kompensere for de ofte lange arbejdsdage holder familien en skiferie på minimum 2 uger hvert år. Desuden bliver sommerferien brugt til rejser: Til de græske øer og 3 gange til USA.

Privat kan nævnes, at Preben i 1981 købte hus i Bov.

Han giftede sig med Susanne Trane den 24/5 1986. De havde fået Mette i februar samme år.

I 1990 blev Preben og Susanne skilt og han flyttede sammen med Britta Christensen i Fredericia.

I 1992 byggede de hus i nærheden af den gamle Lillebæltsbro, hvor familien stadig bor.

Preben og Britta blev gift den 4. juni 1994 og i 1995 fødte Britta: Henrik.

Rygtet siger, at Preben absolut ikke medtager politikerne i sin "aftenbøn."

Britta stemmer ved valgene, hvorefter politiske diskussioner kan fylde hjemmet.

SUSANNE AAGAARD TRANE

*1962-09-19

Susanne Trane stammer fra Esbjerg og blev i 1986-02-24 gift med Preben Hoier.
De havde fået Mette i februar samme år.
Ægteskabet opløstes i 1990, og hun flyttede tilbage til Esbjerg.

METTE AAGAARD HOIER

*1986-02-23

Mette er fra sit 4. år opvokset i Esbjerg, hvor hun gik i skole - 8. klasse tog hun på Balle Gymnastik og Idrætsefterskole.

I 2005 blev Mette Handelsstudent fra Sønderborg Handelsgymnasium.

Derefter læreruddannet på seminariet i Haderslev.

Pt. bosat i Guderup på Als og ansat på Østerlund friskole, der ligger lige syd for Nordborg by.

I september 2012 fødte hun Merle.

Så var der 5 generationer i familien.

TIPOLDEMOR OG MERLE

BRITTA HOIER FØDT CHRISTENSEN

*1965-06-07

Britta er opvokset i Fredericia børnehaven, skole og sluttede skolegangen som matematisk student fra gymnasiet i byen.

Efter et såkaldt sabbatår her i landet - arbejdede på et hotel i nærheden af Snoghøj, blev hun som 21årig ansat hos AARSLEFF A/S som kvalitetsmedarbejder på forskellige byggepladser i Danmark og Sverige. Stillingen krævede selvsagt en oplæringstid, men derefter blev Britta sendt ud i "marken." Arbejdet bestod blandt andet i at kontrollere, om gasledninger blev nedgravet i den forskriftsmæssige dybde, at overgravede drænledninger blev reetableret, at iturevne ledninger blev genetableret samt udarbejdelse af dertil nødvendige dokumenter.

Efterfølgende blev Britta oplært i økonomistyring og fik fast arbejdsplads i firmaets hovedkontor i Århus, hvor hun i skrivende stund stadig arbejder som økonomikoordinator.

Bortset fra hjemmearbejdsdage køres turen fra Snoghøj til Århus, hvor hovedkontoret ligger.

1990 flyttede Britta sammen med Preben i en lejlighed i Fredericia.

De byggede hus i 1992 og det er stadig rammen om familien.

De blev gift 1994-06-04, og 1995 blev Henrik født.

Brittas store fritidsinteresse er gymnastik. Hun har været aktiv gymnast og har ledet børnehold - mest drenge i springgymnastik - i ca. 10 år.

Håndarbejde fylder også meget - især syr hun patchwork.

Desuden deltager hun selvfølgelig i familiens årlige rejser.

HENRIK HOIER

*1995-03-23

Henrik er født og opvokset i Snoghøjområdet og har gået på Erritsø Centralskole. 9. klasse foregik på Balle Gymnastik-og Idrætsefterskole.

Hans store interesse er gymnastik fra en tidlig alder. Desuden har han spillet fodbold.

Gymnastikinteressen medførte en rejse til Thailand.

Allerede som 12årig blev han hjælpetræner ved gymnastikhold - og den interesse medførte, at han har været træner ved adskillige gymnastikhold.

I skoleåret 2013/14 går Henrik på 3. år på HTX Lillebælt, Teknisk Gymnasium.

Skolearbejdet har medført, at han pt. kun er afløser som gymnastiktræner.

SONJA OG HELGES 2. BARN: KIRSTEN

*1966-09-07

Kirsten Hoier er født i Kruså og opvokset på egnen. Hun gik i Kruså skole samt 2 år på Nordborg Efterskole i 8. og 9. klasse fra 1980 til 82. 10. klasse tog hun på Kruså skole.

Fra 1983 til 84 EFG basisår inden for handel og kontor på Åbenrå Købmandsskole.

Derefter 2 år i lære som blomsterdekoratør i Gråsten.

I 1987 indtil august tog hun deltidsrengøringsarbejde på Kruså skole samt noget gartnerarbejde.

Forlod arbejdsmarkedet i august 1988 og tog den 2årige HF uddannelse på Åbenrå Gymnasium.

Arbejdede deltids under studiet.

Vendte tilbage til sit fag i 1990 og blev ansat ved gartneriet i Spang ved Sønderborg - senere ved en gartner i Gråsten.

I 1992 flyttede Kirsten til Helgolandsgaden i Sønderborg, og året efter flyttede hun sammen med Poul.

I 1995 giftede hun sig med Poul på Rådhuset i Sønderborg og fik navnet Helstrand - ægteskabet holdt i ca. 4 år, hvorefter de blev skilt.

De købte hus i Rinkenæs i 1995.

I 1997 til 98 arbejder hun ved sit fag - bortset fra en kort tid som ledig.

I 1998 deltager hun i et lodde- og montagekursus og får straks arbejde på Danfoss i Gråsten.

Afdelingen bliver imidlertid udflyttet til Polen, så hun bliver flyttet til overfladefabrikken på Danfoss i Nordborg.

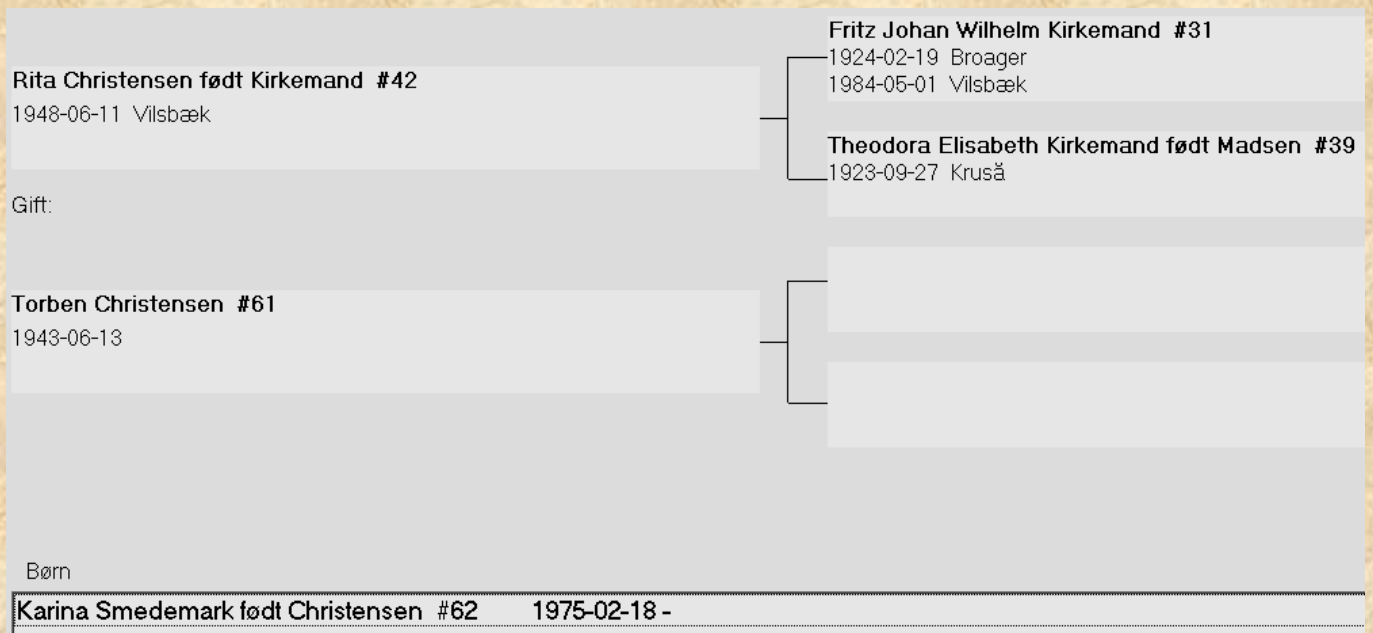
I januar 1999 fyret på grund af nedgang i produktionen, men får et par måneder senere arbejde på Linak i Guderup, Als.

Flytter til Ketting på Als - får senere en lejlighed med have til.

Sommeren 2000 siger Kirsten op på Linak på grund af uoverensstemmelser m.h.t. kvalitet, men får straks igen arbejde på overfladefabrikken på Danfoss.

I 2002 flytter Kirsten sammen med Robert, og de bosætter sig i 2004 i Hørup.

FRITZ OG ELISABETHS 2. BARN: RITA

Rita er vokset op i Vilsbæk.
Gift med Torben Christensen og bosat på Als.
Der er en datter i ægteskabet.
Rita har ikke ønsket at deltage i slægtsbogen.

Familien har som nævnt - hvilket vi fuldt respekterer - ikke ønsket at medvirke i slægtsbogen.
Men vi kan oplyse, at Torben i mange år har været ansat på Danfoss.

RITA OG PREBENS BÅRN: KARINÅ

Karina Smedemark født Christensen #62

1975-02-18 Sønderborg

Gift:

2006

Jesper Smedemark #121

1975-10-22 Ejsing v Limfjorden

Torben Christensen #61

1943-06-13

Rita Christensen født Kirkemand #42

1948-06-11 Vilsbæk

Børn

Laura Smedemark #122 2007-03-19 -

Lisa Smedemark #123 2009-10-06 -

KARINÅ MED MOR OG FAR

KARINA SMEDEMARK FØDT CHRISTENSEN

*1975-02-18

Karina er født på Sønderborg sygehus og er vokset op i Notmark på Midtals. Skolegang - de første 7 år - på folkeskolen i Fynshav, medens 8. og 9. klasse foregik i Augustenborg. Hun fortsatte på gymnasiet i Sønderborg og sluttede skolegangen med sproglig studentereksamen i 1993.

Det er moderne at tale om et sabbatår efter 12 - 13 års skolegang i træk - forståeligt. Hvis vi skal tale om et sabbatår i Karinas tilfælde, så foregik det med at arbejde på et turistbureau samt en rejse til Spanien, hvor det spanske sprog blev øvet.

September 1994 startede Karina på universitetet i Ålborg - studievalget var engelsk og tysk. Seks år senere flyttede hun til København, hvor hun dels arbejdede dels skrev sit speciale, der blev antaget i 2001 og Karina var dermed cand. mag. i engelsk og tysk.

Jobbet i København bestod i en ansættelse i SOS International som sagsbehandler. Arbejdet bestod bl. a. i at hjælpe nødstedte danskere i udlandet - samt f. eks. at få deres biler hjem m.m., her var gode sprogkunderskaber vel anbragt. Karina har også prøvet at undervise, som de fleste cand. mag. uddannede gør, men skole og undervisning kan også være en befrielse at lægge bag sig og udfolde sig i andre arbejdsmiljøer.

Det skal nævnes, at Karinas store interesse i mange år har været heste og ridning. Det begyndte som barn i Notmark og fortsatte i Ålborg og København, hvor hun i en del år økonomisk havde rådighed over en "halv hest", der dagligt skulle passes. I skrivende stund har hun opgivet at holde hest.

I 2003 brød hun op fra København og flyttede til Esbjerg. Anledningen var en ansættelse i Rambøll, der er et internationalt firma med ca. 10.000 ansatte. I Esbjerg er Rambøll engageret i olie- og gasindustrien. Ansættelsen varede i et par år, og Karina blev så ansat i et turistbureau som udlejningschef af sommerboliger.

I 2008 ansat hos Post Danmark i marketingsafdelingen.

Men samme år blev Karina ringet op af Rambøll i Esbjerg, og man oplyste, at nu var hendes ynglingsstilling ledig, og hun fik den tilbudt. Hun sagde ja tak og rykkede ind i firmaets kommunikationsafdeling som medarbejder. I skrivende stund - februar 2014 - arbejder hun stadig i nævnte afdeling.

Det daglige arbejde er meget varierende. Der skal udarbejdes pressemeddelelser, skrives artikler til medarbejderbladet - også artikler til fagblade samt portrætter af relevante personer m.m.

Jeg bruger i vid udstrækning mine formidlingskompetencer i mit nuværende job. Bl.a. uddanner jeg som en del af mit job firmaets medarbejdere i en række kommunikationsværktøjer og kanaler, og jeg har også tilrettelagt interne kurser i engelsk, fortæller Karina. Firmaet beder også - ikke så tit - om arbejdsrejser til andre afdelinger rundt i verden. I 2006 giftede Karina sig med Jesper Smedemark og familien blev forøget i 2007 Og 2009 med to døtre.

Ridningen i fritiden har fået en pause. Arbejdet og familien, hvor der også skal være tid til at følge børnenes opvækst, fylder fritiden ud. Dertil kommer en vennekreds. Ferierne holdes ofte her i landet.

JESPER SMEDEMARK

*1975-10-22

Jesper er født og opvokset i landsbyen Ejsing, der ligger nord for Vinding og få kilometer øst for Venø bugt i Limfjorden. De første 7 års skolegang foregik i Ejsing, medens 8., 9. og 10. klassetrin blev taget på Vinding realskole. Skolevejen gik derefter til gymnasiet i Struer, hvor en matematisk studentereksamen blev afsluttet i 1996.

Jesper valgte civilingeniørstudiet - bygge og anlæg - på universitetet i Ålborg. Studiet foregår primært i form af gruppearbejde. Kernen blandt gruppemedlemmerne er af betydning for glæden og resultaterne studietiden igennem. Jesper var kommet ind i en god gruppe, og efter 5 års arbejde kunne han i 2001 på sit CV skrive titlen: Civilingeniør.

Jesper blev straks ansat hos Rambøll i Esbjerg og kom derved til at arbejde i Olie og Gasbranchen. I 2006 flyttede han til Mærsk i Esbjerg, hvor ansættelsen stadig er (2014).

Arbejdet kan bestå i at beregne, om gamle olieplatforme kan klare forøgede belastninger ved f. eks. ombygninger, kontrol af eventuelle ændringer i bundforholdene, hvor platformene står samt ændringer i havets strømforhold og søgang. På andre tidspunkter arbejdes med projektering af nye platforme. Af og til udsendes han som repræsentant for firmaet til leverandører i udlandet for at undgå misforståelser i forbindelse med fabrikationen af indkøbt materiel til drift af olieindustrien eller nyanskaffelser.

I 2006 giftede Jesper sig med Karina. De havde lært hinanden at kende i firmaet Rambøll. Der er to døtre i familien.

Fritiden. Ja, siden barndommen har en bold kunnet aktivere Jesper, som han udtrykker det. Han har spillet megen fodbold, men også andre boldspil. I dag er han medlem af en golfklub.

I 2013 købte familien et parcelhus på Sprogøvej i Esbjerg. Det har fået en velfungerende tilbygning og man bliver mødt af en tiltalende og varm hvid farve i huset.

LAURA SMEDEMARK

*2007-03-19

Laura begyndte i august 2013 i nulte klasse og nyder skiftet fra børnehaven.

Hendes liv til dato har været klassisk for vor tid, hvor begge forældre er udearbejdende: dagpleje og børnehave.

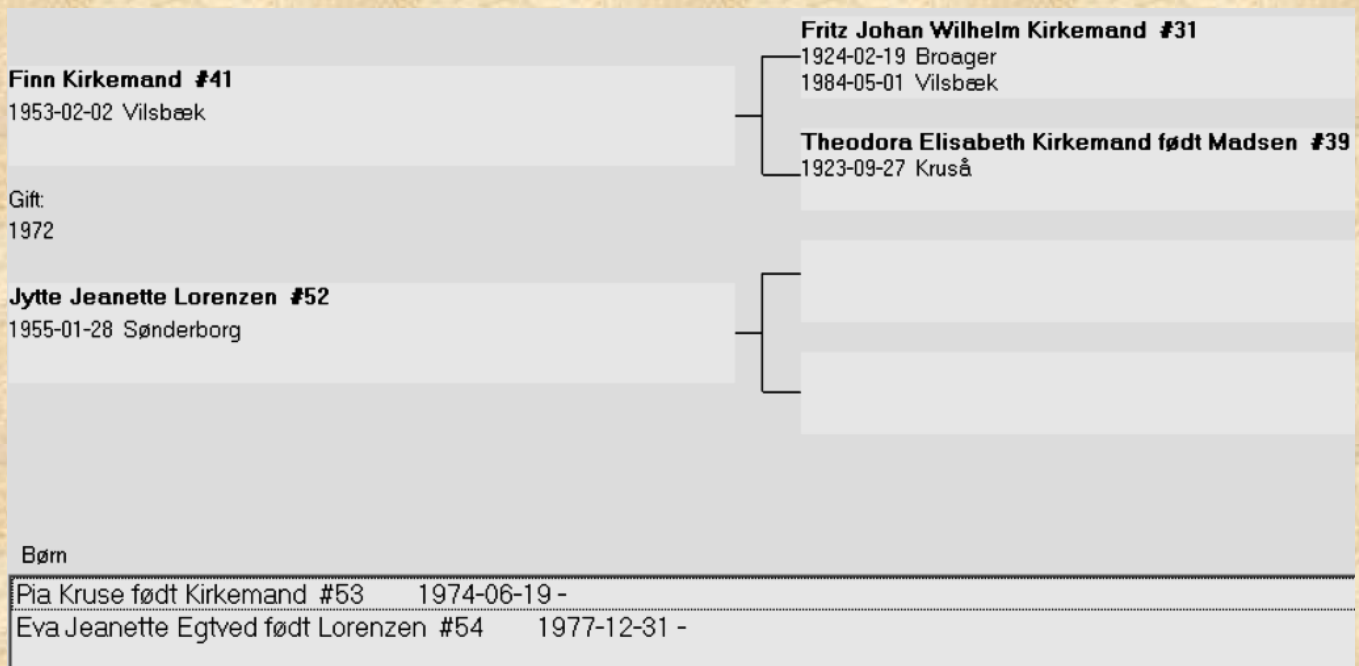
LISA SMEDEMARK

*2009-10-06

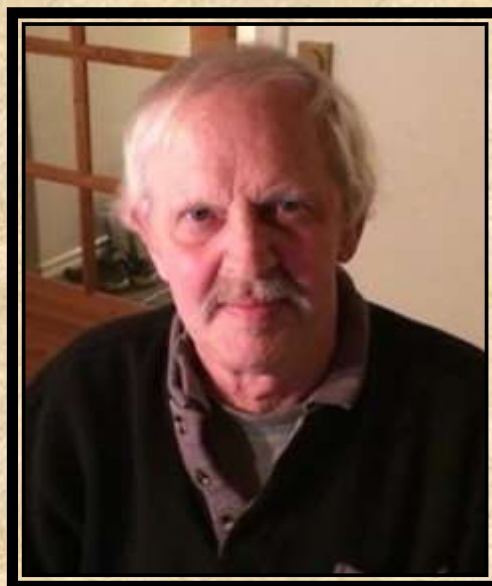
Lisa har efter dagplejetiden gået ca. 1,5 år i børnehave.

FRITZ OG ELISABETHS 3. BARN: FINN

FINN KIRKEMAND

*1953-02-02

Finn er født i Vilsbæk, hvor forældrene boede til leje - et par år senere byggede de i samme by en landarbejderbolig. Opvæksten foregik altså i Vilsbæk, hvor han begyndte at gå i skole. Skolegangen afsluttedes med 8. klasse i Holbøl skole.

Finn valgte at komme i lære som rørlægger. Firmaet gik imidlertid konkurs, og det lykkedes ikke at finde en mester, hvor uddannelsen kunne gøres færdig. I læretiden tog han kørekort og snart fik Finn arbejde i en grusgrav ved Røde kro.

Militæret kaldte. Rekruttiden foregik på Skive kasserne, hvorefter han blev flyttet til Tønder og resten af i alt 9 måneder ved militæret foregik som garagetjeneste: Vedligeholdelse af forsvarets køretøjer.

Finn vendte tilbage til arbejdet i grusgraven ved Røde Kro. Firmaet solgte bl. a. en sandsuger til en entreprenør, og snart spurgte vedkommende, om Finn kunne have lyst til at arbejde med den ved digebyggeriet på Mandø. Han sagde ja og arbejdede på øen næsten et helt år. I 1970'erne samt det meste af 1980'erne arbejdede Finn hos forskellige entreprenører i Sydsønderjylland.

November 1986 blev han ansat i teknisk afdeling i Aabenraa kommune. I starten mest forefaldende arbejde, senere kørsel med en slamsuger og afsluttede som TV-operatør af kloaksystemer. 2013 tog Finn sin efterløn efter 27 års ansættelse ved kommunen i Aabenraa.

Privat kan nævnes, at Finn giftede sig med Jytte Lorenzen i 1972. I 1974 fødtes Pia, men ægteskabet opløstes samme år. Pia boede hos begge forældre, men ganske meget hos Finn de første 10 år, hvorefter hun flyttede hen til moderen, da Finn fik arbejde i toholdsskift og derved ikke kunne få hverdagen til at fungere med et barn.

FINN OG PIA

1977 - 3 år efter skilsmissen - fødte Jytte datteren Eva, som Finn er far til. Eva har aldrig boet hos ham.

Finn har i ca. 30 år kendt Aase Keller født 1955-07-21, der stammer fra Ingebøl ved Bolderslev. De flyttede sammen i 1997 på Lergården ved Aabenraa.

Arbejdet har fyldt meget i Finns liv, så fritiden har været begrænset.

De senere år har han dog kastet sig over sin pc'er, der bruges dagligt - især efter at den stressede arbejdstid ved kommunen er forbi.

JYTTE LORENZEN

*1955-01-28 †2002

Jytte er vokset op i Sønderborg. Hun var et venligt og varmt menneske, men havde sygdommen: depression, der nødvendiggjorde adskillige hospitalsindlæggelser livet igennem. Sygdommen medførte, at hun ikke fik fodfæste på arbejdsmarkedet. Hun blev 47 år gammel.

Jytte blev gift med Finn i 1972. Ægteskabet holdt i 2 år – opløst i 1974. Der er 2 døtre i ægteskabet: Pia og Eva.

PIA KRUSE FØDT KIRKMÅND

*1974-06-19

Pia er skiftevis vokset op hos sin mor og far, men fra sit 10. år boede hun ved moderen på grund af faderens skifteholdsarbejde. Skolegangen er foregået på en del forskellige skoler. Hun begyndte i Holbøl skole, fortsatte i Røde Kro og Aabenraa. Hun tog 10. klasse i Aabenraa.

Efter skolegangen arbejdede Pia et år i huset hos en familie, hvorefter hun tog et år på handelskolen i Aabenraa.

I 1991 flyttede hun sammen med Johnny Kruse og de bosatte sig i Felsted. Pia kom i lære hos købmanden i Bovrup - læretiden var 2 år, men hun fortsatte med at arbejde hos købmanden et par år yderligere. Derefter fulgte knap 2 års arbejde hos Fleggaards og Calles butikker syd for grænsen.

I 1997 blev Pia og Johnny gift og Pia fødte samme år en datter.

I 2002 fødte hun en søn.

Familien boede også en overgang i Svejrup og Pia arbejdede igen hos købmanden i Bovrup.

I dag (2014) er Pia fortidspensioneret og bosat i Varnæs.

Af fritidsinteresser skal nævnes, at Pia har stor interesse i at fremstille smykker og maler billeder, hvor hun benytter acrylfarver.

Pia har livet igennem været knyttet til sin far.

JOHNY VESTERGÅRD KRUSE

*1972-09-17

Johnny er født i Bovrup og har gået i Varnæs og Felsted skole, hvor han sluttede med 9. klasse. Derefter fulgte et år på handelsskolen i Aabenraa.

Johnny blev udlært som lagermedarbejder hos Volvo i Aabenraa.

Forskellige arbejdspladser fulgte og i dag arbejder han hos Sydenergi i Gråsten – IT afdelingen.

Johnnys store interesse er fodbold. Han har også været fodboldtræner bl. a. i Varnæs.

MICHELLE VESTERGÅRD KRUSE

*1997-08-19

Michelle blev født, da familien boede i Felsted, de flyttede derefter til Varnæs, hvor hun begyndte skolegangen. Skolen i Varnæs har børnene til og med 6. klasse, hvorefter de bliver flyttet til Felsted skole.

Michelle tog 9. klasse på Højer Design Efterskole og hun valgte spil og animations linjen.

Skoleåret 2014/15 foregår i 1. g på gymnasiet i Aabenraa.

Ud over de kreative interesser har Michelle også dyrket gymnastik og navnlig svømning.

RENE VESTERGÅRD KRUSE

*2002-09-23

Rene går i dag i Varnæs skole og hans store interesse er fodbold.

PIA, JOHNY, MICHELLE OG RENE

EVA LORENZEN

*1977-12-31

Evas far er Finn Kirkemand, men hun har i barn- og ungdommen ikke haft forbindelse med sin far - det har hun imidlertid i dag (2014).

Hun er døbt i Rise Kirke.

Eva er vokset op i Aabenraa, hvor skolegangen foregik på Rugkobbelskolen.

Hun sluttede den uddannelse som student fra handelsskolen i byen.

Eva valgte en handelsuddannelse og blev udlært i Føtex i Sønderborg i 2004, samme år fødte hun datteren Christine.

Herefter valgte hun at gå hjemme, samt køre med morgenaviser hos DAO A/S.

I 2007 fødte hun Mads.

I dag arbejder hun syd for grænsen, hos Priss i Harrisleé.

Hun er bosat i Sdr. Hostrup og gift med Martin Egtved, som hun har børnene sammen med.

Hun har haft stor interesse for heste.

MARTIN EGTVED

Martin er fra Varnæs. Hans skolegang begyndte i Varnæs – fortsatte i Felsted og sluttede i Aabenraa med studentereksamen.

Han har en IT uddannelse og arbejder i Gråsten.

CHRISTINE EGTVED

MADS EGTVED

EVA, MARTIN, CHRISTINE OG MADS

4. BARN: ALVINE MORTENSEN TUPEIT FØDT KIRKEMAND

Alvine Mortensen Tupeit født Kirkemand #10

1898-07-25 Hellevad mark

1987-08-24 Sterbfritz, Kreis Schlüchtern, Hessen-Nassau.

Johann Mortensen Kjerke mand #1

1864-03-09 Hedsmark, Bylderup sogn, Slogs Herred.
1936-02-22 Amtsygehuset i Aabenraa

Martha Alvine Kjerke mand født Schmidt #2

1873-11-20 Siedlei Kreis Shroda
1943-02-01 Det Kommunale sygehus i Aabenraa

Otto Steinbock #234

1896-08-22 Altona

Mænd
til
Alvine

Otto Steinbock #234
Max Tupeit #65

Børn:

Anna Sørensen født Kierke mand

*1917-09-26 †1997-05-20

Gottfried Kierke mand

*1917-09-26 †1917-11-29

Karl Tupeit

*1920-05-02 †2002-06-29

Liselotte Uffelmann født Tupeit

*1926-03-30 †2011

ALVINE OG ANNA 1955

ALVINE TUPEIT FØDT KIRKEMAND

*1898-07-25 †1987-08-24

Ærgerligt, vi ved næsten intet om Alvines barn- og ungdom.
Hun er født på Hellevad mark og hjemmedøbt den 4. sept. 1898.
I forbindelsen med retssagerne i 1911 og 12 blev forældremyndigheden til Alvine, der var 14 år gammel, flyttet fra mine bedsteforældre til Thomas Jensen i Hellevad.
Thomas Jensens kone var jordemor i Hellevad og omegn.
Billedet viser, hvor Alvine boede. Det er et arkivbillede, da huset for mange år siden blev revet ned.

PLEJEFORÆLDRENS HUS I HELLEVAD

Hun skulle inden konfirmationen være kommet ud at tjene hos en gårdejer i Klovtoft: Nissen Kristensen.
Og selvfølgelig har hun gået i skole, der var stærkt tysksproget, som den tyske lovgivning påbød.
Konfirmationen foregik den 9. marts 1913 i Hellevad kirke.
Hun har givet arbejdet i huset på forskellige gårde på egnen, da der næsten ikke var andet arbejde at få.
Alvine føder tvillinger – Anna og Gottfried - den 26. september 1917.
Gottfried dør ca. 8 uger senere.
Alvine fortæller ikke, hvem der er far til børnene, så Anna kan ikke fortælle familien, hvem hendes far er.
I forbindelse med slægtsforskningen finder vi et dokument fra retten i Altona dateret den 28/3 1918, hvor Otto Steinbock født 1896-08-22, Brunnenstrasse 58, Altona, erkender at være far til Anna. Han er uddannet Tapezier, har lungetuberkulose og er arbejdsløs. Under retsmødet klarlægges det, at Otto ikke er i stand til at betale børnepenge.

Alvine sætter Anna i pleje, og et par år senere adopteres hun bort til Gregersen (barnløse) i Bolderslev.

Inden afstemningen den 10. feb. 1920 om Sønderjylland skulle være dansk eller tysk var Alvine blevet gift (30/12 1919) med Max Tupeit, der var uddannet politibetjent – nok ansat ved militæret. De bosatte sig i Tyskland.

Her kan det være oplysende at gøre opmærksom på sætningen blandt folk på den tid: Gift dig med en embedsmand, for så får du pension, sagde man til pigerne. Det råd fulgte Alvine, men blev tykker til ærgrelse for sin far, der var mere end 150 % dansk.

Socialt havde Alvine med giftermålet foretaget et syvmile skridt op ad den sociale rangstige: Forældrene boede på fattiggården ved Hellevad, hun var tjenestepige og alenemor, men da hendes mand var politibetjent, blev hun embedsmandskone, hvilket var/er betydningsfuld i Tyskland. Som Beamterfrau forblev Alvine resten af sit liv hjemmegående husmor. I 1920 fødte hun en søn og i 1926 en datter. Under 2. verdenskrig i 1944 blev Max forflyttet til Østpreussen, hvor han fik tjenestested. Familien fulgte med. Max blev dræbt af et skud, da russerne rykkede frem mod Tyskland. Alvine måtte over hals og hoved flygte vestpå i hestevogn for russerne og søgte tilbage til egnen, hvor familien havde boet inden krigen: Hessen - Nassau i Kreis Schüchtern. Hun levede derefter af mandens pension.

I 1920'erne, 1930'erne og det meste af 1940'erne havde Alvine næsten ingen forbindelse med familien i Danmark. Hun kom i disse mange år ikke på besøg, så forbindelsen foregik pr. brev. Under nazistytret i Tyskland i 1930'erne måtte hun søge hjælp hos broderen Johann, da nazisterne forlangte en arieattest, så det kunne udelukkes, at Alvine ikke var af jødisk æt. Arieattesten blev udarbejdet af det historiske arkiv i Aabenraa, og Alvine blev godkendt som en nordbo.

Allerede i 1947 - kun 2 år efter verdenskrigen - kom hun på besøg hos broderen Johann Kjerke-mand i Gejlå. Efter nogle år - fra 1951 besøgte hun også datteren i Rødekro. Hun kom hvert år om sommeren til sin bror Johann. Besøget varede i starten en månedstid, det blev udvidet til 2 måneder, og de sidste mange år til 3 måneder hvert år. Nogle gange havde hun børnebørnene med på ferie i Danmark, ligesom familien Johann Kjerke-mand besøgte hendes familie adskillige gange i Tyskland.

Alvine talte mest tysk i Danmark, men også sønderjysk til børnene eller et blandingsprog: tysk/dansk.

Alvine var kendt som en stille og venlig dame. Enkelte af hendes danske børnebørn mente, at hun var lidt stramtandet - måske skyldes det den tyske mentalitet.

Et par år før hun døde, skabte hun stor debat i dele af den store Kirkmandfamilie, da hun kom med en udtalelse: "hvis Hitler havde vundet krigen, havde verden været meget bedre i dag".

I 1994 sluttede kontakten mellem Alvines familie i Tyskland og familien Sørensen på Lolland.

Martha Knudsen (Johann Kjerke-mands datter) havde forbindelse med Alvines familie i 2011 og mener ikke, at den bliver genoptaget.

Kontakten siger ikke 3. generation i de to familier noget, så efter 90 års forbindelse går de hver deres veje i Danmark og Tyskland, hvilket bare er en af konsekvenserne, at Sønderjylland var under tysk styre fra 1864 til 1920.

MAX TUPEIT

* 1893-12-13 - † 1944-03-17

Max var tysker, og han kom til Flensborg som marinesoldat ved 1. verdenskrigs begyndelse, hvor Sønderjylland var under tysk styre. Han fik en uddannelse som politibetjent.

I 1919 bliver han kæreste med Alvine, og de bliver gift den 30. december 1919, hvor Alvine er gravid.

Efter afstemningen i februar 1920 og Sønderjyllands tilbagevenden til Danmark, bliver han forflyttet til et embede i Østprøjsen - Kielsit, hvor familien bosatte sig.

Der fødes en søn i familien 1920 og en datter i 1926.

Vi har stort set ingen efterretninger om ham ud over, at Alvine har fortalt, at han var en venlig og god mand.

Max blev under tjeneste i marts 1944 under 2. verdenskrig dræbt.

ALVINE OG OTTO STEINBOCKS 1. BARN: ANNA

Anna Sørensen født Kierkemand #63

1917-09-26 Hellevad mark

1997-05-20 Nakskov sygehus

Gift:

1944-08-20 Bolderslev

Niels Christian Sørensen #73

1917-08-20 Fyn

1996-03-26 Maribo

Otto Steinbock #234

1896-08-22 Altona

Alvine Mortensen Tupeit født Kirkemand #10

1898-07-25 Hellevad mark

1987-08-24 Kreis Schlüchtern, Hessen-Nassau.

Børn

Helge Sørensen #74 1937-10-14 -

Preben Christian Sørensen #75 1945-07-21 -

Holger Iver Sørensen #76 1947-05-05 -

Birger Gregers Sørensen #77 1951-05-07 -

ANNA OG NIELS

ANNA SØRENSEN FØDT KIERKEMAND

*1917-09-26 † 1997-05-20

Anna er datter af Alvine Kirkemand. Faderen er fra Altona og vi ved ikke, hvor de har mødt hinanden. Forbindelsen har ikke været stabil, og Alvine har tilsyneladende følt sig ene og ikke følt sig i stand til at klare hverdagen som alenemor set ud fra, hvad det fattige sønderjyske samfund havde af muligheder. Anna blev sat i pleje på egnen. Hun skulle have været lille, skrøbelig og ofte syg. I 1920 beslutter Alvine, der var blevet gift med en tysk politibetjent, at bortadoptere Anna. Hun blev adopteret af Marie og Iver Gregersen i Bolderslev og bærer nu navnet Anna Gregersen. Iver er postbud og Marie har egen forretning, hvor hun sælger tobak og apotekervarer. Anna er enebarn i familien og får en privilegeret barndom i Bolderslev.

Da Anna var blevet konfirmeret, blev hun ikke som de fleste af hendes veninder sendt ud at tjene - oftest på gårde, men blev derhjemme som hushjælp indtil hun var ca. 18 år. Forældrene sendt da Anna på husholdningsskole i Gråsten.

I 1937 får hun en kæreste og bliver gravid. Forholdet brydes, og hun føder den 14/10 samme år Helge som alenemor.

Hun gifter sig i 1938 med en mand, som der ikke vides ret meget om. De flytter til Nørresundby, hvor han får arbejde på slagteriet. Snart går ægteskabet dårligt. Manden opholder sig efter arbejdstiden mest på værtshuse med vennerne, så Anna ser ham næsten kun sovende.

Hjemme i Bolderslev får far Iver mistanke om, at noget i Nørresundby er rigtig galt. Han tager sin gamle Ford og kører op til datteren og svigersønnen for at få orden på sagerne. Det ender med, at Anna og Helge tager med ham hjem til Bolderslev, og ægteskabet opløses.

Anna vil gerne have en uddannelse og tjene sine egne penge. Til dato havde hun altid fået penge af sine forældre og manden. Mor Marie mente, at kvindens plads var i hjemmet, hvor hun passede hus, mand og børn. Far Iver støttede Anna i at få en uddannelse og hun kom i damefrisørlære i Åbenrå.

Anna havde overtaget overlejligheden i forældrenes hus i Bolderslev, og da hun blev udlært oprettede hun en frisørsalon i Bolderslev. Snart havde hun en stor kundekreds og tjente gode penge.

I 1942 møder Anna Niels Christian Sørensen under et forsamlingshusbal i Bolderslev. De holder forbindelsen, bliver forlovet i 1943 og gift den 20. august 1944.

Kort tid efter brylluppet flytter de ind i deres nybyggede hus i Bolderslev.

I 1945, 1947 og i 1951 føder Anna 3 sønner, hvorefter familien har 4 børn.

I 1949 får Niels Christian tilbudt en stilling på kommunekontoret i Rødekro med krav om at bo i kommunen.

Det betyder, at Anna nedlægger sin frisørsalon i Bolderslev, og familien køber hus sammen med Annas far i Rødekro.

Anna er nu hjemmegående husmor.

I 1951 får familien besøg af Alvine Tupeit (Kirkemand). Det er første gang siden 1920, at Anna ser sin biologiske mor.

Alvine påstod livet igennem, at hun kun kunne tale tysk, men når hun var alene med børnebørnene, talte hun flydende sønderjysk. Alvine besøgte en årrække sin familie i Rødekro.

Anna bliver i 1952 alvorlig syg - brystkræft. Hun var tæt ved at dø, men overvandt sygdommen og blev helt rask.

Niels Christian søgte en højere stilling ved forskellige kommuner i Sønderjylland, men forgæves. En dag fik han tilbudt en kassererstilling ved Østofte kommune på Lolland. Det var en stor beslutning for familien at flytte til Lolland, men de gjorde det. Købte hus i Nørreballe. Det blev et kulturchok for familien - navnlig for Anna, der fortsatte livet igennem med at tale sønderjysk på Lolland.

Alvine kom ikke på besøg på Lolland. Det lå for langt væk, erklærede hun.

Til gengæld rejste Anna ned til familien i Tyskland, hvor hun traf sine halvsøskende.

De kom også på besøg på Lolland - sidst i 1994, hvor Anna og Niels Christian havde guldbryllup.

Ved kommunalreformen i 1970 bliver Niels Christian flyttet til Maribo kommune og familien følger bomæssigt efter i 1974.

De bliver resten af livet boende i Maribo.

Anna får i 1987 konstateret kræft i maven, men bliver helbredt.

I 1997 får hun knoglekræft og dør på Nakskov sygehus 79 år gammel.

NIELS CHRISTIAN SØRENSEN

*1917-08-20 † 1996-03-26

Niels Christian er født i landsbyen Taarup (Lumby sogn), der ligger mellem Ringe og Odense. Han er vokset op på et husmandssted med navnet Bukgården, der var 14 tønder land til ejendommen og den lå syd for Kværndrup.

Niels Christian gik i Kværndrup skole.

Efter konfirmationen kom han 4 år i lære som mejerist - 2 år i Kværndrup og 2 år i Ringe.

Han havde ambitioner om at blive mejeribestyrer og for at fremme sit CV søgte han vikarjobs forskellige steder for at lære så meget som muligt. Denne oplæring førte Niels Christian til Sønderjylland og efter nogle vikarjobs blev han i begyndelsen af 2. verdenskrig fast ansat på mejeriet i Bolderslev.

I 1942 mødes Niels Christian og Anna ved et bal i Bolderslev forsamlingshus, de bliver forlovet i 1943 og gift den 20. august 1944.

Kort tid efter flytter de ind i deres nybyggede hus i Bolderslev.

I 1945 forøges familien med en søn: Preben, i 1947 endnu en søn: Holger og i 1951: Birger. Dermed er der 4 drenge i familien, da Annas søn, Helge fra et tidligere forhold, er en del af familien.

I 1947 må Niels Christian opgive mejeriarbejdet på grund af alvorlige rygproblemer.

Han bliver ansat som kontorelev på kommunekontoret i Bolderslev. I 1949 får Niels Christian tilbudt en assistentstilling på kommunekontoret i Rødekro. Men stillingstilbuddet medførte et krav om, at han skulle bo i kommunen.

I 1949 brød de op fra Bolderslev og købte hus i Rødekro sammen med sviger faderen.

I sidste halvdel af 1950'erne forsøgte Niels Christian at blive forfremmet. Han søgte forskellige stillinger i Sønderjylland, hvor de helst ville blive boende, men det lykkedes ikke. Han søgte derfor bredt og fik i 1960 tilbudt en stilling som kommunekasserer i Østofte kommune på Lolland.

Efter store overvejelser brød familien op i januar 1961 og flyttede til Nørreballe på Lolland.

Ved kommunalreformen i 1970 blev Niels Christian flyttet til Maribo kommune, hvor han bestred en fuldmægtigstilling i skatteforvaltningen - den stilling beholdt han til 1984, hvor han gik på pension.

I 1974 flyttede Niels Christian og Anna til Maribo, hvor de blev boende til deres dages ende.

I 1996 dør Niels Christian i marts måned efter længere tids sygdom.

ANNAS BARN: HELGE
HELGE SØRENSEN

*1937-10-14

Ja, begynder Helge sin beretning med et smil, jeg har haft mange navne. Min mor (Alvines datter: Anna) havde i 1937 en kæreste i Bolderslev, blev gravid, men forholdet blev afbrudt inden Helges fødsel. Helge blev derfor døbt Gregersen, der var moderens adoptivnavn. Hans far hed Lorens Jørgensen og var murer i Bolderslev.

Kort tid efter Helges fødsel giftede Anna sig med en slagter, der hed Æbelø, og de flyttede til Nørresundby. Helge fik nu efternavnet Æbelø. Ægteskabet holdt ikke.

Morfar Gregersen startede sin Ford A og kørte op til Nørresundby for at hente datteren og barnebarnet, hvorefter Anna levede som alenemor med Helge i Bolderslev.

Helges efternavn blev igen Gregersen.

I april 1944 startede Helge skolegangen i Bolderslev. Samme år den 20. august giftede Anna sig med mejerist Niels Christian Sørensen.

Helge blev adopteret og fik efternavnet Sørensen.

Det blev til ca. 3,5 års skolegang i Bolderslev, idet familien flyttede til Rødekro, hvor adoptivfaderen Niels Christian var blevet ansat med bopælspligt.

Helge sluttede i Rødekro skole efter 7 år, hvilket var normalt på den tid, og han blev konfirmeret i Rise kirke.

De følgende 4 år arbejdede Helge på forskellige gårde på Rødekroegnen bl. a. også i Rise by.

Som 18årig blev han indkaldt for at aftjene sin værnepligt i Søgårdlejren, der lå i nærheden af grænsen til Tyskland. Tjenestetiden var på det tidspunkt 16 måneder.

I 1959 giftede Helge sig med Ingrid Sostack, og de bosatte sig i Åbenrå. Helge fik arbejde på savværket i Rødekro et par år. Derefter ca. 1 år som murerarbejdsmand og 16 år ved påhængsvognsfabrikken DAKA i Rødekro. Under denne ansættelse erhvervede han beviset: Tillært kleinsmed. Det vil sige, at han som voksenlærling havde fået svendebrev som smed.

Derefter fulgte en 11 år lang ansættelse på SM maskinfabrik som smed. Fabrikken producerede højspændingsværker.

Helge arbejdede mest på fabrikken, men blev dog også udsendt til arbejdspladser, hvor fabrikken opførte værker.

I 1992 fik Helge førtidspension på grund af arbejdsrelaterede slidskader.

Bomæssigt levede familien de første 7 år i Aabenraa, 20 år i et stort hus i Rødekro og derefter i et mindre hus i Søparken, der reelt ligger i Rise ved Rødekro.

Fritiden er blevet brugt på familien, hus og have.

Desuden er Helge medlem af socialdemokratiet og har siddet i den lokale partiforenings bestyrelse - han er i dag æresmedlem.

Helge har også været aktivt medlem af Rødekrøs frivillige brandværn - også her er han i dag æresmedlem.

I skrivende stund er han aktiv medlem af pensionistforeningen, samt den historiske forening i Rødekrø.

INGRID SOSTACK

*1940-02-16

Ingrid er født i Rødekrø, hvor hun også gik 7 år i skole. Dåb og konfirmation foregik i Rise kirke.

Den kendte modstandsmand Rishøjgård var på det tidspunkt præst i Rise.

Som vanligt på den tid kom Ingrid ud at tjene efter konfirmationen - hun fik plads i et hus for at hjælpe pågældende familie med det daglige husarbejde: madlavning, rengøring, vask osv.

Et års tid senere blev hun ansat på skofabrikken i Rødekrø, indtil hun i 1959 blev gift med Helge og de bosatte sig i Aabenraa.

I 1960 og 1964 fødte Ingrid to døtre: Dorthe og Bente, hvorefter hun var hjemmegående husmor for at passe børnene.

Børnehaver fandtes normalt ikke på det tidspunkt.

I 1972 vendte Ingrid tilbage til arbejdsmarkedet, da børnene var blevet store, og hun fik igen ansættelse på skofabrikken, indtil den lukkede i 1987.

I 1996 fik Ingrid førtidspension efter ansættelse i en børnehave og i SFO'en i Rødekrø.

På fritidssiden har Ingrid været aktiv i husmoderforeningen, optaget af familie, hus og have samt aktivmedlem af pensionistforeningen.

Hun er også medlem af historisk forening i Rødekrø.

HELGE OG INGRIDS 1. BARN: DORTHE

DORTHE SØRENSEN

*1960-05-02

Dorthe er vokset op i Aabenraa og i Rødekrø.

Hun gik 10 år i Rødekrø skole.

De kirkelige handlinger foregik i Rise kirke.

Efter konfirmationen blev hun ansat på skofabrikken i Rødekrø, indtil den lukkede i 1987 og har siden arbejdet ved postvæsenet i Aabenraa.

Dorthe er bosat i Rødekrø og er blevet gift 3 gange.

Det første ægteskab varede i 2 år, det andet i 10 år og hun er i skrivende stund i sit 3. ægteskab på 14. år.

Dorthe fødte i 1987 datteren: Pernille.

Pernille er vokset op i Rødekrø.

Hun har gået i skole i byen og i Aabenraa.

Efter konfirmationen i Rise kirke tog hun pædagoguddannelsen i Aabenraa og arbejdede ved faget en tid.

Hun har specialiseret sig inden for ADHD pædagogikken.

I dag er hun flyttet til Hørve på Sjælland og er ansat på Hvidovre hospital som ADHD vejleder.

**HELGE OG INGRIDS 2. BARN: BENTE
BENTE SØRENSEN
*1964-09-27**

Bente, undtagen de første 3 år er hun opvokset i Rødekro.
Hun gik 8 år i skole i Rødekro og tog 9. og 10. klasse på Sundeved ungdomsskole.
Kirkehandlinger i Rise.
Bente er uddannet som social- og sundhedshjælper og ansat ved Aabenraa kommune.
Bente er gift med Ole Madsen 1986.
Hun fødte i 1987 Kenneth og 1989 Søren.

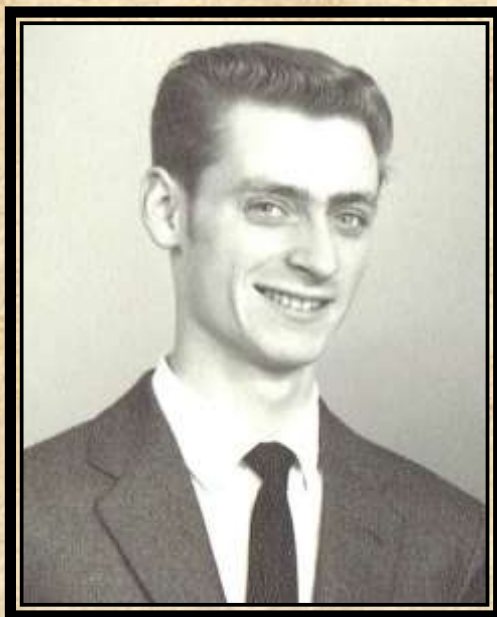
Ole Madsen er født 1962-09-21 og er fra Rødekro, hvor han gik i skole.
Han er uddannet maskinarbejder.
Ole arbejdede som værkfører fra sit 33. år på påhængsvognsfabrikken DAKA, indtil den lukkede.
I dag har han en lederstilling i et firma, der udlejer lastbiler.
Bosat i Rødekro.

Kenneth er født 1987-06-15 og vokset op i Rødekro, hvor han gik i skole samt på Sundeved ungdomsskole.
Han er uddannet lastvognsmekaniker og arbejder i Bjerndrup.

Søren er født 1989-11-17 og vokset op i Rødekro, har gået i skole i byen, samt på Sundeved ungdomsskole.
Han er uddannet som VVS tekniker og arbejder ved faget.

ANNA OG NIELS' 1. BARN: PREBEN
PREBEN CHRISTIAN SØRENSEN

*1945-07-21

Preben er født i Bolderslev i Sønderjylland som den ældste af Anna og Niels Christian Sørensens 3 børn. Han er døbt i Bjolderup kirke. Familien flyttede i 1949 til Rødekro, hvor Preben gik 8 år i skole. Efter konfirmationen i Rise kirke blev han arbejdsdreng på Rødekro savværk, men tog fra efteråret 1960 et ophold på Vojens Ungdomsskole.

Familien flyttede i 1961 til Lolland - bosat i Nørreballe.

Preben blev 8. oktober 1961 ansat som lærling på Holeby Diesel, hvor der blev fremstillet motorer til bl. a. skibe. I 1965 fik Preben svendebrev som montør fra Holeby Diesel.

Værnepligten kaldte - Preben blev uddannet til at servicere og forsvare vort land med et nyetablet raketbatteri uden for København.

Efter endt militærtjeneste blev han igen ansat på Holeby Diesel og kort tid senere udsendt 3 gange til Grønland med nogle måneders mellemrum. Først arbejdede han i Eriksminde, derefter i Jakobs-havn og til slut i Nuuk.

Preben blev fast rejsemontør for Holeby Diesel de følgende 30 år. Arbejdspladserne har været hele verden, så der har ikke været megen tid til ophold i Maribo, hvor han i mange år har haft et hus.

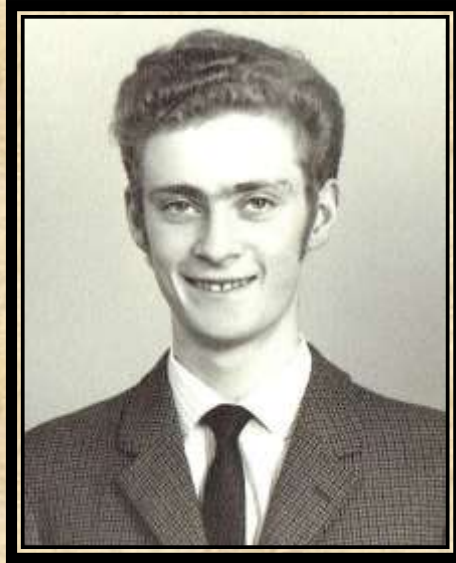
Privat kan nævnes, at Preben i 1989 giftede sig.

Ægteskabet holdt til 2000. Som han udtrykte det: "Jeg kom hjem og hun havde fundet en anden, så var det slut."

Der var ingen børn i ægteskabet.

I pensionisttiden bruger Preben en del tid på veteranjernbanen på Lolland. Det er landets ældste veteranbane. "Der er altid et lokomotiv, der trænger til vedligeholdelse", understreger han.

ANNA OG NIELS' 2. BARN: HOLGER
HOLGER IVER SØRENSEN

*1947-05-05

Holger er født i Bolderslev, hvor han tilbragte de første 4 år af sit liv - sammen med sin hjemmegående mor.

I 1951 flyttede familien til Rødekro, og et par år senere begyndte skolegangen i byen.

Konfirmation i Rise kirke i 1959.

I 1961 flyttede familien til Nørreballe på Lolland.

Skolegangen afsluttedes i 1963. Holger kom i lære som møbelsnedker og erhvervede svendebrev i 1967.

Værnepligten foregik på Bornholm.

I 1968/69 arbejdede han som håndværker på Grønland.

Efter opholdet på Grønland startede Holger i 1971 egen virksomhed i Nørreballe på Lolland med produktion inden for møbelindustrien. Grundet forskellige uheldige omstændigheder opgav han virksomheden efter ca. 4 år og flyttede til Sakskøbing.

Holger havde stiftet familie. I 1972 var han blevet gift med Tove, og de fik Charlotte i 1974.

Arbejdsomt blev Holger ansat i averteringsafdelingen på byens skibsværft.

I 1981 blev familiens anden datter født: Marianne.

Et par år senere (1983) blev Holger og Tove skilt efter en 10 til 11 års ægteskab. De delte børnene mellem sig, hvorved den ældste datter blev boende hos Holger i Sakskøbing. Den yngste datter boede hos moderen i Sakskøbing, hvorved de 2 søskende sågar dagligt kunne se hinanden. Holger var, da døtrene voksede op, kredsleder i ungdomsorganisationen FDF, hvor både Charlotte og Marianne var aktive medlemmer.

I 1983 søgte Holger også nye udfordringer i arbejdslivet. Det lykkedes at få ansættelse ved det daværende Storstrøms amt som værkstedsleder for et nyetableret museumsværksted i Nykøbing Falster. De fysiske opgaver var at lave nødkonservering og registrering af magasinopbevarede museumsgenstande. Personalegruppen var unge mennesker med en for lille HF- eller studentereksamen. De havde brug for lidt erhvervserfaring for at komme videre i livet.

Museumsværkstedet blev på grund af besparelser i 1988 nedlagt. Holger lægger ikke skjul på, at han var ked af værkstedets nedlæggelse, da det ubetinget har været det bedste job, han har haft i sin arbejdsmæssige karriere.

Det lykkedes af få ansættelse ved Storstrøms amts arbejdsprøvningsinstitut som værkstedsleder og stedfortræder for instituttets leder. I 1995 søgte man en forstander for den nyoprettede pro-

duktionsskole i Søllested. Holger fik forstanderstillingen og flyttede til Søllested. Efter en 5 års tid begyndte den politiske verden at tale om en væsentlig forhøjelse af minimumselevtallet, hvilket Søllested produktionsskole slet ikke kunne leve op til, og på sigt ville det betyde lukning. Holger søgte derfor andet arbejde og blev ansat som centerleder i den daværende Rudbjerg kommune, hvor arbejdsopgaven var at varetage kommunens aktiverings- og revalideringsopgaver. I 2007 følte Holger sig lidt overflødig i den nye storkommune Lolland, men blev hængende, til han fyldte 62 år, hvor han valgte at gå på efterløn. Holger bor fortsat i Søllested og har et aktivt pensionistliv med bl. a. stor interesse for slægtsforskning.

TOVE SØRENSEN FØDT HANSEN

*1946-06-12

Tove er uddannet butiksslagter.

I 1972 blev Tove gift med Holger, og hun fødte i 1974 og 1981 døtrene Charlotte og Marianne.

Familien flyttede i 1975 til Sakskøbing.

Ægteskabet blev opløst i 1983.

Charlotte blev boende hos faderen og Marianne hos moderen, der også blev boende i Sakskøbing, så de 2 søstre kunne vokse op sammen.

Tove uddannede sig til sygehjælper og arbejdede mange år i plejehjemssektoren.

HOLGER OG TOVES 1. BARN: CHARLOTTE

CHARLOTTE SØRENSEN

1974-04-26

Charlotte er født i Nørreballe på Lolland, men vokset op i Sakskøbing, da familien flyttede dertil i 1975.

Fra 1983 bor hun sammen med sin far efter forældrenes skilsmisse.

Skolegangen startede altså i Sakskøbing og fortsatte på gymnasiet i Maribo, hvor hun afsluttede med sproglig studentereksamen.

Under opvæksten var hun bl. a. aktiv medlem af FDF.

Charlotte flyttede til Roskilde og studerede på RUC, hvorfra hun i 2001 blev cand. scient. i forvaltning.

Charlotte blev den 17. april 2004 gift med Henrik Bøll Larsen, og de er bosat i Sorø.

Der er 3 børn i ægteskabet: Anna-Karen, Sebastian og Olivia.

I skrivende stund (2014) arbejder Charlotte som afdelingsleder i Region Sjælland.

Henrik er født 1972-10-07 og opvokset i nærheden af Holeby på Lolland.

Henrik er uddannet cand. comm. - dvs. kandidat i kommunikation.

Han er ansat som lærer og vejleder ved Køge handelsskole.

Henrik blev i 2004 gift med Charlotte - tre børn i ægteskabet.

Bosat i Sorø.

Anna-Karen er født 2005-12-21 og er en stille, eftertænksom pige.

Hun er meget glad for dyr og har selv 2 kaniner, som hun egenhændig passer.

Sebastian er født 2007-02-21 og er fysisk meget aktiv. Der skal ske noget, hvor han er. Han er meget interesseret i værktøj og samler allerede, hvad han kan få fat i. Han har udnævnt sig selv som enearving til morfars værktøj. "Hvad man ikke drømte som ung, bliver man aldrig i manddommen", citat af Grundtvig.

Olivia er født 2010-10-22 og er en glad pige, der optræder selvstændig. Hun har skabt sig et respekteret rum i familien.

**HOLGER OG TOVES 2. BARN: MARIANNE
MARIANNE SØRENSEN
1981-05-29**

Marianne er født i Saksøbing. Grundet forældrenes skilsmisse i 1983 bor hun fast hos moderen. I året 2000 bliver Marianne sproglig student fra gymnasiet i Maribo. Hun har i opvæksten været medlem af FDF.

Hun flytter til København og studerer på universitetet - studiet afsluttes som cand. mag. i historie. I dag (2014) arbejder Marianne for Business LF som ambassadeleder for Lolland Falster i København.

Marianne bor sammen med kæresten Jesper og sønnen Johan. Familien bor på Frederiksberg.

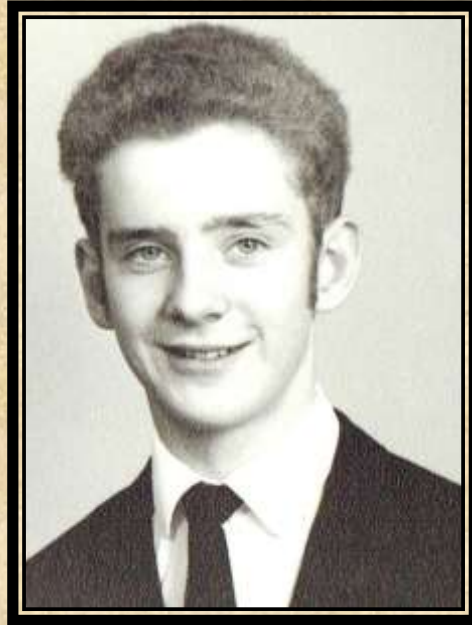
Jesper Nygaard Ditlefsen er født 1979-07-03 og opvokset i Haderslev.

Jesper er uddannet kandidat fra Landbohøjskolen i naturressourceøkonomi. Han har ikke brugt sin uddannelse fagligt, men driver sammen med en bror en handelsvirksomhed, der sælger arbejdsbeklædning til bl. a. byggemarkeder.

Jesper bor sammen med Marianne Sørensen og sønnen Johan.

Johan Nygaard Ditlefsen er født 2014-01-16 og er på vej ind i slægten.

ANNA OG NIELS' 3. BARN: BIRGER

*1951-05-07

Skolegang:

1958 til januar 1961 Rødekro skole

1961 til 1968 Østofte Centralskole, Lolland, afsluttende med realeksamen.

Værnepligt:

Søværnet august 1968 til okt.1969

Grafisk uddannelse og beskæftigelse:

Januar 1970 til og med december 1973, i lære som typograf (håndsætter) på Bandholm Bogtrykkeri.

Januar 1974 til august 1974: Typograf hos Andersen & Søn, Jentelandsgade, Kbh. S

August 1974 til juli 1976: Den grafiske Højskole, Grafonom, Specialstudiet i grafisk formgivning.

Pædagogisk uddannelse:

1976: Voksenpædagogisk Grundkursus, AOF

1979: Pædagogisk speciale BD. Københavns Dag- og Aftenseminarium

1980: Instruktørkursus ved de almene, voksenpædagogiske grundkurser. Danmarks Lærerhøjskole

Øvrig uddannelse:

1982: Erhvervsministeriets konsulentuddannelse. Teknologistyrelsen

Beskæftigelse gennem årene:

1976: Grafisk Formgiver. Egen tegnestue på Frederiksberg. Udformning af undervisningsmaterialer.

1976-78: Den grafiske Højskole. Underviser på DgH's layout-kurser.

1977: Landsorganisationen i Danmark. LO's Landsskole. Pædagogisk udviklingsarbejde i forbindelse med uddannelse af undervisere, udvikling af nye kursustyper samt undervisningsmaterialer.

1982: Landsorganisationen i Danmark. Konsulent i uddannelsespolitisk afd.

1986: Konsulent i Informationsafd. Opbygning af grafisk afd. Udarbejdelse af informationsmateriale, AV-materialer, video etc.

1989: Grafisk Værk A/S. Egen virksomhed på Frederiksberg. Direktør. Ansvarlig for administration, økonomi, salg, produktionsstyring og udviklingsprojekter. Grafisk design til trykte og elektroniske medier.

2000: Christensen Grafisk ApS. København. Kundechef og produktionsleder.

Ansvarlig for kundekontakt og produktion inden for områderne: Design, IT og bogproduktion.

2002: Birger Gregers Design. Egen tegnestue på Frederiksberg. Bogtilrettelægning, grafisk design og produktion.

Øvrigt:

Fra 1974 bosat på Frederiksberg, og fra 1982 samboende med

Karin Bjerglund Andersen. Født 31. december 1948. Uddannet bioanalytiker. Sammen fik de i 1983 datteren Christiane.

KARIN BJERGLUND ANDERSEN

*1948-12-31

Karin er født i Nakskov - under moderens besøg på Lolland. Familien boede ellers i Gentofte. Da Karin var en 6 til 7 år, flyttede familien til Århus, hvor hendes skolegang foregik.

Med en realeksamen som udgangspunkt blev hun uddannet som bioanalytiker i Århus.

Senere flyttede Karin til København og fik ansættelse i Finsens Institut.

1982 flyttede hun sammen med Birger og fødte i slutningen af 1983 datteren: Christiane.

Karin arbejdede ved sit fag indtil 2007, hvor hun forlod arbejdsmarkedet.

BIRGER OG KARINS BARN: CHRISTIANE

Christiane er født 1983 på Frederiksberg og døbt i Mariendals kirke.

Skolegangen foregik de første 7 år på Duevejens skole, medens Johannesskolen blev rammen om 8. og 9. klasse.

I 2002 tog hun nysproglig studentereksamen fra Gl. Hellerup Gymnasium.

2002: Københavns Universitet. Film- og medievidenskab

2004: University of Wisconsin-Madison

2006: Bachelor I Film- og medievidenskab. Københavns Universitet.

2007: International Business and politics. CBS. København

2009: Praktik. Danmarks ambassade I New Delhi.

2010: Bachelor I International Business and politics. CBS. København

2012: Master I International politics. University College London

2013: Ansat hos European Council on Foreign Relations, London

2014: Cand.mag. I medievidenskab, Københavns Universitet.

2014: Ph.d. studerende i International politics. University College London

ALVINE OG OTTO STEINBOCKS 2. BARN: GOTTFRIED

GOTTFRIED KIERKEMAND

*1917-09-26 †1917-11-29

Gottfried er født på Hellevad mark.

Han er tvillinge bror til Anna og døbt samme dag i huset på Hellevad mark.

Han døde i huset på Hellevad mark, han fik kun to måneder at leve i.

Fra Hellevad kirkebog

Opslag 236

Gottfried Kierkemand

Død den 29. nov.1917

Begravet 1. dec. 1917

16.	29. Novbr.	1. Decbr.	Das Kind Gottfried Kierkemand in Hellevad. 2 Monate alt.

ALVINE OG MAX TUPEITS 1. BARN: KARL

KARL TUPEIT

*1920-05-02 † 2002-06-29

Karl blev født i Kielsit, Kreis Schlüchtern, Hessen-Nassau i Tyskland.
Han blev uddannet slagter og arbejdede ved faget livet igennem.
Blev indkaldt til militæret og var med i 2' verdenskrig.
Blev såret i 1944 og på militærhospitalet mødte han en sygeplejerske. De blev gift og han blev far til en dreng. Ægteskabet gik ikke, de blev skilt.
Han giftede sig så i 1947 med Lina.
Der var ingen børn i ægteskabet.
Karl og Lina boede i Sterbfritz, Kreis Schlüchtern, Hessen-Nassau.

ALVINE OG MAX TUPEITS 2. BARN: LISELOTTE

LISELOTTE UFFELMANN FØDT TUPEIT

*1926-03-30 †2011

Liselotte blev født i Kielsit, Kreis Schlüchtern, Hessen-Nassau i Tyskland.
Hun blev gift den 17. november 1949 med Hans Uffemann *1926-01-08 †1978-02-27.
Han var uddannet maler og arbejdede som sådan.
Der fødtes 3 børn i ægteskabet:
Lothar *1950-12-23 †1950-12-30.
Doris - gift Hölzer *1952-04-26.
Dieter *1953-11-14.
Familien er bosat i samme område som Alvine var.
Vi ved, at Doris Hölzer har 3 børn: Stefan, Timo og Daniel, men da ingen i Danmark har forbindelse til dem, slutter beskrivelsen.

5. BARN: PETRINE MÆRIE PETERSEN FØDT KIRKEMÆND

Petrine Maria Petersen født Kierkemand #11

1899-12-16 Hellevad kirke

1970-09-14 Haderslev sygehus og begravet på Moltrup kirkegård

Gift:

1931

Christian Petersen #79

1900-04-01 Krabdrup

1982-06-07 Østby

Johann Mortensen Kierkemand #1

1864-03-09 Hedsmark, Bylderup sogn, Slogs Herred.

1936-02-22 Amtsygehuset i Aabenraa

Martha Alvine Kierkemand født Schmidt #2

1873-11-20 Siedlei Kreis Shroda

1943-02-01 Det Kommunale sygehus i Aabenraa

PETRINE OG CHRISTIAN

PETRINE PETERSEN FØDT KIRKEMAND

*1899-12-16 †1970-09-14

Petrine er født som nr. 5 af Johan Kirkmands i alt 17 børn. Hun er døbt den 4/2 1900 i Hellevad kirke. Kort tid derefter blev hun bortadopteret til en familie - eller givet til familien - Møller Nissen i Øbning, der ligger i nærheden af Nr. Hostrup. Hun voksede op sammen med familiens 5 børn, hvor navnlig stedbroderen tømrer Hans Peter Nissen i Nr. Hostrup holdt forbindelse med Petrine hele livet igennem. Hans Peter Nissens svigerdatter og søn fortæller i 2005 om Petrines barndom. "Min svigerfar har fortalt, at han (nok i 1901 - måske 1902) mødte familien Kirkmand (måske på en markedsplads) og så den lille pige Petrine med en meget stor mave, som skulle være forårsaget af, at hun hver dag levede af roer. Han ynkedes over den lille piges forfatning, hvorfor han bad om at få hende med hjem, hvilket familien Kirkmand gav tilladelse til. Hun kunne gå, men blev meget gal, når hun ikke selv kunne kravle op på en stol for den store mave. Langsomt blev Petrine rask." Familien Nissen havde bygget et nyt hus i 1899, og det ligger i dag på Tingbjergvej 15 i Øbning. Petrine gik i Nr. Hostrup skole og er den 29/3 1914 blevet konfirmeret i Egvad kirke. Petrine arbejdede i sin ungdomstid mest som tjenestepige på forskellige gårde - så vidt vi ved. Omkring 1930 tjente hun hos Christian Nielsen i Bjerndrup, og på den gård lærte hun Christian Petersen at kende.

I 1931 giftede hun sig med Christian Petersen, og de bosatte sig på en lille ejendom i nærheden af Rovstrup, der ligger nord for Haderslev - i dag Kreiselvej 19.

Livet igennem sagde hun: "Ja, det var jo mig, der vandt Christian." Der må have været flere kvindelige tilbud, han kunne vælge imellem.

Petrine afviste stort set al kontakt med sin biologiske familie. Det vides dog, at broderen Peter besøgte hende i 1967, men broderen Frederik blev afvist.

En del fra familien Kirkmand deltog dog i hendes begravelse i september 1970 fra Moltrup kirke. Petrine havde dog livet igennem kontakt med sin søster Kjestine Wilkenskjeld i Aabenraa. Kjestines to døtre: Anni (senere gift Späth) og Erika (senere gift Rasmussen) var i 1930'erne på besøg hos moster Petrine, der dog ret sjældent besøgte sin søster i Aabenraa, da der jo hver dag var arbejde på ejendommen, der skulle klares af Petrine. Begrebet ferie kendtes ikke.

Erika holdt forbindelsen med sin moster Petrine livet igennem og modtog en arv fra hende.

Petrine var kendt som et stille, roligt menneske, der livet igennem udfoldede sig gennem sit arbejde på ejendommen. Hendes hjem var propert, hun var pertentligt, men forkælede ikke mindst hunden, der fik lov til en del i huset. Hun var meget arbejdsom - ja, flittig, og deltog i alt arbejde på ejendommen.

Hun døde på Haderslev sygehus - måske af kræft.

PLEJEFAMILIE

Vi har fundet følgende oplysninger om tante Petrines plejefamilie.

Første bopæl Tingbjergvej i Øbening, derefter flytter de til et lille husmandssted, Nr. Hostrupvej 15.

Efter Peter M. Nissens død, flytter Anna K. Nissen og sønnen Christian til et hus i Nr. Hostrup, hvor NH Camping ligger i dag, huset blev fjernet i 1963, efter Christians død.

Petrine havde 5 søskende i sin plejefamilie:

Nis fald i krigen.

Hans Peter tømrer i Nr. Hostrup.

Helene gift i Nr. Hostrup.

Christian murer i Nr. Hostrup.

Christine gift i Taps.

Billedet nedenfor er fra Nr. Hostrupvej 15.

Efter sigende sidder de og venter en søn hjem fra krigen:

Siddende Peter Møller Nissen og hustru Anna Katrina Nissen.

Stående en søn og datter.

Det har ikke været muligt at få oplyst, hvor Petrine har tjent, eller andre oplysninger fra den tid.

uden Petrine holder pinden.” Han var en stille og rolig mand, der hjemme udstrålede tryghed. Inde røg han på en lang pibe, men den korte pibe fulgte ham dagen lang i stalden og på marken. De holdt 6 til 7 køer samt opdræt, nogle grisesøer, slagtesvin - op til 15 stykker, høns og kun en hest, da Christian spændte sammen med et par naboer, når der skulle bruges tre heste til kørsel med selvbinder osv. Det betød, at han kunne holde 1 ko mere end normalt. Sidst i 1950'erne købte han - kontant - en Ferguson traktor. Han kunne så holde endnu en ko, men Petrine nægtede at køre traktoren. Naboens søn måtte så køre traktoren, når der f. eks. skulle renses roer. Efter Petrine's død i 1970 klarede han ejendommen ved hjælp af maskinstationen og nedsat husdyrhold, men han manglede Petrine og solgte ejendommen i 1975. Flyttede på plejehjem i Østby, hvor han levede til sin død i 1982.

Petrine og Christian levede et stille liv på deres ejendom. Indtjeningen var lille, hvilket de indrettede sig efter. Dog betalte de altid kontant - det var en æressag. Fornøjelserne var få. Dyrene skulle hver dag passes. Som unge kunne det forekomme, at de cyklede til Haderslev for at gå i biografen. Senere skete det, at flere husmandsfamilier på vejen gik sammen og lejede en bil til biograftur til Haderslev. Det var så Christian, der pertentligt ordnede pengesagerne til vognmanden og billetterne.

Christian gik også på jagt - ofte sammen med en nabo: Anton Gellert. Det skete også, at de "tilfældigt" var på jagt den dag, da de store bønder og politimesteren fra Haderslev var på jagt i skoven, der stødte op til deres jorder. Der kom jo en del dyr under jagten ud af skoven og ind på deres marker. Det gav nogle sure miner hos bønderne og mindre sammenstød, som politimesteren måtte bilægge med bemærkninger om, at de to husmænd opførte sig mindre pænt.

Christian blev under høstarbejdet - nok lige efter 2. Verdenskrig - sparket af en hest. Naboer lagde mærke til, at han derefter rystede på hænderne. Man lagde også mærke til, at det tiltog, når han kom i affekt. En gang var det kommet ham for øre, at nogen havde sagt lidt om Petrine. Han blev oprevet og rystede meget de dage.

Christian var fingernem. Han fandt ofte på lettelser til arbejdet, så det ikke var så hårdt. Naboerne lagde mærke til hans nye ideer. En nabo gik aldrig forgæves, hvis de kom for at låne noget hos Petrine og Christian, der selvfølgelig altid var indbudt til familiebegivenheder i gaden. De var først med et TV apparat, hvilket ofte gav besøg af naboer, når der udsendtes en god film.

6. BARN: PETER CHRISTIAN KJERKEMAND

Peter Christian Kjerkemand #12

1901-06-02 Egvad sogn

1979-05-21 Aabenraa

Gift:

1944-05-27 Københavns Rådhus

Gerda Elvira Daysy Christiansen født Hansen #80

1908-07-10 København

1980-04-29 København

Johann Mortensen Kjerkemand #1

1864-03-09 Hedsmark, Bylderup sogn, Slogs Herred.

1936-02-22 Amtsygehuset i Aabenraa

Martha Alvine Kjerkemand født Schmidt #2

1873-11-20 Siedlei Kreis Shroda

1943-02-01 Det Kommunale sygehus i Aabenraa

GERDA OG PETER

PETER CHRISTIAN KJERKEMAND

*1901-06-02 †1979-05-21

Onkel Peter voksede op forskellige steder i Sønderjylland, da forældrene flyttede en del rundt, men i 1911 fik familien fast bopæl i fattiggården i Hellevad - kaldet Kampen, der lå uden for byen. I 1911 og 12 førte myndighederne retssager mod mine bedsteforældre i Aabenraa og Flensborg. Forældreretten skulle fratages dem, da de ikke kunne føde og opdrage deres børn på forsvarlig måde efter myndighedernes mening. Farfar vandt retssagen i Åbenrå, men tabte i Flensborg og sammen med 2 søskende blev Peter som 11årig ført ned i Tyskland - til familien H. Kath i landsbyen Sorgbrück, der ligger på grænsen mellem amterne (Kreds) Slesvig og Rendsborg. Gården ejes stadig af nævnte familie, og den har siden opbygget en betydelig landbrugsmaskinhandel lige over for gården på den modsatte side af vejen.

Peter accepterede ikke at skulle bo ved familien, så allerede om aftenen stak han af og den næstfølgende dag var han hjemme igen - før gendarmen nåede tilbage til Hellevad. Den bedrift blev han "verdenskendt" for på Hellevadegnen.

PLEJEFORÆLDRENE'S GÅRD I SORGBRÜCK

Snart blev onkel Peter afhentet igen og ført til et drengehjem i Ditmarsken, hvor han blev låst inde. Onkel Peter fik derved helt igennem en tysk opdragelse og skolegang. Det tyske sprog beherskede han fuldkomment.

Efter konfirmationen vendte han tilbage til hjemegnen og arbejdede ved landbruget.

Snart kom han i lære som mejerist i Toftlund og blev udlært i slutningen af Første Verdenskrig. Mejeribestyreren blev indkaldt til krigstjeneste. Han havde kone og børn og var fortvivlet. Han købte sig til, at Onkel Peter kunne stille hos den tyske hær i stedet for. Det var lovligt og papirerne blev underskrevet. Men Peter stillede ikke på den kaserne, hvortil han var indkaldt. Han vandrede i stedet ned gennem Tyskland, arbejdede lidt her og der og endte i Sydtyskland. Han var selvfølgelig eftersøgt og blev fanget sovende i en park. Han var desertør, hvilket var ganske farligt. Han blev ført til fronten, hvor de satte ham til at bære lig dag efter dag, medens han sag blev undersøgt. I begyndelsen af oktober 1918 blev han sendt til krigstjeneste (kun godt 17 år gammel) i den tyske hær. Han fik ca. 4 ugers rekrutuddannelse og hans deling blev sendt på march mod den franske front. De nåede ikke fronten inden krigen sluttede den 11. november kl. 11.00 1918. Han blev hjemsendt inden jul og slap for krigens rædsler.

Han fortsatte med at arbejde på forskellige gårde. Men han var ikke nogen stabil arbejdskraft. Hvis det passede ham at skifte arbejde eller bare slutte ansættelsen, gjorde han det uden at få samvittighedskvaler. Ofte havde han en fantastisk undskyldning, der vanskeligt kunne efterprøves, om den var sand eller løgn, for onkel Peter valgte det argument, der gavnede ham selv mest. Han kunne besnakke folk, havde ingen respekt for nogen og var absolut ikke bange for myndigheds personer (på det tidspunkt havde man megen respekt for myndigheds personer: præster, lærerne, gendamen, sognefogeden osv.). "Berømt" i familien er onkel Peters samtale i slutningen af 1920'erne med forstanderen for åndssvageinstitutionen ved Ribe, da onkel Otto ikke kunne få lov til at komme på ferie i sit hjem. Der hvor onkel Ottos far bliver rasende og opfarende, rejser onkel Peter til Ribe, snakker institutionslederen efter munden, er yderst diplomatisk, og inden der er gået en halv time, er en aftale indgået - også ved hjælp af løgn - onkel Otto kan tage på ferie (se beretningen om Otto Kirkmand).

Onkel Peter købte sammen med onkel Johann en lille ejendom i Klovtoft (Farveriet). I 1932 købte han en ko, men den havde tuberkulose. Retssagen gik helt til højesteret. Peter vandt og fik erstatning. De to brødre boede og arbejdede andetsteds, hvorfor deres forældre flyttede ind på ejendommen. Det var meningen, at arbejdet med jorden skulle klares i den sparsomme fritid, men det kneb med tiden og pengene, så den blev solgt igen efter nogle år.

I 1936 døde bedstefar, men bedstemor blev boende på ejendommen. Peter boede der også. I foråret 1937 stillede han op på socialdemokraternes liste til kommunevalget i Klovtoft.

I familien lagde man mærke til, at Peter ikke altid var til at stole på. Bedstemor havde f. eks. noget roehakningsarbejde. Peter ville hakke de sidste roer og hævde pengene for hele arbejdet. Bedstemor bad om pengene, da han kom hjem, men han havde ikke fået penge af gårdejeren, hævdede han, men havde et par nye træsko på benene.

Under Anden Verdenskrig havde onkel Peter sin "store" tid. Ved hjælp af sine talemænd bevægede han sig i alle kredse i samfundet - også blandt tyske officerer. Det skal siges, at han aldrig blandede sig i politik (jeg har aldrig hørt ham udtale sig om politik) eller hjalp tyskerne under besættelsen - han omgik dem på det selskabelige plan. Onkel Peter brugte de penge, som han tjente (eller skaffede sig): flot tøj, restaurationsbesøg, gav penge til højre og venstre. Han var en levemand, der altid manglede penge, men var altid meget hjælpsom. Pengemangel lagde grunden til, at han kom på kant med de fleste af sine søskende. Her er nogle eksempler. Han boede hos moderen i et hus ved Hellevad Vandmølle. Huset brændte, og Peter beholdt brandforsikringspengene. Han fik også penge af moderens sparsomme pension (72 kr. pr. mdr.). Han boede også sammen med hende i Slots-gaden i Aabenraa, hvor de fik en lejlighed - hun så et stort lys i Peter. Engang arbejdede han sammen med et par brødre, og de aftalte, at han skulle hente deres løn om fredagen, men han beholdt pengene.

En overgang var han forretningsfører for en entreprenør, der byggede for tyskerne på vestkysten ved Hvide Sande. Han stod bl. a. for ansættelser og lønudbetaling til arbejderne. Han fortalte sin arbejdsgiver, at han havde ansat 200 mand og fik ugelønnen til dem. Men i virkeligheden var der mindre end hundrede ansat, så han beholdt pengene og skjulte sig på loftet om dagen hos en broder. Den transaktion gik i nogle uger, så blev han afsløret og fyret, men ikke stillet til regnskab, for arbejdsgiveren snød også. Pengene var hurtigt brugt.

Onkel Peter besøgte os engang under besættelsen i Diernæs. Han fortalte vidt og bredt om, hvad han bedrev, og hvem han havde kontakt med. Han bragte humør med sig - han fyldte meget. Under besøget beklagede min far sig over, at han ingen steder kunne købe cykeldæk. Hans dæk var fuldstændigt opslidte, og han cyklede hver dag langt på arbejde. "Ok, Jørgen! det er ikke noget problem, det kan jeg let hjælpe dig med", sagde onkel Peter og fortsatte: "Jeg kender en mand i Aabenraa, han har cykeldæk fra tyskerne. Har du ikke noget, jeg kan smøre ham med? hvad med en røget skinke!" Som sagt, onkel Peter fik en røget skinke på cyklen under megen spøg og latter, da han forlod os. Min far fik aldrig noget cykeldæk - snydt! Onkel Peters plattenslageri i den tid gik som nævnt ud over mange i familien og i hans omgangskreds - også tyske officerer.

Familien lagde afstand til ham.

I slutningen var han tørvefabrikant og boede på Holbi Kro. Han spillede stor mand. Om vinteren arbejdede han i Flensborg - mest på værftet.

Onkel Peter blev sent gift. Onkel Otto sagde engang: "Jeg tror, at Peter får problemer med damerne, når de lærer ham nærmere at kende." Fakta blev, at onkel Peter gennem en avisannonce fandt en kvinde, der hed Gerda, som han giftede sig med.

Nr. 1968/1944		
	Brudgom	Brud
Fulde Navn.	<i>Eds. Christian Spickmann</i>	<i>Frøken Elvira Sørensen</i>
Fødselsdato.	<i>2/6-1911</i>	<i>1/7-1915</i>
Fødested.	<i>Bryggebyen Hvide Sande</i>	<i>Tromsøby Aldsb.</i>
Livestilling.	<i>Handlervaredegn Bryggebyen</i>	<i>Religiøs</i>
Opholdssted (By, Gade, Nr.)	<i>Bryggebyen 5. A</i>	<i>Kiølløgade 19</i>
Tidligere Stilling med og/eller, Ektepart (Ekte) eller skilt. I de to sidste Tilfælde Oplysning om, hvor ofte vedkommende har været gift.	<i>ujult</i>	<i>Gift: 19 19-1933</i>
Navn, Stilling og Bopæl for de ved Vidnes foretagne Vidnes.	1) <i>A. Søgaard</i>	<i>Magistrats 1. Afdeling.</i>
	2) <i>E. Søgaard</i>	
Den Medgift, der har indbragt til den, af Brevkassen er i Orden, samt Attestens Hæftningsdato.	<i>19.34.6</i>	
Anmærkninger. Her indføres: 1) Eventuel Erklæring om, i hvilken Tid Brevkassen skal opkræves. 2) Brevkassens Nationalitet, såfremt den ikke er dansk Statsborgers.	1)	2)
Vidnes er foretaget af Københavns Magistrat den <i>29. Aug. 1944</i> <i>A. Søgaard</i>		
Brudgommens Underskrift:	<i>E. Spickmann</i>	Vidnes Underskrift: <i>E. Søgaard</i>
Brudens Underskrift:	<i>E. Spickmann</i>	

De flyttede til Københavnsområdet. Onkel Peter fik arbejde på et gartneri på Amager.

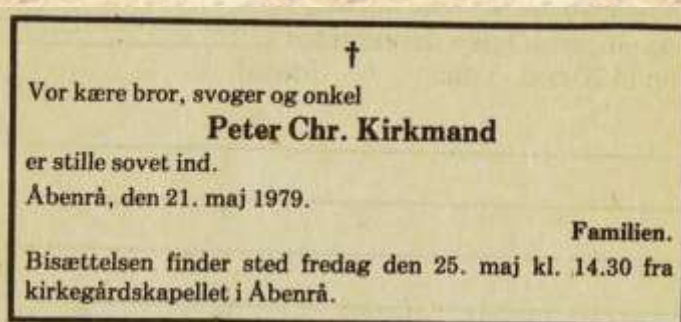
Han deltog i Ellens bryllup i 1955 i Døstrup. Han udsmykkede kirken med orkideer - alle gæster fik en orkide til knaphullet, og han gjorde hele tiden opmærksom på, at det var hans ide og gave. Min far udbrød spontant: "De orkideer har han sku' stjålet." Engang kom han for at besøge onkel Frederik. Sønnen Frits havde tandpine. Onkel Peter lagde 500 kr. på bordet og befalede, at de straks skulle tage til tandlæge. Ved min far og mors bryllup (1939) havde han store mængder chokolade med til børnene. Han forstod at bringe sig i centrum.

I midten af 1960'erne flyttede han til Aabenraa. Han omtalte aldrig sin kone, og vi spurgte heller ikke. Han fik noget kontorarbejde hos brodersønnen Lars, der var ved at bygge en lille metalfabrik op. Pludselig en dag var han væk, og man opdagede, at der manglede nogle penge. Han fortalte familien, at det var hans løn, for han havde ikke forlangt løn. Han fik husly hos Larses broder Johannes, hvor han boede i 6 uger. Han solgte et TV til dem og rejste. 2 år senere kom han sammen med en kammerat og forlangte 500 kr. for TV'et, selv om han havde fået penge for det. Han havde ikke forandret sig!

Han slog sig ned i Aabenraa. Snart supplerede han sin pension ved en ansættelse i en sexkiosk, der lå, ved den gamle hovedvej 10 - ikke langt fra Kruså. Han skulle navnlig handle med tyske kunder. Efter nogle år svigtede helbredet - hans ben blev svagelige. Han fejrede nogle gange jul hos mine forældre. Jeg kørte ham til Aabenraa efter en jul, og han betalte mig fyrsteligt for julen og kørslen. Jeg nægtede at modtage så mange penge. Da blev han meget vred, og jeg blev helt forskrækket. Det var en slags ære for ham at give disse penge for julen.

De sidste år tilbragte onkel Peter på plejehjemmet Grønnegården i Aabenraa. Det ene ben måtte amputeres, men humøret og aggressionen var i behold, da jeg engang besøgte ham på Grønnegården. Under besøget beskyldte han en ansat for, at de havde stjålet et sæt tøj fra ham. Han gjorde opmærksom på sig selv uden samvittighedens begrænsninger til det sidste. Jeg tænkte på, om han slet ikke kunne lade være med at kæmpe mod autoriteter.

Han blev begravet på Hellevad kirkegård.

GERDA KJERKEMAND FØDT HANSEN

* 1905-07-10 †1980-04-29

Onkel Otto fortalte, at Peter fandt Gerda igennem en kontaktannonce i avisen.

Gerda boede Møllegade 19, 2200 København, da onkel Peter lærte hende at kende.

De blev borgeligt viet på Københavns Rådhus 1944.

Gerda var blevet skilt 1933-07-01

De sendte et billede til familien efter brylluppet i 1944.

I 1946 kom de på besøg til Agnes' fødselsdag. Det er eneste gang, at nogen i familien har set og mødt Gerda.

Onkel Frederik var engang i 1950'erne i København, hvor han mødte bror Peter, men han fik ikke lov til at komme med hjem på Bangertsgade 5' a.

Peter ledte ham på afveje og forsvandt så igennem en port.

Gerda led af epilepsi, så det kan være forklaringen.

Peter fortalte ikke noget om Gerda, efter han kom tilbage til Aabenraa 1967.

DIS forum har hjulpet med at finde Gerdas dødsdag. Først blev fødselsårstallet rettet fra 1905 til 1908. Dernæst at fortælle at det er muligt at rette en adresseforespørgsel til kommunen, dog først efter lang ventetid og en rykker, kom resultatet i hus.

Gerda døde 1980-04-29 som fraskilt på Møllegade 19, 2200 København.

Man kunne få den mistanke, at de aldrig har boet på samme adresse.

7. BARN: ANNA MORTENSEN SCHMIDT FØDT KIRKMAND

Anna Mortensen Schmidt født Kirkmand #13 1903-02-17 Rise 1993-01-10 Rendsborg	Johann Mortensen Kjerke mand #1 1864-03-09 Hedsmark, Bylderup sogn, Slogs Herred, Tønder amt. 1936-02-22 Amtssygehuset i Aabenraa
Gift: 1926-05-01 Bødelsdorf	Martha Alvine Kjerke mand født Schmidt #2 1873-11-20 Siedel Kreis Shroda 1943-02-01 Det Kommunale sygehus i Aabenraa
Wilhelm Franz Schmidt #81 1897-08-16 Nærheden af Essen i Rheinlandet 1967-09-18 Rendsborg	
Børn	
Wilhelma Martha Maria Huhs født Schmidt #82 1927-06-28 -	
Wilhelm Heinz Schmidt #83 1934-07-30 -	
Heribert Josef Schmidt #84 1937-11-18 - 1978-11-14	

ANNA OG WILLI'S SØLVBRYLUP 1951

ANNA SCHMIDT FØDT KIRKMAND

* 1903-02-17 † 1993-01-10

Anna Kirkmand er født i nærheden af Rise ved Rødekro.

Under retssagerne i 1911 og 1912 i Åbenrå og Flensborg, hvor mine bedsteforældre mister forældreretten over de fleste af deres børn, får Anna også plejeforældre. Hun er på det tidspunkt 9 år gammel og bliver bragt til familien Pahl i en lille landsby, der hedder Sorgwohld og ligger på grænsen mellem Slesvig og Rendsborg amter (Kreds). Familien Pahl ejer stadig gården. Den var på 86 ha og der var god brug for mange hænder til at drive den. Skolen lå 50 meter fra gården, hvor Anna gik. Anna "glemte" sit sønderjyske modersmål under skolegangen og blev tysktalende. Livet igennem forstod hun kun lidt dansk, og jeg har aldrig hørt hende forsøge at sige noget på dansk.

PLEJEFAMILIENS GÅRD

SKOLEN

Hun havde meget lidt kontakt med familien i Danmark, men hendes far, har hun fortalt, besøgte hende en gang om året, hvor hun var i pleje. Han kom altid gående, og hun kunne på afstand se, at han havde drukket - måske skulle han skaffe mod til besøget?

Sønnen Wilhelm Heinz husker ikke, at hun har fortalt om sin barn- og ungdom. Han ved, at hun som ung pige blev ansat på Krummenort mejeri (den landsby, hvor onkel Frederik boede en tid) dels som medhjælp i mejeriets forretning dels som medhjælp i huset. Ansættelsen varede fra 1920 til maj 1926. Hun yndede at fortælle, at hun var uddannet mejerist, men børnene mener ikke, at det var sandheden.

I arkiverne har vi fundet, at retten i Kiel i 1920 har afsagt en dom, hvor Anna erklæres myndig og fri af plejeforældreforholdet.

Den 1/5 1926 giftede hun sig med Wilhelm Schmidt i Büdelsdorf, og de nygifte bosatte sig i Vesterrönfeld.

Den 28/6 1927 fødtes datteren Wilhelma. Derefter fødte hun i 1934 Wilhelm Heinz og i 1937 Heribert Josef.

Anne Späth fortæller følgende om sin moster Anna:

Jeg husker min moster som en rund, glad pige. Første gang vi så hende - det må have været i begyndelsen af 1930'erne - kom hun på ferie hos os i Tønder. Vi var forventningsfulde, stod på banegården og ventede. Der kom en glad moster Anna. Det varede ikke længe, før vi var godt installeret. Snakken gik kun på tysk. Vi piger snakkede løs, så godt vi kunne, men vor mor måtte oversætte en del, når bølgerne gik for højt.

Moster Anna kom flere gange på ferie. Jeg husker også en gang, at moster Anna var meget rund, da hun steg ud af toget i Tønder. Man måtte ikke tage ret meget med ud af Tyskland på den tid, og da vi kom hjem, tog hun det ene lag tøj af efter det andet, hvilket slankede en hel del.

Hun arrangerede fisketure - fik fat i pinde, kroge og snor, så vi kunne fiske i Vidåen. Vi fangede ikke de store fisk, men havde det hyggeligt i hendes selskab. Min far døde i 1936, og hun besøgte os ikke efter hans død. 1939 kom Anden Verdenskrig, og så var det slut med at få besøg sydfra. Wilhelm blev ansat som fængselsbetjent i Rendsborg og moster Anna var hjemmegående husmor. Da nazisterne havde sat sig på magten i Tyskland, forlangte de, at tante Anna skulle stille med en arieattest. Hun var jo udlænding, og de tyske myndigheder kunne ikke tjekke hende. Onkel Peter blev sat til at skaffe den. Han gik til Landsarkivet i Aabenraa, og de ville lave attesten på 8 dage. Ved afhentningen bemærkede onkel Peter, at vor slægt gik tilbage til næsten 1400. Onkel Peter spurgte, om det var rigtigt. Det ved jeg ikke, svarede arkivaren, men det finder tyskerne aldrig ud af, om det passer.

Under krigen var Wilhelm tilhænger af det nazistiske parti - han kunne nok heller ikke beholde sin stilling, hvis han ikke var det. Han fik ordre til at rejse til Polen som fangevogter. Tante Anna protesterede meget og der opstod en skarp diskussion i køkkenet ægteparret imellem om familiens fremtid. Onkel Willy afgjorde sagen med sætningen til sin kone: "Du ved godt, hvad der sker med mig, hvis jeg nægter at rejse!" Hele familien brød op fra Rendsborg og flyttede med det nødvendige bohavet til Wtoctawek i Polen. Wilhelm arbejdede med både kriminelle- og politiske fanger i Posen fra 1941 til begyndelsen af 1945. Anna var hjemmegående husmor. I 1942 flyttede familien 50 km nord for Posen/Poznan.

I december 1944 gav det tyske militær familien besked på, at det var særdeles klogt at rejse vestpå så hurtigt som muligt, for den russiske hær nærmede sig. Anna tog de to drenge - Wilhelm ville blive ved sit arbejde, og Wilhelma opholdt sig i Lissa. I januar 1945 nåede Anna med de to drenge til Rendsborg og flyttede ind i et hus. I begyndelsen af 1945 blev Rendsborg angrebet fra luften, og familien løb ned i en kælder under en hestestald. Huset, hvor de boede, blev ramt af en luftmine, og da de kom op af kælderen, var huset væk. De blev nu midlertidigt indkvarteret. Fra 1947 til 1952 boede de i en barakby i Fockbeck. I april 1945 kom Wilhelm hjem til Rendsborg - Wilhelma var kommet hjem et par måneder før.

Familien levede meget fattigt i barakbyen. Ingen penge og meget svært at skaffe mad. Englænderne forbød dem at holde svin, men Anna var ligeglad. Hun holdt både svin, høns og kaniner, for at familien kunne få noget at spise. Sønnen fortæller, at hun sammen med ham gik til en bondegård

for at bede om noget mælk. Bonden afviste dem med bemærkningen, at hans køer var golde - tørre og gav ikke mælk. Anna gik fra gården og så køerne på marken. "Nu skal vi prøve, om bonden taler sandt," sagde hun til sønnen, hvorefter hun gik ind på marken og malkede en ko, så de fik mælk.

I 1948 fik hun lov af englænderne at besøge familien i Danmark - der var gået ca. 10 år, siden hun sidst havde været i landet. Jeg erindrer hende som en rask kone, der fortalte om de 3 gange, hun havde måttet begynde forfra med at opbygge sit hjem. Hun fik gode spiselige sager med tilbage til familien i Rendsborg.

I 1958 blev fængslet i Rendsborg samt deres tjenestebolig nedrevet. Familien fandt en midlertidig bolig, hvorefter den rykkede ind i en nyopført boligblok på det område, hvor fængslet havde ligget.

Her boede Anna indtil hun et halvt år før sin død flyttede på plejehjem. Den yngste søn: Heribert - hendes kæledægge - boede sammen med sin kone - Emmi - en lang årrække i en lejlighed over for moderen. Det kneb for Anna at enes med sine 2 ældre børn. Hun ville gerne bestemme, men det reagerede de imod. De anerkender dog, at hun var dygtig til husligt arbejde, herunder syning af familiens tøj.

Tante Anna styrede familien - sønnen kaldte hende for kommandanten. Ægteskabet var nogle gange på opløsningens rand.

Et lidt svagere karaktertræk havde hun angående penge - de smuldrede straks for hende. Trods denne egenskab kunne hun godt sige, når familien havde haft besøg: "Gud, hvor de spiste meget!"

Fra Rise kirkebog fundet følgende:

Anna Mortensen Kirkmand

* 17.feb. 1903 i Rise

Døbt 22. mar. 1903 i Rise kirke.

17 Marts	17 Feb	Anna	Johann Mortensen Kirkmand, in Rise	1, Jørgen Jensen Kirkmand
sin	Rise	Mortensen	and Johann Morten florine geb. Hviit	2, Laurit Petersen
Gaude				3, Anders Jørgensen Kirkmand

WILHELM FRANZ SCHMIDT

* 1897-08-16 † 1967-09-18

Wilhelm Schmidt (blev kaldt Willi) er født i Rheinlandet - i nærheden af Essen, hvor han fik normal folkeskoleuddannelse. Han tilhørte den katolske kirke. Efter konfirmationen var han løsarbejder, kom ind på en virksomhed, der havde fabrikationsfremstilling af jern. Derefter hjalp han faderen, der havde et handelsfirma. Han blev ikke indkaldt til Første Verdenskrig - begrundelsen kender jeg ikke, da han ellers havde alderen til det.

Efter krigen blev han efter en kort uddannelse politibetjent. Den 1/5 1926 giftede han sig med Anna Kirkmand.

Kort tid efter brylluppet blev han ansat som fængselsbetjent ved fængslet (tugthus) i Rendsborg. Han meldte sig ind i Nazistpartiet - hvilket han næppe kunne undlade, hvis han ville beholde sit arbejde. Nazisterne forfulgte folk og navnlig statsansatte, hvis de ikke meldte sig ind i nazipartiet. Anni Späth har fortalt, at han i begyndelsen af 1930'erne kom cyklende til Tønder for at besøge hendes forældre. Han så meget fattig ud. Der var på den tid økonomisk krise i Tyskland med over 6 millioner arbejdsløse. Han havde hullede bukser på, så han fik et par danske jernbaneuniformsbukser af Annis far. I 1938 tjente han kun 128 Mark pr. måned.

Allerede i sommeren 1940 fik han ordre til at rejse til Polen som fangevogter. Der opstod intern splid i familien, om han skulle efterkomme den ordre - se beretningen om tante Anna. Hele familien rejste til Wtoctawek i Polen - i 1942 videre til et fængsel, der lå 50 km. nord for Posen - i dag Poznan. Han arbejdede med både kriminelle og politiske fanger. Han havde ikke noget med forhør og overgreb på fangerne at gøre. I januar 1945, da de russiske tropper nærmede sig, rejste Anna med de to drenge - Wilhelma opholdt sig andetsteds i Tyskland på det tidspunkt - til Rendsborg. Wilhelm blev ved fængslet nogen tid endnu, indtil alt var kaos. Russerne stod uden for byen. Han løslod da fangerne og opfordrede dem til at gemme sig i den nærliggende skov.

Selv søgte han mod vest og nåede i april tilbage til Rendsborg.

Fra april 1945 og til ind i 1947 gik han arbejdsløs - englænderne styrede alt, også fængselsvæsenet. Derefter forlangte englænderne, at han skulle afnazificeres. Den proces bestod i, at han fra 1947 til 1950 arbejdede i en skov - et arbejde han var grumme ked af.

I 1950 blev han igen ansat som justitsbeamter ved fængslet (tugthus) i Rendsborg - altså fængselsbetjent. I 1958 lukkede fængslet i Rendsborg, og han blev forflyttet til fængslet i Neumünster, hvor han avancerede til hauptwachtmeister. Han rejste hver arbejdsdag frem og tilbage mellem Rendsborg og Neumünster.

I 1962 blev han pensioneret og levede stille og roligt med sin familie i sin nye lejlighed, der var blevet opført på fængslets grund efter dets nedrivning i Rendsborg. Han gik hver dag en tur i kvar-

terets omegn. Børnene karakteriserer Willi som et menneske, man kunne stole på. Han talte aldrig om andre mennesker, og han kunne ikke drømme om at tage noget fra andre. Han var en rigtig tysk embedsmand.

Han døde pludselig i 1967.

Heute entschlief plötzlich und unerwartet mein lieber Mann, unser guter Vater, Schwiegervater, Großvater, Bruder, Schwager und Onkel

Wilhelm Schmidt

Justiz-Hauptwachtmeister a. D.

im Alter von 70 Jahren.

In stiller Trauer:
Anne Schmidt, geb. Mortensen-Kirkmand
Erwin Huß und Frau Wilhelma, geb. Schmidt
Willi-Heinz Schmidt und Frau Helga, geb. Kopp
Heribert Schmidt und Frau Emmi, geb. Thier
seine Enkelkinder
und alle Angehörigen

Rendsburg, den 18. September 1967
Pastor-Schröder-Straße 56

Die Beisetzung findet am Donnerstag, dem 21. September 1967, um 10 Uhr von der Kapelle des Kliner Friedhofs aus statt.

Familie
Johann Kirkmand

Gøylaa p. Klippev
Dänemark
Fauskus

237 Rendsburg, den 21.9.1967
Pastor-Schröder-Str. 56

Lieber Johann, liebe Agnes und Kinder!

Wir haben Euch eine traurige Mitteilung zu machen. Willi ist am 18.9.1967 im hiesigen Krankenhaus verstorben und am 21.9.1967 in aller Stille beigesetzt worden.

Eure Anne

ANNA OG WILLIS 1. BARN: WILHELMA

Wilhelma Martha Maria Huhs født Schmidt #82 1927-06-28 Vesterronfeld	Wilhelm Franz Schmidt #81 1897-08-16 Nærheden af Essen i Rheinlandet 1967-09-18 Rendsborg
Gift: 1951-06-28	Anna Mortensen Schmidt født Kirkmand #13 1903-02-17 Rise 1993-01-10 Rendsborg
Erwin Huhs #85	
Børn	
Frank Hans Wilhelm Huhs #86	1952-02-23 -
Michael Huhsbinning #87	1957-05-02 -

WILHELMA OG ERWIN

WILHELMA MARTHA MARIA HUHS FØDT SCHMIDT

*1927-06-28

Wilhelma Schmidt er født den 28. juni 1927 i Westerrönfeld, hvor hun også gik i skole. Fra 1938 til 1940 (til om sommeren) gik hun på realskolen i Rendsborg. Familien flyttede i sommeren 1940 til Wtactawek i Polen, hvor hun fortsatte skolegangen i en tysk skole. I 1942 afsluttede hun realskolen i Polen med udmærkelse. Det lykkedes at få nogle billeder med hjem til Rendsborg fra Polen ved krigens slutning, og man ser bl. a. Wilhelma spiller violin sammen med en veninde. I det hele taget forstår man, at hun blev stærkt opfordret til at få en boglig uddannelse. Hun var familiens lys!

I efteråret 1942 flyttede Wilhelma til Lissa, hvor hun kom på et uddannelsesinstitut med henblik på, at hun skulle have en læreruddannelse, selv om hun kun var 15 år gammel. Opholdet på skolen (kaldet LBA) varede 1,5 år, så nærmede russerne sig, og hun fik besked på, at det var bedst at flygte hjem til Rendsborg. Inden flugten nåede hun at tage afgangseksamen i maskinskrivning, steno-grafi og engelsk.

Flugten vestpå foregik i januar 1945. Hun kom med et tog fra Lissa til Frankfurt an der Oder, hvor hun blev indkvarteret i en gymnastiksal. Efter nogle dage i Frankfurt lykkedes det at komme med et godstog til Berlin. Hun sad i en vogn, der var læsset med maskindele - alt var meget beskidt og hundekoldt. Heldigvis havde hun fået en tyk militærøverfrakke af sin far. Den reddede hende fra at få forfrysninger. Toget blev undervejs angrebet af fly, der beskød det, men hun blev lykkeligvis ikke ramt. I Berlin kunne hun ikke komme videre og måtte overnatte på banegården. I Berlin var den knapt 18årige pige så heldig, at hun traf sin farbroder, der var befalingsmand ved flyvetrop-perne. Det møde hjalp på ensomheden og humøret. De snakkede det meste af natten og gik ikke i beskyttelsesrum, da luftalarmen varslede flyangreb. Under krig kan mennesker blive ligeglade med farerne. Efter nogle dage kom hun med et tog til Kiel, og derfra var det ingen sag at komme til Rendsborg, hvor hun gik hen til sin fars søster, der boede i byen. Wilhelma anede på det tidspunkt (i slutningen af januar 1945) intet om sin familie. Moderen - tante Anna - var imidlertid kommet med de 2 mindre søskende til Rendsborg, og i februar stak moderen en dag hovedet ind ad døren og råbte, om Wilhelma var ankommet, hvorefter familien var genforenet undtagen faderen, der først kom til Rendsborg i april 1945.

Wilhelma meldte sig straks hos Røde Kors og fik arbejde i administrationen, men oplevede, at en luftmine jævnedes deres hus med jorden - familien sad heldigvis i en kælder og overlevede.

På det tidspunkt i 1945 lige efter fredsslutningen blev hun kæreste med Erwin Huhs - hvilket moderen var imod.

I 1946/47 arbejdede Wilhelma et halvt år på en gård ved Husum for at lære husholdning. Hun blev endda sat til at malke køer hver dag. Familien boede i husvildebarakker i Fockbek, hvor hun kom på et kontor i en farvehandel. Der blev på grund af eftervirkningerne af krigen ikke talt om, at hun skulle færdiggøre sin læreruddannelse.

I 1948 blev Wilhelma ansat på kontoret ved et betonværk, og efter et års tid blev hun afdelingssekretær i ca. 2 år. Den 28/6 1951 giftede hun sig med Erwin Huhs, og de bosatte sig i Fockbek.

I februar 1952 fødtes sønnen Frank og i 1957 Michael.

Familien byggede eget hus i 1955 i Schacht-Audorf, Am Urnenfriedhof 15, der blev familiens hjem livet igennem.

I 1963 blev Wilhelma ansat på byens skolekontor. Det blev et arbejde, som hun kom til at holde af. Senere fik hun lov til at undervise i maskinskrivning og stenografi.

I 1986 gik hun på pension efter 23 år arbejde på skolen.

Pensionisttilværelsen har været lykkelig, da hun har følt en stor frihed til at leve, som hun havde lyst til.

Pensionistklubber har ingen interesse.

De har rejst meget i Europa og har også været i Canada.

I 2015 bor Wilhelma på et plejehjem i Rendsborg.

ERWIN FRANZ HUHS

*1925-10-25

Erwin Huhs er født i Rendsborg, hvor han gik i skole (tysk) i 9 år. Straks efter skolegangen i 1941 kom han i lære som maskinbygger. Læretiden blev afbrudt i juli 1943 af indkaldelse til militæret. Ja, han var da knap 18 år gammel.

Rekrutuddannelsen foregik i Holland, hvorefter han blev sendt forskellige steder hen, men kom ikke i kamp. Pludselig blev han i 1944 overført til flåden og uddannet til motormand i en undervandsbåd. Han skulle lære en meget tyk manualbog over dieselmotorer, da han evt. skulle kunne reparere bådens motor til søs, hvis der opstod fejl – ja, bare 19 år gammel. Han arbejdede med 2 typer ubåde.

Type 23 var den mindste, medens type 21 var på 660 tons og havde en besætning på 60 mand. Erwin påmønstrede type 21 og fik Vilhelmshaven som udgangshavn.

Erwin deltog i 2 togter på hver 6 til 7 uger med sin ubåd. Først var han i Nordsøen og derefter i Atlanterhavet. Begge togter var udramatiske, svarede Erwin, da samtalen gled ind på, at Tyskland mis-

tede 40.000 mand fra ubådsflåden under krigen. Han føjede afvæbnende til: "Jeg var heldig!"

Ved slutningen af krigen i april 1945 lå hans ubåd i Kiel havn. I Østersøen var der ingen fare for de tyske ubåde, men så rettede De Allierede et voldsomt angreb fra luften mod Kiel by. Straks ved varslingen af angrebet sejlede ubåden ud af havnen og lagde sig ned på bunden, så flyene ikke kunne se den fra luften. Bombardementet af byen blev en voldsom oplevelse for besætningen, medens de sad i båden på bunden af havet, da lyden fra eksplosionerne hørtes tydeligere gennem vandet. Kort tid efter fik de ordre til at sejle til Mürwik ved Flensborg, hvor de lå nogle dage. Det meste af mandskabet gik i land, og Erwin fik sammen med andre ordre til at åbne bundventilerne på båden, hvorefter de gik om bord i en torpedobåd, og medes de sejlede ind til Mürwik, så de båden gå til bunds.

5. maj 1945 sluttede krigen for Erwin, og den 10. maj fik tropperne ved Mürwik ordre til at gå hjem, hvis de boede nord for Kielerkanalen. Erwin fandt sammen med nogle kammerater fra Rendsborg, og de begyndte hjemturen til fods, men de kom ikke ret langt syd for Flensborg, før de mødte englænderne, der jog dem tilbage til Mürwik. De besluttede da at gå over til Husum i Vestsydslesvig for at undgå englænderne – hjem ville de. Ved Husum kom de til en gård, hvor de fik noget at spise og overnattede i laden. De aftalte med bonden, at de kunne lade deres køjesække blive på gården og så hente dem senere, da de var meget tunge at slæbe på. Den 14. maj nåede Erwin sit hjem i Fockbek, og krigen var endelig slut for ham.

Det var ikke nemt at få arbejde efter krigen. Erwin gik ledig et stykke tid. Han indledte et kæreste-

forhold med Wilhelma. Det var på flere måder problemfyldt. Tante Anna var imod forholdet, og når de var i biografen, sluttede filmene altid, når spærretiden var ved at begynde. Erwin kunne lige nå at følge Wilhelma hjem, så kom englænderne på patrulje med deres store lygter. Mången gang måtte han ligge i haver, for at englænderne ikke skulle se ham, for de skød omgående, hvis de traf folk ude efter kl. 22.30.

Snart fik han arbejde hos englænderne i et års tid. Det var udmærket – man stjal fra englænderne og byttede disse varer med fødevarer. I øvrigt blev han uddannet chauffør hos englænderne.

Den 10. februar 1948 blev Erwin ansat ved et tysk byggefirma som chauffør, og de følgende 5 år kørte han materialer til vejbyggeri med en amerikansk lastbil, som firmaet havde fået fat på, i området ved Rendsborg.

I 1951 giftede han sig med Wilhelma, og i 1954 begyndte de selv at bygge hus, der stod færdigt til indflytning i november 1955.

I 1955 blev Erwin uddannet til at føre forskellige typer gravemaskiner, hvilket blev hans arbejde i de kommende år, hvor der var stor travlhed med at bygge de store anlæg for militæret i Sydslesvig.

I begyndelsen af 1960'erne blev han forfremmet til formand for et hold arbejdere, der stod for asfalteringen af vejene i Rendsborgområdet samt hos militæret i Sydslesvig.

I 1968 blev Erwin syg – hjerteproblemer. Han forstod ikke at sige nej til overarbejde, han havde været for hård ved sig selv. Firmaet flyttede ham til andet arbejde – han blev leder af materialepladsen, hvorved han fik opsyn med firmaets maskiner og skulle sørge for, at de var i orden.

I 1985 lod han sig pensionere.

Erwin har været meget aktiv i sit liv. I fritiden passede han haven forbilledligt, havde mange venner, samt cyklede særdeles lange ture ned i Tyskland. Men den helt store interesse har han til skydning. Han er 2 gange blevet landsdelskonge, og de 90 konger fra hele Tyskland skyder så om landsmesterskabet. Her fik han dog ingen topplacering, Men han har været konge i Nordtyskland. Desuden har han lavet en nøjagtig kopi af den nu nedbrudte drejebro over Kielerkanal i skala 1: 8. Han har også bygget en motor ind i modellen, så den kan dreje. Ja, han tog også til Berlin, da sønnen flyttede dertil, for at hjælpe med at bygge deres hus. Det skal også nævnes, at han en gang hos en bonde så nogle fine jernplader til kakkelovne. Disse fik han og restaurerede dem. Nu sidder de i muren til deres redskabsskur, og en af pladerne viser Henrik den 8. af England siddende på sin trone. Desuden er der blevet til mange udenlandsrejser: I Europa, Israel, Canada for at nævne nogle.

I 1994 blev Erwin syg igen – kredsløbsproblemer, der navnlig har givet ham problemer med højre ben. I sommeren 2005 var han rask – så rask som han kunne blive – efter store operationer i højre ben, hvor man har amputeret halvdelen af foden. Han havde fået specielle støvler, så han kunne gå lidt. Men han var glad, interesseret i samfundet omkring sig, og afslørede et menneske, der med store evner har forstået at skabe sig et rigt liv.

Erwin bor i 2015 på plejehjem i Rendsborg.

WILHELMA OG ERWINS 1. BARN: FRANK

FRANK HANS WILHELM HUHS

*1952-02-23

Frank Huhs er født i Fockbeck, hvor familien boede fra 1951 til 1955, hvor de flyttede til Schacht-Audorf.

Han fulgte grundskolen og fortsatte i Rendsborg, hvor han tog studentereksamen.

Han var soldat i 2 år og sluttede som løjtnant.

Derefter tog han på universitetet i Kiel og sluttede med en PHD i biologi og geografi.

I april 1976 giftede han sig med Christa Stollez.

Frank fik en stilling på prøve i 2 år på en realskole, inden han flyttede til Pinneberg, hvor han blev fastansat som lærer.

De bor i eget hus fortsat - 2005.

CHRISTA HUHS FØDT STOLLEZ

*1956-11-08

Christa Stollez er født i Rendsborg, hvor hun gik i grundskole, realskole samt handelsskolen.

Hun er uddannet sygeplejerske.

I april 1976 blev hun gift med Frank Huhs, og der er 5 børn i ægteskabet.

Christa har ikke siden 1980 arbejdet ved sit fag.

Hun har passet hus, hjem, mand og børn.

FRANK OG CHRISTAS 1. BARN: ANNA

ANNA CHRISTINA BASTHKE FØDT HUHS

*1980-06-13

Anna er født i Rendsborg.

Hun sluttede sin skolegang med realeksamen.

Anna er uddannet børnehavepædagog.

Den 18/7 2003 giftede hun sig med Marto Basthke.

I december 2004 fødte hun Mari-Lena Basthke.

Marto Basthke er født 1978-03-10 i Husum, hvor han tog studentereksamen.

Han er uddannet EDB-operatør og ansat ved militæret på en 12årig kontrakt.

FRANK OG CHRISTAS 2. BARN: RENE'

RENE' HUHS

*1981-07-10

Rene' Huhs er født i Rendsborg.

Han har taget realeksamen og er uddannet lastbilmekaniker.

Desuden har han været soldat i 10 måneder.

I dag (2005) bor han hjemme hos forældrene i Pinneberg.

Han arbejder ved et kølefirma og fortsætter sin uddannelse ved at gå til undervisning om aftenen.

FRANK OG CHRISTAS 3. BARN: MÅRK

MÅRK ANDRE' HUHS

*1983-08-23

Mark Andre' går på et gymnasium i Neumünster, og man forventer, at han i sommeren slutter skolegangen med studentereksamen.

Han har gået i skole næsten hele livet, men har haft nogle sabbatår.

Han er en anden type end brødrene - han er meget kunstnerisk.

Han har sit udgangspunkt i hjemmet i Pinneberg.

FRANK OG CHRISTAS 4. BARN: CHRISTIAN

CHRISTIAN HUHS

*1986-04-05

Christian Huhs har taget realeksamen.

Han er i dag i lære som landbrugsmekaniker.

Uddannelsen ventes afsluttet i efteråret 2005.

Han bor hjemme i Pinneberg.

FRANK OG CHRISTAS 5. BARN: JÅN-HENRIK

JÅN-HENRIK HUHS

*1986-04-05

Jan-Henrik har afsluttet folkeskolens afgangseksamen.

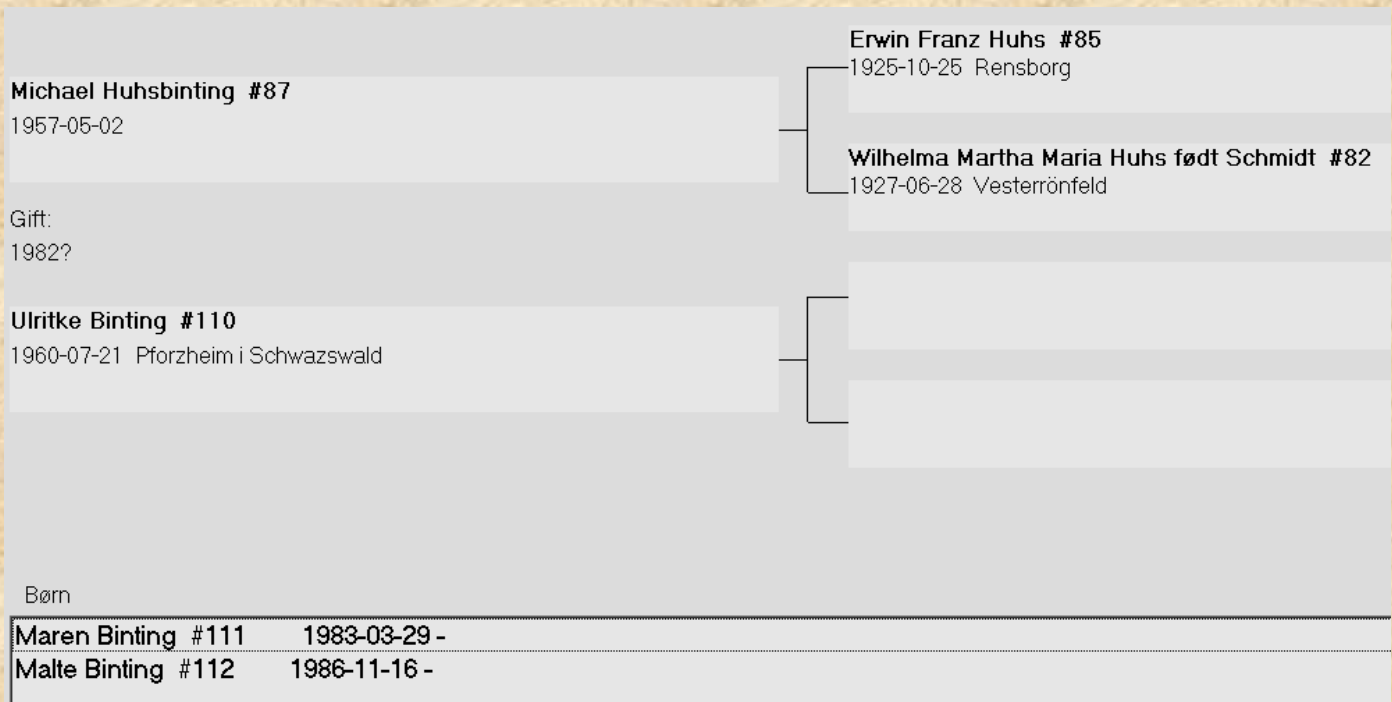
I dag er han i lære som VVSér, og uddannelsen forventes afsluttet i efteråret 2005.

Han bor hjemme.

Hans store interesse er håndbold, som han spiller.

Bedstefar - Erwin Huhs - er lidt stolt over, at hans børnebørn bliver håndværkere og er interesseret i tekniske spørgsmål, som er hans et og alt.

WILHELMA OG ERWINS 2. BARN: MICHAEL

MICHAEL HUHSBINTING

*1957-05-02

Michael Huhs tog realeksamen og fortsatte i gymnasiet, men blev syg, hvorefter han besluttede at opgive den skolegang.

Han blev derefter uddannet økonom og ansat ved staten som embedsmand i økonomiske spørgsmål.

Aftjente 15 måneders militærtjeneste.

Blev i 1982 gift med Ulritke Binting.

Michael opgav ansættelsen ved staten og blev uddannet terapeut og massør, hvorefter han åbnede en klinik i Schwarzwald, hvor hans kone stammede fra.

Men han kunne ikke trives i den del af Tyskland, hvorefter familien flyttede til Berlin og åbnede en klinik der.

De har i dag eget hus i Hermsdorf.

Han har ændret sit navn til: HUHSBINTING.

I 2014 nåede et rygte os, at Michael og Ulritke er blevet skilt.

ULRITKE BINTING

*1960-07-21

Ulritke er født i Pforzheim i Schwarzwald.

Hun er uddannet terapeut, og gift med Michael Huhsbinting.

Der er 2 børn i ægteskabet, Maren og Malte.

MAREN BINTING

*1983-03-29

Maren er født i Schwarzwald, men har gået i skole i Berlin, hvor hun tog studentereksamen.

I dag (2005) læser hun medicin på universitetet i Göttingen.

MALTE BINTING

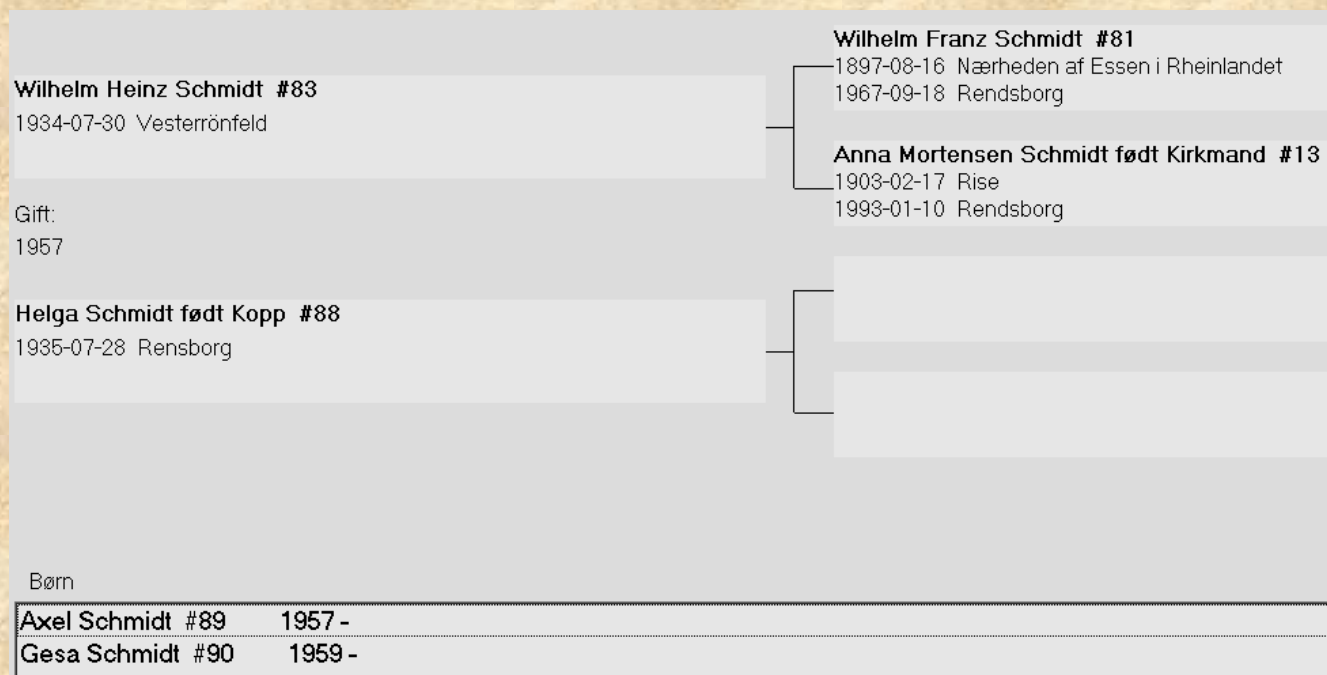
*1986-11-16.

Malte forventer at tage studentereksamen i sommeren 2006.

Han er 2,05 m høj og spiller basket – har været udtaget til ungdomslandsholdet i Tyskland.

Hans hold blev i 2005 nr. 3 i ungdomsrækken i Tyskland.

ANNA OG WILLIS 2. BARN: WILLI-HEINZ

WILHELM HEINZ SCHMIDT

*1934-07-30 - ?? - ?? – 2013

Hans kaldenavn er blevet Willi-Heinz, og han er født i Vesterrönfeld. I 1941 skulle hans skolegang være begyndt, men forældrene rejste til Posen/Poznan i Polen, hvor der ingen tysk skole var. Han fik lidt hjemmeundervisning indtil december 1944, hvor han sammen med sin mor og broder rejste til Rendsborg på grund af de russiske troppers fremrykning. De nåede byen inden jul, og han kom i skole i januar 1945, men så blev deres hus totalskadet under et bombeangreb, og familien måtte nøddindkvarteres. Først i 1946 begyndte han først rigtigt at gå i skole, og det sluttedes i 1950 - altså på grund af krigen fik Willi-Heinz kun ca. 4 års skolegang. Familien boede i de år i nogle flygtninge-barakker i Fockbek og havde kun meget lidt plads.

Straks kom han i lære som elektriker og blev udlært i 1953, hvorefter han fik arbejde på værftet i Rensborg.

I 1957 giftede han sig med Helga Kopp, og samme år blev familien øget med sønnen Axel og i 1959 med datteren Gesa.

Værftsarbejdet sluttede i 1962, hvor familien nedsatte sig som købmand - de fik efterhånden 2 forretninger, og Willi-Heinz kørte rundt og solgte varer fra en varevogn. Han solgte også kondomer til kvinderne fra vognen. Den handel var stor og meget populær, men ikke lovlig. I 1969 solgte de alt, da der efterhånden blev stærk konkurrence fra lavprisforretningerne.

I 1969 købte de en stor grund i Fockbek og begyndte selv at bygge et hus. Det arbejde tog godt et års tid, og de boede til tider ret så primitivt. En lang periode manglede huset vinduer, og der blev opsat plastic til beskyttelse for vejr og vind. De byggede, når der var penge til materialer. I dag er der flere træhuse tilføjet på grunden, hvor der bl.a. er indrettet to værksteder. W.H. har også holdt geder i andre skure. Husets adresse er Ahornweg 11.

I 1969 arbejdede W.H. i 4 uger som bilsælger, hvorefter han blev ansat i et elektrofirma. Ansættelsen varede til 1975, og hans arbejdsopgave bestod i at holde styr på lageret og sætte folk i arbejde - altså en arbejdslederfunktion. I 1975 blev han ansat af bystyret i Fockbek, hvor han havde ansvaret for byens elektriske installationer.

I 1994 overgik han til pensionisttilværelsen fra denne stilling.

Arbejdslivet har båret præg af, at han gerne ville arbejde selvstændigt og gerne tjene en god løn. Willi-Heins er en lattermild mand, virker venlig. Han er synligt stolt over sit store hus, og hvad han har opnået i livet - synligt med 2 biler i garagen. Karaktermæssigt nævnte han kone, at man altid har kunnet stole 100 % på ham ved forretningsaftaler.

Pensionisttilværelsen bærer præg af, at han sætter sig selv i gang med forskellige hobbyer, og at han rejser meget.

HELGA SCHMIDT FØDT KOPP

*1935-07-28

Helga er født i Rendsborg og voksede til dels op under 2. Verdenskrig. Hun kom i skole i 1942 og fik en normal folkeskoleuddannelse - dog afbrudt af luftalarm og bomberegner over byen. Normal skolegang vil på det tidspunkt sige 8 år samt et overbygningsår - altså i 9 år.

Efter konfirmationen kom Helga i lære som skosælger. Uddannelsen tog 2,5 år, og der var indlagt en dag pr. uge til handelsskolegang. Hun solgte sko i 5 år.

Blev i 1957 gift med Willi-Heinz og fik samme år sønnen Axel og 2 år senere datteren Gesa.

I 1962 etablerede familien sig som købmand i Fockbek, og Helga deltog fra morgen til aften i deres forretninger - en overgang havde de to forretninger.

I 1969 solgte de forretningerne, men begyndte derefter selv at bygge hus.

I 1970 blev Helga ansat i Karstadt - et stormagasin i Rendsborg. Ansættelsen varede til 1993, hvor hun blev sygemeldt.

I 1995 gik hun på pension. Dog har hun ikke helt sluppet forretningslivet - ved juletid sælger hun juletræer.

Tiden går hurtigt som pensionist. Hun tilrettelægger selv sin dag - pensionistklubber interesserer hende ikke. Hun mødes en gang imellem med tidligere arbejdskolleger, rejser meget, men holder ellers sit hus utroligt flot. Alt er skuret og pudset. Det ser ud, som om der ikke bor mennesker i det.

Her ser man virkelig flosklen, at tyskerne er akkurate, ført ud til den yderste konsekvens.

Hun har egen bil i garagen, og hun gentog nogle gange: "Jeg vil være et frit menneske."

AXEL SCHMIDT

GESA SCHMIDT

ANNA OG WILLIS S. BARN: HERIBERT

Heribert Josef Schmidt #84

1937-11-18 Vesterrönfeld

1978-11-14 Rendsborg

Gift:

1961 Rendsborg

Emmi Schmidt født Tier #108

1936-07-02 Litauen

Wilhelm Franz Schmidt #81

1897-08-16 Nærheden af Essen i Rheinlandet

1967-09-18 Rendsborg

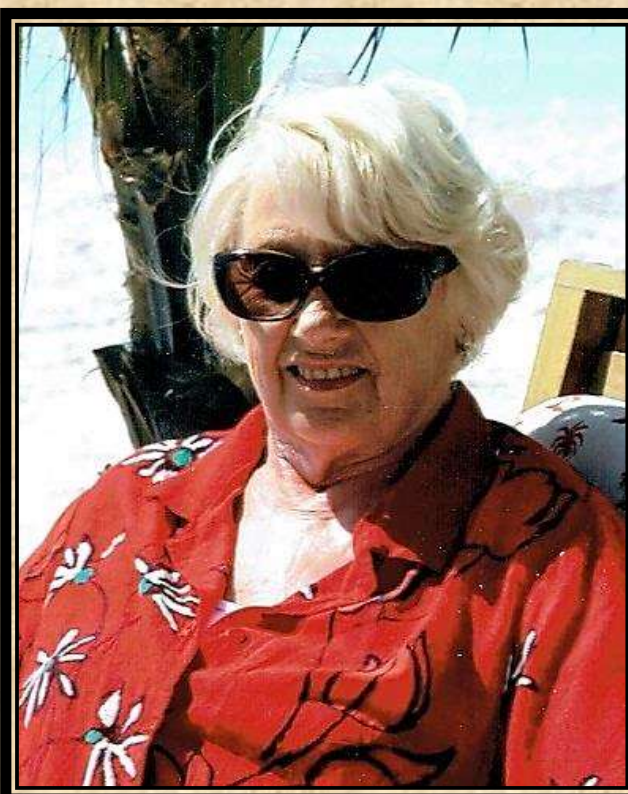
Anna Mortensen Schmidt født Kirkmand #13

1903-02-17 Rise

1993-01-10 Rendsborg

Børn

Marion Schmidt #109 1961-09-18 -

HERIBERT OG EMMI

HERIBERT JOSEF SCHMIDT

*1937-11-18 † 1978-11-14

Heribert er det yngste barn af faster Anna og Wilhelm (kaldet Willi). Han har om nogen fået en omtumlet barndom.

Som 6årig flyttede familien på ordre til Polen - et halvt hundrede kilometer nord for Posen/Poznan - hvor faderen var fængselsbetjent.

Skolegangen kom ikke i gang i Polen.

Sammen med moderen flygtede de i vinteren 1945 til Rendsborg, da de russiske tropper nærmede sig.

Under et bombardement af Rendsborg fik deres hus en fuldtræffer, og det var blæst væk. Nu stod de boligløse og måtte nødindkvarteres mere end et år.

Familien blev efter krigen i 1945 samlet, og de fik i 1946 bolig i en barakby, hvor de levede nogle år.

Skolegangen kom langsomt i gang, da Heribert var blevet ca. 10 år gammel. Han viste sig at have gode evner for tal.

Han fik en uddannelse som regnskabsfører ved militæret, hvor han var ansat en årrække.

Heribert giftede sig med Emmi Tier i 1961, og de fik en datter.

Godt hjulpet af sin kone Emmi fik han ansættelse i en lille nabokommune til Rendsborg, hvor han også var bogholder. Senere blev Heribert bogholder i en Diakonstiftelse.

Heribert var livet igennem stærkt knyttet til sin mor. Han boede i samme opgang i et nybyggeri lige over for sine forældre.

Hans store interesse var fiskeri i vandløbene omkring Rendsborg.

Det gik i mange år godt for familien, men så blev det afsløret, at Heribert havde nærkontakt med en dame, og Emmi flyttede og forlangte skilsmisse.

Inden skilsmissen var trådt i kraft, fandt man Heribert død i sin lejlighed - hjertestop.

EMMI SCHMIDT FØDT TIER

*1936-07-02

Emmi er født i Litauen, hvor familien tilhørte et tysk mindretal og ejede en gård. Dens størrelse husker Emmi ikke noget om.

I slutningen af Anden Verdenskrig måtte familien flygte og efterlod alt på gården. De slog sig først ned i Østprøjsen, hvor de boede et års tid. Nazisterne forhindrede konsekvent folk i at flygte, så det ikke rygtedes i Tyskland, hvor dårligt krigen gik for Tyskland. Emmis søstre gik i skole, og familien levede normalt ligesom naboerne. Dog, Emmis far blev indkaldt som tysk soldat, så moderen måtte klare dagen og vejen for familien. De russiske tropper nærmede sig Østprøjsen, og Emmis mor besluttede at flygte længere mod vest. Familien ankom til Rendsborgområdet i januar 1945. Faderen havde de ingen efterretning om.

Faderen blev erklæret død og moderen modtog derefter pension efter ham, hvoraf familien levede.

Pludselig i 1959 ankom faderen til Rendsborg. Russerne havde holdt ham fanget i 14 år i Litauen og de havde nægtet ham at skrive til sin familie i Tyskland. Han var fysisk svag efter krigens og fangeskabets hårde liv, så han kunne ikke arbejde mere. Han døde i 1971.

Emmi gik i skole i en nabokommune til Rendsborg, og hun fik en kontoruddannelse ved kommunens administration. Efter uddannelsen blev hun fastansat i kommunens administration. Det var en lille kommune, der ikke havde råd til at ansætte Emmi som beamter, der giver store økonomiske fordele i Tyskland. Hun arbejdede 13 år i nævnte kommune. Ofte var hun stedfortrædende for kommunens ledelse.

Emmi giftede sig i 1961 med Heribert og de bosatte sig i Rendsborg - nabo til svigerforældrene. De to familier hjalp hinanden og levede godt sammen. Datteren - Marion - blev passet af farmor osv. De følgende 10 år arbejdede Emmi i en sparekasse i Rendsborg.

Efter nogle år i ægteskabet opdagede Emmi, at Heribert var utro, og hun forlangte skilsmisse. Det fik hun ikke, for Heribert blev fundet død i sin lejlighed.

Hun blev boende i Rendsborg.

De følgende 10 år arbejdede Emmi i en sparekasse i byen og fik derefter ansættelse ved kommunen i Rendsborg. Hun arbejdede i administrationen med bl. a. at udstede Ausweiss. Også her varede ansættelsen en halv snes år, og hun fik derefter en stilling ved militæret. 9 år senere i 1996 havde Emmi været mere end 40 år på arbejdsmarkedet, og efter tysk lov har man da ret til at gå på pension, hvilket hun besluttede.

Emmi har i over 30 år boet i en lejlighed nær Kielerkanalen. Fra balkonen kan hun se skibene sejle forbi - det er et smukt sted.

Pensionisttiden bruges bl. a. til mange udenlandsrejser. Hun har besøgt et utal af lande i Europa. Desuden har hun været 4 gange i USA, hvor hun har besøgt datteren.

HERIBERT OG EMMIS BÅRN: MARION
MARION SCHMIDT

*1961-09-18

Marion er vokset op i Rendsborg, hvor hun også gik i skole.

Hun blev inden skolegangen passet af farmor.

Efter 12 års skolegang besluttede hun at rejse ud i verden. Hun tog til Ghana i Afrika, hvor hun fandt arbejde. Efter nogle år giftede hun sig med en g'aneser. Det viste sig, at ægteskabet var en fejltagelse, og det blev opløst.

Marion skulle nu på ny planlægge sit liv. Eventyrlysten var i behold. Hun havde en årrække kun talt engelsk og ville gerne fortsat bruge dette sprog, hvilket medførte, at hun rejste til Amerika og har nu (skrevet i 2014) boet 16 år i Florida.

Marion fandt arbejde og giftede sig med en amerikaner.

Han blev nogle år senere alvorligt syg og døde. Sygdommen skyldte angiveligt en forgiftning, som han havde erhvervet som soldat i Vietnam.

Marion driver en kiosk, hvor hun fortrinsvis sælger drikkevarer, som hun delvis selv fremstiller - bl. a. alkoholfri øl, jordbær med is osv.

Marion har ingen børn.

Mor og datter har jævnlig kontakt, men ses ikke så tit, da Emmi efterhånden synes, at rejsen til Florida er for lang.

Det er nu 4 år siden, hun sidste var i Florida på besøg.

Marion er i efteråret 2014 flyttet fra Florida til nabostaten Georgia. Hun har opgivet kiosklivet og studerer nu.

Økonomien er lidt stram, da hun selv skal betale studiet.

Marion er dog privilegeret, da hendes mand var ansat ved det amerikanske militær og oppebærer en pension, som hun kan leve af uden ekstra udgifter.

8. BARN: JOHANN KJERKEMAND

Johann Kjerkemand #14 1904-12-13 Helleved 1987-12-29 Gejlå	Johann Mortensen Kjerkemand #1 1864-03-09 Hedsmark, Bylderup sogn, Slogs Herred, Tønder amt 1936-02-22 Amtsygehuset i Aabenraa
Gift: 1933-03-31 Bov Kirke	Martha Alvine Kjerkemand født Schmidt #2 1873-11-20 Siedlei Kreis Shroda 1943-02-01 Det Kommunale sygehus i Aabenraa
Agnès Maria Kjerkemand født Hansen #91 1912-02-19 Agtrup 1994-05-02 Gejlå	
Børn	
Martha Christine Knudsen født Kjerkemand #92 1937-07-19 -	
Dødfødt Pige #214 1941-01-28 - 1941-01-28	
Ove Kristian Kjerkemand #93 1947-02-11 - 2008-07-17	

ÅGNES OG JOHANN

JOHANN KJERKEMAND

* 1904-12-13 †1987-12-29

Johann Kjerkemand er født i Hellevad. Hans fødselsvægt var ca. 1.500 gram, hvorfor han blev nøddøbt, da man var i tvivl, om han var levedygtig. Han blev opkaldt efter sin far - Johann - da der ingen grund var til at give ham et "rigtigt" navn - han ville nok snart dø. Men det gik anderledes. Han døde ikke og blev den kraftigste af alle sine søskende. Hans mor yndede at fortælle, at han var så lille, da han blev født, at han kunne ligge i en cigaræske. Han blev altså stor og stærk og var livet igennem aldrig syg.

Barndommen var præget af hjemmets små midler - ikke mindst, når arbejdsløsheden om vintrene ramte familien. I 1915 bliver farmor arresteret for tyveri. Hun har sammen med Johann og Johannes ranet kartofler hos en landmand. Desuden har de også ranet brænde og drengene sveller fra en mergelbane til brænde. Farfar har meddelt skolen i Hellevad, at Johann skal arbejde for at tjene penge til familiens ophold, men han driver rundt og kaster sten efter bøndernes køer. Han har ikke været i skolen i 2 måneder. Retten i Aabenraa dømmer farmor for tyveri og farfars rygte desangående er også stærkt belastet. Samtidig behandler Aabenraa ret et krav fra anklageren, at forældre retten skal fratages forældrene, da de anklages for at lære deres børn at stjæle. Farfar taber sagen og mister forældreretten over Johann - dateret den 11. oktober 1915.

Gendarmen henter Johann i Hellevad skole og kører ham sammen med Johannes til egnen ved Hohenfelde, der ligger nær Østersøen nordøst for Kiel.

Johanns plejeforældre er gårdejer Ehlers på ejendommen Sachskamp. Familien ejer stadig gården, men at Johann har været der, er gået i glemmebogen.

Johann gik i Hohenfelde skole, der endnu eksisterer som kulturhus.

PLEJEFORÆLDRENE GÅRD

HOHENFELDE SKOLE

Vel, Johann ville ikke være i Tyskland. Efter en måneds tid opsøger han broderen Johannes og vil have ham med hjem. Det vil Johannes ikke - han er jo kun 9 år gammel, men Johann gik den lange vej hjem. I øvrigt byttede gendarmen rundt på plejeforældrene. Johann skulle efter dokumenterne have været anbragt hos familien Lammert, hvor Johannes var i 5 år.

Onkel Johannes har fortalt, at myndighederne i 1916 bragte Johann til nye plejeforældre, der boede syd for Hamborg. Men Johann gik igen hjem til Hellevad og gåturen tog ham 3 uger. Derefter blev han anbragt hos Marius Kristensen i Hellevad. De blev hans plejeforældre, indtil 1920 hvor Sønderjylland blev dansk, og domstolen i Aabenraa bestemte, at forældre retten førtes tilbage til forældrene. Han var da 16 år gammel og vendte hjem til forældrene. Johann har aldrig selv berettet om anbringelserne i Tyskland og flugt derfra. Men det vidner om stor selvstændighed af en 12årig dreng.

Johann arbejdede derefter som ung ved landbruget forskellige steder på Hellevadegnen - bl. a. hos familien Carstensen, indtil han købte en lille ejendom i Klovtoft - kaldet Farveriet - sammen med broderen Peter.

De to brødre boede sammen med deres forældre på ejendommen. Ja, i september 1930 flyttede den nygifte Johannes med kone også ind på ejendommen. Samarbejdet gik ikke så godt mellem de to brødre. Peter var den fine mand, der ikke deltog i arbejdet på ejendommen, så Johann måtte både udføre arbejdet på ejendommen samt arbejde som daglejer for at få det til at løbe rundt. Johann trak sig ud af samarbejdet og flyttede til Holbi, hvor han levede som arbejdsmand. Ved salget af ejendommen i Klovtoft i 1936 fik Johann indføjet en klausul, der gav farmor ret til at bo på ejendommen, så længe hun ønskede det. Hun flyttede nok i 1938 til en røgterbolig, som ejedes af Hellevad Vandmølle. Farveriet brændte i 1940.

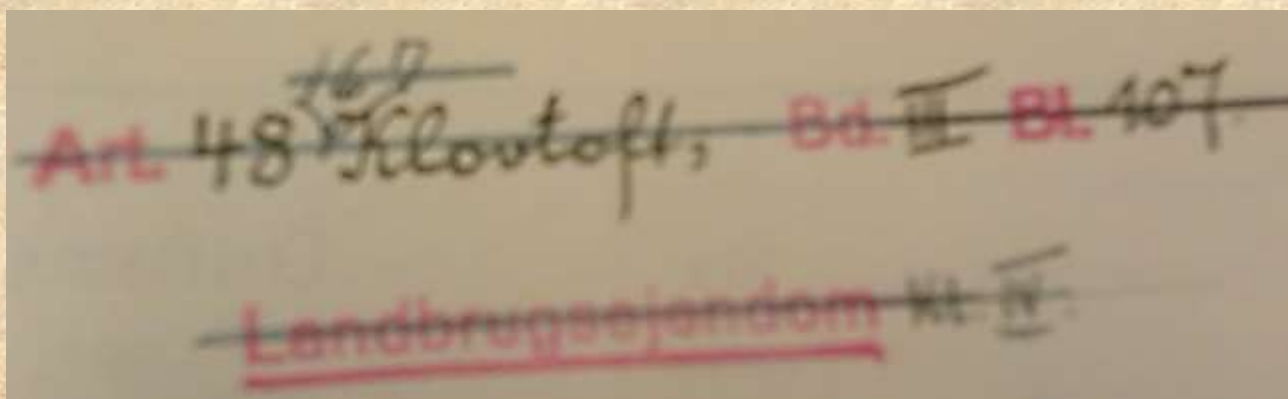
Klovtoft Matrikel 48:

Delt 1945 i Matrikel 48 og 167.

22/7 1931 har Peter Jacobsen solgt matriklen til Peter og Johan Kirkmand

De lånte kr. 6.000 ved Jyllands kreditforening og kr. 7.600 ved Aabenraa bank

De solgte matriklen 7/11 1936 til Otto Alfred Seest.

Første Afdeling				
	Ejere	Grundstykkernes Løbenummer	Adkomst Afkald	Likhæder (Løbenummer)
			Ejendomsret.	
1		2	3	
22/6	Skide fra Peter Jacobson til Landmanden			11500
11/11	Peter Ole Kjerkmann og Johan Kjerkmann			(-)
11/11	Agnes af Skovhøj til by og by			
7/10	Fugledalgaard til Landmand Otto			2611, 11
12/16	Alfred Leest, Skovhøj			(1400)
2/11	Skide fra Peter Alfred Leest og søster			2791, 11
12/16	Beholdt af Jørgensen til Skovhøj, Skovhøj, Skovhøj			11500

I 1933 giftede Johann Kjerkmann sig med Agnes Hansen fra Agtrup i Sydslesvig. De bosatte sig i Kirskeleund og et par år senere købte de ejendom i Øster Gejl. Agnes fik sin arv udbetalt af familien i Agtrup. I oktober 1938 solgte de ejendommen og flyttede til Gejlå, hvor de blev boende resten af livet. Først i et lejet hus, indtil de i 1952 byggede en landarbejderbolig i Gejlå.

Johann arbejdede som arbejdsmand en halv snes år. Om sommeren som regel i tørvemoser og om vinteren i skovene på egnen eller ved andet forefaldende arbejde. Han var bl. a. med til at opføre stendiget langs med hovedvej 10 ved Aabenraa strand til havnen under krigen. Den 9. april 1940 skulle han på arbejde, men måtte opgive, da tyskerne angreb Danmark, og der var megen skyderi ved Aabenraa.

Under 2. verdenskrig fremstillede Johann nogle år sammen med sine 2 brødre Peter og Johannes tørv fra Vilsbæk mose, og de stod også selv for salget af tørv. De var tørveentreprenører.

TØRVEMOSEN I 1943 PETER OG JOHANNES I MIDTEN OG JOHANN BÅGVED.

Samarbejdet gik ikke altid så godt, da Peter havde en lemfældig omgang med penge. Johannes tog også arbejde andetsteds.

I 1948 blev Johann fast ansat i Bommelundplantage, der er statsejet, og ansættelsen varede, indtil han tog sin pension. Han blev kendt som et flittigt menneske.

Gennem årene fødtes 3 børn i ægteskabet, hvoraf den ene var dødfødt.

Johann var aktiv på flere områder i lokalsamfundet. Han var næsten i 20 år medlem af sygekassens bestyrelse. Desuden erklæret socialdemokrat uden dog at have været i dens bestyrelse. Fra 1942 medlem af det stedlige frivillige brandværn. Medlemskabet sluttede som æresmedlem, og han døde i 1987. Han var desuden en halv snes år trommeslager i brandværnets orkester.

I pensionisttiden var han også aktiv i deres forening, hvor han sad i bestyrelsen, indtil han døde. Han kunne ikke holde sig fra skoven, da han blev pensionist. Af og til klippede han gran til en forretning i Gråsten.

Johann var en humørfyldt person. Kendt for at lave sjov - kvikke bemærkninger, hvorved han let fik kontakt med mange mennesker. Børn blev tiltrukket af hans humør.

Han nød også at spille skat.

Det skal også understreges, at han aldrig bar nag til andre mennesker.

AGNES MÆRIE KJERKEMAND FØDT HANSEN

* 1912-02-19 †1994-05-02

Agnes Kjerke Mand er født i Agtrup i Sydslesvig. Hjemmet var danskorienteret - over indgangsdøren stod: "Her tales kun dansk." Agnes' forældre havde en gård, hvor hun levede sin barndom. Skolegangen foregik i den tyske skole, der var ikke andre muligheder, da man har skolepligt i Tyskland. Men hendes forældre arrangerede danskundervisning om eftermiddagen, når hun kom hjem fra den tyske skole. Det var en stor skuffelse for Agtrup, der havde mange danske familier, at byen ikke kom under Danmark ved afstemningen i 1920. Hvor stærk danskheden var i Agtrup, har TV manden Søren Ryge dokumenteret i flere udsendelser. Hans far var livet igennem efter 2. verdenskrig lærer i en oprettet dansk skole i byen. Familien Andresen i byen skal også nævnes. For at forstærke forbindelsen til danskheden blev Agnes som 14 - 15årig sendt på Nordborg slots Efterskole på Als. Agnes vendte efter dette skoleophold ikke tilbage til Sydslesvig. Hun arbejdede på forskellige gårde i Sønderjylland. Desuden var hun elev en vinter på Rønshoved højskole hos den karismatiske forstander Aage Møller.

I 1933 giftede hun sig med Johann Kjerke Mand, og de bosatte sig i Kiskelund. Agnes fik sin arv fra sit hjem i Agtrup smuglet over grænsen i 1935. Johann og broderen Jørgen havde fordelt og skjult pengene på deres kroppe. Ved grænsen spillede de fulde og undgik derved at blive undersøgt af grænsebetjentene. Det var på det tidspunkt ikke lovligt at overføre penge fra Tyskland til Danmark.

Arven muliggjorde, at Johann og Agnes kunne købe et husmandssted i Øster Gejl i 1935 - ejendommen drev de indtil 1938, hvor den blev solgt, og familien flyttede ind i et lejet hus i Gejlå. I 1952 rykkede familien ind i en nybygget landarbejderbolig i Gejlå.

I 1937 fødte Agnes datteren Martha og den 28/2 1941 en datter på statshospitalet i Sønderborg. Hun var død ved fødslen. I 1947 fødtes sønnen Ove.

Agnes var ikke kun hjemmegående husmor livet igennem. Hun rengjorde desuden skolen i Gejlå gennem mere end 30 år. Agnes var meget gæstfri - kom der besøg, var der altid kaffe at byde på. Ud over at passe hus og hjem havde hun stor interesse i at sy og brodere.

Nævnes skal det også, at Alvine fra (Johanns søster) Tyskland efter 2. verdenskrig hvert år kom på ferie. De første år blev hun en måneds tid, så blev ferien på 2 måneder og de seneste mange år udvidet til 3 måneder. Gennem årene havde hun af og til adskillige familiemedlemmer fra Tyskland med på ferien i kortere eller længere tid hos Agnes og Johann.

Hendes dør stod også altid åben for børnebørnene, der opholdt sig meget hos deres bedsteforældre - det var næsten deres andet hjem.

I 1983 fejrede Agnes og Johann deres guldbryllup med en stor fest for den store familie. Festen begyndte med gudstjeneste i Holbøl kirke.
 Ove købte huset i Gejlå, og forældrene lejede sig ind hos ham. Agnes boede hos Ove resten af livet.
 Ove var nær knyttet til sin mor og en stor hjælp for hende i alderdommen.
 Agnes døde i 1994, og hun ligger begravet på Holbøl kirkegård.

En tilføjelse af historiske grunde

I Agnes' gemmer har vi fundet et ID kort. Det er fra 1943 og blev indført af de tyske myndigheder. Alle personer i Danmark skulle vise dette ID kort på forlangende af tyskerne resten af besættelsen - tiden til den 5. maj 1945. Mange danskere var imod dette kort - eller ausweiss - som det også blev kaldt. Hermed gjort opmærksom på den brik af vor historie.

JOHANN OG AGNES' 1. BARN: MARTHA

Martha Christine Knudsen født Kjerke mand #92

1937-07-19 Øster Gejl

Gift:

1956-05-12 Rinkenæs kirke

Theodor Knudsen #94

1932-10-22 Kliplev

2010-07-20

Johann Kjerke mand #14

1904-12-13 Helle vad

1987-12-29 Gejlå

Agnes Maria Kjerke mand født Hansen #91

1912-02-19 Agtrup

1994-05-02 Gejlå

Børn

Jan Theodor Knudsen #95 1958-03-09 -

Kim Christian Knudsen #96 1962-01-17 -

Vita Agnes Kjerke mand #97 1965-04-02 -

MARTHA OG THEODOR

MARTHA CHRISTINE KNUDSEN FØDT KJERKEMAND

*1937-07-19

Martha Knudsen er født i Øster Gejl, men flyttede året efter til Gejlå, hvor hun er vokset op. Gik 8 år i Gejlå skole.

Og blev konfirmeret i Holbøl kirke.

Ansæt ved slagteren i Padborg i 3,5 år. Arbejdet var i huset, forretningen og pølsemageriet- det var en lærerig og god tid.

Den 12-05-1956 gift med Theodor Knudsen.

Martha fødte to drenge og en pige. Jan i 1958, Kim i 1962 og Vita i 1965.

Den 16. december 1969 blev Martha ansat som hjemmehjælper i Bov Kommune. De første år som husmoderafløser.

Dette arbejde ændrede sig med tiden, og 1989 blev den kollektive hjemmehjælp etableret i Kollundområdet.

Denne omstilling har Martha deltaget aktiv i.

Den 16. december 1994 fejrede Martha 25 års jubilæum med skudsmålet, meget afholdt af brugere, kolleger og som medarbejder.

Martha har i årenes løb gennemført mange kurser:

1971 Ungdomshøjskolen i Skåde.

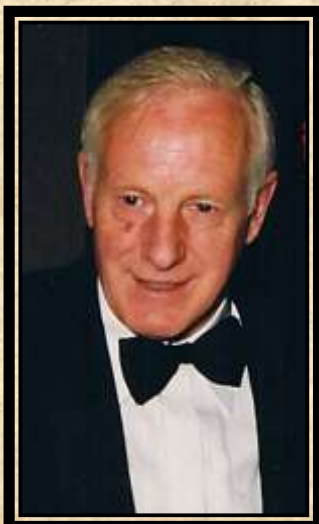
1973 Hvalsø kursuscenter.

1975 kom hjemmehjælperuddannelsen i hus.

I 2003 efter 33 år i hjemmeplejen gik Martha på pension.

Pensionisttilværelsen bruges bl.a. som frivillig hjælper i Valdemars hus og som underviser i at fremstille plastsmykker.

THEODOR KNUDSEN

*1932-10-22 † 2010-07-20

Theodor Knudsen er født i Kliplev og opvokset sammen med 5 søskende på et husmandssted. Skolegangen foregik i Kliplev og varede i 7 år.

Efter konfirmationen i 1946 arbejdede Theodor som landbrugsmedhjælper på forskellige gårde på Kliplevegnen.

I 1951 blev Theodor indkaldt til flyvevåbenet i Karup og uddannet til brand- og redningstjenesten. Under uddannelsen fik han det lille kørekort (føre bil op til 3.500 kg.). Blev forflyttet til Skrydstrup Flyveplads og fik stort kørekort.

Arbejdsområdet var nu chauffør på brandbiler og ambulancer, og en overgang kørte han også ammunition fra Haderslev. Militærtiden varede 18 måneder.

I 1952 fik Theodor arbejde hos entreprenør Peter Sørensen, der gravede grus og fremstillede bri-ketter af tørvesmuld (så længe der var et marked for den form for brændsel).

Theodor havde under militærtjenesten lært Martha Kjerkemand at kende og kom derved ind i fa-milien.

De blev gift i 1956 og fik i løbet af nogle år 3 børn: Jan i 1958, Kim i 1962 og Vita i 1965.

De købte hus i Gejlå.

I 1965 skiftede Theodor arbejde og blev lastbilchauffør - indlandskørsel.

Huset i Gejlå blev solgt i 1967 og på en ca. 3.000 m² stor grund blev et nyt hus bygget - pris: 60.400 kr. Under byggeperioden boede familien hos Marthas forældre.

I 1978 blev motorvejen lagt ind til deres grundstykke. Theodor og Martha hører ikke støjen fra bilerne, men besøgende gør. Der er ingen afskærmning.

I 1970 skiftede Theodor igen arbejde - han blev nu eksportchauffør ved Åge Petersen i Vinderup - senere skiftede han til H. P. Therkelsen. De følgende år blev Theodor sendt rundt i Europa med sin kølevogn: Tyskland, Schweiz, Frankrig, England, Syditalien og Grækenland.

England og Schweiz modtog mest fisk, Tyskland fik kød, og returlast fra Frankrig var ofte grøntsager.

Grækenland modtog engang kød, men de ville ikke losse bilen, da de ikke havde kølerum til lasten. De forlangte, at vognen blev holdende som kølehus i Grækenland. Der var problemer hele tiden med grækerne, levering af brændstof osv. Efter 21 dage fik Theodor først lov til at køre hjem - uden last.

Kølevognen kunne laste 23 tons.

Hviletidsreglerne tog man ikke så nøje i hans chaufførtid. En nat fik han kun 4 timers søvn. Der var aldrig tid til svinkærinder. Man kørte til bestemmelsesstedet: af- eller pålæsning og så videre. Man følte sig ofte presset. Der skulle også køres i weekends, så adskillige familiebegivenheder måtte aflyses.

Theodor har aldrig haft et uheld.

Den 30/12 2000 modtog Theodor en hædersbevisning som eksportchauffør. Han havde da kørt 5,4 millioner kilometer på de europæiske veje. Flensborg Avis bragte en artikel herom.

Theodor fortsatte kørslen ud i Europa til den 4/4 2001, hvor han fik hjerteproblemer.

Pensionisttilværelsen begyndte altså som 69årig.

Helt slap han ikke at køre lastbil. H. P. Therkelsen havde af og til brug for at få flyttet en bil rundt i Jylland, så ringede de efter Theodor, hvilket øgede humøret adskillige grader.

At køre lastbil var Theodors store glæde i livet.

I 2008 fik han igen hjerteproblemer. En hjerteambulance fra Flensborg reddede situationen sammen med Martha.

MARTHA OG THEODORS 1. BARN: JÅN

JÅN THEODOR KNUDSEN

*1958-03-09

Jan er født på Hærvejen 53 i Gejlå, der ligger et stenkast fra den historiske Gejlå Bro, og er vokset op i Gejlå, hvor forældre og bedsteforældre boede i samme hus på hærvejen 63.

Da Jan var 11 år flyttede forældrene i eget hus nord for Gejlå.

Han har gået 7 år i Holbøl skole og 3 år i Kruså. Konfirmeret i Holbøl kirke 1972.

Far Theodor mente, det ville være en god ide at gå i lære som speditør, men Jan valgte at arbejde som automekaniker efter skolen.

Som 20 årig startede Jan som eksportchauffør hos en vognmand i Vitten og kørte i godt 7 år oksekød til Italien.

I 1985 tog Jan job som bildisponent for firmaet Nord Transport Kompagni (DHL) med arbejdsplads i Padborg, senere blev han trafikchef og til sidst filialchef i Padborg. I 1993 begyndte han som trafikchef i København og senere i Stockholm.

I december 1999 besluttede Jan at skifte job efter godt 14 år i speditjonsbranchen og blev ansat som direktør i firmaet Krone Skandinavien i Aabenraa, der havde et agentur med lastvognstrailer for den tyske agent Krone i Skandinavien og Baltikum.

I 2001 får Jan partnerskab i et nystartet firma ScanBalt Trailer, der ejes 51 % af Krone Skandinavien, og I 2010 tilbyder den tyske agent Krone at købe ScanBalt Trailer, med den betingelse at Jan bliver som adm. direktør.

Krone ScanBalt A/S, som virksomheden hedder i dag, er blandt de største transportmaterieludbydere i Skandinavien og Baltikum.

Virksomheden beskæftiger i dag ca. 80 ansatte og er markedsførende på det Skandinaviske og Baltiske marked.

Trailere med Krone på

FAKTA:

Krone ScanBalt A/S blev grundlagt i 1997 og har siden den 1. januar 2013 været ejet af Krone-koncernen i Tyskland. Der er ca. 60 medarbejdere, heraf omkring 20 i Padborg og de øvrige i datterselskaberne.

Krone-koncernen producerer årligt ca. 35.000 kørende enheder og 10.000 vekselladere og opbygninger på tre fabrikker i Tyskland og en i Tyrkiet.

Siden 2010 har vi igen haft en positiv udvikling og er tilbage på samme høje niveau som før finanskrisens start i 2008.

Det konstaterer Jan Knudsen, adm. direktør i Krone ScanBalt A/S og CEO i ScanBalt Group, der også omfatter brugtvognsforretningen Krone Used og reservedelsforretningen Krone Parts.

Siden 2000 har Padborg-firmaet haft forhandlingen af Krone trailere i de baltiske

lande Estland, Letland og Litauen, og i starten af 2013 fik ScanBalt forhandlingen af Krone trailere i Danmark. I dag ejes firmaet af den tyske Krone-koncern, der er en af Europas største producenter af trailere, påhængsvogne, chassiser og veksellad.

- Vi tilbyder hele paletten inden for transport og logistik, alle typer trailere - uanset hvilken godstype der skal transporteres, også de nye 25 meters vogntog. Kun entreprenørbiler og svær-

godstransport er ikke i vores program, siger Jan Knudsen og fortsætter:

- Og vi laver mange specielle opbygninger. Der er praktisk taget ikke det krav, vi ikke kan opfylde, og krav er der nok af, for vi har mange små, mellemstore og store virksomheder med helt specielle behov blandt vores kunder. Hos os får traileren den sidste finish tilpasset den enkelte kunde og er lige til at tage i brug, når den forlader os.

Sælger 4.500 nye trailere om året

Krone ScanBalt har 100 pct. ejede datterselskaber i de baltiske lande og Ukraine, hvor man forhandler Krone trailere.

- Vi sælger 4.500 nye trailere om året, ca. 1.600 i Baltikum, et par hundrede i Ukraine og resten herhjemme i Danmark. Desuden har vi et stort

salg af reservedele på alle markeder, hvor vi sælger nye trailere. Her i Padborg har vi et 1.500 kvm. stort reservedelslager, hvorfra vi betjener Danmark og en række store kunder i det øvrige Skandinavien, fortæller Jan Knudsen.

I Krone-koncernen udvikles der løbende nye produkter. Således lancerede man Kro- nes egne aksler på transportmessen i Hannover, der fandt sted i slutningen af september.

Fokus på lastsikring

- Ellers har vi meget fokus på lastsikring og tilbyder forskellige typer af intelligent lastsikring, som gør det nemmere og mere sikkert at sure gods fast på traileren. Der er specielt i Tyskland ret skrappe regler for lastsikring, og vi arbejder med forskellige løsninger, som gør det lettere at efterleve kravene, og som vi også tilbyder her i Danmark, siger Jan Knudsen,

der betegner Padborg som et knudepunkt for trailere.

- Vi har alt lige omkring os. Alle typer værksteder, opbygningsspecialister, kølemaskineleverandører, liftmontering, autolakering, autodekoration osv. Og vi har en række specialister, dygtige leverandører og kollegaer, der gør, at Padborg er et stærkt "brand" i trailerbranchen, påpeger han.

Centrum for brugte trailere

Og så er Padborg centrum i Nordeuropa for salg af brugte trailere. Jan Knudsen vurderer, at mindst 75 pct. af alle brugte trailere, der sælges ud af Danmark, er solgt fra en af de tre store forhandlere i Padborg.

- I vores egen brugtvognsforretning, Krone Used, sælger vi trailere i Rusland, hele Østeuropa, Centraleuropa, Saudi Arabien og Afrika - ca. 1.700 brugte trailere hvert år.

Og vi vil i de kommende år investere kraftigt i at udvide forretningen Krone Used både på personalesiden og med flere afdelinger i Europa, siger Jan Knudsen.

Jan Knudsen og lagermedarbejder Bernd Olsen på reservedelslager i Padborg.

Tekst: Knud Erik Jensen
Foto: Jonas Ahlstrøm

»Siden 2010 har vi igen haft en positiv udvikling og er tilbage på samme høje niveau som før finanskrisens

I privatlivet bosætter Jan sig i Bov i 1985, og datteren Henriette bliver født i 1990.
I 1993 møder Jan Birgitte Van Leeuwen med sønnen Nick, der er 4 år. Birgitte og Jan mødes over hækken, som man siger, de var nemlig naboer.
De får datteren Laura i 1996.
De gifter sig i august 2002.
Selvom Jan rejser meget i arbejdsmedfør, er der tid til at følge børnene i deres aktiviteter.

NICK

*1989

Nick var aktiv motorcrosskører i 10 år – det blev til mange pokaler. Jan var hans mekaniker og altid med på sidelinjen.

HENRIETTE

*1990

Henriette har, siden hun var 3 år, haft hest, og det har hun stadig i en alder af 24, det er blevet til mange dressurturneringer og sønderjyske ringridninger.

LAURA

*1996

Og Laura spiller Golf med forældrene.

Motionen holdes ved lige på lange ugentlige cykelture på racercykel eller mountainbike og med golfspil.

Den sparsomme fritid holdes i sommerhuset på Rømø så ofte som overhovedet muligt, med lange gå-og cykelture.

BIRGITTE VAN LEEUWEN

*1964-08-19

Gitte er født i Haderslev og vokset op i Padborg.

Hun har gået 10 år i skole i Padborg og blev student fra Handelsgymnasiet i Aabenraa. Konfirmeret i Bov kirke 1978.

Gitte er uddannet speditør, men arbejder i dag i en handelsvirksomhed, hvor hun har ansvaret for den skandinaviske organisation. Det medfører mange rejser specielt i Skandinavien for at planlægge og gennemføre strategier og salg.

I 1993 møder Gitte Jan Knudsen over hækken, som man siger, de var nemlig naboer.

Gitte føder Laura i 1996.

De gifter sig 2002-08-21.

Gittes fritidsinteresser er Schapendoes hunde, det går hun i en årrække meget op i, både med træning og hundestilling, hvor hun vinder mange flotte præmier, og også deltager i bestyrelsen for Schapendoes hunde i Danmark.

I dag er Gittes store fritidsinteresse golf, som spilles både sammen med veninder og familien.

Derudover er det bedste, Gitte ved, sommerhuset på Rømø, hvor der tilbringes så meget tid som overhovedet muligt, Gitte elsker lange gåture, men er også undervejs på mountainbike på Rømø.

MARTHA OG THEODOR'S 2. BARN: KIM

KIM CHRISTIAN KNUDSEN

*1962-01-17

Kim er født på Hærvejen 63 i Gejlå, der ligger et stenkast fra den historiske Gejlå Bro, og er vokset op i Gejlå, hvor forældre og bedsteforældre boede i samme hus. Da Kim var 7 år, flyttede forældrene i eget hus nord for Gejlå. Han har gået 7 år i Holbøl skole og 3 år i Kruså. Konfirmeret i Holbøl kirke 1976.

Kims fritidsinteresse er og har i mange år været håndbold og fodbold.

Fra 1979 til 1980 på Købmandsskole i Aabenraa.

Kim blev ansat som elev hos EHJ Transport og Spedition A/S i Padborg og blev uddannet som speditor 1982. De næste 20 år frem til 2002 var Kim ansat hos EHJ. Så blev der søgt nye udfordringer. 2002 ved Fair-Trans A/S i Kliplev.
2002-2004 ved EHJ Combifragt i Padborg og Kolding
2004-2005 ved Contino Transport i Padborg.
2005-2009 ved K.E. Christesen transport i Padborg.

I 2007 stiftede Kim eget firma, KTL transport, sammen med en kompagnon. Firmaet havde afdelinger i Danmark, Tyskland og Litauen og havde ca. 100 ansatte. KTL's formål var at drive transport-, speditors- og logistikvirksomhed. Firmaet betjente bl.a. firmaer som Mercedes-Benz, Michelin og Abena - gruppen. Kim solgte sine KTL-aktier til sin kompagnon i 2013. 2014 lukkede KTL i Danmark og Tyskland. En udløber af firmaet opererer i dag fra Litauen.

Kim blev ansat pr. 1.4.2014 ved K.E. Jensen Aps, Transport og Logistik i Padborg.

Billig Varelevering door DK

Total: 0,00 DKK
Indkøbskurv - Til Kassen
Log ud

Information

- Firma
- Fragtpriser og zoner
- Handelsbetingelser
- Sitemap
- Kontakt os

Betalingskort

Vi modtager:

Firma

K.E. Jensen ApS
International Transport & Logistik
Industrivej 26A - 6330 Padborg

Telefon: ☎ 73 67 08 80

Firmamail : kej@kejensen.dk
CVR-nr.: 27687032

Vores målsætning er at være en kvalitetsbevidst samarbejdspartner med kundens behov i centrum. Vi lægger vægt på personlig betjening, hvor man har én kontaktperson under hele transportforløbet.

Transporterne bliver udført med moderne materiel, lastvognene er bl.a. udstyret med Track and Trace GPS system. Vi distribuerer via vor terminal i Padborg direkte til slutkunden med løftebagsmæk eller medbringertruck. Lastvognsstørrelsen strækker sig fra kurérvogne til 40-tons vogntog. Vi er transportleverandør til hele Europa !!!!

I 1987 giftede Kim sig med Elke, de bosatte sig i Tinglev 1984.

De fik Malene i 1987 og Carsten i 1990.

For at slappe af og se sig omkring i verden, har ferierejser været på programmet hvert år.

Kim spiller golf, det holder motionen vedlige, og det stresser af.

ELKE THOMSEN KNUDSEN FØDT THOMSEN

*1964-09-10

Elke er født og vokset op i Fogderup, 6372 Bylderup-Bov.
Gået 7 år i Ravsted skole.

Tre år i Tinglev skole og EFG på Handelsskolen i Aabenraa.

Elke blev ansat som elev hos EHJ Transport og Spedition A/S i Padborg og blev uddannet som speditør 1984. Var herefter ansat i Firmaet indtil 2001.

Herefter søgte Elke nye udfordringer.

Blev ansat som salgsassistent hos Nord-Gear Danmark A/S i Kiplelv.

Firmaet er ikke kun leverandør af gear og gearmotorer, men leverer ligeledes elektroniske produkter til regulering og styring heraf.

The screenshot shows the website for Nord Gear Danmark. At the top left is the Nord logo with 'DRIVESYSTEMS' below it. Navigation tabs include 'Produktkatalog', 'NORD Gruppen', 'Løsning', and 'Dokumentation'. A sidebar on the left contains a menu with items like 'Nyhedsarkiv', 'Messe terminer', 'Danmark', 'Hvem er vi', 'Salgskontakt', and 'Leverandør'. The main content area has the heading 'NORD GEAR DANMARK' and a sub-heading 'Nord har været repræsenteret i Danmark siden 1989 med salg og rådgivning indenfor transmissionssektoren.' Below this is a photo of a factory building and a world map with a 'SALGSKONTAKT' button. Text on the page describes their location near Aabenraa and their services, including sales and production specialists.

Elke har ordrebehandlingen, lager bestilling og diverse opfølgingsarbejde.

I 1987 blev Elke gift med Kim. Samme år fødte hun Marlene, og i 1990 fødte hun Carsten.

Elke holder sig i form med gå-løbeture og at spille golf.

For at bryde den daglige trummerum og tanke op er ferierejser på programmet hvert år.

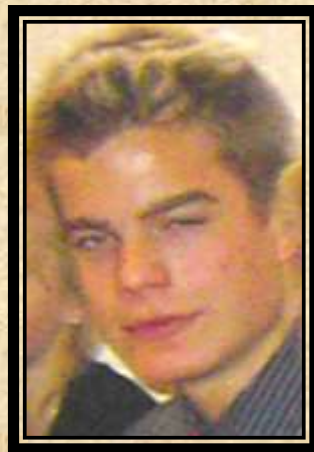
MARLENE THOMSEN KNUDSEN

*1987-02-09

Marlene er født på Sønderborg sygehus og er vokset op i Tinglev. Gået på Tinglev skole og Koldingegnens Idrætsefterskole. Hun er student fra Tønder Gymnasium. Marlene var i mange år leder af gymnastikhold hos Tinglev IF. Desuden var hun selv aktiv på Aabenraaegnens juniorhold. Finans Bachelor uddannelse på Tietgen skolen i Odense 2014. Arbejder i dag (2015) hos Nordea i Fredericia.

CARSTEN THOMSEN KNUDSEN

*1990-04-23

Carsten er født på Sønderborg sygehus og er vokset op i Tinglev. Gået på Tinglev skole og Vojens Idrætsefterskole. Uddannet tømrer fra Hadsten Tekniske Skole - bestået med bronze. Carsten har i mange år været tilknyttet FDF spejderne i Tinglev, været leder af diverse gymnastikhold i Tinglev Idrætsforening og brandmand hos Tinglev Frivillige Brandvæsen. Arbejder i dag (2015) som viceberedskabsmester ved Beredskabsstyrelsen i Haderslev.

MARTHA OG THEODOR'S 3. BARN: VITA

VITA AGNES KJERKEMAND

*1965-04-02

Vita Agnes Knudsen blev født i Gejlå 1965 og døbt i Holbøl kirke.

Gik 7 år i Holbøl skole.

Og blev konfirmeret i Holbøl kirke.

I Kruså skole 8. og 9. kl.

EFG basisår indenfor handel og kontor i Aabenraa.

Lærte Leif at kende og flyttede til København på Nørrebro.

Blev gift 1985 med Leif Juhl.

I 1986 flyttede de til Tinglev og hun gjorde uddannelsen færdig som kontorassistent ved Ribe Statsamt.

Den 1. december 1993 fødte hun Simon på Sønderborg sygehus. Han var længe ventet.

I mange år kontoransat, og så i 1999 var det tid til jobskifte.

Uddannet som social- og sundhedshjælper.

Ansatt indtil 2013 ved Dalsmark plejecenter, som er et Diakonhjem.

I ansættelsestiden var hun uddannet terapeutisk kontaktperson.

Oktober 2013 påbegyndt uddannelse som social- og sundhedsassistent og er færdiguddannet 5. juni 2015.

Som ung sejlet og dyrket vandsport i alle afskygninger.

Frivillig hjælper ved Gråstengarden.

Synger i Gråsten slotskor.

Læser mange bøger, krimier, slægtsromaner, biografier.

Maler billeder som hobby.

Hun samler på gamle ting og tager gerne på loppemarked for at finde de rigtige ting til hjemmet.

Blev skilt fra Leif 1996.

I 1998 mødte hun Kaj Nielsen, og de blev gift år 2000.

De bosatte sig i Kollund og var tursejlere.

Blev skilt fra Kaj 2005.

Og flyttede til Adsbøl ved Gråsten.

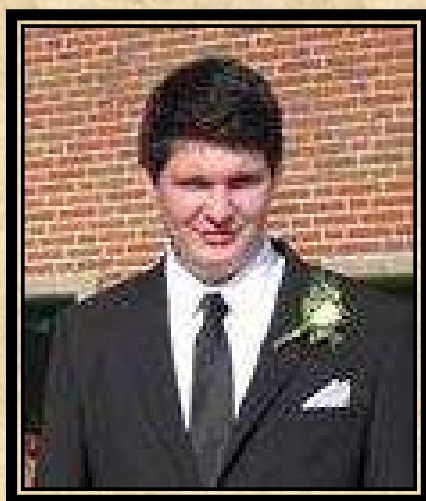
I 2006 tog hun navneforandring til Vita Agnes Kjerkeemand.

Bor nu sammen med Lars.

LEIF JUHL
*1962-06-19

Leif Juhl er født i Bov.
Gik i Skole i Padborg. Tog EFG i Aabenraa.
Fik læreplads i Handelsbanken i Padborg. Arbejdet i Danske Bank.
Blev gift med Vita 1985-04-04.
Blev far til Simon 1. december 1993.
Blev skilt fra Vita 1996.

SIMON KJERKEMAND JUHL

*1993-12-01

Simon blev født 1. dec. 1993 på Sønderborg sygehus.
Døbt i Dybbøl kirke.
Skolegang i Kollund og Gråsten.
Konfirmeret 2007 i Gråsten slotskirke.
HF eksamen 2013.
Læser til lærer i Aarhus.

JOHANN OG AGNES' 2. BARN: DØDFØDT PIGE

Anmeldelse om et dødfødt Barn,

Form. 75.

ved hvis Fødsel undertegnede Jordemoder har ydet Hjælp.

1. Naar fandt denne Fødsel Sted? (Dag, Maaned, Aar).	28 Januar 1941 kl. 13.
2. Naar begyndte Fødslen? Naar kom Jordemoderen til den fødende? Naar blev Fødslen fuldendt?	28 — — — kl. 11. 28 — — — kl. 11:30 28 — — — kl. 13.
3. Var Barnet født i eller uden for Ægteskab?	i Ægteskab
4. Moderens og, hvis Barnet er født i Ægteskab, tillige Faderens Navn?	Agnes Marie Kjekemund. Johann Kjekemund
5. Moderens Alder?	fyldt d. 19 Februar 1912
6. a. Hvor bor Moderen? (faste Bopæl) b. Hvor foregik Fødslen?	Sylaa - Faarhuus Statshospital - Søndersborg
7. Var Barnet førstefødt? Hvis ikke angives Antallet af Moderens tidligere Svangerskaber (Dødfødsler og Aborter medregnes).	1.
8. Var Barnet Dreng eller Pige?	Pige.
9. Var Barnet fuldbaarent, eller hvormange Uger antages Barnet at være født for tidligt?	ufuldbaarent.
10. Var det en regelmæssig Issefødsel? Hvis ikke, hvori bestod da Fødslens Uregelmæssighed?	Issefødsel
11. Fuldendtes Fødslen ved Naturen, eller var nogen Kunsthjælp nødvendig og da hvilken?	Hinderspærning Antag af Galeatanz + Bræk
12. Var der Tegn til Forraadnelse tilstede?	nej
13. Brugte Jordemoderen noget Middel og da hvilket, for at faa Fødslen til Live, eller ikke? Og hvorfor da ikke?	Opsugning af Blod
14. Hvad formodes at have været Grunden til Fødslets Død?	Bløddning (Moranta Paeria.)

JOHANN OG AGNES' 3. BARN: OVE

OVE KRISTIAN KJERKEMAND

*1947-02-11 † 2008-07-17

Ove Kjerkeemand er født i Gejlå, hvor han voksede op.

I 1952 flyttede familien ind i en nyopført landarbejderbolig - Hærvejen 63.

Skolegangen foregik i Gejlå og konfirmationen i april 1961.

Ove arbejdede om sommeren 61 ved landbruget og kom til november samme år i malerlære i Kliplev, hvor specialet var biler. Læretiden tog 4 år med afslutning i september 1965.

Ove fik straks ansættelse hos Tastesen i Aabenraa, hvor han arbejdede som autolakerer i 17 år.

Derefter ansættelse hos Mærsk Containerfabrik i 10 år. Ove arbejdede som skummester ved containerfremstillingen.

Som ganske ung fik Ove tilknytning til Holbøl/Bov Idrætsforening. En dag blev han spurgt, om han ville være håndboldtræner, da man manglede en person til det job. Ove sagde ja, kom snart på trænerkursus 1 og 2, og han fulgte arbejdet i foreningen som træner og holdleder i ca. 30 år. Han opnåede endda, at hans hold 2 gange blev Sønderjyllandsmester.

Desuden tog han dommerkort i Flensborg, hvor den danske forening i byen samarbejder ved Sønderjyllands Idrætsforening. Ove fungerede i 27 år som holdbolddommer.

De senere år har Ove fået en ny fritidsinteresse. Han råber op ved bankospil bl.a. i pensionistforeningen og på friskolen i Gråsten.

Ove har altid boet i forældrenes hus - Hærvejen 63 i Gejlå.

Han er ugift.

I 1981 købte han huset af forældrene, der blev boende, så længe de levede.

I 2004 havde Ove en kort tid som arbejdsløs, men fik i efteråret samme år arbejde på vindmøllefabrikken i Rødekro.

For tiden er han i gang med at renovere sit hus. Der er lavet nyt badeværelse, soveværelse og snart fortsættes arbejdet i køkkenet samt de andre rum, indtil hele huset står ny renoveret.

Den 17. juli 2008 mødte Ove ikke på sin arbejdsplads. Da han ikke havde sygemeldt sig, kontaktede arbejdsgiveren familien, der fandt Ove livløs i køkkenet. Han havde under morgenkaffen fået hjertestop.

9. BARN: JOHANNES MORTENSEN KIRKMAND

Johannes Mortensen Kirkmand #15 1906-11-12 Store Emmerske 1986-12-17 Døstrup	Johann Mortensen Kjerke mand #1 1864-03-09 Hedsmark, Bylderup sogn, Slogs Herred, Tender amt. 1936-02-22 Amtssygehuset i Aabenraa
Gift: 1930-08-31 Vester Åby kirke	Martha Alvine Kjerke mand født Schmidt #2 1873-11-20 Siedler Kreis Shroda 1949-02-01 Det Kommunale sygehus i Aabenraa
Anna Marie Kirkmand født Jørgensen #98 1910-08-03 Vester Åby 1972-01-19 Døstrup	
Børn	
Ellen Christensen født Kirkmand #99 1931-02-15 -	
Lars Johan Kirkmand #100 1932-12-21 - 1989-12-12	
Johannes Jørgensen Kirkmand #101 1934-10-02 - 2010-03-03	
Petra Petersen Brandt født Kirkmand #102 1937-11-22 -	
Henrik Mortensen Kirkmand #103 1941-05-04 - 1980-11-02	
Hans Christian Kirkmand #104 1943-04-10 -	
Jørgen Hansen Kirkmand #105 1945-09-07 -	

ANNA OG JOHANNES' SØLVBRYLUP 1955

JOHANNES MORTENSEN KIRKMAND

* 1906-11-12 † 1986-12-17

Det er ret begrænset, hvad vi ved om Johannes' første 9 år. Forældrene flyttede meget rundt i det sydlige Sønderjylland fra Tønderområdet til Hellevadegnen. Men Johannes er født i Store Emmer-ske og døbt i Tønder kirke den 1. januar 1907. Skolegangen foregik i Hellevad, har han fortalt, og han har givet startet skolegangen til april 1914, næppe i 1913, hvor han kun var 6,5 år. Vi ved, at Kirkmandfamilien nok fra 1910 boede på fattiggården ved Hellevad - kaldet Kampen. Huset findes endnu og er privatejet.

Fra Johannes' barndom har han fortalt 2 episoder fra hjemmet. Faderen var absolut dansk. Han hadede alt tysk, og hans kæreste eje var en kop, hvor der i porcelænet var et dannebrogflag. Johannes kom en dag til at slå denne kop i stykker, hvilket gav en førsteklasses røvfuld.

Maden var ikke rigelig hver dag, da der var mange børn i familien. En dag havde moderen lavet mad til aften. Låste det inde i et skab, så det ikke blev spist, når børnene kom hjem fra skole, da hun hakkede roer hos en nabo. Johannes brød skabet op og spiste, da han kom fra skole, så der var ikke noget til de mindste børn i familien. Det gav også en alvorlig irettesættelse i form af korporlig afstraffelse. Kommunen var opmærksom på familiens madproblemer.

I 1915 er familien i store problemer. Farmor har af og til ingen mad i huset. Hun tager Johannes (han er kun 9 år gammel) og Johann med hen til en gårdmand og stjæler kartofler, hvilket bliver anmeldt til myndighederne. Farmor bliver dømt for tyveri, og af udskriften fra Aabenraa ret læses, at Johannes havde fået en mindre sæk kartofler på nakken. Johannes og Johann stjæler også brænde, samt sveller fra en mergelbane. Drengene kunne på grund af den lave alder ikke straffes, men myndighederne, med stærke anbefalinger fra skolen, præsten og gendarmen, fratager forældrene retten til de 2 drenge, da tyvagtige forældre ikke skønnes at kunne opdrage deres børn til lovlige borgere. Dommen er dateret til den 11. oktober 1915. Farfar havde førhen også fået dom for tyveri og hæleri. Han var også af myndighederne kendt for at drikke.

Johannes og Johann fik ikke noget at vide om refererede retssag og i oktober 1915 hentede gendarmen de 2 drenge i Hellevad skole og kørte dem ned i Tyskland til nogle plejeforældre, der havde myndighed over dem.

Johannes blev anbragt på en gård i Schwartbuckholz hos familien F. Lammert. Gården ligger få kilometer fra Hohelfelde, der ligger tæt på Østersøen nordøst for Kiel. I øvrigt skulle Johann have været anbragt hos familien Lammert efter retsdokumentet, men gendarmen må have forbyttet de 2 brødre.

PLEJEFORÆLDRENE'S GÅRD

Fra: Dieter Kay [<mailto:dieterkay@t-online.de>]

Sendt: 22. oktober 2014 11:28

Til: hos-kirkmand@mail.dk

Emne: Willi u. Käthe

Hallo, Johan Kirkmand

Zu Ihrer Frage: Willi Lammert und Käthe Sobottka haben den Hof in Schwartbuckholz, wo Sie mit dem jungen Mann gesprochen haben (siehe Foto) bewirtschaftet. Seine Nichte Birte hat den Hof geerbt und umgebaut. Das Land ist verpachtet. Käthe war Kriegerwitwe und kam aus Ostpreußen. Ihr Onkel ist 1915 bei den Eltern von Willi, dem Bauern Heinrich Lammert und seiner Frau Minna gewesen. Etwa 1965 hat Willi den Hof übernommen und bis zum 76. Lebensjahr bewirtschaftet. Besucht wurde er von Palle aus Dänemark. Seine letzten Jahre verbrachte er im Pflegeheim. Es ging ihm finanziell sehr gut und er wurde von einer Frau aus Schwartbuck bis zum Ende betreut. Mit freundlichen Grüßen, Dieter Kay

P.S. Entschuldigen Sie, dass ich Ihren Namen nicht zuordnen konnte, obwohl ich von Ihnen gelesen hatte.

Über Ihren Sohn und Sie ist auch seinerzeit bei uns berichtet worden.

En måned efter ankomsten opsøgte Johann sin bror og spurgte, om han ville med hjem til Danmark, for han ville ikke blive i Tyskland, men Johannes valgte at blive på gården i Tyskland. Johannes mindes ikke sin første tid hos plejeforældrene for det gode. Han kunne ikke et ord tysk. Og det gik rigtig dårligt i skolen, hvilket man talte om. Johannes gik i Schwartbusk skole - den er revet ned i dag. Mange misforståelser opstod, og de blev belønnet med et par på hovedet. Ja, en gang fik han så mange klø, at han besvime. Plejeforældrene blev forskrækkede, men da Johannes kom til sig selv, fik han et par slag mere, fordi han tillod sig at besvime. Snart blev forholdene bedre. Johannes lærte hurtigt sproget, og den afgørende ændring kom et par år senere, hvor han under et skuespil på skolen gjorde sig meget positivt bemærket på egnen. Desuden rykkede en svigerdatter ind på gården, og hun forkælede ham, hvilket Johannes aldrig glemte. Politisk skete der store ændringer de år i Tyskland. Første Verdenskrig var i slutningen af 1918 tabt, og i begyndelsen af 1920 stemte Sønderjylland sig tilbage til Danmark. Johannes' plejefamilie

tog konsekvensen af nævnte begivenheder, og da hans konfirmation nærmede sig, stillede den ham over for følgende valg: "Vil du være tysk, og konfirmeres her, eller vil du være dansk og konfirmeres hjemme i Sønderjylland. Johannes valgte Danmark, rejste hjem til forældrene og blev konfirmeret den 20/3 1921 i Hellevad kirke.

Johannes glemte aldrig svigerdatterens venlighed over for ham. Han skrev i mange år sammen med hende og besøgte plejehjemmet flere gange gennem sit liv.

Da Johannes rejste hjem til Hellevad i 1920, var gårdejerens søn og svigerdatterens dreng 7 år gammel. Han hed Willi Lammert, og Johannes holdt forbindelse med ham resten af livet. Willi og hans kone Kate deltog i familiefester i Døstrup, ligesom de også deltog i Johannes' begravelse i 1986.

Skolegangen i Tyskland satte selvfølgelig sine spor. Johannes nød livet igennem at læse tysk litteratur på originalsproget.

Nogle år efter konfirmationen arbejdede Johannes på forskellige gårde på Hellevadegnen.

Han ville gerne i bagerlære, men det lod sig ikke gøre. Præsten i Hellevad rådgav Johannes og hjalp med, at han fik en læreplads som smed i Uggerby, der ligger i nærheden af Tannisbugten.

Hjælpen fra Hellevadpræsten medførte, at Johannes holdt forbindelsen med ham, selv om resten af Kirkmandfamilien hadede denne præst som pesten, da han spillede en aktiv rolle i 1925 ved onkel Ottos fjernelse fra hjemmet.

I Uggerby var Johannes en søn i smedemesterens hjem. Absolut en meget positiv tid for ham. Indre mission dominerede egnen, og Johannes blev grebet af dens budskab, der blev ledetråden for resten af hans liv. Læretiden var 4 år. Formentlig i årene 1923 til 1927. Det skal understreges, at Johannes igennem livet holdt kontakt med smedefamilien i Uggerby.

Efter udstået læretid, kan det ses af nedenstående anbefaling, at det har været svært at finde arbejde som smed.

Undeignede har kendt ^{Arbejdet} John Kirkmand
i de år da man boede her. Han har ved
sin noble og rettskafne Færd vundet
Befolkningens Agtelse og jeg kan derfor
 anbefale ham paa det bedste

d. 1/2/1928

Lognebaadsformand
Johannes Nielsen
Kliplev

Det lykkedes dog Johannes at finde arbejde på Fyn.

ÅSTRUP SMEDJE PÅ FYN

Oxfordbevægelsen afholdt i de år en del møder på Sydfyn. Ved et af disse møder mødte Johannes Anna Marie Jørgensen fra Vester Åby. De blev kærestere og gift den 31/8 1930.

ANNAS FAMILIE TIL VENSTRE OG JOHANNES' FAMILIE TIL HØJRE

Johannes og Anna flyttede efter brylluppet i juli 1930 fra Odense til forældrene i Klovtoft ved Hellevad. De boede på ejendommen, kaldet Farveriet, der var ejet af onkel Johann. Vi har ikke nogen viden om, hvad Johannes arbejdede med i Odense, men han har fortalt, at han hjalp med at holde ro ved et folkekøkken, hvilket han klarede med en kontant hånd.

Den 4. september 1930 ankom Anna til Klovtoft. Senere fik de en lejlighed i Hellevad by. Vi ved også, at de i 1937 boede i Vilsbæk.

Under Hellevadtiden søgte Johannes og Anna om tilladelse til at få broderen Martin i pleje. Det blev afslået, da myndighederne forlangte et selvstændigt værelse til Martin. Senere flyttede de til Holbi, men i den lejlighed var der heller ikke et selvstændigt værelse til Martin, hvorefter den sag blev opgivet.

Køb af Smide og Maskinforelning d. 27-5-38

Smidesvend John Hickmann har arbejdet
hos udstygnede Lo Børge ialt 1 1/2 år.
Hickmann som er en dygtig og flidig
Svend og hellige flink, omgangelig og ordentlig
i alle sin Opførelse kan jeg kun give min
bedste anbefaling.

J. L. Leun Hoff
Loneammerter

Det var ikke let på grund af den økonomiske krise at få fast arbejde. En periode arbejdede Johannes ved opførelsen af den gamle Lillebæltsbro, der blev indviet i 1935.

1940 købte familien hus i Holbøl - ved siden af kirken. Johannes var ansat som smed i byen, men arbejdede også i slutningen af krigen på skibsværftet i Flensborg, indtil det blev bombet.

Johannes tog også arbejde i en lokal tørvemose. Fremstilling af brændsel under 2. verdenskrig krævede en stor arbejdsstyrke. Her oplevede han en makaber ulykke. En mand begik selvmord ved at springe med i æltemaskinen. Han blev øjeblikkelig dræbt. Johannes var den eneste, der tilbød at få den døde mand op af maskinen.

Tilsbak, den 19. juli 1943.

Ja Arbejdsmand Johannes Kirkmann
 har henvendt sig til mig, om at få en
 anbefaling giver jeg gerne den.
 Johannes Kirkmann har arbejdet hos
 mig i flere år blandt andet ved Tørvemose-
 arbejdet hvor han var dygtig til samlet
 at passere Maskinen, som alle Arbejdere
 holdt, hvor de forsøgte at holde Respektet
 og holde dem i gang.
 I det hele taget en ro, panteletig,
 og rask Mand ved sit arbejde og sine
 Beslutninger.

Hans Storm

Gaardjer og Tørvemosefabrikant.
 Tilsbak per Klipset Teg. 547.

Som årene var gået, havde Johannes fået en stor familie, der bestod af 7 børn, som var født i årene fra 1930 til 1945. De blev kontant opdraget i et kærligt og kristent hjem. I 1949 købte Johannes smedjen i Døstrup og blev derved selvstændig smedemester.

LARS, JOHANNES, JØRGEN, ANNA, KES OG HUNDEN LONNY

Kære alle i Døstrup

Allerførst til Lykke med Imedien, det maa jo være en
dyelig forandring at arbejde for sig selv, i stedet for at
arbejde for andre. Angaaende Johannes' Konfirmation kan
vi desværre ikke komme da Nioline skal hjælpe til
Konfirmation paa en Gaard her i Bryn, hun har været
bestilt dertil for cirka en og en halv Maaned siden, jeg
skal saa passe lille Kay. Hvis Vejret er godt kommer jeg
Gryklende og besøger jer i Paasken saa har jeg to Dage
til rådighed. Jeg er jo lidt ~~rygerrig~~ efter at se hvad det
er i har købt, og saa kan det jo ogsaa være interessant
at se en Egn hvor man aldrig har været. Vi er alle
ved godt Helbred og har det godt. I Vinter har jeg
ikke haft ret meget at bestille, det vil sige Arbejde har
jeg haft nok af men kun ringe fortjeneste, jeg har
derfor besluttet at sælge Ejendommen her og købe en
saa stor at jeg kan blive hjemme. I Dag har jeg
været hos en doms Husmand for at se Kunstgødning
og jeg har forredet en Lene i højre Haandled saa jeg
har lidt svært ved at skrive i Aften. Men vi kan jo
smakke naar jeg kommer i Paasken det er lettere end
at skrive.

Med de kærligste Hilsener fra os alle i
Djernes . Jørgen

Hjertelig til Lykke med
Konfirmationen Johannes

De første mange år var der rigeligt med arbejde. Hesteskoningen fyldte meget. Der var ca. 110 hestespænd, der skulle holdes med nye sko, og snart måtte Lars hjælpe sin far. Senere kom Henrik også i smedelære hos faderen. Midt i 1950'erne begyndte bønderne at købe traktorer, og hvis Johannes kunne formidle et køb, tjente han 400 kr. Mekaniseringen af landbruget tog fart og i 1960'erne var der ikke længere så meget brug for det traditionelle smedehåndværk. Jørgen kom så i smedelære, de fik to nybygninger, hvor der skulle laves centralvarme og badeværelse, centralvarme havde de ikke forstand på, men det havde en kollega i Skærbæk, jo der var masser af sanitetsarbejde, der interesserede ham meget, for nu skulle de jo også have lagt koldt-og varmt vandsrør ind, det blev også moderne med gaskomfur, og man skulle have et gasrør trukket ind. Døstrup kommune bestemte sig for, at byen skulle kloakeres. Det blev et langt og omfattende arbejde. Vandrørene lå, hvor kloakrørene lå, så det måtte også bygges om. Lars blev selvstændig og startede i Gram, så da han havde rigtig meget arbejde, måtte Johannes hjælpe Lars.

Jørgen blev hjemme, for nogle bønder flyttede ud og byggede nye gårde, og andre byggede til. Der var rigtig gang i håndværket.

Johannes blev en kendt mand på Døstrupegnen.

Han havde en kraftig sangstemme, der kunne overdøve kirkerummet i Døstrup. Ja, smedjen blev også fyldt med sang af og til. En overgang sang han ofte sangen: Jerusalem, (den hellige stad) så det kunne høres i nabolaget. Han deltog flittigt i missionsmøderne., hvor han ofte tog ordet. Hvis han ikke gjorde, fik han på vejen hjem at vide, at man gerne ville høre, hvad han havde på hjerte. Præsten i Døstrup fik også at vide, hvad en kristen mand var. Da pastor Harald Søbye brød med folkekirken og var på foredragsturne i det Vestsønderjyske fulgte Johannes med og opponerede en del aftener mod ham. Ved familiefesterne tog han konsekvent ordet. Hans tale var altid bygget op om Guds stærke og afgørende rolle, hvorom vort liv var opbygget. Han var altid velforberedt og vel formulerende.

Gennem årene skrev han også en del læserbreve, der altid blev trykt i dagbladet Vestkysten - han havde også indlæg i Smedebladet (Smedetidende). Her skal gøres opmærksom på, at han i voksenalderen efter den tyske skolegang måtte lære sig selv at læse og skrive dansk. Hans kone var her en god støtte og lærer.

Smedjen i Døstrup måtte lukkes. Beslagsmedens æra var slut i Danmark - overhalet af udviklingen. Johannes fik arbejde som smed på en græspillefabrik ved Løvgumkloster, og da den også lukkede, havde han nået pensionistalderen. Dog gav han af og til en hånd med, når store ordrer indløb til sønnen Lars' - smedje ved Kongeåen, eller hvis en af medarbejderne blev syg i en periode. I 1972 døde Anna. Henrik, der fik førtidspension, boede hjemme, så Johannes kom ikke til at bo alene.

1976 skulle en nabos søn prøve, om stråtag kunne brænde, hvilket det kunne. Derved mistede Johannes og Henrik alt. Et nyt hus blev opført på grunden - til dels ved børnenes hjælp.

10 dage før branden fyldte Johannes 70 år, og han fik som gave en 14 dages tur til Israel. Herom har han skrevet: "En fødsels gave med overraskelse. Jeg forstod næppe, hvad der blev sagt. Det måtte gentages flere gange for mig: En rejse til Det hellige Land. Nej, nu laver I vel nok sjov med mig. Det var altså rigtig nok? Børnene gav mig rejsen, og jeg tog imod den. Men jeg græd indvendig. Hvem har ikke i sit stille sind ønsket at se det land, som faktisk blev vuggen til hele vor kultur? Pastor Skovgård Petersen kalder Israel: Landet hvor kilderne sprang."

Turen til Israel foregik i maj måned 1977, og den blev uforglemmelig for ham. Siden midten af 1920'erne havde hans tanker og hans liv hentet styrke fra Det hellige Land. Jeg citerer endnu et stykke fra hans skriftlige beretning efter turen. Den viser også hans evner til at formulere sig på dansk, selv om han havde gået i tysk skole: "Vi så Tempelpladsen med Klippemoskeen og El Aksa: Grædemuren. Besøgte derefter Bethesda dam, et forunderligt virvar af stenblokke og søjlerester.

Fulgte en stentrappe helt ned i bunden, hvor der i øjeblikket var lidt vand. Forinden var vi inde i en kirke, som måske hed Lovsangskirken.

Akustikken var af betagende skønhed. Fru Behrens sang lille sang for os, ja, det skal opleves. Jeg kan ikke beskrive dette. Det var, som ekkoerne kom fra alle fire verdenshjørner. Smeltede så sammen og steg jublende til vejrs. Tilbage stod en skare fyldt med forundring og tilbedelse."

Johannes boede i det nye hus sammen med Henrik til 1980, hvor han afgik ved døden. I 1986 døde Johannes stille på Tønder sygehus - mæt af dage, og han ligger begravet på Døstrup kirkegård. En utrolig livsbane var afsluttet, og en af Kirkmandfamiliens stærkeste personligheder havde fundet sit hvilested.

ANNA MARIE KIRKMAND FØDT JØRGENSEN

* 1910-08-03 † 1972-01-19

Anna er født på en gård i Vester Åby på Sydfyn. Hun var nummer 5 i en søskendeflok på 10. Faderen var foruden landmand også egnens spillemand samt tryllekunstner. Han var en del syg, så Anna deltog tidligt aktivt i gårdens drift, hvilket interesserede hende. Som årene gik, fattede hun også interesse i at se på de vilde planter, der groede på markerne, hvorved man kunne aflæse, hvilke stoffer jorden trængte til. Hun holdt i mange år husmandsbladet.

Anna blev døbt i Vester Åby kirke, gik i landsbyens skole og blev også konfirmeret i dåbskirken. Det lod sig ikke skjule, at hun var musikalsk og gik en årrække til undervisning hos en blind organist.

Anna kunne kalde sig organist.

Efter konfirmationen i foråret 1925 ved vi ikke, om hun fortsatte med at arbejde hjemme, eller om hun korn ud at tjene på et landbrug i nærheden af hjemmet, hvilket var det normale for unge mennesker på den tid. Vi ved, at hun en overgang arbejdede på tuberkulosehjemmet Nakkebølle, der lå i nærheden af hendes hjem. I den periode mødte hun Johannes Kirkmand ved et Oxfordmøde på Sydfyn, og de blev kærester. Vi ved også, at hun havde arbejde i Odense.

Den 31/8 1930 giftede hun sig med Johannes. Brylluppet stod i Vester Åby kirke. Anna var da 20 år gammel.

Den 4. september 1930 flyttede hun ind hos svigerforældrene i Klovtoft.

Anna fødte 7 børn i ægteskabet med Johannes: Ellen i 1931, Lars i 1932, Johannes i 1934, Petra i 1937, Henrik i 1941, Hans Christian i 1943 og Jørgen i 1945.

De første 10 år flyttede familien lidt rundt i Sønderjylland. I 1937 ved vi, at de boede i Vilsbæk, hvorefter de i 1940 købte hus i Holbøl. Ofte tog hun daglejerarbejde: passede syge, malkede køer, hakkede roer m.m. for at tjene lidt ekstra til den voksende families ophold. I 1949 købte familien smedjen i Døstrup, og Anna blev nu smedekone. Familiens størrelse medførte, at det huslige arbejde var et fuldtidsjob.

Da smedjearbejdet svandt ind, begyndte hun at fede svin op, hun skulle jo først have dem købt, det foregik med en stofsæk i bagagebæreren på sin cykel ud til nogle bønder, som havde sagt: jeg har en gris, som rutsjer på halen, den kan du købe, så var hun en rigtig handelsmand. Den blev fedet op og slagtet, hun solgte så den halve gris, derved fik hun lidt penge, hønsene lagde æg. Som købmanden købte. Holdt høns, ænder, kalkuner, samt dyrkede mange grøntsager i haven, især kartofler. Der var mange familier, der nød godt af hendes store dejlige kartofler. Anna syede også tøj til folk i landsbyen, det gik hun fra, for det tog for lang tid.

Af og til kom landmænd og spurgte hende om råd, angående hvilke stoffer deres jord trængte til for at få udbyttet op.

Da børnebørnene begyndte at komme, strikkede hun bleholdere af bomuldsgarn ca. 12 par til hvert barn. Hun købte en strikkemaskine, hun nød strikkeriet. Da den sidste flyttede hjemmefra, blev tiden lidt lang, så kom der en ny hobby. Jo, bankospil i Skærbæk, det var dejligt. Hun købte 6 kort, og så sad hun og hækede eller strikkede strømper, som der altid var brug for. Da det gik op for hende, at den sidste svigerdatter ville stå brud, sagde hun, den skal vi hække, det bliver så flot - som sagt gik de i gang, hver en halv kjole. Den blev meget flot og kom i brug i februar 71.

Anne døde i 1972 af en kræftsygdom.

Hun ligger begravet på Døstrup kirkegård.

Præstens tale ved mor's bære.

Anna Marie Kirkmand. 22 jan. 1972.

Min del er Herren, derfor håber jeg på ham, - dem, der bier på Herren, er han god, den sjæl, der søger ham. Det er godt at håbe i stilhed på Herrens frelse.

Det er et kort liv, som undes de fleste af os her på jorden, og slægternes lange kæde taget i betragtning da er livet et øjeblik, en krusning på havet. Men alligevel er livet Guds rigeste gave til os (mennesker), og det menneske, som gør brug af livet og alle dets muligheder, det menneske får et rigt liv.

Vi er i dag samlet om en kvindes bære, en kvinde som vil blive husket længe, meget længe i vor by. At hun bliver husket af dig, smed Kirkmand, som hun trofast fulgte gennem de mange år, det er naturligt. Og hun vil også blive husket af Jer, I som fik lov at opleve hende som mor, og hun var det helt ud. Men hun vil ikke mindre blive husket af alle Jer, som hun boede midt i blandt.

Thi, hvornår mødte I hende, hvor hun sagde nej til at hjælpe et menneske, der manglede hjælp? Hvornår kaldte mon nogen forgæves på Anna Marie Kirkmand? Det var en selvfølge for hende at hjælpe, og herom skulle intet siges.

Måske vil en og anden hviske, ja, men hun var jo dog så ejendommelig. Ja, netop, det var jo netop dette som gjorde fru Kirkmand stor, netop i sin ejendommelighed blev hun en rig skikkelse, rig på muligheder, stærk i styrke, fin i følelsen over for det enkelte tilfælde, livsnær i kontakten overfor fremmede.

I, som stod hende nær, mødte en opofrende mor. Vi, som fik lov at kende hende, mødte en kvinde, som troligt og uforfærdet tog på sig det lille livs store ansvar, idet hun søgte at gøre så meget gavn med de kræfter og de muligheder, som Gud havde betroet hende

Anna Marie Kirkmand kendte da alt vel sin begrænsning, men herover spekulerede hun ikke, hun handlede kun.

Troen blev derfor heller ikke til tale og ord for hende. troen blev et stille liv i gerning, uselvvisk handlen uden nogen overvejelse om troens størrelse eller indhold. Tro og liv fandt sammen i kærlighedens handlen.

I, som hun stod nær, I har mistet stort, og savnet vil uddybes lidt efter lidt, når livets problemer melder sig.

Da kan jeg ikke andet end sige til Jer børn og til os alle: At de, som har Herren til del og har sat deres håb til ham i stilhed, dem er Herren god. Thi Herrens hjælp er ikke ophørt. Herrens hjælp var fru Kirkmands støtte, men Herrens hjælp er tilbage også som Jeres støtte i livet.

Jeres mor gav Jer stort, men først, når I opfatter den rigdom, som hun gav Jer i sin stille tro virkende i handlen, da først har I forstået, hvilken rigdom hun gav Jer, og hvilken gave, der var blevet Jer betroet af Gud.

Hverken I eller noget andet menneske kan leve eller efterligne Anna Marie Kirkmands liv, men alle kan vi søge at handle ud af det samme - at handle i kærlighed sand mod Gud og sand mod sig selv, da finder hjertet fred. Salme 138 vers 7 Amen.

JOHANNES OG ANNAS 1. BARN: ELLEN

Ellen Christensen født Kirkmand #99

1931-02-15 Klovtoft

Gift:

1955-08-31 Døstrup kirke

Harald Christensen #106

1933-06-08 Vinum

2006-02-07 Vinum

Johannes Mortensen Kirkmand #15

1906-11-12 Store Emmerske

1986-12-17 Døstrup

Anna Marie Kirkmand født Jørgensen #98

1910-08-03 Vester Åby

1972-01-19 Døstrup

Børn

Arnold Kirkmand Christensen #107 1974-12-21 -

ELLEN, HARALD OG ARNOLD

ELLEN CHRISTENSEN FØDT KIRKMÅND

*1931-02-15

Ellen er født i Klovtoft sogn ved Hellevad og vokset op forskellige steder i Sydsønderjylland - de fleste år i Holbøl.

I midten af 1950'erne tog hun lærereksamen fra Tønder seminarium og virkede som lærer i det syd/sydvestlige Sønderjylland - mest i Skærbæk.

Den 31. august 1955 giftede Ellen sig med Harald Christensen i Døstrup kirke.

Familien oprettede en El installationsforretning i Døstrup.

Familien blev i 1974 forøget med en søn.

Midt i 1970'erne opgav Ellen lærergerningen og studerede psykologi ved universitetet i Århus.

Familien flyttede til Vinum, der ligger øst for Døstrup.

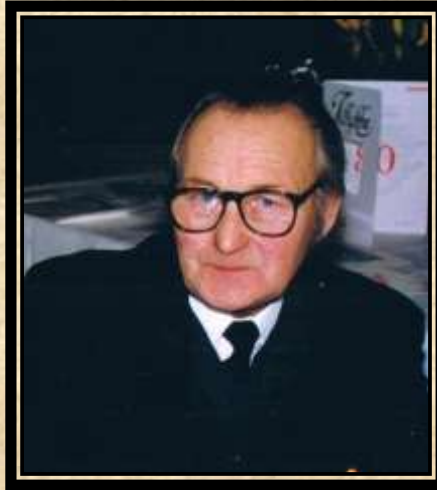
Ellen har været ansat en kortere tid som organist ved Døstrup kirke og var kirkesanger en årrække samt sad i dets menighedsråd.

HUSET I VINUM 2015

HARALD CHRISTENSEN

*1933-06-08 †2006-02-07

Harald er født i landsbyen Vinum, der ligger vest for Døstrup.
Han blev uddannet elektriker og tog installatørexamen.
I 1955 giftede Harald sig med Ellen.
Oprettede et elfirma i nye bygninger i Døstrup, hvorfra han en årrække drev firmaet.

Firmaet i Døstrup blev afhændet, og familien flyttede ind i Haralds barndomshjem i Vinum, hvorfra han arbejdede samt drev en betydelig bigård.
Harald ligger begravet på Døstrup kirkegård.

ELLEN OG HARALDS BARN: ARNOLD

ARNOLD KIRKMÅND CHRISTENSEN

*1974-12-21

Arnold er født og vokset op i Døstrup, hvor han er døbt og konfirmeret. Skolegangen startede i Døstrup og afsluttedes med en studentereksamen.

Studerede til civilingeniør ved universitetet i Odense.

Studiet afsluttedes i 1999 med datateknologi som speciale.

Arnold arbejdede i erhvervslivet indtil 2008 som embedded systemudvikler.

Fra 2009 har Arnold været ansat i undervisningssektoren - som IT ansvarlig (Toftlund studenterkursus) og som underviser på gymnasieniveau til dato (2015).

Fritiden.

Har løbet 13 Marathons, der fordeler sig over: stranden mellem Vejrs og Hvidesande, Himmelbjerget, Aabenraa Bjerg Marathon.

Dyrker pistolskydning og har 3 gange vundet DM på bane.

Dyrker forskellige former for meditation, bl. a. Vipassana.

Dyrker russisk kampkunst kaldet: Systema.

Har danset cubansk salsa og argentinsk tango.

Studeret polsk på universitetet i Odense og Krakow.

Har studeret spansk på sprogskole i Spanien.

Arnold er bosat i Sommerstedområdet og er ugift.

Er lektor ved Hansenberg Gymnasium i Kolding.

JOHANNES OG ANNAS 2. BARN: LARS

Lars Johan Kirkmand #100

1932-12-21 Vilsbæk
1989-12-12 Skudstrup

Gift:

1960-08-03 Tønder Rådhus

Eva Kirkmand født Nielsen #140

1937-12-16 Hillerslev på Fyn

Johannes Mortensen Kirkmand #15

1906-11-12 Store Emmerske
1986-12-17 Døstrup

Anna Marie Kirkmand født Jørgensen #98

1910-08-03 Vester Åby
1972-01-19 Døstrup

Børn

Palle Bo Nielsen Kirkmand #141	1958-11-30 -
Hanne Skøtt født Kirkmand #142	1968-04-26 -
Henning Kirkmand #227	1962-03-16 -

EVA OG LARS

LARS JOHAN KIRKMAND

*1932-12-21 † 1989-12-12

Lars Kirkmand er født i Vilsbæk, men familien flyttede til Holbøl, hvor Lars er vokset op. Skolegangen foregik i Holbøl skole - 7 år.

Efter konfirmationen i 1947 arbejdede han et par år om somrene ved tørveproduktionen i Holbøl mose, og om vintrene arbejdede han ved landbruget.

Den 1. maj 1949 flyttede han til Døstrup, hvor familien 3 mdr. før havde købt en landsbysmedje. Lars kom i smedelære, der blev afsluttet fra 1952 til 1954 i V. Åby på Fyn.

Soldat i Esbjerg og Aabenraa ved luftværnsartilleriet i halvandet år.

En kort tid arbejdede han som smedesvend i Ertebjerg på Als.

I slutningen af september 1955 forpagtede Lars smedjen i Lovtrup, der ligger i nærheden af Døstrup. Han boede hjemme. Snart blev han klar over, at der ingen fremtid var i Lovtrupsmedjen og rejste op i Jylland. Men drømmen om at være selvstændig prægede ham helt fra de unge år.

I 1956 ansat på Ferm Vaskemaskinfabrik i Ulstrup. Efter en tre års tid flyttede han sammen med Eva Jensen. De flyttede til Sdr. Omme, hvor Lars arbejdede på en kartoffeloptagerfabrik og boede i et hus, som fabrikken ejede.

Senere fik Lars ansættelse på Ribe Maskinfabrik, og de boede sammen med Ellen og Harald i et hus.

Lars deltog også i et kursus på beslagskolen i Sønderborg, hvilket betød, at han var fremragende til at sko heste. Men det fag forsvandt efter nogle år, da traktorerne overtog arbejdet i landbruget.

Lars fik datteren Kirsten i 1959.

Den 3. august 1960 blev Lars og Eva gift på rådhuset i Tønder.

Lars adopterede Evas søn Palle, fra hendes første ægteskab. Familien blev forøget med sønnen Henning og datteren Hanne.

Første maj 1961 forpagtede Lars og Eva Slotssmedjen i Gram. Der fulgte bolig med, og da de havde betalt flytteregningen, var der en startkapital på 28 kr. tilbage.

Snart begyndte folk at få installeret centralvarme, teglværket i Gram havde også brug for en smed, og det store staldbyggeri - Kotel - ved Gram Gods gav meget arbejde, men som årene gik, blev der også tid til produktion af hegnspæle, drivhuse, trailer og rygstød til køer m.m. (Rygstød er en metaltråd, der sættes i passende højde over køernes rygge, så deres afføring rammer grebningen).

Pladsen i smedjen i Gram blev efterhånden for trang, og Lars besluttede i 1969 at købe den nedlagte skole i Skudstrup, som han indrettede til en lille fabrik, kaldet Kongeåsmedjen.

Der var endnu 2 år tilbage af forpagtningskontrakten i Gram, men den sag blev klaret ved at ansætte en svend i Slotssmedjen.

Kongeåsmedjen fungerede som en lille fabrik - der blev udført meget lidt smedjearbejde for egnens folk. Drivhus- og trailerfremstillingen udgik, men man fortsatte med produktionen af hegnspæle, rygstød samt noget nyt: legeredskaber. Rygstød til køerne blev også solgt til Norge, Sverige og Tyskland, ligesom hegnspælene også blev eksporteret. De blev fremstillet i meget store tal - over en million, men fortjenesten var lille.

Lars ansatte gerne familiemedlemmer - brødrene og hans far. Når de store ordrer indløb, kunne der være op til 10 - 12 personer ansat, men det normale lå på 5 til 6 mand.

Lars var en meget humørfyldt person. Altid god for en kvik bemærkning, der bragte lyst og humør ind i dagligdagen på fabrikken. Han var også meget udadventt - som regel midtpunkt ved sammenkomster. Han var medlem af Hjemmeværnet, Handels- og Håndværkerforeningen, Kongeålogen i Vejen, der er en afdeling af Odd Fellow logen.

Hans store interesse var mandskor. Han var i mange år medlem af Gram mandskor, hvor han også var bestyrelsesmedlem. Ligeledes i perioder i bestyrelsen ved Syd- og Vestjysk mandskor samt i Dansk Sangerforbund. Det skal nævnes, at han også spillede klaver.

Familien tog på talrige rejser til udlandet i ferierne. Desuden holdt Lars forbindelsen med familien Lammert i Schwartbuckerholz ved Hohenfelde – nordøst for Kiel, hvor faderen opholdt sig i ca. 5 år af sin barndom. Besøgene var gensidige.

Under højtidligheden efter Lars' begravelse kom endnu et karaktertræk frem, da en taler nævnte, at man sjældent gik forgæves, hvis man bad Lars om hjælp. Som eksempel kan nævnes, at Gram mandskor manglede et klaver. Det købte Lars, og koret afdragede købsprisen til ham, når der var penge til det. Han kunne endda være ganske gavmild, når folk var i nød.

Lars døde i en alt for ung alder, og han ligger begravet på Skodborg kirkegård.

EVÅ KIRKMÅND FØDT NIELSEN

*1937-12-16

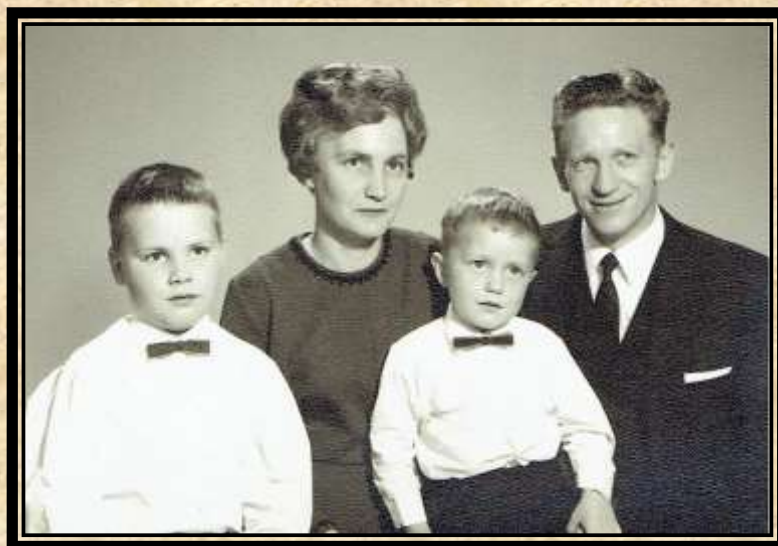
Eva er født i Hillerslev på Fyn, men familien flyttede til Ulstrup ved Randers, hvor hun gik 7 år i skole.

Efter konfirmationen i 1951 blev hun ansat som tjenestepige forskellige steder. Blandt andet på Løgstrup slot ved Langå i 2 år. Det vil sige, at familien kun boede på slottet om sommeren, og fra november til maj boede de i København. Eva arbejdede også i huset hos en læge.

Hun giftede sig i Ulstrup og fødte i 1958 sønnen - Palle. Ægteskabet varede kun i kort tid. Hun var i den periode hjemmegående ved den nyfødte.

Snart flyttede hun sammen med Lars. De boede i Sdr. Omme ved Ribe. Den 3/8 1960 giftede Lars og Eva sig på Tønder Rådhus, og fra 1. maj 1961 forpagtede de Gram Slotssmedje.

Eva blev nu medhjælpende i virksomheden. Hun havde bl.a. lærlinge boende og på kost, hjalp med regnskaberne, kørte ud med regninger osv. Snart fødte hun en søn mere, så der var også to små børn i familien.

PALLE, EVÅ, HENNING OG LARS

I 1969 købte de skolen i Skudstrup og indrettede den til smedje, kaldet Kongeåsmedjen. Samtidig drev de Slotssmedjen i Gram. Eva kørte hver dag i de 2 år, forpagtningsaftalen endnu løb, til Gram med dagsedler m.m., for at virksomheden der kunne fungere så godt som muligt.

Eva havde født datteren Hanne i 1968.

Der blev også brug for Eva i Kongeåsmedjen, der udviklede sig til en lille fabrik. Hun hjalp fortsat med regnskaberne, men i perioder måtte hun også hjælpe til i værdstedet. Hun malede hegnspæle og slog kopper på dem, ligesom hun kørte efter materialer til produktionen, samt kørte varer ud m.m.

I 1989 døde Lars pludselig, og sønnen Henning overtog Kongeåsmedjen. Eva købte hus i Skodborg og meldte sig på arbejdsmarkedet. Det var ikke let at finde arbejde, så hun blev sendt i aktivering på byens skole, hvor hun arbejdede ved forskelligt forefaldende arbejde - navnlig i biblioteket. Desuden arbejdede hun på plejehjemmet.

I 1997 sluttede hun på arbejdsmarkedet - ikke mindst på grund af problemer med armene, der havde taget skade af arbejdet i værkstedet. I skrivende stund bliver hun folkepensionist - den 16. december 2004. Hun lever sin pensionisttilværelse i Skodborg.

LARS' 1. BARN: KIRSTEN

KIRSTEN MARGRETHE LARSEN FØDT JENSEN

*1959-05-11

Kirsten er født på hospitalet i Esbjerg og døbt i byen. Kirsten er datter af Lars Kirkmand og Edith Margrethe Jensen født 1939-02-09.

Edith er sjællænder - fra Slagelse. Hun traf Lars, men blev alenemor for Kirsten. De flyttede lidt rundt - Hørsholm, men hun blev husbestyrerinde ved Skærbæk, hvor hun blev gift med sin arbejdsgiver og tog navnet Schou. Efter mandens død flyttede de til Brøns, tilbage til Skærbæk og senere til Fredericia, Grindsted og Ribe. Edith arbejdede i den periode som hjemmehjælper, slagteriarbejder og bestyrede en cafe' med grillbar. I 1985 flyttede Edith til Horsens, hvor hun ernærede sig som industriarbejder - bl. a. på Kirks telefonfabrik. Hun bor i skrivende stund stadig i Horsens (julen 2014).

Kirsten boede som baby en kort tid i Hørsholm på Sjælland, men moderen flyttede snart til Skærbækkegnen, hvor hun blev husholderske og giftede sig som nævnt med sin arbejdsgiver. Hun tog mandens navn: Schou. Kirsten fik også moderens navn, hvorfor hun i dag hedder Kirsten Margrethe Schou Larsen.

Kirsten var flere gange som barn på ferieophold hos bedsteforældrene i Døstrup. Første gang var hun ca. 3 år gammel. Kirsten har gennem årene haft forbindelse med Ellen (Lars' søster).

Familien flytter efter stedfaderens død til Kærmark ved Brøns. Kirsten kommer i byens skole fra 1966. I 1971 er familien tilbage i Skærbæk, og Kirsten fortsætter skolegangen i byen til og med 1. real. 2. real afsluttes med eksamen i Fredericia i 1975, hvortil moderen er flyttet.

Kirsten kom som 16årig i prøve som baker, men det var ikke noget for hende og hun valgte at blive medhjælper i huset hos en familie i Fredericia - ansættelsen varede i 11 måneder.

Den 1. december 1977 gik hun i kokkelære, men måtte opgive.

Hun var flyttet sammen med Jørgen Ole Jørgensen, født 1954-09-25.

Jørgen er født og opvokset i Fredericia. Han har arbejdet som jernbanearbejder, hos Rahbeck Fisk og som pakkepost. Han bor stadig i byen.

Kirsten fødte i 1978 datteren Lea og i 1981 sønnen Laurids. Nu fulgte barselsorlov 2 gange, men det medførte også, at hun gled ud af arbejdsmarkedet. Familien havde boet en tid i Grindsted, men i 1981 var de tilbage i Fredericia. I 1983 fik Kirsten arbejde hos Rahbeck Fisk ca. et par år. I begyndelsen af 1985 delte Kirsten og Jørgen børnene og flyttede fra hinanden. Kirsten tog i 3 måneder på Familiehøjskolen ved Herning.

De følgende år indtil 1999 erindrer Kirsten som en lang kamp, hvor hun gik fra kursus til kursus inden for jordbrug, og køkkenarbejde, men uden tilknytning til arbejdsmarkedet. I 1999 blev hun ansat ved postvæsenet i Fredericia. Den ansættelse endte brat i 2007, hvor politiet standsede Kirsten i bilen med en høj spirituspromille. Kirsten lægger ikke skjul på, at hun gennem en snes år havde opbygget et alkoholforbrug, der gjorde hende til alkoholiker. Dommeren gav hende et valg: En hård straf eller skrive under på, at hun i et år ville tage antabus. Kirsten valgte det sidste, og et nyt liv begyndte - kampen mod alkoholen.

Behandlingsdommen modtog Kirsten den 17. december 2007, og den blev gennemført. Hun har været ædru siden - altså nu i ca. 7 år.

I 2008 flyttede Thomas Kryger Larsen, født 1976-10-27, sammen med Kirsten, og de blev gift i 2010, hvorved Kirsten tog Larsens navn.

Thomas er født og opvokset i Fredericia og arbejder som anlægsgartner.

I 2010 afsluttede Kirsten social- og sundhedsuddannelsen og blev straks ansat ved Fredericia kommune. Hun arbejder på plejehjemmet Othello i byen - hun har et arbejde, som hun er meget glad for.

Kirsten og Thomas boede i en lejlighed i Fredericia, men i maj 2014 købte de et hus i landsbyen Røjle, der ligger mellem Middelfart og Fredericia.

LEA SCHOU JØRGENSEN

*1978-10-06

Lea er født i Fredericia og har fra sit 7. år boet alene sammen med sin mor, da Kirsten og Jørgen i 1985 flyttede fra hinanden.

Lea har gået i skole i Fredericia. Hun tog først 10. klasse og derefter HF eksamen i byen.

I Kolding blev hun uddannet socialrådgiver.

Den første ansættelse var også ved Kolding kommune, hvor hun arbejdede med stofmisbrugere. I dag er Lea ansat ved Vejle kommune og arbejder med unge kontanthjælpsmodtagere.

I 2012 fødte Lea sønnen: Laurids.

Hun er bosat i Erritsø sammen med sin familie.

JESPER JUHL

*1981-08-01

Jesper er født og opvokset i Fredericia. Han bor sammen med Lea og er far til Laurids.

Han arbejder i pakkeafdelingen hos firmaet Würth.

LAURIDS SCHOU JUHL

*2012-08-15

Laurids er født og bor sammen med sine forældre i Erritsø og er trods sin alder begyndt i børnehaven.

TIM SCHOU JØRGENSEN

*1981-12-18

Tim er født i Fredericia og vokset op i byen. Han boede sammen med sin far fra sit 4. år, da forældrene flyttede fra hinanden.

Skolegangen sluttede i Fredericia med 10. klasse, hvorefter Tim tog på efterskole på Fyn.

Tim er uddannet maskinarbejder hos Tuborg i Fredericia. Tuborg havde/har en afdeling i Fredericia, hvor de uddanner maskinarbejdere, der dermed er i stand til at vedligeholde firmaets maskiner.

I dag er Tim ansat hos firmaet Ferrum, der bl. a. udfører rørarbejder. Han bliver af og til sendt rundt i landet på arbejde - en enkelt gang har han også været i Sverige, Tim er bosat i Erritsø.

EVAS 1. BARN: PALLE

PALLE BO NIELSEN KIRKMAND

*1958-11-30

Palle er født i Fredericia, hvor faderen arbejdede ved militæret. Eva Jensen (senere gift med Lars Kirkmand) rejste kort tid efter fødslen hjem til forældrene i Ulstrup ved Randers, da hendes ægteskab blev opløst. Eva flyttede derefter sammen med Lars, og da de den 3. august 1960 blev gift, blev Palle adopteret af Lars, og han fik derved navnet Kirkmand.

Lars og Eva forpagtede slotssmedjen i Gram, hvor Palle voksede op. Han kom i børnehaven i Gram og startede også skolegangen i byen.

I 1968 købte familien den nedlagte skole i Skudstrup ved Skodborg. Den blev indrettet til Kongeåsmedjen.

Palle fortsatte skolegangen i Skodborg skole til og med 8. klasse. Han tog 9. klasse på Skanderup Efterskole.

Palle talte ofte om, at det kunne være spændende at komme ud at sejle. Far Lars tog ham på ordet, og gennem en bekendt fik Palle hyre på en fiskekutter, der lå i Esbjerg. Den ansættelse varede i ca. 2 år, hvor Palle dels boede på kutteren og dels hjemme, når det ikke var fiskevejr.

Palle fik derefter lyst til at lære kokkefaget og fik ansættelse på DFDS' Englandsbåde som elev.

Senere sejlede han også på Oslobådene som kok - i alt i en 5 til 6 år. Han fik dog aldrig svendebrev som kok.

Militærtjenesten foregik 1979 ved civilforsvaret i 8 måneder i Helsingør, hvor han bl. a. fik det store kørekort.

I Helsingør fik Palle kontakt med sin biologiske far, der var ansat på Helsingør skibsværft. Palle blev også ansat på værftet som truckfører. Ansættelsen varede i ca. 4 år.

I 1981 flyttede Palle sammen med Lene Jensen, der havde datteren Lykke Lisbeth Jensen. Lykke tog senere navnet: Kirkmand. Familien blev derefter forøget med Karina Kirkmand i 1986, hvor Palle og Lene giftede sig på rådhuset i Helsingør. De boede i lejlighed i Helsingør.

Arbejdsomt var Palle ansat ved bryggeriet Vibro i Helsingør som chauffør. I 1989 blev Palle ansat ved Helsingør kommunes materielgård - i byen Kvistgård, hvor han blev forvalter samt fik en tjenestebolig stillet til rådighed.

I år 2004 blev Palle og Lene skilt - de 2 piger blev boende hos Palle til 2005.

Grundet en anstrengt økonomi efter skilsmissen, måtte Palle tage ekstra arbejde. Han hentede normalt en gang om ugen aviser (Ekstrabladet og Politiken) om natten i Fredericia til Københavnsområdet. Af og til blev det til flere ture pr. uge.

I 2006 blev Palle syg - blodpropper samt sukkersyge. Ansættelsen ved kommunen ophørte, og han flyttede til Råhede gl. skole ved Ribe. Året efter til Hvirring - også ved Ribe, hvor han bor sammen med Anne Mette Lund Jensen.

Palles fritidsinteresse har været Hjemmeværnet, hvor han arbejder i forsyningstjenesten - han er stadig medlem. Han tager også gerne ud med fiskestangen.

LENE LISBETH KIRKMAND FØDT JENSEN

*1962-06-20

Lene er født i Helsingør og døbt i byens domkirke. Forældrene ejede en udlejningsejendom med flere lejligheder, og familien boede på anden sal, hvor der var en god udsigt til Sverige. Lene blev passet hjemme indtil skolegangen.

I 1969 startede Lene i første klasse på Kongevejens skole og blev ved starten på 6. klasse flyttet til Gurrevejens skole. I midten af 9. klasse var hun så skoletræt, at hun valgte at stoppe og tog plads som ung pige i huset i Ålsgårde. Her arbejdede Lene de følgende 1,5 år.

I 1980 blev Lene gravid og fødte i 1981 datteren Lykke. Hun brød med Lykkes far og flyttede sammen med Palle Kirkmand i 1981. Lene og Palle fik en lejlighed i familiens nævnte udlejningsejendom.

Lene fik efter barselsorloven rengøringsarbejde på DSB færger mellem Sjælland og Sverige.

I 1986 fødte Lene datteren Carina, og i december samme år blev Lene og Palle gift på rådhuset i Helsingør. Palle fik, og det var noget helt nyt i Danmark, barselsorlov i forbindelse med Carinas fødsel. Familien flyttede samtidig til landsbyen Kvistgård, hvor Helsingør kommunes materielgård lå. Palle blev bestyrer af gården, og der fulgte en tjenestebolig med ansættelsen.

Lene arbejdede ved rengøring forskellige steder - oftest på skoler. I 2002 blev hun ansat ved et privat rengøringsfirma.

I 2004 blev Lene og Palle skilt.

Lene har efter skilsmissen beholdt navnet Kirkmand.

Hun flytter den 1. juni til Køgeområdet - bor i bydelen Ølby, og hun fortsætter rengøringsarbejdet.

I 2014 startede Lene på social- og sundhedsuddannelsen, der i skrivende stund er afsluttet (april 2015). Uddannelsen har kun været mulig, da hun har fået voksenløn i studietiden. Lene er ansat i Køge kommune som social- og sundhedshjælper.

Fritiden bruges på familien. Håndarbejde og svømning har også interesse.

LYKKE LISBETH KIRKMAND FØDT JENSEN

*1981-04-10

Lykke er født i Helsingør og døbt i byens domkirke. Moderen - Lene Jensen - flyttede i 1981 sammen med Palle Kirkmand, og ved deres giftermål i 1986 fik Lykke navnet Kirkmand. Lykke kom i vuggestue og børnehave i Helsingør og fra 1987 i børnehaveklasse samt videre i 1. klasse på Grydemoseskolen i Espergærde. I 1992 flyttede hun til Mørdrupskolen. I begyndelsen af 9. klasse var Lykke kørt træt af skolearbejdet og rejste til Vojens, hvor hun blev ansat som ung pige i huset hos faster Hanne (Lars Kirkmands datter). Her blev hun året ud, og fra skoleåret 1997 til og med 1999 var Lykke elev på Skanderup efterskole, hvor hun tog 9. og 10. klasse. Hun fulgte i familiens "fodspor" kan man sige, da Palle også havde været elev på Skanderup efterskole. Efter skolegangen valgte Lykke at gå i lære som kok, men efter 2 år opgav hun faget. Lykke arbejdede så 3 år i Kvickly i Helsingør som assistent. Kokkefaget fik igen hendes interesse, og fra 2004 til i dag (2015) har Lykke arbejdet forskellige steder i et køkken i Helsingør samt i Køge, hvortil hun flyttede i 2005. Fritiden i barndommen blev bl. a. brugt til svømning. I teenageårene opstod interessen for orienteringsløb, som hun dyrkede til 20års alderen. Lykke bor i en satellitby til Køge. Den kaldes Ølby. Hun er aktiv i beboerforeningen, og sidste år blev hun indvalgt i bestyrelsen, hvor hun varetager arbejdet som sekretær. Beboerforeningen arrangerer bl. a. aktiviteter for børn og unge i deres område, hvor der bor en del indvandrere - altså en hel del integreringsarbejde. Lykke bor i dag sammen med sin kæreste.

RUNE KIRKMAND

*2005-10-06

Rune er født på Hillerød sygehus. Han kom i dagpleje og børnehave i byen. Rune startede i 0' te klasse i Asgård skolen i Køge, hvor han stadig går. Han begyndte at svømme som 4årig og fortsatte med den idræt til sit niende år, hvor Rune startede med at spille fodbold.

CARINA KIRKMAND

*1986-06-11

Carina er født i Helsingør og døbt i domkirken. Hun kom i dagpleje og børnehave i Kvistgård, hvortil familien var flyttet på grund af Palles arbejde.

Skolegangen begyndte i 0' te klasse på Grydemosekolen, og den sluttede der efter 8. klasse. 9. og 10. klasse foregik på Skanderup efterskole. Her var Carina ude for en ulykke. Hun slog hovedet mod en radiator, hvilket medførte væskesamling i hovedet. En ventil blev indopereret for at lette trykket - ventilens funktion er nødvendig rest af hendes liv. Den generer hende ikke i dagligdagen, men f. eks. sport er udelukket.

I 2002 flyttede Carina til Helsingør, hvor hun på byens handelsskole tog den 1årige uddannelse på Handels- og Lagerlinie.

Som 18årig flyttede Carina sammen med en kæreste til Skanderborg, hvor hun de følgende 2 år gennemførte HG uddannelsen på byens handelsskole. Fik derefter arbejde på Hørning plejehjem. Hun forsøgte at få en læreplads som blomsterdekoratør, hvilket ikke lykkedes. I den tid flyttede hun lidt rundt - boede i Køge og Esbjerg. Hun var også en tid arbejdsløs.

Som 23årig fandt hun en ny kæreste - Dennis Gundelund Kirkegaard *1988-01-09. De flyttede i 2010 til Stoholm i Jylland.

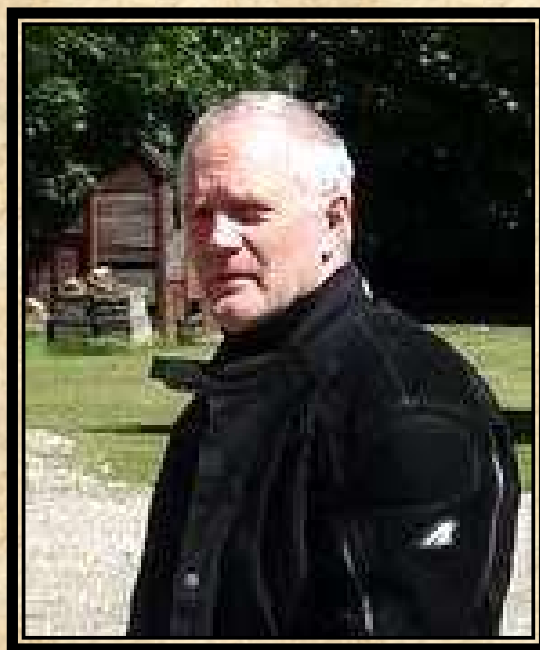
Hvor Dennis er opvokset. Dennis uddanner sig pt. til serviceassistent.

I 2011 fødte Carina en søn og i 2014 ligeledes en søn.

I årene efter 2010 har Carina haft barselsorlov samt været arbejdsløs, men i 2013 blev hun optaget på social- og sundhedsuddannelsen. Hun har på grund af den sidste fødsel haft orlov fra uddannelsen, men kan den 30. juni 2015 afslutte den.

LARS OG EVAS 1. BARN: HENNING
HENNING KIRKMAND

*1962-03-16

Henning er født i Slotssmedien i Gram. Forældrene havde forpagtet den.

I 1968 købte forældrene en nedlagt skole i Skudstrup, i dag med postnummer i Rødding. Her oprettede de Kongeåsmedien.

Henning kom i opvæksten ikke i institution, hvilket heller ikke var normalt for børn på den tid. Han var derhjemme og løb selvfølgelig ud til faderen i smedjen for at se, hvad han lavede, hvorved tiden gik hurtigt. Livet i Kongeåsmedien ændrede sig væsentligt i forhold til Gram. For det første begyndte skolegangen året efter i Skodborg. Efter skoledagen var der altid et eller andet, han kunne hjælpe med. Ja, han fik lov til at spille fodbold, men så snart han var hjemme igen, var der ofte brug for ham i smedjen. Arbejdet i smedjen skabte fællesskab i familien - ligesom på utallige landbrug på den tid. Skolegangen i Skodborg sluttede med 7. klasse, men Henning fortsatte i 8. og 9. klasse på Skanderup ungdomsskole.

Arbejdet i Kongeåsmedien kaldte, da skoleuddannelsen var afsluttet. Det blev til et års tid. Sammen med en kammerat tog Henning til Vamdrup flyveplads for at se flyveopvisning - men militæret havde også en udstilling, og her så han et billede af en Leopardkampvogn, og så var han solgt. Den tur ændrede hans liv. Henning meldte sig som konstabel i Oksbøl og blev gennem årene uddannet som kører, skytte og hjælper på Leopard kampvognen. Det blev til 4 års ansættelse ved militæret. Dog var han 2 gange udsendt i et halvt år som FN soldat på Cypern. Under ansættelsen ved militæret fik han også det store kørekort og kørekort til bus, der også gav ham ret til at køre turistbus, hvilket han gjorde en del i mange år som afløser hos bl.a. Papuga Bus i Vejle. I 1984 rejste Henning til København og fik ansættelse hos Falck på Frederiksberg som redder. Arbejdet ved Falck varede i små 4 år, hvorefter han arbejdede som ølkusk hos Ceres på Amager et lille års tid. Vi er nu nået frem til året 1989, hvor familien oplevede en tragedie. Hennings far døde pludselig. Det var naturligt, at Henning flyttede hjem til Kongeåsmedien for at føre den videre. Det til trods for, at Henning aldrig officielt havde været i lære som smed, endsiges havde erhvervet et svendebrev i faget. men som han udtrykker det: "Jeg har jo altid arbejdet i smedjen, når jeg kom hjem fra skole".

I marts 1990 køber Henning Kongeåsmedien af sin mor.

Kongeåsmedien ApS
Knagmøllevej 41, Skudstrup
DK-6630 Rødding

Tlf.: +45 74 84 82 22
Fax: +45 74 84 80 10
E-mail: mail@kongeaasmedien.dk

KONGEÅGYNGEN

BORD & BÆNK

SPECIALDESIGNEDE VEJRHANER

SNEGLEHEGN

SNEGLESKOVL

VELKOMMEN TIL

Vi byder dig velkommen på vores webside. Kig dig lidt omkring, og tøv ikke med at [kontakte os](#), hvis du har spørgsmål.

Vejrhaner med eget motiv

Copyright © 2005 - 2014 Kongeåsmedien ApS. Web design: Pro-Plan Interaktiv A/S.

En del af faderens produktion var ikke længere rentabel. En gennemgribende omlægning af firmaet var nødvendig. Der skulle med tiden anskaffes tidssvarende maskiner. Faderens produktion af legeredskaber kunne fortsætte nogle år, men i dag produceres kun staldinventar til Tyskland fra faderens tid. Henning har konstrueret en gyng, hvor handicappede kan køre deres kørestol op på gyngen og få en gyngetur, siddende i deres kørestol. Kongeågyngen er solgt til flere lande, bl.a. til Tyrkiet, Schweiz og Grønland. Desuden er han en af de få tilbage i Danmark, der laver vejrhaner efter kundens ønsker - der har været mange sjove modeller, alt fra Miki Mouse, motorcykler, lastbiler, traktorer til vikingskibe. Han var en af de første, der begyndte at lave sneglehegn mod dræbesnegle i Danmark. Kongeåsmedien er i dag et énmandsfirma. Henning tager også arbejde uden for smedjen. Det kan være turistbuskørsel, eller hvad der byder sig. I skrivende stund hjælper han Lego med at flytte maskiner fra en ældre fabrik til en ny i Ungarn.

Privat flyttede Henning i 1984 sammen med Lise Ørnsholt, og 13.07.1990 fik de datteren Lin.

I 1992 blev Henning og Lise gift.

Familien blev den 22. april 1994 forøget med datteren May.

Ægteskabet blev opløst i 2005.

Fritidsinteresser: Ja, som dreng spillede Henning fodbold og kørte gokart og blev som bedste resultat nr. 6 ved DM.

Som voksen har motorcykelkørsel fyldt meget i fritiden. Han har kørt motorcykel siden sit 18. år.

I Kongeåsmedien står i dag en stor BMW K 1200 LT motorcykel.

Den bliver bl.a. brugt til udlandskørsel - og så bliver den brugt meget til BMW marchallskørsel i forbindelse med cykelløb og triatlon løb - hvor han er med til at sørge for cyklisternes sikkerhed, og kører her sammen med bl.a. dommere, læger og kamerafolk. Den sidste smule fritid han har, er han begyndt at snuse til lidt havkajaksejls.

INGELISE ØRNSHOLT

*1953-08-23

Ingelise er født på en gård i Ørnsholt, der ligger nordvest for Tørring. Dåben foregik i Øster Nykirke kirke.

De første 7 leveår foregik på familiens gård, hvor alle havde opgaver efter alder. Skolegangen begyndte i Tinnets skole, der havde 7 klassetrin. Konfirmationen i Vonge Kirke. Ingelise fortsatte uddannelsen på Tørring realskole, hvor hun afsluttede med realeksamen i 1970. I sommerferien arbejdede hun i vaskeriet på institutionen i Brejning.

De følgende 3 år fulgte Ingelise uddannelsen til farmakonom på Uldum apotek med skoleophold af en måneds varighed et par gange i løbet af læretiden. Skolen lå i Hillerød.

Året 1973 rundedes af med et ophold på Ryslinge højskole, hvor Ingelise bl. a. fik gymnastiklederuddannelsen.

Kort før jul i 1973 flyttede Ingelise til København, hvor hun blev ansat hos Skjalm P., der er en brugskunstbutik med mange kunder fra udlandet. Der var god brug for sprogkundskaber. Midt i 1974 skiftede hun til en butik i Købmagergade - den solgte sygeplejeartikler. Den ansættelse varede i 8 år. Derefter fulgte en ansættelse et års tid på Lundbeck Medicinalfabrik i Valby, hvor Ingelise arbejdede med grossistvarer.

I sommeren 1981 blev hun ansat på medicinfabrikken Nordisk Gentofte - i dag kendt som firmaet Novo. Den ansættelse varede i godt 6 år og hun arbejdede med blodplasmafraktionering. Medicinen anvendtes til mennesker med blødersygdommen.

Privat kan oplyses, at Ingelise under et ferieophold på Cypern i 1982 mødte FN soldaten Henning Kirkmand.

Henning blev løst fra kontrakten ved militæret og flyttede sammen med Ingelise i København. De købte hus i 1987 i Valby.

Henning ville gerne tilbage til Sønderjylland, og de fik en lille lejlighed i Vejen en kort tid, hvorefter de købte en ejendom i Tudvad ved Egtved. Hennings far - Lars - døde så uvarslet i 1988. Snart blev det klart, at Henning blev nødt til at overtage Kongeåsmedien, hvis den skulle fortsætte som firma. I 1990 flyttede de til Kongeåsmedien og købte den samtidigt.

Ingelises arbejde de følgende år blev udpræget at styre kontoret - telefon og regnskaber - samt deltage i forefaldende arbejde som indpakning og afsendelse af de fremstillede produkter, ligesom hun havde titel af direktør i smedjens anpartsselskab.

Ingelise og Henning blev gift i 1992, og familien forøgedes med 2 døtre.

I 2005 blev Ingelise og Henning skilt, hvorefter hun flyttede i eget hus i Rødding.

Hun er pt. ansat på en boinstitution i Jels, men har ofte haft 2 job - herunder rengøring.

Fritiden bruges på familien, venner samt hus og have.

LIN ØRNSHOLT KIRKMAND

*1990-07-13

Lin er født på Mariahospitalet i Vejle.

Hun kom i dagpleje i Skodborg og derefter i børnehave i Rødding under de første leveår i Kongeåsmedien.

Skolegangen foregik de første 8 år i Rødding Friskole.

Hun fortsatte i 9. klasse på Vandel Efterskole, hvor gymnastik er et betydeligt fag. Gymnastik og svømning havde haft interesse under opvæksten, så deltagelsen på efterskolens hold til landstævnet var en god oplevelse.

Den skolemæssige uddannelse fortsatte i Toftlund, hvor hun i 2008 afsluttede med studentereksamen.

Lin tog derefter et "sabbatår", hvor hun arbejdede på plejehjemmet i Rødding for at tjene penge til en længere rejse. Den varede 4 måneder og gik til Australien, New Zealand, Fiji øerne samt USA. Lins forældre blev i 2005 skilt, og hun flyttede sammen med sin mor til Rødding.

Lin flyttede efter jordomrejsen til København og blev optaget på sygeplejeuddannelsen på Metropolhøjskolen - den afsluttes den 13. juni 2014.

Efter sommerferien starter Lin som sygeplejerske på Gentofte hospitals ortopædkirurgiske afdeling.

Hun har fået nogle barselsvikariater, hvorefter hun lettere kan vælge det område inden for sygeplejen, der har størst interesse.

MAY ØRNSHOLT KIRKMÅND

*1994-04-22

May er født på Kolding sygehus. Hun kom også i dagpleje samt børnehave i Rødding. Skolegangen begyndte år 2000 på Rødding Friskole og sluttede med 9. klasse. Årene fra 2010 til 2013 tog hun studentereksamen på kursuscenteret i Toftlund - hun havde valgt den samfunds- og videnskabelige linje. Fritidsinteressen under opvæksten var gymnastik og svømning. May flyttede sammen med sin mor til Rødding, da forældrene blev skilt. May tog derefter et 3,5 måneders ophold på Hadsten højskole, hvor hun navnlig arbejdede med idrætslige og kreative fag. I skrivende stund (juni 2014) arbejder hun på plejehjemmet i Rødding - måske bliver der penge til en udenlandsrejse. May rejste i 2015 til bl. a. Vietnam.

LARS OG EVAS 2. BARN: HANNE

HANNE SKØTT FØDT KIRKMAND

*1968-04-26

Hanne er født i smedeboligen ved Gram slot - forældrene havde på det tidspunkt forpagtet smedjen af slottet.

Et år senere flyttede familien til Skudstrup og oprettede Kongeåsmedien, der blev hendes barndomshjem.

Skolegangen foregik de første 8 år i Skodborg. Derefter 9. og 10. klasse på Skanderup efterskole. Vejen ind i erhvervslivet gik over den 1årige EFG uddannelse på Vejen handelsskole.

Desuden et år i huset i England, hvor der også blev tid til at lære yderligere engelsk på en skole, samt en kontoruddannelse på slagteriet i Aabenraa med afslutning i 1989.

I 1990 rejste Hanne på et 8 måneders langt ophold til Arizona i USA, hvor hun arbejdede som kontorassistent.

Retur til Aabenraa og ansættelse ca. et år i en antikvitetsforretning.

I 1992 giftede Hanne sig med Torben Skøtt og de flyttede til Århus, hvor hun samme år fødte en datter.

Opholdet i Århus varede ca. 8 måneder og familien rykkede tilbage til Sønderjylland - først til Smidstrup og senere til Rødekro, hvor Hanne i 1996 fødte sin anden datter.

Hannes mand - Torben - overtog på samme tid en møbelforretning i Skrydstrup ved Vojens, og familien blev nu Skrydstrupboere, og Hanne arbejdede i forretningen. En halv snes år senere blev forretningen solgt og familien flyttede i 2007 tilbage til Rødekro, hvor Torben sammen med sin far driver en stor møbelforretning. Hanne arbejdede dels i møbelforretningen i Rødekro dels i et forsikringselskab.

I 2012 blev Hanne og Torben skilt, og hun flyttede ind i en lejlighed i Rødekro.

Hanne blev ansat ved hjemmeplejen, men det var ikke hendes fremtid, så i 2013 tog hun på VUC den 1årige HF uddannelse, der sigter på en socialrådgiveruddannelse, og den er hun startet på. I skrivende stund (aug. 2015) arbejder Hanne som receptionist i Lidl's hovedkvarter i Kolding.

Hannes fritid er blevet brugt inden for det musiske område. Hun synger i Gospelkor. Desuden har hun dyrket løb og går nu også til boksetræning.

TORBEN SKØTT

*1967-03-23

Torben er født og opvokset i Gram.

Han har gået 8 år i skole i Toftlund samt taget 9. klasse på Skibelund efterskole.

Torben valgte at blive uddannet inden for forretningslivet - tog først den 1-årige handelsskoleuddannelse, fik derefter en læreplads hos Jels møbler, der er ejet af et familiemedlem.
I 1992 gift med Hanne Kirkmand, og der er 2 døtre i ægteskabet.
Torben har i ca. 10 år haft en møbelforretning i Skrydstrup og fra 2006 drevet en møbelforretning sammen med sin far i Rødekro.
Se i øvrigt artiklen om Hanne.
Torben og Hanne blev skilt i 2012.

LINE KIRKMAND SKØTT

*1992-12-20

Line er født i Århus og flyttede med sine forældre til Smidstrup, Rødekro og til Skrydstrup, hvor skolegangen foregik de første 7 år.
Det 8. og 9. skoleår tog Line på Rinkenæs efterskole. 10. klasse på folkeskolen i Aabenraa, samt den 2-årige HF uddannelse - også i Åbenrå.
Line valgte derefter at blive uddannet som guide i Spanien. Uddannelsen varede 2 år, hvorefter hun arbejdede i 2 år som guide på Cypern.
I skrivende stund er hun receptionist på et hotel på Cypern.
Line er her efter sommerferien 2015 startet på sygeplejeruddannelsen i Sønderborg.
Løb har altid haft hendes interesse.

KATHRINE KIRKMAND SKØTT

*1996-07-08

Kathrine er født på sygehuset i Sønderborg, men opvokset i Skrydstrup, hvor familien drev en møbelforretning.
De første 5 år foregik skolegangen i Skrydstrup.
Familien flyttede til Rødekro og hun tog 8. klasse i byen.
Det 9. og 10. skoleår afsluttedes på Lunderskov efterskole.
I august 2013 startede Kathrine i 1. g på gymnasiet i Aabenraa.
Hendes fritid bruges i et gospelkor samt et deltidsjob på biblioteket i Rødekro.

LINE OG KATHRINE

JOHANNES OG ANNAS 3. BARN: JOHANNES

Johannes Jørgensen Kirkmand #101

1934-10-02 Holbøl
2010-03-03 Gram

Gift:
1957-02-09

Nielsine Kirkmand født Dam #139

1935-12-24 Skærbæk

Johannes Mortensen Kirkmand #15

1906-11-12 Store Emmerske
1986-12-17 Døstrup

Anna Marie Kirkmand født Jørgensen #98

1910-08-03 Vester Åby
1972-01-19 Døstrup

Børn

Børge Dam Kirkmand #149	1957-06-17 -
Vagn Dam Kirkmand #150	1962-07-27 -
Gert Dam Kirkmand #151	1968-04-27 -
Bjarne Dam Kirkmand #152	1960-12-18 -

SISSE OG JOHANNES

JOHANNES JØRGENSEN KIRKMAND

*1934-10-02 †2010-03-03

Johannes Kirkmand er født i Holbøl, hvor han voksede op og gik i skole bortset fra 2 måneder, som foregik i Døstrup, hvor familien havde købt en landsbysmedje.

Konfirmationen foregik i 1949.

Johannes valgte landbrugsuddannelsen og var efter konfirmationen medhjælper på forskellige gårde på Døstrupegnen.

Dog arbejdede han som 17 årig et år på en gård i V. Nebel ved Kolding.

Den 9/2 1957 giftede han sig med Sisse og for de 12.000 kr., han havde sparet sammen, købte de en ejendom i Tiset ved Gram.

Den var på 35 tdr. land - snart købte de jord til, så den kom op på 42 tdr. land.

En del af arealerne henlå med lyng og i skov, hvilket kun kunne bruges som dårlige græsningsarealer.

Der var 2 heste og 6 køer til ejendommen, desuden kørte Johannes mælk til mejeriet.

I 1961 begyndte Johannes at arbejde for Lars i Gram.

Der måtte ansættes en medhjælp på ejendommen - ikke mindst for at klare mælkekørslen.

I 1962 blev køerne solgt, og ca. 80 får blev indkøbt.

I 1968 forpagtedes jorden ud.

Efter nogle år flyttede Johannes arbejdsplads - til Ribe Jernstøberi.

Men da Lars købte Kongeåsmedjen i Skudstrup i 1969, arbejdede han igen for ham i ca. halvandet år.

I 1970 fik Johannes ansættelse hos Bdr. Gram i Vojens, hvor han arbejdede i 27 år.

Sammen med sønnen Børge byggede de i 1987 en minkhal, hvor de holdt 550 tæver og ca. 100 hanner.

Hvert efterår inden pelsningen havde de ca. 3.500 dyr.

Men i 1994 var Johannes så uheldig at falde ned fra et tag under et reparationsarbejde og var længe syg, så han samme år tog efterløn.

Det betød, at Sisse købte ham ud af minkfarmen.

I 1999 fik Johannes en blodprop, der krævede hård kamp at komme over, da også evnen til at tale måtte genoptrænes.

Minkfarmen og ejendommen i Tiset blev solgt i 2000, og året efter flyttede de ind i et nybygget hus i Gram - Skipperkobbøl.

Johannes har haft en stor interesse livet igennem - Gram mandskor. Han meldte sig ind i koret som 24årig og var dets formand fra 1979 til 98 - altså i 19 år.

Ved utallige arrangementer har Johannes gennem årene repræsenteret Gram mandskor i ind- og udland.

Johannes gik også lidt på jagt – familien fortæller endnu om den dag, hvor han skød en ræv.

Vi bliver nødt til at nævne endnu en interesse. Johannes ville gerne snakke med folk - måske kunne der komme noget sjovt med en god latter ud af snakken.

I begyndelsen af februar 2010 fik Johannes konstateret kræft.

Sygdommen var fremskreden og den 3. marts døde han.

Johannes ligger begravet på Gram kirkegård.

SISSE KIRKMÅND FØDT DÅM

*1935-12-24

Nielsine Dam kaldes i daglig tale for Sisse og er født i Skærbæk, hvor hun gik 7 år i skole.

I vinteren 1952/53 var hun på Højer Ungdomsskole. Det skal nævnes, at hun selv tjente til opholdet på ungdomsskolen.

Derefter arbejdede hun som tjenestepige på forskellige gårde. I foråret tog hun arbejde som husbestyrerinde på en gård.

Endvidere arbejdede hun også i køkkenet på Åblings hotel.

Den 9/2 1957 giftede hun sig med Johannes, og de stiftede hjem i Tiset ved Gram, hvor hun måtte hjælpe ved driften af ejendommen.

Der blev født 4 drenge, som årene gik, så arbejdsområdet udvidedes hele tiden. Ejendommen, hjemmet og børnene var hendes arbejdsområde en årrække, da Johannes var udearbejdende, indtil drengene kunne klare sig selv, når de kom hjem fra skolen.

Sisse tog da arbejde uden for hjemmet. Gennem årene kan følgende arbejdspladser nævnes: plejehjemmet i Gram, Bdr. Gram i Vojens, systuearbejde, kantinearbejde ved Affaldsregion Nord i Vojens samt nogle perioder af 9 måneder, hvor hun kom i 9 måneders aktivering på grund af arbejdsløshed.

Fra 1987 var Sisse med i arbejdet på deres minkfarm. Her er pelsningsarbejdet om efteråret en travl tid, men hun fik da også tid til at hjælpe på et par andre minkfarme med pelsningen.

I 1994 blev hun endda ejer af minkfarmen på grund af Johannes' overgang til efterløn, men den blev solgt i året 2000, og pensionisttiden nydes i det nye hus på Skipperkobbøl i Gram efter et livs daglige mange arbejdspligter.

Stor variation kunne Johannes' formandsarbejde give hende fra hverdagen. Han blev ofte med frue inviteret til jubilæum og kongresser for at repræsentere Gram mandskor. Da måtte de dyre rober købes, for af og til var der med indbydelsen stillet krav til beklædningen - også til de ledsagende fruer.

I familien er der efterhånden adskillige børnebørn, der har givet og fortsat giver stor glæde ved besøg og sammenkomster i familien, der er det faste ståsted i livet.

Sisse er også på det sidste begyndt at køre handicappede til aktiviteter for kommunen, men så kom selvfølgelig en paragraf i vejen, og det samarbejde blev brudt - nu foregår nævnte kørsel på frivillig basis.

JOHANNES OG SISSES 1. BARN: BØRGE

BØRGE DAM KIRKMAND

*1957-06-17

Børge er født i Tiset ved Gram og de første 7 år af sit liv var han hjemme, da moderen var hjemmegående på deres landejendom. Døbt i Gram kirke.

Skolegangen begyndte i 1964 i Tiset, hvor børnene kunne gå de 3 første år, hvorefter de blev flyttet til Gram. Efter 9 års skolegang og konfirmation i Gram kirke begyndte arbejdslivet for Børge.

Den 1. august 1973 kom han i lære hos Brødrene Mærsk i Skærbæk som rørsmed. Samtidig flyttede han til Skærbæk. Uddannelsen varede 3,5 år. Der var indlagt i den første læretid 3 måneders forskole og derefter 6 ugers skole i hvert læreår. I 1977 erhvervede Børge svendebrev som rørsmed.

Militæret. Børge trak delvis frinummer. Han skulle aftjene 30 dage ved civilforsvaret i Herning.

Livet som håndværker startede altså i 1977. Først i Toftlund og Tønderområdet, og hovedarbejdet var fjernvarme. Håndværkerlivet prægedes af de økonomiske konjunkturer. I begyndelsen af 1980'erne kom en nedtur, og Børge gik en tid arbejdsløs efter 5 års fast arbejde. Børge oprettede sit eget firma: B. K. Montage. Det betød, at han er selvstændig. Han får dermed ikke understøttelse, når han er ledig. Hvis han kræver understøttelse, må han opgive sit momsnummer.

Altså. I de perioder, hvor han har været arbejdsløs, må han selv klare sig økonomisk.

I 1980 arbejdede Børge en sommer i Upernavik i Grønland.

Midt i 1980'erne var der meget arbejde med brandsikring af hoteller, supermarkeder samt store bygninger som institutioner. Børges arbejde var at installere sprinkleranlæg, der med mindst et tryk på 16 millibar var udfordrende. Snart kom en arbejdsrytme, hvor han arbejdede i Danmark om sommeren og så snart han blev arbejdsløs om efteråret, rejste han til Norge om vintrene, hvor der var arbejde nok.

Titlen rejsemontør kom til sin ret. Med sin store værkstedsbil har Børge arbejdet i Norge fra Kristiansand i syd og op til Narvik i Nordnorge. Desuden i Sverige og efter Sovjetunionens opløsning i Tyskland. 95 % af arbejdstiden foregik i det hedengangne DDR: Østberlin, Leipzig, Rostock kan nævnes. Ergo: Hele Nordeuropa har og er Børges arbejdsplads, og han har bygget utallige fjernvarmeanlæg, der er hans speciale.

Fast ansættelse er ikke det normale for Børge. Han er som regel projektansat og når den ene opgave er fuldført, så videre til det næste projekt. I sommeren 2014 (skrivende stund i efteråret 2014) har han arbejdet for et firma i Esbjerg. Pt. er han arbejdsløs, men håber på et opkald fra

Norge, selv om det er blevet sværere at få arbejde i Norge, da polske arbejdere strømmer til landet.

Privatlivet. Børge fortalte, at han har datteren Rikke uden for ægteskab med Inge Ebsen fra Gram. Han fik først kontakt med Rikke, da hun var 9 år gammel. Rikke bor i dag i Nørre Sundby. Samtidig giftede Børge sig med Margit Ebsen. Brylluppet foregik i Sankt Catharinæ kirke i Ribe. Familien blev forøget med 2 døtre og en søn. Årstallene for brylluppet, børnenes fødsel samt den senere skilsmisse erindrer Børge ikke. Men han har god kontakt og deltager aktivt i familielivet, når han er i Danmark.

Fritiden. Som barn spillede han fodbold, håndbold samt megen bordtennis i Tiset. Så snart læretiden som håndværker tog sin begyndelse, var der ikke tid til den slags aktiviteter og det er der ikke blevet siden. Der er stor interesse for jagt i familien, hvorfor Børge har taget jagttegn og går en smule med på jagt. Han har interesse for fugle. Under besøget fløj en parakit rundt i stuen, og den strejfede skribentens hoved et par gange.

Som rejsemontør skal man have et fast udgangspunkt. Den første tid i ægteskabet boede familien i Odense, hvor Margit studerede. Senere blev det Gram, derefter kan nævnes et hus nord for Ribe og de sidste 6 år i et hus, der ligger i Seem sogn. Det er stort og har en grund på ca. 5.000 m². Børge tænker på at sælge det og flytte ind i en mindre bolig.

Konklusionen synes at være, at hjemegnen mellem Gram og Ribe er Børges faste udgangspunkt for en nordeuropæisk arbejdstilværelse.

MARGIT KIRKMAND FØDT EBSEN

*1964-03-24

Margit er født på Gram sygehus og døbt i Sønder Hygum kirke. Familien havde en gård i Harreby. De første 7 år af hendes liv foregik hjemme på gården, hvor hun levede med i bedriftens arbejde. De første 7 års skolegang forgik i Sønder Hygum skole, og hun fortsatte i Rødding til og med 10. klasse.

Det følgende år arbejdede Margit i Kvicklys bageri i Ribe - boede stadig hjemme.

Hun vendte tilbage til undervisningen og blev indskrevet på Toftlund studenterkursus, der sluttede 2 år senere med studentereksamen.

En dannelsesrejse på 3 måneder til en kibbutz i Israel fulgte.

Margit havde fra barnsben været interesseret i gymnastik og valgte derfor et 5 måneders ophold på Gymnastikhøjskolen i Ollerup i foråret 1983.

Arbejdede på plejehjemmet i Gram samt på institutionen i Ribelund, hvilket kunne lade sig gøre, da hun havde erhvervet en bil.

Bosatte sig i Gram og flyttede sammen med Børge - fødte en datter i 1987.

I januar 1988 flyttede familien til Odense, hvor Margit startede uddannelsen som sygeplejerske - den afbrød hun dog efter et år. I 1990 fødte hun endnu en datter og i februar 1991 var familien tilbage i Gram. De følgende år arbejdede Margit på plejehjemmet i Gram samt tog sig af familien - i 1993 blev den forøget med en søn. Familien boede en overgang nord for Ribe.

I 1996 besluttede Margit at blive uddannet klinikassistent. Den startede med et halvt års skoleophold i Kolding samt 3 års praktik på en tandlægeklinik i Haderslev. Praktikken indeholdt 2 til 3 gangers skoleophold á 8 uger på en skole i Hillerød.

I 1999 var hun uddannet og fik ansættelse hos en tandlæge i Toftlund indtil 2006, hvor hun vendte tilbage til klinikken i Haderslev, hvor hun var i praktik. Ansættelsen er på 33 timer pr. uge, og de er fordelt på 4 ugedage.

Gennem livet har Margit ofte haft 2 job - foruden at hun i mange år har gjort rent for broderen, der på slægtsgården driver et salgsfirma af gymnastikredskaber. Job nr. 2 har ofte været servering på kroer (Tiset) og restauranter. Her kan nævnes Fole Høkerkro, hvorfra restaurantkæden Flam-

men er udgået. Kæden åbner inden for det næste halve år restaurant nr. 10. Margit har serveret siden 2005 på Fole kro, hvorfor hun blev spurgt, om hun i "fritiden" ville være restaurantchef for Flammen i Kolding. Arbejdstiden er aftalt til 30 timer pr. uge, og hun aflaster i realiteten restaurantens bestyrer. Chefstillingen indeholder også indkaldelse - og det modsatte - af personale, så det passer til antallet af gæster.

Fritid.

Ja, som nævnt gik Margit til gymnastik i Sønder Hygum og i Rødding som barn og ungt menneske. Interessen kulminerede med opholdet på Ollerup Gymnastikhøjskole. Siden har familie, uddannelse og arbejde lagt beslag på fritiden. Dog har blomsterbinding haft hendes interesse. I de seneste år har hun løbet en del og for nylig har Margit gennemført en halv maraton i Odense.

Privat kan oplyses, at Margit blev gift med Børge i Sankt Catharinæ kirke i Ribe i 1989 - ægteparret blev skilt i 1997.

I dag bor Margit i eget hus i Gram. Det blev købt i 2006.

BØRGES 1. BARN: RIKKE

RIKKE EBSEN

*1987-02-14

Rikke Ebsen er født på Haderslev Sygehus

Mor: Inge Maria Ebsen, født 4/4 1959 i Gram.

Inge er uddannet butiksassistent i Padborg Brugs. Inge er i 2014 bosiddende i Gram.

Far: Børge Dam Kirkmand

Barndom og opvækst:

Rikke er opvokset som enebarn hos sin mor Inge Maria Ebsen i Gram.

Rikke lærte sin far, Børge Kirkmand, sine tre halvsøskende, Nina Ebsen Kirkmand, Trine Ebsen Kirkmand og Jacob Ebsen Kirkmand, samt resten af farens side af familien at kende som 9-årig. Det var umiddelbart efter, at Børge Kirkmand og hans daværende kone, Margit Ebsen Kirkmand, flyttede fra hinanden. I familien har man sidenhen grinet meget af det sammentræf, at Børge Kirkmand fik børn med to forskellige kvinder med efternavnet Ebsen, uden at kvinderne i øvrigt var i familie med hinanden.

Uddannelse:

Rikke dimitterede fra Gram Skole i 2004 efter at have taget Folkeskolens 10.-klasseprøve. Hun fortsatte derefter på Ribe Katedralskole, hvor hun i 2007 dimitterede som sproglig student. Rikke

modtog i den forbindelse Thorsens Legat på 5.000 kr. for årgangens højeste eksamensresultat på 10,5 (13-skalaen). Efter et sabbatår, hvor Rikke bl.a. rejste rundt i Australien sammen med en veninde, begyndte hun på Aarhus Universitet, hvorfra hun i 2014 dimitterede som kandidat i journalistik (Cand. Public).

Erhverv:

Rikke arbejder i 2014 som PR- og marketingmedarbejder hos møbeldesignvirksomheden Bent Hansen a/s i Aalborg.

Fritid:

Rikkens foretrukne fritidsinteresse har alle dage været håndbold. Hun begyndte i klubben Gram/Tiset HK som 6-årig og spiller i 2014 i klubben Nørresundby HK på amatørplan. Derudover har Rikke i årrækken 1996-2003 spillet trompet og tværfløjte i Gram Tambourkops, hvor hun til sidst blev tambourmajor.

Rikke spiller ikke længere trompet eller fløjte i en gruppe. Hun har dog beholdt trompeten, så hun har kunnet spille privat, fx til sin mormor og morfars guldbryllup.

Civilstatus i 2014: Rikke bor i 9400 Nørresundby sammen med sin kæreste gennem syv år, Mathias Jeffers Toftdal, der er præmiereløjtnant ved Trænregimentet, Aalborg Kasserne.

BØRGE OG MARGITS 1. BARN: NINNA

NINNA EBSEN KIRKMAND

*1987-04-08

Ninna er født på sygehuset i Esbjerg og døbt i Sankt Catharinæ kirke i Ribe. De første 3 år af hendes liv foregik i Odense, da familien boede der. Hun kom i dagpleje og børnehave.

Familien flyttede i februar 1991 til Gram, hvor hun også kom i børnehave samt skole, der afsluttedes med 9. klasse. Det følgende skoleår tilbragte Ninna på Husflidsefterskolen i Skjern. Håndarbejde havde på det tidspunkt hendes interesse.

Ninna valgte derefter Handelsskole i Ribe, hvor hun 3 år senere tog studentereksamen.

Det sidste år boede hun i Ribe.

Året 2007 blev brugt til praktisk arbejde i ABC varehuset i Gram.

Ninna boede sammen med kæresten - Christoffer Thomsen - og blev optaget på lærerstudiet i Haderslev.

Uddannelsen blev forlænget et år på grund datterens fødsel, men uddannelsen afsluttedes til sommerferien 2013.

Hun havde dansk og kristendom som linjefag og fik straks ansættelse på Gram skole, hvor hun også har specialundervisning.

Ninna og Christoffer bor i eget hus i Mejlby, og de er ikke gift.

Fritidsinteresse. Ninna er begyndt at løbe lidt.

CHRISTOFFER THOMSEN

*1986-03-31

Christoffer er født og opvokset i Rødding, hvor familien i generationer har været bedemænd.

Han havde normal skolegang i Rødding og blev derefter uddannet mekaniker.

Christoffer er ansat ved et entreprenørfirma, hvor han reparerer og vedligeholder dets maskiner.

Han bliver ofte kaldt ud til arbejdsstederne for at reparere.

Bor i eget hus i Mejlby, der ligger ved Lintrup.

LIVÅ THOMSEN KIRKMAND

* 2011-10-22

Liva er født på Kolding sygehus og døbt i Rødding kirke.
Hun er nu 3 år gammel og begyndt i børnehaven.

BØRGE OG MARGITS 2. BARN: TRINE

TRINE EBSER KIRKMAND

*1990-09-23

Trine er født i Odense og døbt i Gram.

Familien flyttede til Gram i februar 1991, hvorved opvæksten foregik i byen.

Først dagpleje og børnehave.

Gram skole i 10 år.

Trine begyndte derefter på Handelsskolen i Ribe, men stoppede efter et halvt år - forsøgte også HF i Ribe.

Hun boede hjemme i den tid.

Bliver handicaphjælper i Rødding.

Flyttede sammen med kæresten til Kolding, hvor hun startede på pædagogseminariet - stoppede dog efter et halvt år.

De flyttede til Haderslev, hvor Trine et år gik på VUC for at læse nogle fag op.

Den 1. september 2014 startede Trine på socialrådgiveruddannelsen i Esbjerg.

Fritid. Hun har deltaget på gymnastikhold gennem opvæksten og har også ledet et hold gymnaster.

BØRGE OG MARGITS 3. BARN: JACOB

JACOB EBSER KIRKMAND

*1993-03-11

Jacob er født på Haderslev sygehus og døbt og konfirmeret i Gram kirke.

Opvæksten er foregået i Gram med dagpleje, børnehave og skole, hvor Jacob sluttede efter 9. klasse.

Jacob fik straks arbejde på det store dambrug ved Gelsbro, hvor hans 2 farbrødre også var ansat.

Ansættelsen varede i 5 år, og han hjalp til på hele bruget.

Fra august 2014 er han startet på Kolding tekniske skole for at blive uddannet mekaniker.

Fritiden:

Der sker ikke meget i Gram, slår Jacob fast.

Han tager gerne i motionscenteret i Øster Lindet.

JOHANNES OG SISSES 2. BARN: BJARNE
BJARNE DAM KIRKMAND

*1960-12-18

Bjarne er født på familiens husmandssted ved landsbyen Tiset i nærheden af Gram. Dåben foregik i Gram kirke.

Landbruget var et familieforetagende på det tidspunkt, så de første barneår indtil skolegangen foregik hjemme. Alle var fælles om arbejde og fritid.

Skolegangen begyndte i Tiset, men kun de første 3 år, hvorefter Bjarne blev flyttet til Gram skole. Konfirmation i Gram kirke og skolegangen afsluttedes med 9. klasse.

Arbejdslivet kunne begynde. Bjarne drømte om at blive tømrer. Han fandt et tømfirma, hvor han kunne blive arbejdsdreng et års tid, hvorefter han var blevet lovet en læreplads. Men, men, firmaet gik konkurs, da læretiden skulle begynde - Bjarne blev arbejdsløs i stedet for. Snart fandt han arbejde i den nærliggende Lindet statsskov, hvor de følgende 2 år tilbragtes.

Bjarnes alder nærmede sig, hvor værnepligten skulle aftjenes, men Danmark havde ikke brug for så mange soldater, så Bjarne trak frinummer.

I 1979 fik Bjarne arbejde ved Gelsbro dambrug, og den ansættelse fortsatte i lige godt 20 år. Efter nogle år fik han en tjenestebolig ved dambruget og havde en ledende arbejdsfunktion.

Fra begyndelsen af år 2000 arbejdede Bjarne ved en anlægsgartner og fra november 2000 i den tekniske afdeling ved Hviding Amtssygehus i en pedelfunktion.

Fra den 1. marts 2006 igen ansættelse ved Gelsbro dambrug og til dato i skrivende stund (efteråret 2014), men nu med nedsat arbejdstid på grund af en kræftsygdom.

På det personlige område kan fortælles, at Bjarne den 16. juli 1990 giftede sig med Anette. Familien blev forøget med en datter i 1993 og en søn til jul i 1995.

Den 10. september 1997 var familien på en biltur, og en lastvogn kørte direkte ind i siden af deres bil. Sammenstødet var voldsomt, og Anette var dræbt på stedet.

Denne dybt tragiske ulykke vendte fuldstændigt op og ned på Bjarnes liv. Nu stod han alene med en datter på 4,5 år og en søn, der var 1,9 år gammel. Hans arbejdstid begyndte kl. 07.00. Børnene skulle inden den tid gøres klar og afleveres i dagpleje og børnehave. Efter endt arbejdstid skulle de hentes, der skulle laves aftensmad og lægges i seng og efter nogle år til sport først på aftenen. Vel fik Bjarne god støtte og hjælp fra familien, men farmor kom jo mest i weekenderne.

Den daglige livsrytme var Bjarnes ansvar. Hvordan klarer man sådan en situation? Bjarne udviklede et akkuratessesystem - vel for at holde overblikket i dagligdagen. Nøglerne f. eks. til dør og bil skulle altid ligge på samme plads ellers bredte nervøsiteten sig hos ham. Dette system prægede ham en halv snes år beretter familien - så indarbejdet var det.

Bjarne var alene i ca. 7 år. Den 6. august 2005 giftede han sig med Lene, der bragte 3 børn ind i familien, så fra at have været alenefar med 2 børn blev Bjarne nu en del af en storfamilie på 7 medlemmer. Ja, føjer Lene til: Vor familie har 5 børn.

Det skal nævnes, at Bjarne i 2001 købte et hus i Tiset. Det har til dato været familiens udgangspunkt.

Fritiden har været optaget af en bred vifte af aktiviteter. Som barn og i ungdommen var det fodbold og håndbold. Det blev også til en bestyrelsespost i Tiset idrætsforening. Lysten til at køre motorcykel var/er også til stede. Gennem livet har jagt også haft hans interesse - pt. er Bjarne formand for Tiset jagtforening. Under ansættelsen på Hviding amtssygehus var han formand for personaleforeningen.

For tiden bruger Bjarne kræfter på sin sygdom. Han får pt. en kemokur, hvilket kan ses, men den koster mange kræfter. Dog arbejder han på deltid og er ved godt mod.

ANETTE HOLDT KIRKMAND FØDT HOLDT

*1969-04-17 †1997-09-10

Under opvæksten boede Anette forskellige steder i Sønderjylland - bl. a. i Agerskov.

I 1980 kom hun sammen med forældrene til Tiset, og fra sit 11. år boede hun i byen. Hun blev konfirmeret i 1982 i Gram, hvor skolegangen også foregik, da bopælen var i Tiset.

Anette blev uddannet køkkenassistent på amtssygehuset i Hviding. De følgende år arbejdede hun forskellige steder - bl. a. Statshospitalet i Risskov i Århus samt i Ribe. Men hun sprang fra sit fag og fik arbejde på Gelsbro dambrug.

Den 16. juli 1990 giftede hun sig med Bjarne, og familien blev forøget i 1993 med en datter og i 1995 en søn.

Den 10. september 1997 blev familiens bil torpederet af en lastbil, og Anette var død på stedet. Hun ligger begravet på Gram kirkegård.

Min højtelskede hustru, børnenes ejegode mor

Anette Holdt Kirkmand

er brat taget fra os ved en tragisk ulykke

Gelsbro, den 10. september 1997

Bjarne

Pernille og Mikkel

Begravelsen finder sted tirsdag den 16. september
kl. 13.30 ved Gram Kirke.

Vor kære datter, svigerdatter, søster, barnebarn,
svigerinde og tante

Anette Holdt Kirkmand

født den 17. april 1969

er død ved en tragisk trafikulykke

den 10. september 1997

Mor

far og Solfrid

Sisse og Johannes

farmor

Jørgen og Vinnie

Karina og Jens

Børge og Margit

Vagge og Jonna

Gert og Marianne

niecer og nevøer

Vores kære veninde

Anette Kirkmand

er pludselig revet fra os ved en tragisk ulykke

Fole, den 10. september 1997

Du vil altid være i vore tanker

I dyb sorg

Alice og Per

Mette, Søren og Anne

Vi har brat mistet vores dejlige veninde

Anette Kirkmand

I stor sorg

Hanne og Torben

Lise og Henning

BJARNE OG ANNETTES 1. BARN: PERNILLE

PERNILLE HOLDT KIRKMÅND

*1993-02-08

Pernille er født, medens familien boede i tjenesteboligen ved Gelsbro dambrug. Dåben foregik i Seem kirke hos den berømte pastor Søren Krarup, der var utilfreds med familiens børn, der overværede dåben - de var ikke musestille.

Hun kom i børnehave i Ribe og gik et enkelt år i Seem skole, da familien i 2001 flyttede i eget hus i Tiset.

Skolegangen fortsatte da i Gram til og med 8. klasse. 9. klasse foregik på Skamlingsbanken Efterskole.

Pernille deltog under opvæksten i forskellige idrætsgrene og betegnes i øvrigt som et udadvendt menneske, der gerne deltager i arrangementer sammen med andre.

Skolegangen fortsatte på teknisk skole i Tønder, hvor Pernille valgte linien: "Mad for mennesker til mennesker".

Det førte til en læreplads hos guldbageren i Kolding, hvor hun bosatte sig. Den 10. november 2013 var hun udlært.

Pernille fortsatte ikke i faget, men tog på Den Rejsende Højskole, hvor hun var på en tur til bl. a. Vietnam, Australien og New Zealand med mange gode oplevelser - også dykning.

Det var en selvbetaler på ca. 100.000 kr. Rejsen varede 3 måneder.

Hjemme i Kolding igen i 2014 og fra august i gang med et HF studie.

BJARNE OG ANNETTES 2. BARN: MIKKEL

MIKKEL HOLDT KIRKMÅND

*1995-12-24

Mikkel er døbt i Seem kirke og kom i dagpleje samt børnehave.

I 2001 flyttede familien til Tiset, hvor ved skolegangen med start i 0'te klasse begyndte i Gram og sluttede med 8. klasse.

Konfirmationen foregik i Gram kirke.

Mikkel valgte derefter at tage 9. klasse på Kerteminde efterskole.

Næste skridt i hans uddannelse blev Ribe Katedralskole, hvor Mikkel i skrivende stund går i 3. g. og studentereksamen forventes at blive aflagt i sommeren 2015.

Fritidsinteresser: Han har som barn spillet lidt fodbold og håndbold i Gram, men hovedinteressen blev og er computeren.

Familien betegner ham som et hjemmemenneske.

LENE DORIT KIRKMAND FØDT ANDERSEN
2005 BLEV LENE OG BJARNE GIFT

*1960-07-14

Lene er født i Mellerup ved Bolderslev - døbt i Bjolderup kirke.

Opvæksten indtil skolegangen foregik hjemme - ikke i dagpleje eller børnehave.

Familien drev i øvrigt et gartneri.

Lene gik i Bolderslev skole til og med 7. klasse. Derefter flyttede hun til skolen i Tinglev og sluttede med realeksamen i 1977.

Konfirmationen var i mellemtiden foregået i Bjolderup.

Efter skolegangen arbejdede hun et par år i familiens gartneri og butik, hvorefter hun tog den et-årige uddannelse på Aabenraa handelsskole.

Lene var nu 20 år gammel.

Hun tog igen arbejde på familiens firma i ca. et år.

Som 21årig fik Lene en elevplads på kontor ved Aabenraa Tekniske skole og efter 2,5 år var hun udlært.

Derefter arbejdede hun på skolen det meste af et år.

Arbejdslivet fortsatte senere i Løgumkloster børnehave som medhjælper. Derefter på kontor i Undervisnings - og kulturforvaltningen, samt restanceafd. ved Løgumkloster kommunes rådhus og senere tilbage til børnehaven indtil 1995.

Fra 1995 til 1999 gennemgik Lene pædagoguddannelsen på seminarieret i Haderslev.

Efter endt uddannelse fik hun ansættelse som socialpædagog på Løgumgårde, der er en institution for mentalt handicappede.

Skiftede derefter arbejdssted til et socialt Bosted i Tinglev kommune.

I dag er Lene ansat som hjemmevejleder for borgere med fysiske og psykiske funktionshæmninger i Aabenraa kommune.

Fritidens hovedinteresse er motion, som det har været livet igennem: Håndbold, gymnastik, dans for at nævne nogle idrætsgrene.

Har også ledet børnegymnastik.

I dag løber hun, samt dyrker forskelligt holdtræning i motionscenter, alt fra Body step, pump og Zumba til yoga.

I 2005 giftede Lene sig med Bjarne.

Hun havde 3 børn fra et tidligere ægteskab, så familien i dag har 5 børn og et barnebarn.

JOHANNES OG SISSES 3. BARN: VÅGN

VÅGN DÅM KIRKMAND

*1962-07-27

NY GRAVER.

Vagn Kirkmand, Gelsbro, er udnævnt til graver, kirketjener og klokker ved Seem kirke. Velkommen!

Vagn var i mange år ansat ved Gelsbro dambrug.

Mange har gennem årene kendt Vagn som en fornøjelig og festlig person.

Ovenstående citater er fra "BYHORNEN". Lokalblad og kirkeblad for beboerne i Seem sogn fra april 2014.

I efteråret 2014 tiltrådte Vagn ovennævnte stilling, og et nyt livsafsnit begyndte.

Vagn er født på familiens gård i Tiset. Døbt og konfirmeret i Gram. Opvæksten foregik hjemme, da moderen var gårdmandskone og arbejdede med i bedriften. Skolegangen begyndte i Tiset, men efter 3 år blev han flyttet til Gram, hvor den afsluttedes efter 9. klasse.

Arbejdslivet begyndte i Linnet statskov - storbror Bjarne fik ham ansat. Arbejdet bestod mest året rundt med at afgrene, så der fremkommer gange mellem træerne, for at give luft og lys i skoven.

Ansættelsen varede i ca. 3 år. Vagn boede hjemme.

Militærtjenesten nærmede sig - Vagn trak frinummer.

De følgende par år var omskiftelige. Af og til havde han lidt arbejde og af og til var han arbejdsløs. Det lykkedes at komme ind på et AMU kursus, hvor han gennem et års tid lærte at svejse samt flammeskæring.

I 1985 blev han ansat hos Mejeri Danmark, hvor han på mejeriet i Branderup svejsede ostehylder gennem ca. 1,5 år. Derefter blev Vagn sendt rundt i landet for at "redde" mejerimaskiner fra nedlagte mejerier. Han var nu flyttet til Gram. Det arbejde varede også ca. 1,5 år.

I 1987 blev Vagn ansat første gang ved Gelsbro dambrug, der havde 125 damme, da det var størst. Ansættelsen varede i ca. 5 år.

I 1992 til 1994 arbejde Vagn for storbror Børge i Østtyskland - mest i Berlin - hvor de satte sprinklere op.

I 1994 var han tilbage ved dambruget i Gelsbro. Den 10. december 1994 flyttede han ind i en tjenestebolig til dambruget. Det var i den gamle toldbygning. Efter lige godt 25 års ansættelse ved dambruget blev det på grund af de strenge miljøkrav nødt til at afskedige et par ansatte. Vagn var en af dem. Snart fik han ansættelse som kirketjener pr. 1. september 2014 ved Seem kirke. Der hører tjenestebolig til ansættelsen, og familien (alle) er i skrivende stund ved at male i huset. Vagn er ved at lære faget - 125 grave skal have granbelægning i november. Jo, meget nyt skal læres.

Privat.

Vagn giftede sig med Jytte i 1986, og de fik en søn samme år.

Ægteskabet opløstes i 1989.

I 1991 flyttede Vagn sammen med Jonna, og de blev gift den 22. april 1995 i Rødding Frimenighed. Der er født 4 børn i ægteskabet.

Fritiden.

Som barn spillede Vagn fodbold i både Tiset og Gram. Den interesse svandt i ungdomsårene, hvor han tog jagttegn som 16årig. Vagn er medlem af Tiset jagtforening og går regelmæssigt på jagt. Han har også to jagthunde.

Desuden er han formand for Vildt-og Naturudvalget. Udvalget fodrer vildtet hver vinter samt sætter kragefælder op.

Familien har sommerhus ved Hejlsminde, der ligger midt mellem Kolding og Haderslev.

Vagns naturinteresse omhandler også lidt fiskeri. Han har en båd, hvorfra han af og til sætter garn. Det har også medført et kursus i sejlsads.

Oppe i årene har cyklen fået hans interesse - medlem af Gram cykelklub.

Vagn fik allerede som barn øgenavnet: Vagge. Brødrene husker, at moderen også kaldte ham ved øgenavnet, så det har fulgt ham siden. I Tiset- og Gramområdet ved ingen, hvem Vagn er, fortæller han. De kender kun Vagge Kirkmand. Tilsyneladende bruges dette øgenavn flere steder i Sønderjylland om personer, der hedder Vagn. Den nye stilling som kirketjener har ændret på den sag - i forbindelse med det nye arbejde, da hedder han Vagn.

JYTTE ZAULICH KIRKMAND FØDT MADSEN

*1963-04-21

Jytte er født og har boet forskellige steder i Sønderjylland, men da Vagn mødte hende, kom hun fra Åbøl ved Toftlund.

Hun har normal skolegang, dog fik hun ingen uddannelse.

Som nævnt blev Jytte og Vagn gift 12. juli 1986 i Gram kirke.

Sønnen Johnny blev født i 1986.

Jytte fik forældreretten ved skilsmissen i 1989.

VAGN OG JYTTES 1. BARN: JOHNNY

JOHNNY MADSEN KIRKMAND

*1986-04-20

Johnny er født på Haderslev sygehus - søn af Vagn og Jytte Kirkmand.

Familien boede i Gram, hvor han blev døbt.

I 1989 blev Vagn og Jytte skilt og moderen fik forældreretten over Johnny. De flyttede ind på en gård i Moltrup ved Haderslev - Johnny fik en stedfar - og Johnny kom i børnehave i Haderslev, samt fortsatte et par år i skolen i Haderslev.

Familien flyttede til Egtved, hvor Johnny gik i byens skole - 3. klasse. Derefter købte familien hus med værksted i Fjelstrup øst for Haderslev og oprettede R. C. Maskinfabrik. Den producerede bl. a. glasmontrer til Georg Jensen produkter. Johnny kom i Fjelstrup skole indtil og med 7. klasse. Vi er nu nået til år 2000. Konfirmation i Fjelstrup kirke.

På Tyrstrup skole tog Johnny 8. og 9. klasse, hvorefter han valgte den 2årige uddannelse på Haderslev Handelsskole. Johnny valgte Punkt 1 som læreplads og 2 år senere var han udlært med Hvidevarer som speciale. Johnny var på det tidspunkt 20 år gammel.

Angående militærtjeneste trak han frinummer.

Johnny fik ansættelse hos Punkt 1 i Aabenraa og flyttede til Agerskov, hvor moderen boede efter stedfaderens død. Men allerede året efter (som 21årig) købte Johnny hus i Bevtoft. Det er opført ved bredden af Gelså og har i gamle dage været turbinehus, da man har produceret el til Bevtoft by med åens vand. Johnny har selv gennemrenoveret huset samt lagt nyt tag på det. Stuen er indrettet næsten som et lydstudie med 5 højttalere.

Johnny arbejdede i ca. 6,5 år i Åbenrå og flyttede derefter til El Giganten i Sønderborg, hvor han har været ansat i ca. 3,5 år. Han er i dag afdelingsleder og har 9 udlærte og 5 ungarbejdere under sig.

Fritiden. Ja, Johnny begyndte som 4årig at køre på en mindre motorcykel. Det blev hurtigt til speedwaykørsel. Her skal bemærkes, at Johnnys stedfar havde kørt speedway - også i England. Hans tekniske viden og færdigheder medførte, at han byggede fra bunden en speedwaymotorcykel til Johnny.

Navnlig koblingen var avanceret til en speedwaymotorcykel til et barn. Den gav Johnny en stor fordel ved løbene, og han vandt Danmarks mesterskabet 7 gange.

Da Johnny var godt 13 år gammel, skiftede han interesse. Kammeraterne i Fjelstrup var meget optaget af at spille hånd- og foldbold. Det lokkede Johnny - han droppede speedwaykørslen.

Den beslutning gav dønninger i familien. Ja, selv den berømte speedwayverdensmester: Ole Olsen ringede til forældrene og tilbød at betale alle Johnnys udgifter, hvis han ville fortsætte uddannelsen som speedwaykører - selv hvis uddannelsen skulle foregå i England. Johnny valgte kammeraterne og spillede derefter bold med dem - bl. a. indendørsfodbold om mesterskab mod Brøndby.

Johnny kom i lære som 18årig. Arbejdstiderne i forretningen var noget mere end 37 timer pr. uge. Det medførte, at boldspillet måtte opgives og er ikke senere blevet optaget. Arbejde og huset har fyldt fritiden ud til dato. I december måned 2014 har arbejdstiden hver uge ligget på 58 timer - ud over disse mange timer har Johnny haft nogen overtid. Dog er der de senere år blevet afsat tid til en årlig udenlandsrejse sammen med kæresten. De kombinerer ferie - og kulturoplevelser på rejserne: Rhodos og Cypern kan nævnes.

Johnny er enebarn med god kontakt til moderen i Agerskov, samt faderen ved Ribe.

Lige nu arbejder Johnny som CNC operatør, ved firmaet Bendtler i Tønder, hvor de laver dele til biler som Audi, Mercedes og Rolls-Royce mm.

JONNA FOKDÅL KIRKMAND FØDT MADSEN

*1967-05-04

Jonna er født i Fole. Døbt og konfirmeret samt gift i Rødding Frimenighed, hvortil hendes familie havde tilknytning.

Skolegangen startede i Fole: 1. til og med 6. klasse. Derefter i Gram skole til og med 10. klasse.

Fortsatte uddannelsen på EFG levnedsmiddellinjen i Aabenraa i et skoleår.

Boede stadig hjemme.

Fik en læreplads på mejeriet på Samsø, hvor hun var i to år. Afsluttede uddannelsen som mejerist på Brørup mejeri i 1988.

Læste til mejeritekniker på skolen i Dalum i Odense. Færdiguddannet i 1989.

Første ansættelse var på Steins Laboratorium i Ladelund.

I 1991 flyttede Jonna arbejdsplads til mejeriet i Branderup, hvor hun stadig er ansat på 23. år.

Privat.

I begyndelsen af 1990'erne flyttede Jonna sammen med Vagn. De blev gift den 22. april 1995 i Frimenigheden i Rødding, og Jonna har i ægteskabet med Vagn født 2 sønner og 2 døtre.

Fritiden.

Som barn har gymnastik og håndbold være hendes interesse, samt spejderlivet i KFUM. Håndarbejde er kommet til, hvor strikning har interesse.

De senere år får hun motion ved at cykle.

Ja, og så har Jonna taget jagttegn.

I skrivende stund (efterår 2014) bruges al fritid til at male tjenesteboligen lige ved Seem kirke, så familien kan flytte ind til december i år (2014).

VÅGN OG JONNAS 1. BARN: DANIEL

DANIEL FOKDAL KIRKMAND

*1993-09-21

Daniel er født på Haderslev sygehus - familien boede i Gram på det tidspunkt. Døbt i Gram kirke. Forældrene var udearbejdende, så han kom i dagpleje i Gram, men i 1994 flyttede familien i tjenestebolig ved Gelsbro dambrug, så Daniel kom i børnehave i Ribe.

Skolegangen begyndte fra 0. til og med 6. klasse i Seem. Derefter 7. og 8. klasse i Ribe folkeskole. Konfirmeret i Seem kirke.

Bramminge Gymnastik og Efterskole stod for 9. klasse, hvorefter 10. klasse foregik i folkeskolen i Ribe.

Daniel startede på HF uddannelsen i Ribe, men stoppede efter et års tid.

Han flyttede ind på et skolehjem i Kolding og startede en Web. Integratoruddannelse.

Efter et halvt år flyttede han hjem igen.

Arbejdede ca. 3. måneder i dambruget i Gelsbro samt fulgte produktionsskolens undervisning i Ribe i et år - skolen ligger ved siden af Vikingecenteret.

Pt. følger Daniel på Teknisk skole i Esbjerg grundforløbet til eluddannelsen.

Han bor nu i Esbjerg.

Fritid.

Familien svarede i munden på hinanden: PC'en. Men, men han har - som andre i familien - selvfølgelig et: Jagttegn.

VÅGN OG JONNAS 2. BARN: MATHIAS

MATHIAS FOKDAL KIRKMAND

*1996-02-02

Mathias døde dagen efter fødslen.

Han ligger begravet på Gram kirkegård.

VÅGN OG JONNAS 3. BARN: NANNA

NANNA FOKDAL KIRKMAND

*1997-05-21

Nanna er født på Haderslev sygehus - familien bor nu i Gelsbro. Hun er døbt i Gram kirke og konfirmeret i Seem kirke.

Dagplejen foregik i landsbyen Varming og børnehaven i Ribe.

Fra 0. til og med 3. klasse i Seem skole, hvorefter hun blev flyttet til Ribe.

9. og 10. klasse foregik på Bramming Gymnastik og Efterskole.

Efter sommerferien 2014 blev Nanna optaget på Toftlund Studenterkursus og går i 1. g på den naturvidenskabelige linje med matematik på A niveau.

Fritid.

Deltaget i gymnastik og spring i Fole og Ribe samt gået til FDF spejder fra det 6. og til det 15. år.

Har desuden fungeret som hjælpeleder hos spejderne.

Jagttegn - ja selvfølgelig.

Fremtiden.

Drømmen er at blive uddannet veterinær sygeplejerske.

VÅGN OG JONNAS 4. BARN: JANNIE

JANNIE FOKDAL KIRKMAND

*1999-07-11

Jannie er født i Haderslev. Døbt i Gram kirke og konfirmeret i Seem.

Dagpleje i Varming og børnehave i Ribe.

Skolegangen i Seem kun i 0. og 1. klasse, hvorefter hun blev flyttet til Ribe, hvor Jannie sluttede efter 8. klasse.

Pt. er hun på Kongeådalens Efterskoles 9. klasse. Jannie har valgt denne efterskole af to grunde.

Det er en FDF skole - hun har i mange år gået til spejder - samt at skolen har en kunst-og design linje, der har hendes interesse.

Jagttegn - hun er ikke gammel nok endnu.

JOHANNES OG SISSES 4. BARN: GERT

GERT DAM KIRKMAND

*1968-04-27

Gert er født på Gram sygehus og døbt i Gram kirke. De første ca. 7 år af hans liv var han hjemme, da moderen var hjemmegående på familiens landbrug.

Skolegangen begyndte i Tiset. Der blev undervist på tværs af klassetrinene, så da Gert havde været 2 år på skolen, mente læreren, at han også havde gennemgået 3. klassetrins pensum. Han blev sendt til Gram skole, hvor han begyndte i 4. klasse. Det gik godt – ikke mindst fordi han havde spillet fodbold med drengene i klassen. Fagligt var der heller ingen problemer, så Gert afsluttede skolegangen i Gram efter 10. klasse i 1984.

Det følgende skoleår foregik i Haderslev, hvor han tog EFG uddannelsen på metallinjen.

Det lykkedes af få en læreplads hos Brødrene Gram i Vojens (kendt for at producere køle- og fryseskabe) og den 1. november 1988 gav svendeprøven ham titlen: Klejnsmed. Der var ganske megen teori under uddannelsen: 2 gange 10 uger, 1 gang 8 uger samt 4 uger på skole, hvor svendeprøven blev aflagt.

Gert havde trukket frinummer til militæret, men han havde lyst til at være soldat. Værnepligten blev aftjent i Holstebro ved dragonregimentet, hvor han blev uddannet PMV (panseret mand-skabsvogn) kører.

Efter militærtjenesten flyttede han hjemmefra – til Gram.

Januar 1990 blev Gert ansat hos firmaet Perfora, hvor han fremstillede osteforme af rustfri materialer.

I januar 1991 tog han arbejde hos Triesu i Kolding, hvor man fremstillede trykmaskiner samt valser, skiftede dog i sommeren 1991 til Nordisk Skoletavlefabrik, hvor ansættelsen varede i 12 år. Han var både tillidsmand og sikkerhedsrepræsentant på arbejdspladsen.

Det medførte, at han også flyttede i lejlighed i Kolding – den 15. dec. 90.

Gert boede på det tidspunkt sammen med Marianne. De boede først 3 forskellige steder, før de i 1994 købte hus med udsigt over ådalen i Kolding – et smukt sted, hvor de stadig er bosat.

I 2003 ansat på ROOL Maskinfabrik. Gert begyndte med at producere inventar til tøjbutikker. Firmaet vandt en kontrakt på 12 kilometer transportbånd med kødkroge til det nye slagteri i Horsens, hvormed grisene bliver transporteret rundt i slagteriet under slagtingen. Hans titel er nu montør – dog rejser han ikke rundt i verden.

For tiden er Gert med til at fremstille vejtester. Det er et apparat, der er fyldt med elektronik og anbragt på en trailer. Den trækkes af en bil hen over veje, der trænger til reparation. Apparatet giver et billede af, hvor en reparation er nødvendig, samt også et billede af, om underlaget er stærkt nok til trafikken.

Vejtesteren sælger godt i udlandet – selv Sydafrika har købt den.

Et interessant arbejde, føjer Gert til. Han er også sikkerhedsrepræsentant i firmaet.

Fritiden.

Som nævnt spillede han tidligt i barndommen fodbold. Snart blev badminton den foretrukne sport. Som 11 årig blev Gert i double Sønderjyllandsmester i 1979.

Fra hjemmet i Tiset og til træning i Gram var der 6 til 7 km og det blev i længden for langt på cykel frem og tilbage.

Han begyndte derfor at spille håndbold i Tiset, der nød at slå Gram håndboldklub. Gert fortsatte med at spille håndbold ind i sit 41. år.

Der gik ikke lang tid efter flytningen til Kolding, før han meldte sig ind i Kolding HK. Ja, han nåede også at spille et par kampe i 2. division.

Der er også gennem årene blevet tid til bestyrelsesarbejde i 4 til 5 år.

Nævnes kan også træningslejr i Sverige med gode sociale relationer deltagerne imellem.

I øvrigt er en stor del af Gerts vennekreds fra håndboldklubben, hvor han af og til har hjulpet ved arrangementer.

Jo, Gert har selvfølgelig også jagttegn som mange andre, der har tilknytning til familien fra Tiset.

Han deltager i jagt, der arrangeres af Tiset jagtklub.

På det seneste er en historisk interesse kommet til udtryk ved at følge en foredragsrække ved Folkeuniversitetet i Kolding med emnerne: kultur, kunst og politik i Danmark. Efterfølgende har familien besøgt Roskilde domkirke, hvor den fulgte en 2 timers rundvisning.

MARIANNE BACH KIRKMAND FØDT JENSEN

*1966-03-16

Marianne er født i Karup og døbt i byens kirke.

Året efter fødslen flyttede hun sammen med moderen til Gabøl, men efter et par år var de tilbage i Karup, hvor hun kom i børnehaven.

Faderen var ansat på Karup flyvestation og i 1972 blev han forflyttet til Skrydstrup og familien bosatte sig i Gram.

Marianne kom i Gram skole og sluttede der efter 10. klasse.

Uddannelsen fortsatte i Haderslev, hvor hun det følgende år fulgte EFGs handel- og kontorlinje.

De følgende 2 år blev Marianne udlært som ekspedient i en skoforretning i Gram.

Hun rejste til London og blev i 3 måneder indskrevet på en skole for at styrke sine kundskaber i engelsk.

Eksportassistent hos Gram tæppefabrik med ansættelse i 1990 og god brug for kendskab til engelsk og tysk blev Mariannes næste udfordring.

Hun var nu flyttet sammen med Gert, og da han samme år fik ansættelse i Kolding, flyttede de dertil i december 1990.

De følgende 8 år arbejdede Marianne hos TNT (speditionsfirma), hvor hun varetog kundekontakten.

Næste arbejdsplads var flyttefirmaet 3 x 34, hvor hun efter et kontorjob snart blev daglig leder - ansættelse i 6 til 7 år.

Varetoget de følgende 4 år salg og kundekontakten hos Dachser Transportfirma.

Marianne har desuden gennem ca. 3 år haft eget firma, hvor hun i private hjem, hvor naboer blev inviteret, præsenterede tøj og smykker til salg.

Og i skrivende stund ansat som salgskonsulent ved Comwell hotellerne, med base i Kolding.

Hotellet afholder mange konferencer.

Gennem årene er familien blevet forøget med 2 sønner, der er født i 1994 og 1997.

Fritiden.

I Gram begyndte Marianne at spille håndbold, hvilket blev en mangeårig stærk interesse, der fortsatte i Kolding HK. Hun vogtede målet og spillede i Danmarksserien.

Deltog også i stævner i udlandet – Holland kan nævnes.

Selv om håndboldspillet er fortid, vedligeholdes udadvendtheden ved ofte besøg i et motionscenter.

GERT OG MARIANNES 1. BARN: BENJAMIN BENJAMIN BACH KIRKMAND

*1994-11-25

Benjamin er født på Kolding sygehus og døbt i Simon Peters kirken i byen. Grundet forældrenes udearbejde kom han i dagpleje og en idrætsbørnehave.

Skolegang i folkeskolen i Kolding til og med 9. klasse. Og derefter 10. klasse på Ådalens Efterskole ved Hørning.

Benjamin valgte gymnasiet, men snart indså han, at det var en fejl. Efter et familieråd gennemførte han 1. g.

Det følgende skoleår blev dels brugt på Produktionsskole i Kolding og dels som sabbattid.

I august 2014 startede han på en HF uddannelse i Kolding – han er nu flyttet hjemmefra.

Benjamin tog tidligt afgørende standpunkter i sit liv. Før konfirmationen levede han som vegetar.

Konfirmation satte han også spørgsmålstegn ved, hvilke medførte diskussioner. Præsten måtte bla. tage stilling til, om kristendom ikke bare var overtro.

Vel, han blev konfirmeret, og der blev holdt fest.

Pengegaverne ville han donere til velgørenhed – f. eks. venstre radikale projekter, hvilket forældrene satte sig imod. En del af pengene blev så brugt til en speciel god sovepose, som senere ”for-svandt” læs: foræret til en hjemløs.

I dag er Benjamin veganer, hvilket betyder, at han afholder sig for brugen af animalske produkter. Ungdomshuset – Kulturlogen – der er et brugerstyret værested i Kolding for kreative unge mennesker, tager meget af Benjamins tid, hvor han bla. laver mad efter vegansk filosofi.

Benjamin er desuden aktiv i Dyrenes Alliance, samt "Reaktion", som er en antifascistisk gruppe-ring.

Fritiden bruges desuden til at synge i et band.

GERT OG MARIANNES 2. BARN: RASMUS

RASMUS BACH KIRKMAND

*1997-10-15

Rasmus er født på Kolding sygehus og døbt i Sct. Nikolaj kirke. Han har været i dagpleje og idrætsbørnehave.

Rasmus startede i folkeskolens 0. klasse på Ålykkeskolen i Kolding, hvor han fortsatte til og med 8. klasse.

Kolding Realskole blev rammen om 9. klasse, medens 10. klasse foregik på Skanderup Efterskole.

Fra august 2014 gik Rasmus på Kolding Tekniske skole, hvor han fulgte linjen: EUX – Tømrer, og drømmen er at blive uddannet som tømrer.

Fritiden.

Fra sit 9. år har Rasmus brugt en stor del af sin fritid på at spille cricket i det nærliggende idrætscenter.

Til dato har Rasmus været på cricketlandsholdene: U – 15 og U – 19, hvor han stadig er aktiv.

JOHANNES OG ANNAS 4. BARN: PETRA

PETRA PETERSEN BRANDT FØDT KIRKMAND

*1937-11-22 †2015-08-06

Petra er født i landsbyen Vilsbæk, der ligger nær ved grænsen til Sydslesvig, og hun blev døbt i Holbøl kirke.

I 1941 flyttede familien til Holbøl, hvor de boede nær kirken. Skolegangen foregik de første år i Holbøl, men afsluttedes efter 7 år i Døstrup, hvor faderen havde købt smedjen (2/2 1949). Konfirmationen foregik i foråret 1952 og Petra arbejdede de følgende 2,5 år som pige på forskellige gårde på Døstrupegnen.

Som 17årig rejste Petra til den østlige del af Sønderjylland, hvor hun blev husbestyrerinde på en gård i Gårdby ved Bajstrup. Husstanden bestod af 5 personer, der dagligt skulle have mad. Et halvt år senere flyttede Petra til Haslev udvidede Højskole på Sjælland som stuepige. En bekendt havde anbefalet højskolen som arbejdsplads, og den ansættelse varede et helt år.

Næste station på Petras livsvej lå i nærheden af Esbjerg, hvor hun blev pige i huset hos Tjæreborg præsten (ham med rejsebureauet) - også her var hun ansat et år.

Højskolen på Sjælland var ikke glemt. Som 19årig indmeldte Petra sig som elev til november 1956. Højskolekurset varede et halvt år, men Petra blev på skolen om sommeren, hvor hun tog lederkursus inden for gymnastik og spejderbevægelsen. Forstanderen anbefalede Petra til at søge en sekretærstilling hos KFUK i Odense, hvor hun arbejdede et år, men mente ikke, at hun endnu var klædt godt nok på til det job.

Petra blev ansat som stuepige på Rye Nørreskov gods ved Himmelbjerget. Igen kom hun ind i en anden "verden". Nu gik hun dagligt i flotte stuer og mødte af og til gæster i festklædning - fascinerende.

Efter et års tid besluttede Petra, at hun ville se, hvad København havde at byde på. Hun blev ansat på et privat plejehjem. Arbejdsklimaet var dårligt og plejehjemmet beskidt, så hun søgte efter et halvt år væk og blev ansat som pige hos en ingeniør i København.

En aften, medens Petra var ansat på plejehjemmet, blev hun sammen med en veninde inviteret hjem til en ung mand. Han havde svært ved at holde samtalen i gang med de to unge damer, så han satte sig hen til flyglet og underholdt med en række melodier, som han fremførte med stor følsomhed. Vel, han var forlovet, så han blev hurtigt "glemt".

De gamles By i København uddannede sygehjælpere. Den uddannelse tiltalte Petra, så hun søgte ind og blev optaget. Til jul 1960 var hun efter 8 måneders uddannelse sygehjælper. Første ansættelse som sygehjælper blev ved Tønder sygehus, hvor hun efter nogen tid blev forlovet med en tidligere patient.

Han boede i Aabenraa - Petra fik arbejde på Aabenraa sygehus, men efter et års tid blev forholdet til den forlovede lidt dårligt.

Et rygte fra København fortalte, at den flygelspillende unge mand havde været ude for et alvorligt færdselsuheld og nu lå på militærhospitalet i København.

Petra besluttede at sende en buket. Vi er nu fremme ved 1962. Gode råd var dyre - skulle hun blive i Aabenraa eller skulle hun rejse til København. Valget var uoverskueligt, her skulle hjælp til.

Petra gik til en spåkone og forlagde hende disse private overvejelser, der pinte. Spåkonens svar var kontant: "Tag´ til København".

Petra søgte og blev ansat på militærhospitalet og kontakten til den unge flygelspillende blev indledt.

Han hed Per Brandt. Det lange sygeleje krævede genoptræning, men om sommeren tog Petra og Per på Gartnerhøjskolen i Beder ved Århus og gennemgik et blomsterbindingskursus.

Petra og Per blev gift den 14. september 1963.

Per fik en erstatning på 20.000 kr. og deraf brugte de 15.000 kr. til at etablere en blomsterforretning på Jagtvej i København. Petra arbejdede også i forretningen, men tog af og til vikararbejde på militærhospitalet - plejearbejde tiltalte hende.

I slutningen af 1964 købte Petra og Per endvidere hus ved Greve Strand, som blev familiens hjem i ca. 30 år.

I 1967 fødte Petra datteren Birgitte og i 1970 endnu en datter: Stinne.

Deres blomsterforretning blev i begyndelsen af 1980'erne solgt.

Petra fik arbejde i en stor blomsterforretning i Købmagergade, hvor hun var ansat i 5 år. Ansættelsen sluttede på grund af megen arbejde i weekenden.

I 1987 ansat på Solrød plejecenter.

I 1994 flyttede familien til Svebølle ved Kalundborg.

Det første år brugte Petra på en dagskole, hvor hun lærte kjolesyning og alternativ madlavning.

Hun fulgte også med Per som sanger i et kor i Svebølle.

Derefter tog hun en 2årig uddannelse inden for kinesiologi med klinik i eget hjem, samt i Pigernes Hus i Kalundborg.

Desuden har Petra fungeret som sygehjælpervikar i og omkring Kalundborg.

Arbejdsmarkedet blev kvittet, da hun var 72,5 år på grund af en hofteoperation.

Nu leves pensionisttilværelsen i fulde drag.

PER BRANDT

*1939-09-12 † 1997-02-18

Per er født i Betlehem sogn i København, hvor han voksede op, gik i skole og er konfirmeret. Det menes, at han sluttede skolegangen med mellemskolen.

Som 12årig begyndte han at spille klaver, og som årene gik, tilegnede han sig en selvstændig måde at udtrykke sig på, når han fremførte melodier på hjemmets flygel. Udtryksmåden bar præg af følsomhed.

Efter skolegangen valgte Per en boghandel som arbejdsplads, men efter et års tid gik han i gartnerlære og fik en gartneruddannelse.

Militærtiden foregik på Høvelte kasserne. På slutningen af soldatertiden sad Per bag på en kamerats scooter. De skulle på orlov, men blev påkørt af en spritbilist, og han fik det ene ben brækket 4 steder. Det gav et ophold på militærhospitalet i ca. et halvt år, samt en længere optrænings-tid. Under denne sygdom blev han opsøgt af Petra Kirkmand. De havde mødt hinanden for år tilbage. Per fik en erstatning på 20.000 kr.

I sommeren 1963 tog Per sammen med Petra på Beder Gartnerskole ved Århus og gennemgik et 3 måneders blomsterbindingskursus. Formålet med kurset var at få etableret en blomsterforretning, hvilket lykkedes til marts 1964 på Jagtvej i København. Per satte 15.000 kr. i forretningen, men inden året 1964 var omme, havde de købt hus ved Greve Strand samt bil.

Efter ca. 20 år solgte Per forretningen og blev ansat på Assistenskirkegården på Nørrebro i København. Den ansættelse varede i ca. et halvt år, hvorefter han blev ansat som gartner ved Greve kommune. Den ansættelse løb til 1993, hvor Per blev ramt af en kræftsygdom, og han fik førtidspension. Udgifterne skulle tilpasses indtægterne, hvorefter huset ved Greve Strand blev solgt, og et billigere i Svedbølle ved Kalundborg blev købt.

Der var dog kræfter til at deltage i et sangkor i Svedbølle.

I begyndelsen af 1997 døde Per af sin sygdom.

PETRA OG PERS 1. BARN: BIRGITTE
BIRGITHA ALTHEA KARLSEN FØDT BRANDT

*1967-04-28

Birgitte er født på Roskilde sygehus - familien boede på det tidspunkt i Greve. Hun opholdt sig hjemme indtil 1973, hvor hun startede i børnehaveklassen på Mosede skole i Greve, og Birgitte fulgte undervisningen til og med 4. klasse der.

Ved starten af 1. klasse blev det konstateret, at Birgitte led af sygdommen: Væksthormonmangel. Det har medført, at hendes vækst blev stærkt nedsat, selv om hun fik ordineret medicin. I øvrigt må hun stadig hver dag tage medicin mod sygdommen.

Skolegangen fortsatte på Sydkystens Privatskole i Jersie, hvor hun sluttede efter 9. klasse og fortsatte i 1983 til 1984 på kontor- og handelslinjen ved Køge handelsskole.

I 1984/85 fulgte Birgitte undervisningen på Rødding husholdningsskole.

Derefter fulgte et år som husassistent i Greve.

Birgitte valgte uddannelsen som klinikassistent ved tandplejen. Den startede på tandlæge højskolen med en teoretisk del, men hun opgav den praktiske del af uddannelsen.

Derefter fulgte et ophold på Kerteminde håndarbejdsskole. Et ophold som Birgitte var glad for.

Et ophold på Den tekniske Skole i Helsingør måtte også opgives.

I 1988 begyndte Birgitte et samlivsforhold med Søren Bonnesen. De to første år boede Birgitte i Greve, men fra oktober 1990 flyttede de sammen i Roskilde. I 1993 blev Julie født. Nævnte samlivsforhold sluttede i 1997.

Den 28. februar 2001 blev Birgitte uddannet handelsengrosassistent inden for autobranschen.

Uddannelsen foregik på Kalundborg Erhvervsskoles HGV linje. Den praktiske del hos Nissan i Kalundborg og med yderligere teori på Mommarmark Handelsskole på Als.

Fra 2002 til 2008 var Birgitte ansat som produktsælger gennem forskellige vikarbureauer.

Fra januar 1999 indledte Birgitte et samlivsforhold med Per Karlsen. De blev viet på Dragsholm Rådhus i Fårevejle den 30. marts 2002, hvor Birgitte tog navneændring til: BIRGITHA ALTHEA KARLSEN. I 2001 fødte Birgitha en søn.

Den 18. august 2007 afholdt Birgitha og Per kirkebryllup i Fårevejle kirke.

Birgitha har livet igennem haft et svært forhold til arbejdsmarkedet. Efter 2008 opgav hun at finde et nyt arbejde og har siden været hjemmegående uden nogen form for indtægt. Hvis hun søgte invalidepension på grund af sin sygdom, skulle hun igennem en række arbejdsprøvninger, hvilket hun ikke orker. Vel, et godt humør har hun i behold.

Fritiden. Ja, her kommer, hvad hun lærte i Kerteminde ind i billedet - håndarbejde.

Patchwork har den store interesse.

ROSE ANASTASJA BONNESEN

* 1993-07-23

Julie er født på Rigshospitalet og er et donorbarn. Hun er døbt den 24. oktober 1993 i Himmelev kirke i Roskilde.

Skolegangen i Fårevejle gennem 9 år var en god tid for Rose. Hun havde let ved skolearbejde og blev af og til sat til at hjælpe kammeraterne. Afsluttede 9. klasse med topkarakterer.

Julie blev konfirmeret den 6. maj 2007 i Fårevejle kirke.

Uddannelsen fortsatte på Det tekniske Gymnasium i Holbæk. Hun fandt sig ikke tilrette i klassen - navnlig kammeraterne fandt hun umodne og undervisningsniveauet for lavt. Sluttede efter 1. år. Rose fortsatte skolegangen på Stenhus Gymnasium, men stoppede også her efter 1. år. Måske spillede det ind, at hendes far det år blev alvorligt syg.

Gennem årene har Rose interesseret sig for håndarbejde og madlavning. En onkel på faderens side er kok. Jamie Oliver (madekspert) er ombejlet. Fritiden er derudover blevet brugt til litteraturlæsning. Forfatterne Herbjørg Wassmo og Haruki Murakami er favoritterne.

Rose foretrækker at sidde hjemme med en god bog i stedet for som mange andre unge: at gå i byen.

Beskæftigelse. Efter 11 år i skolesystemet blev Rose ansat på Vikingemuseet i Roskilde de følgende 15 måneder. Hun reparerede og syede sejl til bådene, flettede tovværk, sejlede med turister, hvortil der skulle læres en del teori om sikkerhed til søs.

Julie flyttede hjemmefra den 31. oktober 2011 og sammen med en kæreste.

I august 2014 påbegyndte Julie en pædagoguddannelse på Rudolf Steiner seminarieret.

I marts 2002 tog Julie navneforandring til: ROSE ANASTASJA BONNESEN.

PER KÅRLESEN

*1964-02-25

Per er født og opvokset i Søborg. Skolegangen sluttede i 1981 med 10. klasse. Per valgte en metaluddannelse og blev indskrevet på den 1årige EFG grunduddannelsen. Fortsatte som arbejdsdreng hos Sommer Metal i ca. 1 år. I august 1983 påbegyndte Per en maskinarbejderuddannelse hos Iron Pump i Herlev. Den afsluttedes til februar 1986.

Næsten resten af året 1986 blev tilbragt på Flyvestationen i Værløse som soldat - i hunde patruljeafdelingen.

I slutningen af 1986 igen ansat på sin læreplads - Iron Pump i Herlev, hvor han til dato arbejder. Faget har de seneste årtier været gennem en rivende udvikling. Computerstyring er selvfølgelig rykket ind i faget ved f. eks. styring af værktøjs- og produktionsmaskiner. Den udvikling er Per betænkelig ved, da han er tilhænger af gedigent håndværksmæssigt arbejde ved et menneskestyret maskine.

Maskinarbejderjobbet er et stillesiddende arbejde. Efter arbejdstid kan Per tage cyklen og tilbagelægge en 15 til 20 km. for at få "blodomløbet" i gang.

I 1999 flyttede Per sammen med Birgitha i eget hus i Fårevejle, hvor familien stadig bor.

Fra ungdommen og store dele af voksenlivet har Pers store interesse været billard. Han underviste gennem en 5årig periode ungdommen i Asnæs/Grevinge billardklub. Arbejdet blev for omfattende, da weekenderne gik med turneringer. Der skulle også være tid til andre interesser.

En af dem er fiskeri. I 2010 f. eks. deltog Per i en rejse til Nordkap for at fiske, og i 2015 går turen til Havöysund.

Per har også i ungdommen dykket og snorklet en del.

Om vintrene står det på træfældning sammen med et familiemedlem.

Megen fritid går også med forbedringer af hus og have. Der er f. eks. blevet bygget en større carport og med skur til redskaber. Anlagt en større terrasse, hvor ganske megen jord skulle flyttes. Indendørs har han også været aktiv ved f. eks. at sammenlægge et par værelser, lægge klinker osv. Alt i alt er Per i familien kendt som deres handy mand, så af og til ringer de efter hjælp, hvilket Per gerne stiller op til.

En årrække har familien sammen med svigermoderen og svigerindens familie holdt ferie i lejet sommerhus i Jylland.

BIRGITHA OG PERS BARN: JANNICH

JANNICH DENNIS KARLSEN

*2001-07-31

Jannich er født på Rigshospitalet og døbt den 28. oktober 2001 i Fårevejle Kirke. Han var under opvæksten i dagpleje samt i børnehave. Herefter begyndte han i Fårevejle skole og går pt. i 7. klasse. Hovedinteressen i fritiden er PC´eren. Desuden har han taget faderens ungdomsinteresse for dykning og snorkling op. Den sport dyrker Jannich en del, medens farmand holder opsyn. Han tager også af og til med faderen ud i skoven, når der fældes træer til vinterbrænde.

PETRA OG PERS 2. BARN: STINNE

STINNE CAMILLA FINNE FØDT BRANDT

*1970-10-15

Stinne har ikke ønsket at deltage i slægtsbogen.

EMMA SOFIE SIUNE FINNE

* 2003-04-05.

Emma er Stinnes adoptivdatter.

JOHANNES OG ANNAS 5. BARN: HENRIK

HENRIK MORTENSEN KIRKMAND

*1941-05-04 †1980-11-02

Henrik Kirkmand blev født i Holbøl og døbt i byens kirke.

Han begyndte skolegangen i Holbøl og fortsatte den i Døstrup, hvortil familien flyttede den 2. februar 1949.

Efter konfirmationen i Døstrup kirke. Kom han i smedelære hos sin far.

Fire år senere var han udlært med skudsmålet, at han var en dygtig håndværker.

Han havde fået epilepsi som 6årig - der foreligger også oplysninger, at han først fik sygdommen som 9årig. Anfaldene kom som regel, når han vågnede om morgenen. Artiklens skribent oplevede et af hans anfald, da han var 13 år gammel. Det må betegnes som et mildt anfald, og hans søskende tog næsten ikke notits af det. Vel, Henrik levede med sygdommen på det tidspunkt.

Han tog arbejde på Ferm Vaskemaskinfabrik, og senere rejste han til København og arbejdede på skibsværftet B&W. Under opholdet i København tiltog anfaldene, og det udviklede sig til, at han ikke turde sove, da han fortsat fik anfaldene om morgenen, når han vågnede. For ham var det logisk: sov han ikke, skulle han ikke vågne, og ville derved undgå anfaldene. Men når han ikke sov om natten, kunne han selvfølgelig ikke passe sit arbejde om dagen. Han blev indlagt til behandling på Philadelphia, men opholdet der var ikke heldigt. Han følte sig dårligt behandlet af medpatienterne og personalet. Man tog pibe og tobak fra Henrik, hvilket han protesterede imod, og den strid endte med, at Henrik blev fastspændt i sengelejet. Forældrene hentede ham derefter, og han ville ikke senere derover til behandling.

Henrik flyttede hjem og fik tildelt invalidepension.

Han hjalp lidt til i smedjen hos faderen, men sloges med sygdommen. Han kunne, når han var ude at rejse, gå en lang omvej hele natten fra Skærbæk til Døstrup for at undgå at sove, så bange var han for anfaldene. Det sled på hans helbred og nerverne. Han holdt sig meget for sig selv.

Henrik var tæt knyttet til sin mor. Da hun døde, ville han ikke med til begravelsen. Han løb ud i en skov og gemte sig, så folk måtte ud at lede efter ham.

Henrik følte, som årene gik, ubehag ved at arbejde med jern.

Han levede endnu 8 år sammen med sin far efter moderens død. På et tidspunkt hjemskrev Henrik et arkitektkursus, hvor opgaver skulle sendes til rettelse. Han høstede megen ros for disse opgaver og fik flere uger. Desuden var Henrik optaget af orgelspil, som han blev ret god til.

Henrik holdt af naturen livet igennem. Passede gerne dyr, og en tid holdt han bier, som han selv passede.

Elskede lange gåture - helst om aftenen, når naturen "gik til hvile."

Den 2. november 1980 om morgenen fandt familien Henrik død i sengen efter et epileptisk anfald.

JOHANNES OG ANNAS 6. BARN: HANS

HANS CHRISTIAN KIRKMAND

*1943-04-10

Hans Christian er født i Holbøl (kaldenavn er Kes) og døbt i Holbøl kirke.

I 1949 flyttede familien til Døstrup, hvor Kes gik i skole, men skolens leder August Rattenborg mente ikke, at der var plads til to kirkmænd på samme tid, så vi blev flyttet til Lovrup skole. Her fuldførte Henrik og jeg så den 7-årige folkeskole.

Nu skulle jeg så i lære i livets skole. Den startede i Brøns, hvor jeg fik 2. pladsen på gården "Holmgård". Eneste mekaniske drivkraft var 5 dejlige heste, sønnen og jeg. Her blev jeg halvandet år. Det sidste år, havde sønnen overtaget styret, og det, som jeg ikke fik besked på, var, at madens kvalitet dalede fra top til det absolutte nulpunkt. Jeg tilbød derfor min madmoder, at hun måtte låne min højtelskede spejderkøgebog III. "Hvad skal jeg med den, spurgte konen". Der står, hvordan man laver mad uden at brænde den på, svarede jeg.

Jeg fik så ansættelse et år på en gård i Løgumgårde ved Løgumkloster. Efter det år meddelte jeg mine forældre, at nu var læretiden hos bønderne slut.

Vinteren 1959-60 indskrev min moder mig på Rinkenæs efterskole. Det var en givende tid.

4,5 år i mejerilære på Fogderup og Gudbjerg mejeri. Den teoretiske del på Dalum mejeriskole.

1964-65 aftjent 16 måneders værnepligt i den Kongelige Livgarde i Sandholmlejren og Gothersgade kaserne.

Ansæt som mejerist i Tandslet og Klipleve mejerier.
1967 gift med Karen Johannsen fra Bjerndrup ved Klipleve.
Partner med min storebror Lars i Gram Slotssmedie, indtil vi gik hver til sit, og jeg blev optaget 1967-68 på Dalum mejeriskole for at læse til tekniker.
Blev derefter ansat som Laborant på Hartmanns Emballage fabrik i Tønder. Arbejdet på 3 holdskift var ikke lige mig, så da tilbuddet kom, sagde jeg ja tak til et jobskifte til Rødovre mejeri, hvor jeg skulle stå for tapning af mælk på en ny Pure Pak maskine.
Derefter blev det til to sæsoner hos Premiere is i Glostrup.
Hos Evers & Co på Frederiksberg, stod de lige pludselig og manglede en mejerist på akkord som dropskoger. Det måtte jeg absolut prøve.
Der lærte jeg mange ting om sukkerkemi, som jeg senere skulle få brug for.
Hos Alfred Benzon på Halmtorvet fik jeg stillingen som laborant med hovedarbejdsområdet, sammensætning af smagsstoffer til sukkerfrit tyggegummi.
Det var højeste mode dengang, at alt skulle være sukkerfrit. Sukker var kommet på den sorte liste. 10 år gik, før firmaet fandt ud af, at jeg var usamarbejdsvillig, det kom som en kæmpeoverraskelse for mig at få det skudsmål.
De næste tre år arbejdede jeg som arbejdsleder på sterilafdelingen hos Lundbeck & Co i Valby, to år som produktionsleder hos Knud E. Dan i Ishøj, to år som produktionsleder hos Phantom i Rødovre, hvor jeg stod for fremstillingen af saftkoncentrater.
Hos Scanpharm i Ballerup fik jeg af en kollega fra AB på Halmtorvet tilbudt jobbet som leder af tabletafdelingen. Desværre gik firmaet konkurs otte år senere. Tre direktører forsøgte at redde firmaet uden held.
Perioden blev suppleret med aftenkurser i matematik og dansk på VOC i Albertslund.
Fritiden blev brugt på at holde hus og have, med badminton som instruktør og turneringsspiller og motionscykling i cykel klubben i DBCT.
Fritidsinteresserne er sang, musik og friluftsliv.
I en ansøgning vedr. mine personlige kvalifikationer vil jeg nok skrive at jeg har mekanisk snilde, har høj arbejdsmoral, er resultatorienteret og selvstændigt arbejdende, har dynamik og er kreativ. Ansvarsbevidst og pålidelig med gode samarbejdsevner og ordenssans.
Har forsøgt med iværksætter i indenfor aromaterapi, da jeg gennem min tid hos AB arbejdede intenst med aromastoffer, men det døde stille og roligt ud.
Da EDB stort set var et ukendt område, havde jeg i en kort periode mulighed for at deltage i et datalærekursus. Det at blive datalog kommer ikke over en nat, som man siger, og i skrivende stund giver det stadig en hel del udfordringer.
Tilknyttet Manpower som sygevikar, hos Klimax Etikettering i Skovlunde.
Hos Peptek i Hillerød fik jeg et par mdr. et vikariat på deres sterile afdeling.
Så startede jeg hos Dansk farmaceutisk Industri i Ballerup som driftsassistent over tabletafdelingen.
Her fik jeg muligheden for at få tablethåndtering og fejlfindingskursus.
Som 60 årig gik jeg på efterløn med ordene: "Han som har hjulpet hidindtil, han hjælper ej herefter".
Som 65 årig blev jeg stille og rolig lempet over i det tredje liv: P E N S I O N I S T tilværelsen.
I 5 år har jeg sunget i et blandet kor i Brøndby. For to år siden gik jeg tilbage til et rent drengekor. Nu synger jeg med Glostrup mandskor, vi er med i en ring af andre kor, som giver koncerter i ind og udland. Det går der megen tid med.
Jeg forsøger mig med lidt indenfor Video- og fototeknik. Efter to sæsoner er det ikke lykkedes at fremstille en kortfilm, så resultaterne er ikke store endnu.
Badminton er stadig på programmet to timer hver torsdag for fuld damp.
Om jeg har tid til Karen? Hun får al den tid, der er tilovers.

KAREN KIRKMAND FØDT JOHANNSEN

*1946-02-28

Karen er født i Bjerndrup ved Tinglev.

Hun er datter af gårdejer Jens Rattenborg Johannsen og hustru Clara født Gellert, Brushøjgård i Fjeldstrup.

Gift med Hans Chr. Kirkmand 1967.

Der er ingen børn i ægteskabet.

JOHANNES OG ANNAS 7. BARN: JØRGEN

Jørgen Hansen Kirkmand #105

1945-09-07 Holbøl

Gift:

1971-02-06

Jonna Christine Kirkmand født Hinrichsen #218

1950-06-07 Hammelev

Johannes Mortensen Kirkmand #15

1906-11-12 Store Emmerske

1986-12-17 Døstrup

Anna Marie Kirkmand født Jørgensen #98

1910-08-03 Vester Åby

1972-01-19 Døstrup

Børn

Anna Birgitte Sollok Født Kirkmand #219 1973-04-16 -

Leif Kirkmand #220 1977-09-23 -

JONNA OG JØRGEN

JØRGEN HANSEN KIRKMAND

*1945-09-07

Jørgen er født i Holbøl og døbt i byens kirke. Familiens hjem lå lige ved kirkediget. I 1949 købte Jørgens far smedjen i Døstrup ved Skærbæk i Vestsønderjylland. Jørgen har som barn ikke været i institutioner, da hans mor var hjemmegående.

Skolegangen foregik i Døstrup og afsluttedes med 7. klasse. Konfirmation i 1960 i Døstrup Kirke. Opdragelsen bar præg af familiens tilknytning til den religiøse bevægelse indremission.

Straks efter konfirmationen var der brug for Jørgen i smedjen. Han lærte faget, der kaldtes vogn- og beslagsmed, de følgende 5 år - aflagde svendeprøve i 1965. Den teoretiske uddannelse til sme-defaget foregik i Tønder på en dagskole i 6 uger.

Værnepligten var på det tidspunkt 1 år. Jørgen blev til november 1965 indkaldt til at møde i Søgård lejren, hvor rekruttiden på 2 måneder blev afviklet og de resterende 10 måneder på flyvestationen i Skrydstrup.

November 1966 blev Jørgen ansat hos broderen Lars, der drev slotssmedjen i Gram. Året efter flyttede han til Rømø og var de følgende 3 år smedesvend på øen - faldt hurtigt til blandt Rømø-boerne.

I 1970 rykkede Jørgen til Tønder og blev ansat ved firmaet Jejsing huse, hvor han indlagde vand og varme i disse typehuse.

1971 giftede Jørgen sig med Jonna og familien flyttede tilbage til Rømø, og han fik sit smedearbejde igen på øen, hvilket han beholdt i 6 år. En lønstrid med smedemesteren - på 35 øre i timen - afbrød det næsten 10årige samarbejde, og Jørgen blev et års tid vejmand på Rømø. Det kneb med at fylde dagen ud med arbejde som vejmand på øen, så Jørgen fik tilbudt arbejde hos broderen Lars, der i de mellemliggende år havde oprettet Kongeåsmedien i Skudstrup. Lars købte et hus i Skodborg til familien, der i 1973 var blevet forøget med en datter og i 1977 med en søn. Jørgen købte nævnte hus i 1982 og bor der stadig med sin familie.

De følgende 11 år - til 1988 - arbejdede Jørgen hos Lars i Kongeåsmedien. Arbejdsforholdet sluttede i forbindelse med Larses død.

Jørgen gik 1 års tid arbejdsløs, men tog på svejsekursus, hvilket gav arbejde på en karosserifabrik, der efter 1,5 år gik firmaet konkurs. Straks derefter fik Jørgen arbejde på maskinfabrikken i NAG-BØL A/S GKN WHEELS, hvor han var ansat, indtil han den 1. januar 2008 tog sin efterløn.

Jørgens store interesse gennem livet har været mandskoret i Gram, hvor han i 1980 begyndte at synge. I 1998 kom han ind i korets bestyrelse. Koret har 30 medlemmer samt en korleder og gennem årene har det givet utallige koncerter.

Jørgen har også været formand for antenneforeningen i Skodborg.

Pensionisttiden har desuden givet tid til et kustodearbejde i Nagbølmuseet.

JONNA CHRISTINE KIRKMAND FØDT HINRICHSEN

*1950-06-07

Jonna er født i Hammelev.

Familien flyttede til Rise ved Rødekro, hvor hun gik i skole.

Skoleuddannelsen sluttede med studentereksamen fra gymnasiet i Aabenraa.

Jonna giftede sig med Jørgen Kirkmand den 6. februar 1971.

Familien flyttede til Rømø, hvor Jonna fik arbejde ved en købmand.

I 1973 fødtes en datter i familien og i 1977 en søn.

Familien flyttede i 1977 til Skodborg, hvor Jonna året efter oprettede dagpleje af børn i sit hjem indtil 2010, hvor hun gik på efterløn.

JØRGEN OG JONNAS 1. BARN: ANNA BIRGITTE

ANNA BIRGITTE SOLLOK FØDT KIRKMAND

*1973-04-16

Anna Birgitte er født på Rømø. Familien flyttede i 1977 til Skodborg, hvor hun gik i byens skole i 10 år. Efter 10. klasse afgangsprøve fortsatte hun sin skolegang på Haderslev Handelsskole i 3 år. Derefter fortsatte hun uddannelsen på handelsskolen i Kolding. Det var et 3årigt forløb, BA i tysk og spansk. Men efter 1,5 år afbrød hun uddannelsen og blev fra 1996 til 1998 uddannet som receptionist på hotellet Copenhagen Star i København via hotel-og restaurantskolen i København.

Den 9. september 2000 blev Anna Birgitte gift med Peter Sollok, og familien bosatte sig i Höör i Skåne. Parret fik i 1999 en datter og i 2003 og 2005 kom yderligere 2 døtre til verden. Idyllen holdt dog ikke så længe, idet hun længtes tilbage til Danmark, familien og vennerne.

I oktober 2006 flyttede Anna Birgitte tilbage til København - skilsmissen var en realitet.

I 2007 blev de skilt. Anna Birgitte havde de 2 mindste piger med sig til København, medens den ældste, Michelle blev hos faderen i Höör. Hvilket langtfra var efter moderens eller barnets ønske. Et par år senere, da Michelle var på weekend hos moderen i København, nægtede hun at vende tilbage til faderen. En retssag afgjorde, at hun kunne blive boende hos moderen og søstre i København. Familien var nu samlet på Frederikssundsvej i Brønshøj.

Anna Birgitte arbejdede fra 2007 i ca. 1,5 år ved Arbejdstilsynet. Fra august 2009 fik hun ansættelse som receptionist ved UC Plus i Skovlunde. Det er et AMU center, der er ejet af Arriva (Arriva er igen ejet af Deutsche Bahn). Centeret uddanner bl.a. buschauffører, lastbilchauffører samt taxi-chauffører.

Fritid. Ja, den er der ikke meget af, når arbejde og familien skal fungere i dagligdagen. Dog besøges et fitnesscenter, når tiden tillader det - og formen holdes desuden ved lige ved at cykle til og fra arbejdet hver dag.

Officielt hedder Anna Birgitte Sollok til efternavn. Men hun bruger overalt efternavnet Kirkmand efter skilsmissen. December 2014 blev den lille familie udvidet med hunkatten Charlie, der sørger for, at der er endnu mere gang i den.

Interesser: bøger, blade, film, hyggeture med veninder, bioture. Samt egoistweekender, når børnene er hos deres far.

PETER SOLLOK

* 1972-03-06

Peter er fra Randerseggen.

Han blev uddannet i Dansk Supermarkeds belyningsafdeling.

Han har stor interesse for EDB teknikken og har erhvervet sig stor viden derom, hvilket har ført til en ansættelse (i en periode) hos Danske bank som software udvikler.

Peter er stadig bosat i Höör i Skåne, hvor han nu bor sammen med sin nye kone, som er importbrud fra Columbia, hun har en datter på nu 6 år, og sammen har de en datter på 2 år.

MICHELLE KIRKMAND SOLLOK

*1999-02-14

Michelle er født i København i 1999 og døbt i Skodborg kirke. Da hun var 2 år gammel, flyttede familien til Höör i Skåne, hvor hun i ca. halvdelen af sin barndom voksede op. Da forældrene i 2006 flyttede hver til sit, blev retten til børnene delt mellem forældrene, idet Höör kommune insisterede på, at det ville være bedst for Michelle, at hun blev boende i Höör, da hun var opvokset der og havde begyndt sin skolegang. Der blev aftalt regelmæssige besøg hos moderen. Faderen arbejdede i Danmark og havde derved lange arbejdsdage, så Michelle opholdt sig mest på fritidshjemmet, hos legekammerater eller blev tilmeldt diverse fritidsaktiviteter, så far kunne passe sit job i København. Et par år gik, og da hun om efteråret skulle rejse tilbage til faderen efter en weekend hos familien i København, nægtede hun at tage hjem. Sagen endte i retten, og et brev på svensk fra Michelle skulle have været afgørende for dommeren, der bestemte, at Michelle skulle bo hos moderen, hvorved hele familien nu blev samlet på Frederikssundsvej i Brønshøj. Fra august 2015 er Michelle optaget i 1. g på HTX Sukkertoppen i Valby, hvor hun skal læse biokemi. Michelle vil bruge sin sommerferie på at arbejde hos SV Michelsen Chokolade på Fisketorvet, København.

CAMILLA KIRKMAND SOLLOK

*2003-08-21

Camilla er født i Lund i Skåne i 2003. Hun er døbt i en lille kirke, der ligger i Tjörnarps. Hun startede sin opvækst i en svensk vuggestue som 1 årig, men da Camilla var godt 3 år gammel flyttede moderen og de 2 yngste børn til København, og hun lever sin barndom fra Frederikssundsvej. Camilla er glad for heste og er medlem af en rideklub. Camilla hygger sig sammen med veninderne og bruger meget tid i sin fritidsklub, hvor de laver mange sjove ting sammen. Camilla skal i 6. klasse efter sommerferien. Hver anden weekend og ferier tilbringes hos far og bonusmor i Sverige.

EMMA SOLLOK

*2005-03-31

Emma er født i Lund i Skåne i 2005. Hun er den eneste af de 3 søskende, der ikke er døbt. Som 1,5 år gammel rejste hun sammen med sin mor til København, hvor hun har sin barndom. I skrivende stund går hun i 3. klasse. Emma er en lille dame, der går meget op i makeup, musik, veninder og i at have det så sjovt som muligt. Hun elsker endvidere at flade ud med iPad og bare være. Hun tilbringer også hver anden weekend i Sverige hos sin far og bonusmor.

JØRGEN OG JONNÅS 2. BARN: LEIF

LEIF KIRKMAND

*1977-09-23

Leif er født i Skodborg, hvor han er vokset op og gik 7 år i byens skole - fortsatte på Rens efterskole i 2 år.

Leif valgte at blive uddannet som håndværker og kom i maskinarbejderlære på fabrikken i Nagbøl. Under læretiden, der varede i 4 år, boede han hjemme. Leif slap for militærtjeneste.

Leif arbejdede nu forskellige steder på egnen - også på fabrikken - NAGBØL A/S GKN WHEELS, hvor han havde natarbejde, hvilket gav gode penge. Bomæssigt flyttede han også rundt. Han boede i Vejen, i en lejlighed i Skodborg samt hjemme en periode.

I februar 2007 oprettede han sit eget firma - L. K. INDUSTRISERVICE, hvorfra han tilbyder sin arbejdskraft.

Har du opgaven!
har vi løsningen!

LK INDUSTRISERVICE

Forside Job typer samarbejde Profil galleri

Velkommen til LK Industriservice.

LK Industriservice er din samarbejdspartner, når det gælder bearbejdning af stål, såvel rustfast, som sort jern. Skal din produktion vedligeholdes, er vil du leje ekstra mandskab i kortere eller længere perioder er vi kun et opkald væk. Skal din produktion vedligeholdes, eller vil du ha en fast pris / tilbud står vi til jeres rådighed.

- mandskabsudlejning
- svejsning af rustfast og sort stål
- certifikatsvejsning
- rørarbejde
- montageopgaver
- kleinsmede arbejde
- kedelarbejde
- fremstilling af små som større konstruktioner

Copyright © Lk Industriservice 2013 | Mølletoften 12 Skodborg 6630 Rødding | Tlf 20749791

I skrivende stund har han en mand ansat, og de arbejder begge sammen på en fabrik. De udfører arbejder i rustfrit stål.

Leif har købt hus i Skodborg. Skridt for skridt bliver huset i fritiden gennemrestaureret.

I 2010 flyttede Dorthe Petersen ind hos Leif, og de blev gift den 18. oktober 2013 - de havde fået Jeppe i august 2012.

Leif har interesse i campingferie samt sejlture i sin båd.

DORTHE KIRKMAND FØDT PETERSEN

*1981-06-18

Dorthe kommer fra Tinglev, hvor hun har gået i den tyske skole.
Hun er uddannet møbelsnedker og arbejder på 9. år som livredder i Vojens svømmehal.
I 2010 flyttede hun sammen med Leif og fødte Jeppe den 27. august 2012.
Dorthe og Leif blev gift den 18. oktober 2013, og hun bruger efternavnet Kirkmand.

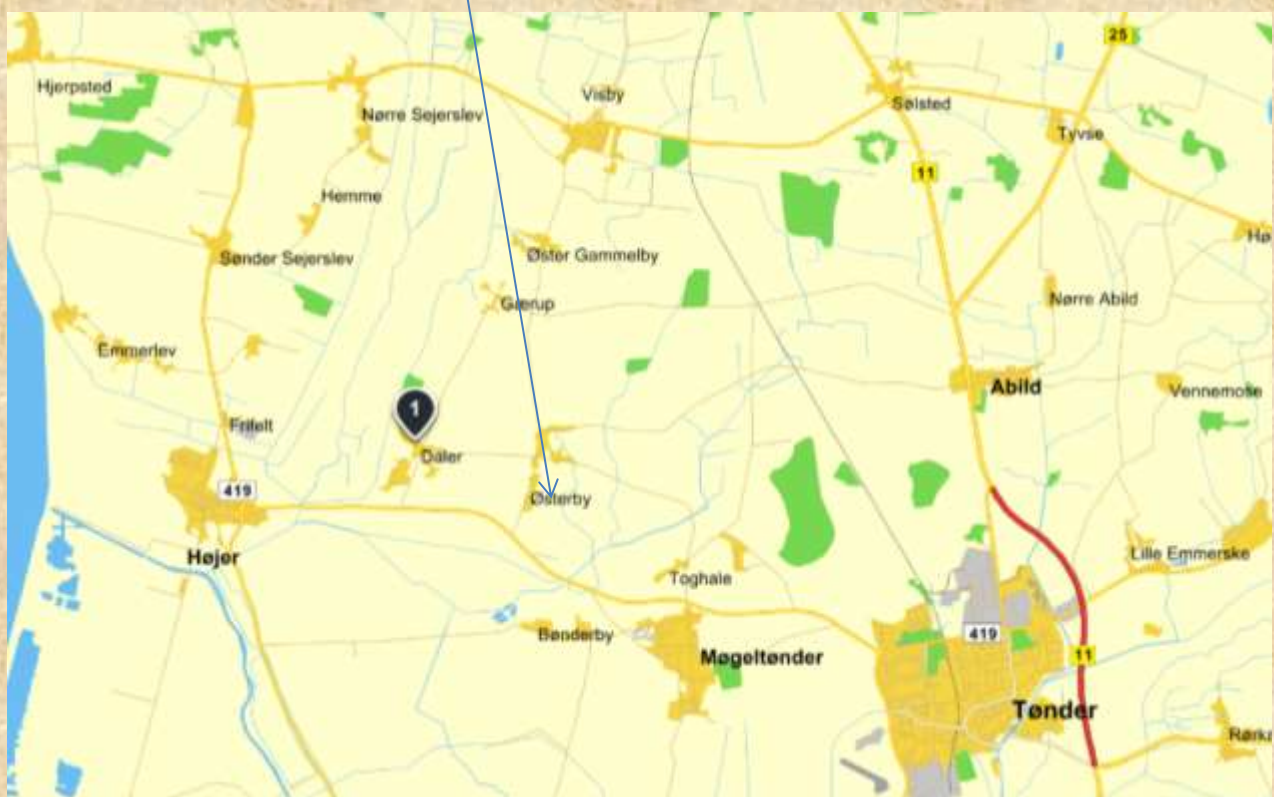
JEPPE KIRKMAND

*2012-08-27

10. BARN: MARTIN MORTENSEN KIRKMAND

Navn:	Martin Mortensen Kirkmand		
Far:	Johann Mortensen Kjerkemand		
Mor:	Martha Alvine Kjerkemand født Schmidt		
Ægtefælle:			
Begivenhed/fakta	Dato		Sted/beskrivelse
Født	1909-01-22	i	Østerby, Daler sogn
Døbt	1909-02-14	i	Hjemmet
Død	1909-12-31	i	Østerby

Martin er født i Østerby, Daler sogn.

Martin er født i Østerby, der ligger nordvest for Tønder.

Familieerindringen siger intet konkret om ham.

Så hans eksistens er fundet i kirkebogen.

Som det ses, blev Martin kun 11 måneder gammel og døde på den sidste dag i 1909.

Dokumenterne oplyser intet om dødsårsagen.

Læge Dr. Michelsen Aabenraa oplyser 1925, at lungebetændelse skulle være dødsårsag.

Den 5. januar 1911 bliver Martin begravet på Daler kirkegård.

Noter fra kirkebogen Daler sogn:

Martin Mortensen Kirkmand

Født 1909-01-22

Døbt 1909-02-14

Død 1909-12-31

1909					Getaufte		Knaben.	
Nr.	Jahr und Tag der Geburt	Name des Kindes	Ort und Zeit der Taufe	Name, Stand und Wohnort der Eltern	Name, Stand und Wohnort der Ge			
2.	1909 28 Januar	Peter Lorenzen Johannsen.	31 Januar 1909 i. Gavnø	Leffeltsgaard Hoff- mannsen Johan- sen und Hustru Maddalene Johanne geb. Jacobsen i Gæbler	1) Værkmaester Met. Andersen 2) Mrs. Maria Johannsen 3) Jüngfrau Johanne Johanne			
3.	1909 22 Januar	Mortsin Mortsen Kirkmand	19 Februar 1909 i. Gavnø	Arbeider Johann Mortsen Kirk- mand, und Hu- sfru Mortsen Ch- rissa geb. Schmidt i. Gæbler	1) Anders Rasmussen 2) Peter Gaubel 3) Mrs. Jens Andersen 4) Hustru Madeline Frost 5) Jüngfrau Ane Petersen			

1910				Dode			Alandkjon.		
Dødsdagen.	Om Døds Bø- og Tilnavn.	Dødsdags Dagen.	Om Døds Sted, Fødselstid og Opholdsst.	Om Døds Alder.	Om ved Begravelsen holdte sistlyste Bærende.	Datum af Stadensbeholdning			
21. December 1909.	Mortsin Mortsen Kirkmand	5. Januar 1910.	Leffeltsgaard Hoff- mannsen Johan- sen Kirkmand, og Hustru Mortsen Ch- rissa geb. Schmidt i Gæbler	44 Menaer	Rada med Helene gæster	1. Januar 1910			

11. BARN: MARTHA ALVINE OSTENFELD FØDT KIRKMAND

Martha Alvine Ostensfeld født Kirkmand #16

1910-08-28 Kassø
1982-01-19 Odense

Gift:
1938-06-29

Knud Ostensfeld #156

1905-05-16 København
1972 Odense

Johann Mortensen Kjerke mand #1

1864-03-09 Hedsmark, Bylderup sogn, Slogs Herred.
1936-02-22 Amtsygehuset i Aabenraa

Martha Alvine Kjerke mand født Schmidt #2

1873-11-20 Siedlei Kreis Shroda
1943-02-01 Det Kommunale sygehus i Aabenraa

Børn

Inge Elise Marie Kristensen født Ostensfeld #157	1938-12-14 - 2006-06-24
Dødfødt søn #279	1940 -
Jens Carl Ostensfeld #158	1942-11-18 -

MARTHA OG KNUD MED INGE 1938

MARTHA OSTENFELD FØDT KIRKMAND

* 1910-08-28 † 1982-01-19

Martha Kirkmand - den yngste pige, og det 4. yngste barn af en stor børneflokk, blev som nævnt født i Kassø og efterfølgende døbt i Hellevad kirke d. 2.10.1910.

Martha begyndte sin skolegang i Hellevad skole d. 1.maj 1918. I skolen knyttede hun sig specielt til en tysk lærerinde, som hun senere korresponderede med, da pågældende lærerinde måtte flytte skole efter afstemningen d. 10. februar 1920.

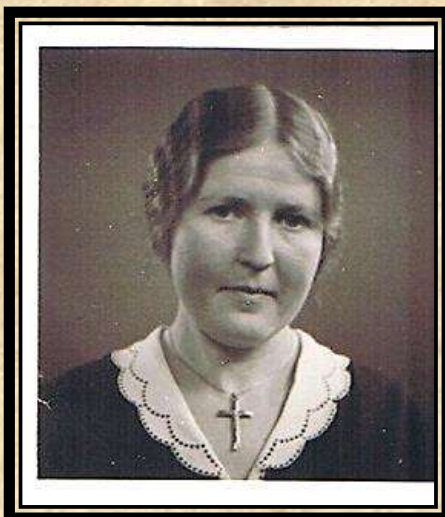
Martha gik i skole til d. 1. oktober 1924, og ifølge en udtalelse fra førstelærer M. Degn, karakteriseres hun som en flittig og opmærksom elev, der opnåede gode kundskaber, og hvis opførsel var upåklagelig.

D. 5. oktober 1924 blev hun konfirmeret i Hellevad kirke - og ifølge en udtalelse fra sognepræst H. Larsen var hun en opmærksom og forstående elev ved konfirmationsforberedelsen.

Uden at lægge skjul på at barndomshjemmet var fattigt, understregede hun altid, at hendes mor var meget proper med hjemmet, at hun både var flittig og opfindsom m.h.t. at få så meget som muligt ud af de få midler, der var at gøre godt med. Hun antydede også, at hendes mor kunne være skrap, men var den, som holdt sammen på hjemmet.

Faderen blev ligeledes omtalt positivt. Han havde ry for at være en både dygtig og stabil arbejdskraft. Hun omtalte faderens lange og hårde arbejdsdage, hvor transporten til og fra arbejde foregik på apostlenes heste. Enkelte gange omtalte hun faderens hang til at drikke, og at nogle af børnene blev sendt op til kroen for at få ham med hjem, inden han havde drukket alle pengene op.

I perioder havde han godt med arbejde, og efter en sådan kom han en dag hjem med et guldkors, som han forærede Martha. Hun passede godt på det, og hver gang hun brugte det, fortalte hun om dengang, hendes far kom hjem med korset.

Efter konfirmationen ville hun gerne ud at tjene - men det var hendes far ikke glad for, han ville gerne beholde hende lidt længere hjemme. Hun ville imidlertid ud at tjene - og sådan blev det. I de følgende år havde hun forskellige pladser - og de anbefalinger, hun fik fra sine arbejdssteder, karakteriserer hende som pålidelig, pligtopfyldende og overordentlig proper, såvel med sit arbejde som sin person. Dygtig til daglig madlavning såvel som til vask og stryging. Desuden fremhæves det, at hun samtidig formåede at støtte sine gamle forældre og sine søskende.

Martha stræbte imidlertid efter viden og uddannelse - og i 1936 havde hun sparet sammen til et ophold på Haslev udvidede højskole, hvor hun opholdt sig fra november 1936 til marts 1937. Under opholdet på højskolen følte hun, at hendes horisont blev udvidet - derudover nød hun samværet med de andre unge mennesker - dyrkede i øvrigt en del gymnastik og fik en del veninder, som hun siden lejlighedsvis kom sammen med.

Efter højskoleopholdet lod hun sig uddanne som hjemmesygeplejerske - en uddannelse som hun kunne bruge til at passe og pleje meget syge patienter i deres eget hjem. En af patienterne var hendes kommende svigermoder, som lå syg af en hjerneblødning. Ved den lejlighed traf hun Knud Ostenfeld, som hun giftede sig med d. 29. juni 1938.

Efterfølgende bosatte de sig i Odense, hvor først en datter - og fire år senere en søn kom til verden. Imellem de 2 fødsler nedkom hun med en dødfødt søn.

I begyndelsen af ægteskabet måtte hun påtage sig nogle plejeopgaver, og i anbefalinger fra patienter beskrives Martha som et dygtigt, pligtopfyldende, pålideligt, venligt og omgængeligt menneske.

Under krigen 1940 - 1945, hvor der var mangel på alt - og pengene små, forstod Martha at få meget ud af lidt - både m.h.t. mad og tøj. Det var vigtigt for hende, at hun selv og vi børn var pænt klædte, og at hjemmet fremstod rent og nydeligt.

Martha forsøgte at besøge sin mor, der på det tidspunkt havde fået amputeret begge ben, men kunne ikke komme af sted pga. dårlige trafikale forhold.

I februar 1949 blev ægteskabet opløst. Martha beholdt lejligheden i Kochsgade og det meste af indboet - men skulle nu finde arbejde, så hun kunne forsørge familien. Heldet var med hende, da Odense kommune nyoprettede en stilling som legepladsleder på legepladsen i Kongens Have. Arbejdstiden var dagligt 7 timer i sommerperioden, men kun 3 timer i vinterhalvåret. Arbejdet bestod i at føre tilsyn m. legepladsen og tilrettelægge forskellige lege, ligesom hun skulle beskæftige børnene i legestuen, der var indrettet ved legepladsen, med tegning, indendørs spil, færdselslære og dukketeater m.v.

Martha var glad for sit arbejde og god til at omgås børnene, hvoraf mange kom fra usle kår. Hun lagde sit hjerte i arbejdet og hjalp mange forsømte børn med sin interesse og omsorg.

Lønnen var imidlertid et problem i vinterhalvåret, hvor hun kun arbejdede 3 timer om dagen. Hu-strubidrag og børnepenge fik hun næsten aldrig - så familien måtte leve meget nøjsomt. Hun havde dog en reservekapital fra salg af 2 ejendomme ved skilsmissen. Reservekapitalen ønskede hun kun at trække på ved særlige lejligheder som konfirmationer og andre større begivenheder - og det gennemførte hun.

Heldigvis var hun både meget sparsommelig og udholdende - og vi hørte hende aldrig beklage sig over for os børn.

Trods en stram økonomi, tog hun ofte initiativet til skov - og strandture sammen med os børn. Tit var vi sammen med hendes veninder og deres børn, som vi så kunne lege med, mens de voksne snakkede sammen.

Sommetider lykkedes det hende at spare sammen til at leje et billigt sommerhus, således at vi fik mulighed for at komme væk fra byen om sommeren og ud til skov og strand. Efter skilsmissen opbyggede hun sin egen omgangskreds, der dels bestod af nogle få venner fra ægteskabet og dels omfattede venner fra højskoletiden og sygeplejeuddannelsen.

Martha arbejdede på legepladsen til d. 21. august 1963, da Odense kommune af sparegrunde nedlagde stillingen som legepladsleder.

Det var et hårdt slag for hende at stå uden fast arbejde i en alder af 53 år.

Efter nogen tid lykkedes det hende at få foden inden for hospitalsvæsenet som nattevagt for meget kræftsyrge børn. Dette arbejde havde hun i nogle år - og det var et arbejde, som hun holdt af - men det var et uregelmæssigt arbejde, da vagterne nogle gange var få - og dermed rakte hendes løn ikke til de faste udgifter.

I 1968 ankom det første barnebarn, og da hun ikke havde fast arbejde, hyrede vi hende til at passe barnet om dagen, mens vi var på arbejde. For det arbejde fik hun fuld dagplejeløn, kost og logi. I de ni måneder, hun fungerede som dagplejemor, blomstrede hun op, da hun levede under trygge og rolige forhold, uden nattevagter og med løn, som hun sparede op til senere brug.

Martha var et meget hjælpsomt menneske - og hvis børnebørnene var syge - kunne vi bare ringe til hende, og hun ankom næste dag for at passe patienten. Kufferten stod, kort sagt - altid pakket og klar til afrejse.

Hendes hjælpsomhed omfattede også venner og bekendte, som hun plejede og hjalp på bedste måde ved sygdom m.m.

Martha måtte påtage sig forskelligt forefaldende arbejde i nogle år, bl.a. arbejdede hun på Hjertegårn i 1 år.

Hun havde siden 1939 boet i Kochsgade. Lejligheden lå på 4. sal, og efterhånden som hun blev ældre, var det noget af en overvindelse for hende at forcere alle de trapper. Derfor søgte hun en moderne lejlighed i et lavt byggeri, så hun slap for de mange trapper i Kochsgade.

Heldigvis lykkedes det for hende at få en dejlig lejlighed på Nyborgvej. Lejligheden lå på 1. sal, og den dag hun skulle flytte, stillede børn, svigerbørn og børnebørn for at flytte for hende - og inden vi tog hjem, var alt pakket ud og sat på plads.

I 60 års alderen havde Martha fået konstateret aldersdiabetes, og da hun ikke passede sygdommen ordentligt, svækkedes hun mere og mere. Derfor blev hun i sine sidste leveår hentet og bragt i bil, når hun skulle på ferie eller fejre højtider sammen med familien.

Da hun skulle afhentes i december 1981, fandt Oluf hende liggende bevidstløs i sengen. Han fik fat i en ambulance, der kørte hende på sygehuset, hvor hun lå indtil hun fredeligt sov ind d. 19. januar 1982.

Martha blev begravet d. 24. januar 1982 på Assistens kirkegården i Odense. Hun blev fulgt til sit sidste hvilested af familien.

Jens Ostenfeld og Inge Kristensen
d. 12.1.2004

Dødsattest			
i henhold til lov nr. 279 af 26. maj 1976 om ligsyn m.v. Attesten lukkes af lægen - ved retslægeligt ligsyn af politiet - og må kun åbnes af embedslægen			
FULDE NAVN for kvinder tillige pigenavn, for et dødfødt/unavngivet barn anføres "barn af" med tilføjelse af moderens navn Ostenfeld, Martha Alvine			
PERSONNUMMER (ICPR nummer) 280810-1966	KØN Mand ☐ Kvinde ☒	DØDFØDT ☐	For dødfødt angives moderens personnummer dg. md. år - lebnr.
ERHVERV for pensionister anføres tillige tidligere erhverv, for et barn anføres "barn af" med tilføjelse af forspigers erhverv sk. F.P.			
BOPÆL adresse, kommune, amt Nyborgvej 279, Odense SØ, Fyns amt			
DØDSSTED adresse, kommune, amt Medicinsk afdeling B, Odense sygehus, Fyns amt		ODENSE SYGERHUS Medicinsk afdeling B.	
FINDESTED hvis dødssted er ukendt			
DØDSDATO dag, måned, år, klokkeslæt 19.01.82 kl. 19.05	FINDEDATO hvis dødsdato er ukendt	DØDSTEKN Rigor ☒	Cadaveritas ☒ Maceratio ☐
Forbeholdt sundhedsstyrelsen			
A. UNDERTEGNEDE LÆGE Hæden 20.01.82 kl. 12.10 net liget af ovennævnte og forefundet de angivne sikre dødstejn. Bekræfter, at der ikke foreligger tilknytningsforhold, som omhandlet i justitsministeriets bekendtgørelse om lagers adgang til at foretage ligsyn og udstede dødsattest §1 (se nedenfor). Har ikke fundet omstændigheder af den i ligsynsloven §3 stk. 1 nævnte art, og der er efter mit skøn således ikke grund til mistanke om, at døden er forårsaget ved en forbrydelse, jfr. kirkeministeriets bekendtgørelse om begravelse og ligbrænding §2 stk. 2, 2. og 3. punktum (se nedenfor). C.G. Dahlstrøm 20.01.82 C.G. Dahlstrøm		B. UNDERTEGNEDE LÆGE Har den ovennævnte og forefundet de angivne sikre dødstejn, synet liget af ovennævnte og forefundet de angivne sikre dødstejn. Bekræfter, at der ikke foreligger tilknytningsforhold, som omhandlet i justitsministeriets bekendtgørelse om lagers adgang til at foretage ligsyn og udstede dødsattest §1 (se nedenfor). Har fra politiet modtaget meddelelse om, at stedfunden indberetning efter ligsynsloven §3 stk. 1 ikke giver anledning til retslægeligt ligsyn, og at der intet er til hinder for, at ligbrænding kan finde sted, jfr. kirkeministeriets bekendtgørelse om begravelse og ligbrænding §2 stk. 2, og 3. punktum (se nedenfor).	

KNUD OSTENFELD

* 1905-05-16 † 1972

Knud Ostfeld er født i København, hvor han sluttede skolegangen med studentereksamen. Han studerede jura i 2 år på universitetet i København, men skiftede til en korrespondentuddannelse i engelsk.

Arbejdede nogle år som underviser i engelsk, tysk og latin.

I 1938 giftede han sig med Martha Kirkmand.

Samme år fødtes datteren Inge Elise Marie og i 1942 sønnen Jens Carl.

Fra 1945 til 1947 arbejdede Knud Ostfeld som tolk i den engelske zone i Hamborg.

I 1949 blev Knud Ostfeld og Martha Kirkmand skilt

Knud giftede sig senere med en kvinde fra Tyskland.

En lang årrække arbejdede Knud Ostfeld som korrektør på Fyns Stiftstidende.

MARTHA OG KNUDS 1. BARN: INGE

Inge Elise Marie Kristensen født Ostenfeld #157

1938-12-14 Odense

2006-06-24 Tåstrup

Gift:

1962-11-17 Odense

Oluf Skak Kristensen #159

1938-06-05 Ribe

2012-02-01 Tåstrup

Knud Ostenfeld #156

1905-05-16 København

1972 Odense

Martha Alvine Ostenfeld født Kirkmand #16

1910-08-28 Kassø

1982-01-19 Odense

Børn

Peter Skak Kristensen #160 1968-08-05 -

Christian Skak Kristensen #161 1972-11-07 -

INGE, PETER, CHRISTIAN OG OLUF

INGE ELISE MÆRIE KRISTENSEN FØDT OSTENFELD

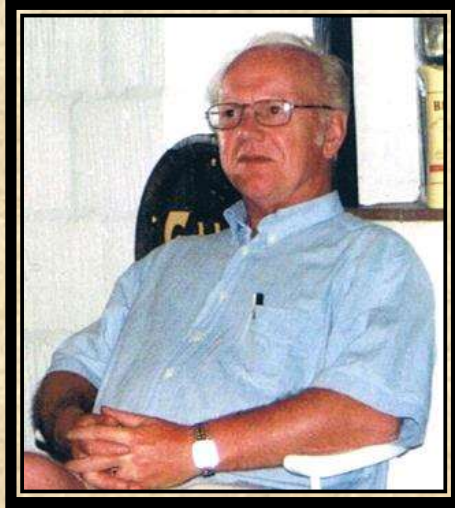
*1938-12-14 †2006-06-24

Inge er født i Odense og døbt i Skt. Knuds kirke den 11. juni 1939.
Hun er vokset op i Odense, hvor skolegangen sluttede med realeksamen.
1953-04-19 blev hun konfirmeret i Skt. Knuds kirke.

Inge var født handicappet, idet hun manglede højre hånd.
Inge flyttede til København, kørte Taxa og tog lærereksamen på Blågård Seminarium i 1966.
Hun blev samme år ansat som lærer i Greve kommune - en ansættelse der sluttede i 2002, hvor hun tog sin pension i september.
Inge blev gift med Oluf S. Kristensen i 1962.
Der er to børn i ægteskabet.
De er bosat i Brøndby kommune.

OLUF SKÅK KRISTENSEN

*1938-06-05 †2012-02-01

Oluf er født og opvokset i Ribe.

Han sluttede skolegangen i byen med realeksamen og blev uddannet ingeniør.

Ansæt i Den sjællandske Elforsyning, hvor han avancerede til afdelingschef.

Han lod sig pensionere i år 2000.

Oluf giftede sig med Inge den 17. november 1962.

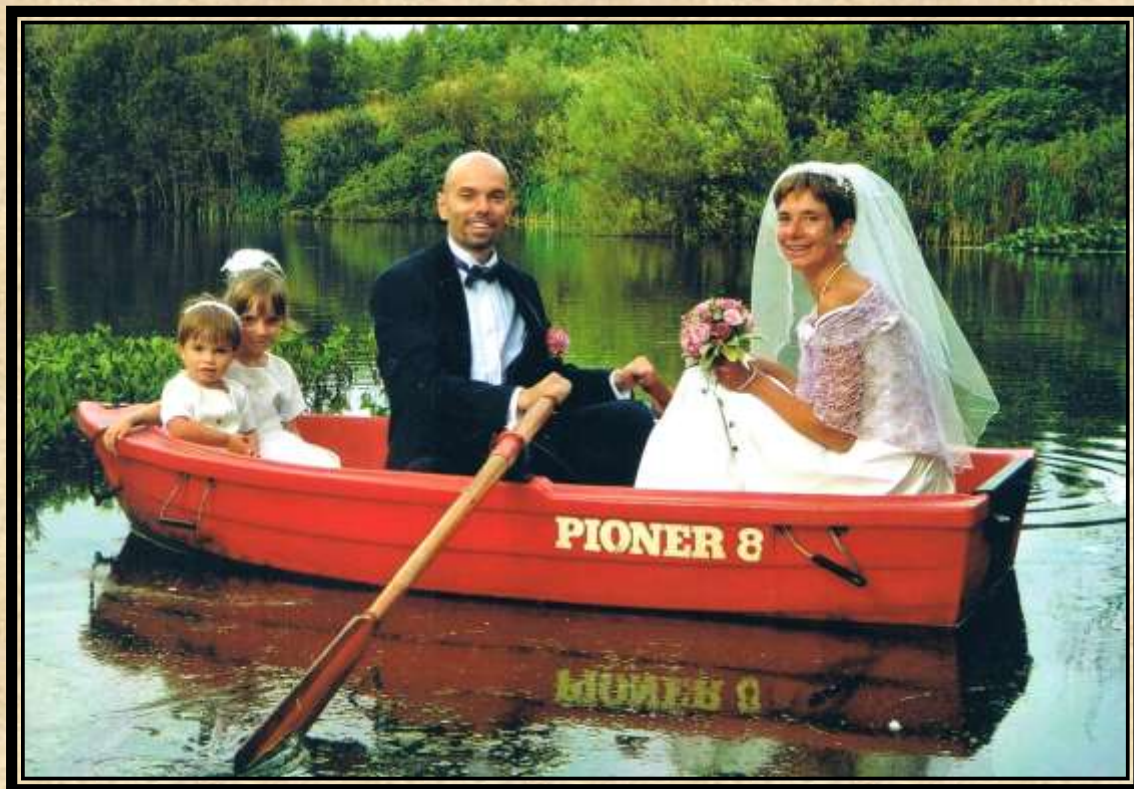
De bosatte sig i Brøndby kommune, og familien blev forøget med to sønner.

Oluf døde i 2012 og blev begravet fra Tåstrup kirke.

INGE OG OLUFS 1. BARN: PETER

PETER SKÅK KRISTENSEN

*1968-08-05

PETER, TINE, IDA OG RIKKE

Peter (adoptiv søn) er døbt i Karlslunde kirke i 1969.

Han er vokset op i Brøndby kommune og sluttede skolegangen med 10. klasse i Brøndby strand-skole.

Tog derefter H. T. X. eksamen og blev uddannet ingeniør.

Peter giftede sig 2005-09-12 med Tine Willum Hansen.

TINE WILLUM HANSEN

*1968-09-26

Tine er uddannet Læge med cancer som speciale.

Familien er bosat i Veksø kommune.

Der er to døtre i ægteskabet:

IDA WILLUM KRISTENSEN

*1999-12-10

RIKKE WILLUM KRISTENSEN

*2002-08-31

INGE OG OLUFS 2. BARN: CHRISTIAN

*1972-11-07

Christian Skak Kristensen er født og døbt i Brøndby strandkirke.

Han er opvokset i kommunen.

Han tog 10. klasses eksamen på Brøndby strandskole og derefter højere handelsskoleeksamen.

Christian skrev kontrakt med militæret og blev professionel soldat.

Han var bl. a. udsendt som FN soldat i Jugoslavien i 1993 og i 1995.

Søgte efter hjemsendelsen fra militæret ind til politiet og afsluttede den uddannelse i år 2000 og har siden været ansat i politiet.

PERNILLE VANGSGÅRD

*1971-08-26

Christian er gift med Pernille, der er uddannet advokat.

Familien er bosat i Greve kommune.

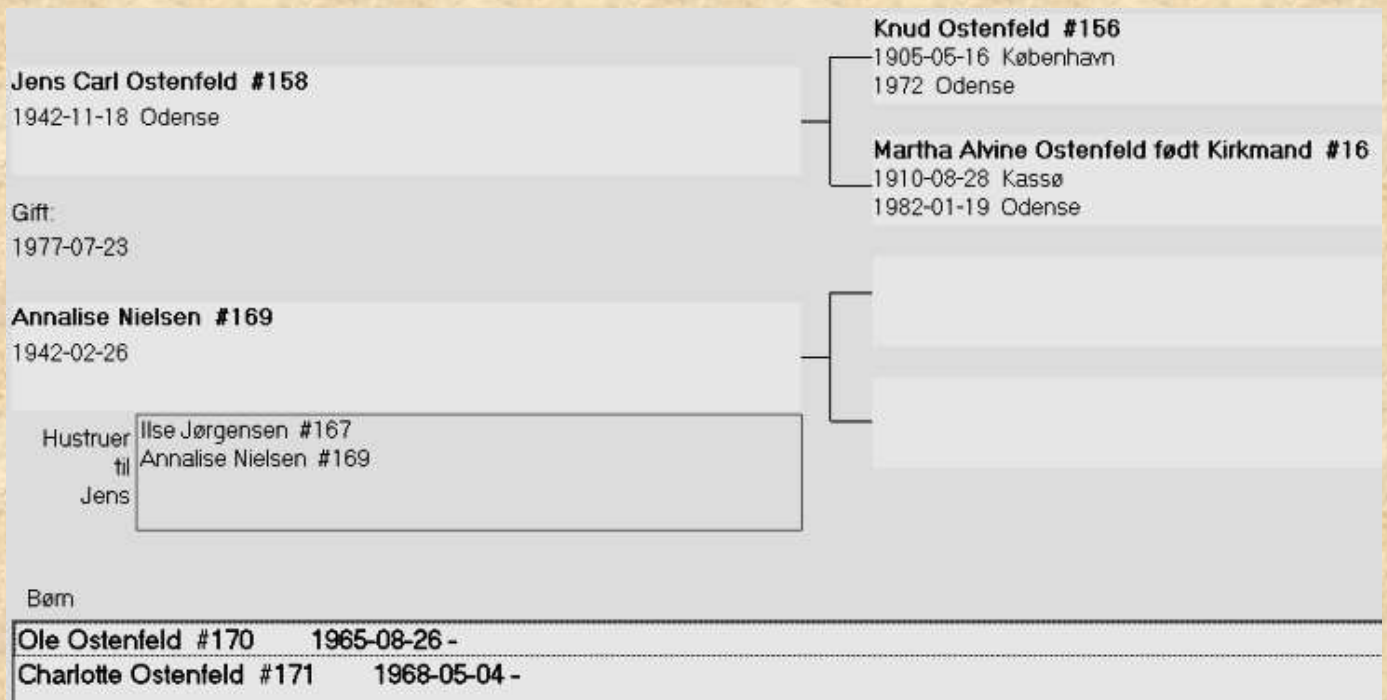
Der er en datter i ægteskabet:

KAROLINE SKAK KRISTENSEN

*2003-12-05.

MARTHA OG KNUDS 2. BARN: DØDFØDT DRENG

MARTHA OG KNUDS 3. BARN: JENS

ANNALISE OG JENS

JENS CARL OSTENFELD

*1942-11-18

Jens er født i Odense, hvor han er vokset op.

Skolegangen i byen, og den endte med realeksamen.

Forældrene blev efter anden verdenskrig skilt.

Han boede sammen med sin mor og søster i en lejlighed i Kochsgade.

Jens Carl blev uddannet elektriker og gik 2 år på teknikum, hvorefter han aftjente sin værnepligt ved livgarden.

Jens giftede sig den 12. juli 1969 med Ilse Jørgensen.

Familien blev forøget med Betina den 1970-01-18.

Ægteskabet blev opløst i 1973.

Jens blev ansat som servicemontør hos Smidt & Co - distriktschef på Sjælland.

Derefter ansat ved Zanussi i 1972 som inspektør.

I 1990 godkendelseschef ved Elektrolux og fra 2002 godkendelse- og kvalitetschef.

Bosat i Tinglev og gift med Annalise Nielsen den 23. juli 1977.

J. C. O.

Handels- og konsulentfirma

*Approval management
and coordination*

CE - UL - cUL - Goss - m.fl.

Rugmarken 29 . DK 6360 Tinglev

Telefon +45 74 64 32 22

Mobil +45 20 11 17 22

ANNALISE NIELSEN

*1942-02-26

Annalise er uddannet frisør og har haft egen salon i huset i Tinglev.
Hun bragte 2 børn fra et tidligere ægteskab ind i familien.

JENS' 1. BARN: BETINA

BETINA OSTENFELD

*1970-01-18.

ANNALISES 1. BARN: OLE

OLE OSTENFELD

*1965-08-26

Ole Ostenfeld har taget studentereksamen og er bankuddannet samt eksamineret administrator.
Han er bosat i København.

ANNALISES 2. BARN: CHARLOTTE

CHARLOTTE OSTENFELD

*1968-05-04

Charlotte Ostenfeld er uddannet frisør og fagskolelærer.
Gift den 5. juni 1997 med Rene Olsen.

RENE OLSEN

*1967-04-21.

Han er uddannet kommunalleder i Silkeborg.
De er bosat i Silkeborg.
Der er to døtre i ægteskabet:

ANNE SOFIE OSTENFELD OLSEN

*1998-09-18.

MIKKELINE OSTENFELD OLSEN

* 2001-07-20

12. BARN: MARTIN MORTENSEN KIRKEMAND

Navn:	Martin Mortensen Kjerkemand		
Far:	Johann Mortensen Kjerkemand		
Mor:	Martha Alvine Kjerkemand født Schmidt		
Ægtefælle:			
Begivenhed/fakta	Dato		Sted/beskrivelse
Født	1912-09-25	i	Hellevad
Døbt	1912-10-27	i	Hellevad kirke
Konfirmeret	1930-06-22	i	Gauerslund kirke
Aldrig gift			
Ingen efterkommere			
Død	1933-09-15	i	Brejninge

Flyttebevis.
(Dette Flyttebevis skal iflg. Indvandringslovens Bekendtgørelse af 9. April 1920 afleveres til Kommunalbestyrelsen i Tilflytningkommunen.)

Følgende til samme Husstand hørende Personer, boende

i Anseende

Efternavn	Fornavn	Stilling	Fødselsdag og -aar	Fødested	Betaler kommunalt skat?
<i>Kjerkemand</i>	<i>Martin Mortensen</i>	<i>Pige-lær</i>	<i>25/9 1912</i>		

har D. D. meldt Afgang fra nærværende Kommunes Mandtalsregister fra den *1/9* 192*3* at regne og har opgivet at ville tage fast Bopæl i

Gauerslund Kommune.

(Næstg. Adresse) *den Hellevadke Landbrugsskole i Brejninge*

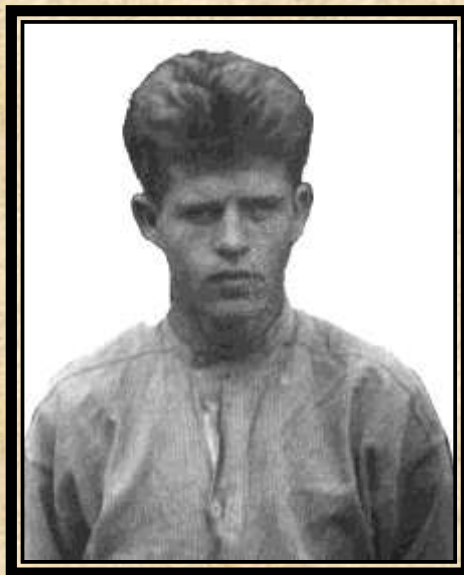
Brejninge Kommunalbestyrelse, den *21/8* 192*3*

A. Emmert

20 Mortensen's Trykkeri, København

MARTIN MORTENSEN KIRKMAND

* 1912-09-25 † 1933-09-15

Onkel Martin har for mig været lidt af en gåde. Familieerindringen har været meget sparsom om ham. I virkeligheden har jeg i min erindring kun 3 udsagn om ham. Min far har udtalt, at han var spastiker. Onkel Johannes har fortalt, at Martin trak det ene ben efter sig. I 1933 rejste farmor til Bregninge for at besøge ham. Onkel Otto var på det tidspunkt lige ankommet til Bregninge. Martin var indlagt på institutionens epidemihospital, da han havde fået tuberkulose. Hospitalet var afspærret, men onkel Otto fik lov til at komme med ind til ham på sygestuen. Ca. en måned senere døde Martin.

Ja, ovenstående var alt, hvad jeg har fået at vide om onkel Martin - ingen billeder.

På Landsarkivet i Aabenraa har vi fundet en oplysning fra Martins barndom. Den er noteret af asylagent J. Lorentzen fra Nustrup - den lyder i al sin kortfattetthed: "Den 13. september 1916 blev Martin anbragt på missionsbørnehjemmet i Gråsten - hjemmet dårligt. Drengen har engelsk syge." Diagnosen er forkert, men vi fristes til at antage, at myndighederne ikke vidste, hvad han fejlede og da skrev: Engelsk syge.

Informationerne fra 1916 til 1923, er sparsomme - vi kan ikke finde journaler fra de år.

I 1923 skriver amtslægen i Tønder, at han har kendt Martin i 3 år - altså fra 1920. Vi slutter deraf, at han er blevet flyttet til asylhjemmet i Arnum i 1920, der blev oprettet i 1919, da vi har fundet et flyttebevis, der oplyser, at han er flyttet fra Anum ved Toftlund til Bregninge i 1923. Desuden et brev til mine bedsteforældre, hvori der oplyses, at en medarbejder fra asylhjemmet i Arnum ledsager Martin til Bregninge.

Et par dage før julen 2014 fik vi udleveret onkel Martins journal fra Bregninge åndssvageanstalt. Den lå på Landsarkivet i Viborg. Arkiver i Danmark er båndlagt i 75 år, og med hans dødsår i 1933 havde vi ret til at se den.

En vigtig oplysning sprang os straks i øjnene - nemlig at han er født med sukkersyge. Desuden er han i 1916 som nævnt - altså som 4årig - kommet under Nordslesvigske Asylforsorg. Hjemmet har ikke kunnet klare hans sygdom. Desuden havde man mistanke om, at Martin var sinke. Senere har man målt hans intelligentkvotient til 58.

Onkel Martins journal starter i 1923, hvor han bliver flyttet til Bregninge. Han er da 11 år gammel. Det følgende er et referat fra nævnte journal, som er påbegyndt lige efter hans ankomst til åndsforsorgsinstitutionen i Bregninge (Den kellerske anstalt) den 1. september 1923 - indlagt på afdeling J.

Plejelønnen er 600 kr. om året - Hellevad kommune betaler plejelønnen.

Martin er en tynd dreng - mager - med en meget slap muskulatur. Hovedet normalt formet, men når han går, falder han over til højre side. Ingen kramper. Martin er en godmodig dreng, men noget støjende. Kan drille sine medpatienter og komme op at slås med dem - han blive let hidsig. Det understreges, at Martin kunne have et meget drilsk udtryk i øjnene og smil. Han drillede, når han følte sig sat udenfor fællesskabet - måske en form for at skabe kontakt.

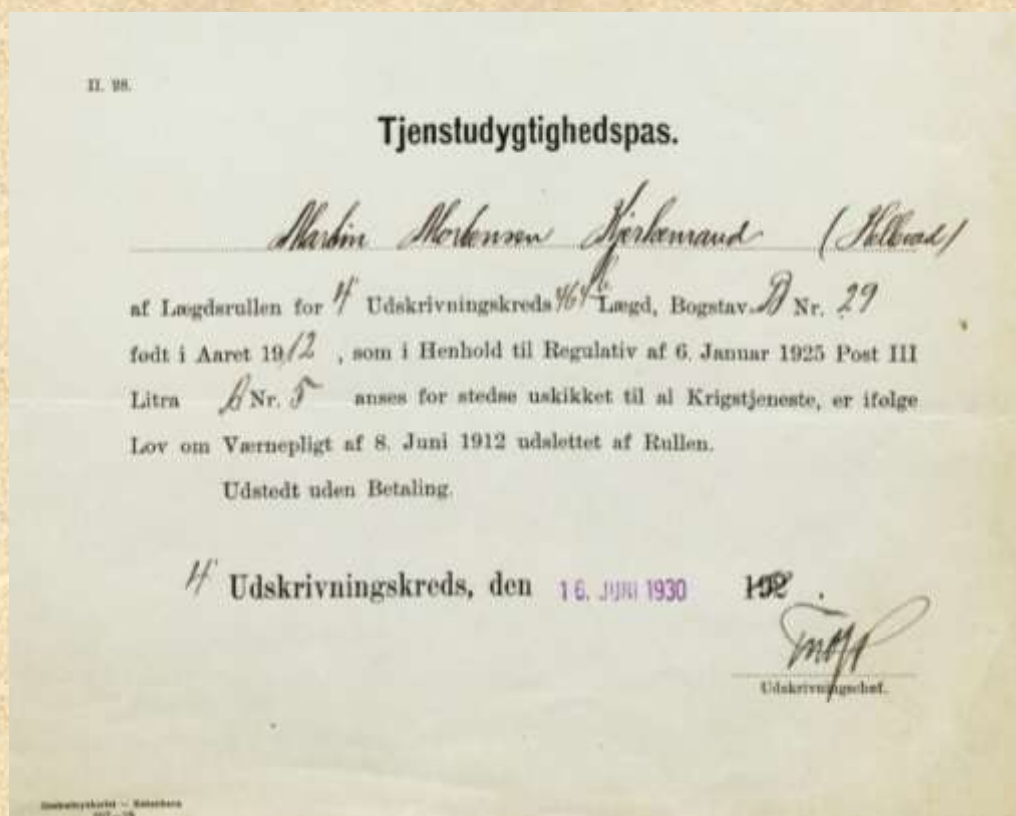
Ved ankomstundersøgelsen i Bregninge virker han ret forsømt.

Det antydes, at oplysninger fra Asylforsorgen i Sønderjylland nærmest er ikke eksisterende. Han betragtes som åndssvag og har været det fra fødslen, mener man i Bregninge. Martin har fået undervisning i skolekundskaber, men uden resultat. Det synes, at hans åndelige udvikling var stillestående ved ankomsten til Bregninge. Martin er dog selvhjulpen.

Den 24. oktober - 2 måneder efter ankomsten til Bregninge - beskrives Martin som følger. Han forsøges oplært som børstenbinder og har evnerne. Han arbejder noget langsomt og usikkert, men har allerede gjort fremskridt. I betragtning af hans ringe førlighed kan man ikke forvente stort mere. Martin beskrives som en stille og rolig fyr, der kun gør sig lidt bemærket, og hans opførsel har i enhver henseende været upåklagelig.

Under året 1925 finder vi en udtalelse om Martin, at han er meget uartig. Der er konstant konflikter med medpatienterne.

I august 1927 får Martin lov til at komme på ferie hos forældrene. I begyndelsen af 1928 er han meget syg. I foråret så syg, at han ikke kan gå. Martin kommer sig, og i juli er han på ferie. Ligeledes i 1929 er han hjemme på ferie, men er igen meget syg - han er i godt 3 måneder indlagt på institutionens sanatorium. Den 16. juni 1930 bliver Martin kasseret som soldat.

Og det samme år - 22. juni - bliver han konfirmeret i Gauerslund kirke ved Bregninge. Efter konfirmationen rejser Martin med faderen hjem på ferie.

Konfirmationsattest.

udviser, at Gauerslund Sogns Ministerialbog
Martin Mortensen Kjerkeemand.
 af Hellers Anstalt i Bregninge,
født i Hellevad Sogn, S. Jyll., 25. Septbr. 1912,
 er bleven bekræftet i sin Daabspagt i Gauerslund Kirke
Søndagen den 22. Juni 1930,
 ( ), hvilket herved, i Overensstemmelse med
 bemeldte Ministerialbog, attesteres,

den 22. Juni 1930.

J. Sørensen

Om sommeren 1931 er Martin på ferie hos familien samt på juleferie, hvorfor vi kan konkludere, at han har god kontakt med sin familie.

Skolegangen. Martin har fået en 7 års skolegang i Bregninge - fra 1923 til konfirmationen i 1930, hvor han sluttede i institutionens afgangsklasse. Det bemærkes i journalen, at han flere gange gennem årene har været syg i længere tid og fraværende i skolen - op til 3 måneder.

Martin er blevet undervist i de samme fag som i folkeskolen og har hvert år fået en udtalelse. Jeg refererer fra udtalelsen i afgangsklassen i 1930.

Martin følger jævnt godt med og er interesseret i undervisningen. Han har let ved at lære udenad.

Læser flydende med god forståelse, kender navneordene, udsagnsordene samt tillægsordene.

Staver ganske godt og kan skrive en let diktat, men håndskriften er meget ubehjælpelig - grundet handicappet. Martin er flink til af lære vers, og har sangstemme.

Regner udmærket, men har problemer med at stille stykkerne op.

Deltager også i sløjd og boldspil. Martin har håndelag, og der bemærkes, at hans svage krop har godt af boldspillet.

Udtalelsen om hans opførsel svinger lidt gennem årene. I undervisningstiden er udtalelsen god, men han kan drille kammeraterne og er slesk over for voksne, skriver en lærer.

Med en intelligenskvotient på 58 kan det undre, at Martin er nået så langt i skolen?

I foråret 1931 skriver onkel Johannes et brev til åndssvageanstalten i Bregninge og beder om at få Martin i familiepleje. Argumenterne er, at Martin aldrig har været åndssvag, og at han gerne vil væk fra institutionen i Bregninge.

Myndighederne går straks i gang med at undersøge sagen. De undersøger følgende områder: Et særskilt værelse til Martin, familiens vandel og økonomi, beskæftigelse af Martin og forbud mod,

at Martin besøger forældrene, da myndighederne mener, at forældrene har en dårlig indflydelse på Martin.

Onkel Johannes Kirkmand er flyttet fra forældrene i Farveriet til en lejlighed i Hellevad by. Han arbejder i Aabenraaområdet og tjener 8,40 kr. i timen og har et spædbarn.

Naboerne beskriver familien Kirkmand som hæderlige og arbejdsomme folk, og de får gode anbefalinger. Lejligheden i Hellevad har ikke et særskilt værelse til Martin, men familien har en større lejlighed i Holbi ved Aabenraa på hånden og vil snarest flytte dertil, hvorved onkel Johannes kommer tættere på sin arbejdsplads. Beskæftigelse af Martin afviser onkel Johannes med, at han ikke er i stand til at arbejde på grund af sit handicap. Han må selv finde ud af, hvad han kan klare.

Anbringelsen blev ikke til noget, da Martin skulle sove i familiens stue. Kravet var et særskilt værelse til ham. Der var heller ikke et værelse til ham i lejligheden i Holbi.

Den 28. marts 1933 skriver ledelsen af institutionen i Bregninge til min bedstefar, at Martin har fået konstateret lungetuberkulose og er indlagt på institutionens sanatorium. Det følgende halve år bliver han svagere og svagere, selv om han i perioder har det bedre. Han kaster blod op og vægten er faldet fra 37,5 kg. til 32 kg. Den 19. september kl. 15.15 sover Martin stille ind.

Martin blev begravet på Hellevad kirkegård.

13. BARN: JØRGEN PETERSEN KJERKEMAND

Jørgen Petersen Kjerke mand #18

1914-03-03 Helle vad
1998-06-10 Sønderborg Sygehus

Gift:

1939-05-13 Rise kirke, Aabenraa Amt

Nikoline Marie Kjerke mand, født Petersen #175

1912-09-08 Hønkys, Egved sogn
1995-06-19 Sønderborg Sygehus

Johann Mortensen Kjerke mand #1

1864-03-09 Hedsmark, Bylderup sogn, Slogs Herred, Tender amt.
1938-02-22 Amtsygehuset i Aabenraa

Martha Alvine Kjerke mand født Schmidt #2

1873-11-20 Siedlei Kreis Shroda
1943-02-01 Det Kommunale sygehus i Aabenraa

Børn

Johan Mortensen Kirkmand #176	1940-10-10 -
Bent Niels Petersen Kirkmand #177	1942-12-17 -
Kay Petersen Kjerke mand #178	1948-07-28 -

Nicoline og Jørgen Kirkmand, Nordborg.

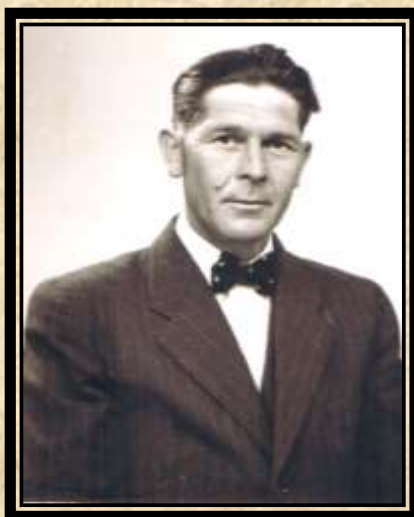
Guldbryllup: Nicoline og Jørgen Kirkmand, Skolemar-
ken 38, Broballe, Nordborg,
har guldbryllup pinselørdag.

De er begge fra Sønderjyl-
land og gennem 23 år drev de et

landbrug, hvor deres tre sønner
voksede op.

I 1962 flyttede parret til Bro-
balle og fik begge arbejde på
Danfoss. De er hjemmemenne-
sker, hvor både hus og have er
den store interesse.

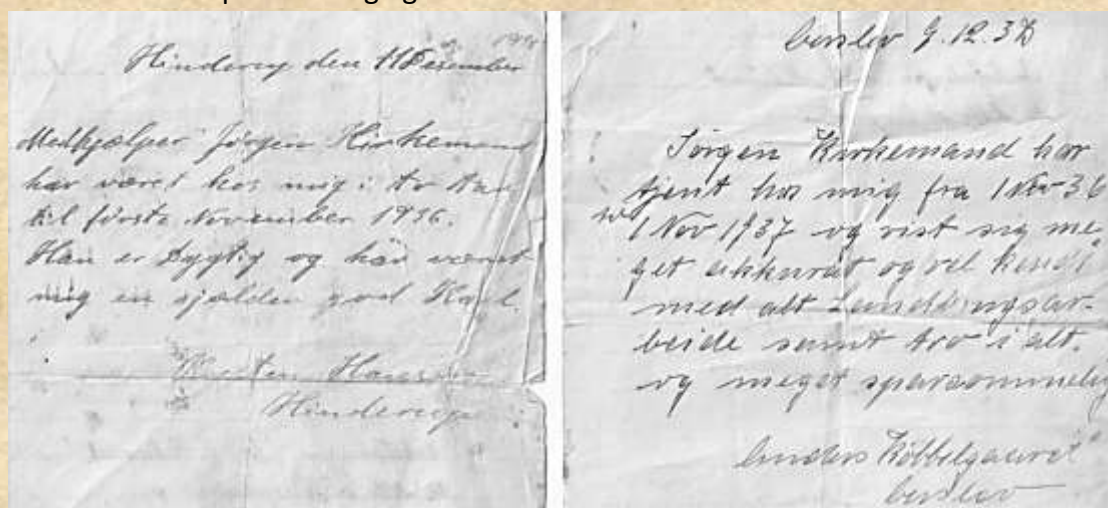
JØRGEN PETERSEN KJERKEMAND

* 1914-03-03 † 1998-05-10

De første efterretninger om Jørgen kommer fra onkel Wilhelm i Rendsborg, der fortalte, at han i 1920 besøgte sine svigerfamilie i Hellevad, og en dag sad Jørgen (6 år gammel) højt oppe i et træ og spillede violin. Et mærkeligt sted at spille violin, men det skyldtes, at han havde stjålet violinen fra sin storebroder, og han kunne ikke få fat i Jørgen på de tynde grene i toppen af træet. Jørgen Kirkmand gik i Hellevad skole, hvilket han var glad for. De vidste, hvornår de skulle være rolige, for lærer Berg havde været med i krigen og havde et ar i hovedet. Det blev helt blå, når han var ved at blive gal.

En gang skulle han sidde efter, når de andre børn gik hjem. Han kunne ikke et salmevers udenad. Lærer Berg spurgte, hvorfor han ikke havde lært salmeverset? Jørgen Kirkmand svarede, at han ingen salmebog havde! Berg gik til skabet, tog en salmebog og skrev hans navn i den og sendte ham hjem. Hidtil havde Jørgen Kirkmand i klassen lært versene ved at høre kammeraterne fremsige dem. På eftersidningsdagen var han den første, der skulle fremsige verset, derfor gik det galt. Jørgen vendte gang på gang i sit liv tilbage til denne gave fra lærer Berg. Det har tilsyneladende været en hel uforståelig gestus fra en betydende person i det lille landsbysamfund - Hellevad - over for den fattigste og mest forfulgte familie i området, at det ikke kunne glemmes. Altså, en gestus til livslang undren over dette skulderklap - anerkendelse, som min far opfattede lærerens handling - siger noget om familiens og dermed om skoledrengen Jørgens placering under de sociale rangstiger - familien havde ikke råd til en salmebog. Familien boede i øvrigt i egnens fattighus. Jørgen blev i 1928 konfirmeret i Hellevad kirke, og de følgende 11 år arbejdede han næsten kun ved landbruget. En kort periode hjalp han sin broder Frederik ved lastbilkørsel. Som landbrugsmedhjælper var han først på Hellevadegnen, senere i nærheden af grænsen ved Kruså - bl.a. i Kiskelund for at slutte af på forskellige gårde i nærheden af Hellevad.

Han var forkarl på Hellevad Vandmølle fra maj 1938 til maj 1939. Lønnen var 600 kr. plus kost og logi. Han blev ikke soldat, kasseret på grund af nedsat syn på højre øje.

På Hellevad Vandmølle blev han enig med kokkepigen - Nikoline Petersen - om, at de skulle gifte sig, hvilket skete den 13. maj i Rise kirke med efterfølgende stor fest på Risehus.

6583

Vielsesattest. 253705

Kong Karl, Kiermand førgen Petersen
Kiermand af Hellevad Sogn født Rønnesteds
d. 3. Marts 1914

og
Kong pige Kierbeddyerinde Nikoline Marie
Petersen af Kjols, Rise Sogn født i Egvad Sogn
Staburaas Skud d. 8. September 1912

blev ægteviede i Rise kirke Staburaas Skud
d. 13. Marts 1939. Vitken for dem
hvilket herved bevidnes på embeds vegne i overensstemmelse med ministerialbogen.

Rise, den 7. Maj 1939

Løjtnant Rindhøjgaard
Præstens navn.

Nr. 9 A. Birkens Højbandel, Rammergade 17, Kbhvn. E.
Dansk papir: Stokkone III, Styrskone III. 720

Samtidig købte han en lille ejendom på 10 tdr. land i Diernæs, Hoptrup sogn. Jorden og bygninger lå 4 forskellige steder - 2 køer, få grise og 50 til 100 høns. Der skulle arbejdes som daglejer på egen, i tørvemoser om sommeren, på Skrydstrup flyveplads i slutningen af Anden Verdenskrig, ved dræningsarbejde, som fodermester på en gård m.m.

I midten af august 1946 brændte stuehuset og stalden, der var bygget sammen, en morgen tidlig af et kuglelyd, der ramte bygningen. De 4 familiemedlemmer sprang ud af sengene ved et øredøvende brag og måtte kort tid efter løbe for flammerne. De fik næsten ikke andet end deres nattøj med ud. Der blev kun bygget et stuehus på brandtomten - en mindre kostald blev indrettet i ladebygningen, der blev reddet ved branden.

Jørgen Kirkmand havde fra barndommen og ungdommen 3 store interesser: musik, læsning og at diskutere politik. Han spillede som nævnt violin, desuden mundharpe og harmonika - kun efter gehør, noder lærte han aldrig. Han behøvede kun at høre en melodi en gang for at kunne spille den. Mundharpen var hans foretrukne instrument. I 1940'erne i Diernæs spillede han ofte om sommeren en hel aften, hvor naboer kom og hørte på. Som tjenestekarl fortælles der, at han ofte cyklede gennem landsbyen, hvor han arbejdede, medens han spillede på harmonikaen. Hans repertoire var danske populære melodier - især beundrede han Viktor Cornelius og Axel Schiøtz - samt tysk- og østrig/ungarsk musik - navnlig operettemelodier. Han havde selv lært sig tysk - forstod også plattysk - og bevægede sig sprogligt endnu mere frit mellem sønderjysk og tysk, som unge mennesker i dag (2003) bevæger sig mellem dansk og engelsk. Han spillede på sin mundharpe helt op til sin død - altså i næsten 80 år.

I vinterperioden læste han næsten hver aften. Det gjorde ham til den største låner ved skolebiblioteket i Diernæs. Jeg har også set ham tage cyklen og køre til Haderslev (12 km.) For at låne bøger. Hans store interesse var rejsebeskrivelser fra hele verden - navnlig Grønland. Jørgen Kirkmand diskuterede som ung livligt politiske emner. Fattigdommen i barndomshjemmet og de meget alvorlige økonomiske problemer i 1930'erne, men endnu mere opvæksten under de sociale rangklasser prægede ham afgørende livet igennem, så hans udgangspunkt var altid, at fattigfolk skulle komme til ære, værdighed, og de skulle have en højere løn. Hårdt og ærligt arbejde skulle respekteres og belønnes. Han så ingen socialistisk revolution komme i Danmark. Han så imidlertid løfter, der kunne indfri ovenstående i det nazistiske partis program og hentede ofte argumenter derfra i sine diskussioner uden at være nazist, men for at være den stædige "Rasmusmodsat." De sociale argumenter fra nazipartiet brugte han i offentlige diskussioner – også under 2. verdenskrig, hvilket gav ham mange fjender i Diernæs. Den sidste krigsvinter arbejdede han desuden på Skrydstrup flyveplads, hvilket ikke højnede hans popularitet i landsbyen. Han blev betragtet som tyskvenlig. Efter 2. verdenskrigs afslutning arresterede modstandsbevægelsen ham, og han var i 12 dage interneret på højskolehjemmet i Haderslev, hvorefter han blev sendt hjem med undskyldningen: "De har nogle dårlige naboer, hr. Kirkmand!" Arrestationen nagede ham resten af livet.

Johan Kirkmand
Kirkevang 35
8350 Hundslund

Dato:
20. juni 2003

Journalnummer:
2003-611-1306

Lokaltelefon:

Vores reference:

Deres reference:

Vedr. Jørgen Kirkmands arrestation i 1945

Landsarkivet har modtaget Deres forespørgsel af 16. ds. vedr. Deres afdøde far, Jørgen Kirkmands arrestation i maj 1945.

Af Haderslev politimesterarkiv, anholdelsesprotokol for SP-sager 1940-45, 1945 nr. 34 fremgår, at Jørgen Petersen Kirkmann blev anholdt den 5. maj 1945 kl. 15.30. Rubrikken for, hvem der forestod anholdelsen, er ikke udfyldt, formentlig har det været modstandsbevægelsen. Grunden til anholdelsen var straffelovens kapitel 1. Der er tilføjet med rød skrift: angiveri. Løsladelse fandt sted den 18/5 kl. 12.15. I feltet "anmærkninger", hvor sagens videre gang normalt er anført, er der ingen indførelse.

Jørgen Kirkmand nævnes hverken i Haderslev sikkerhedspolitis kartoteker eller i Politiajudanten for de sønderjyske landsdeles kartotek. Der er således ingen yderligere information om anholdelsen.

Alt i alt bekræfter ovenstående Deres viden om anholdelsen: At den var kortvarig og ubegrundet og uden videre følger.

Uberettiget anholdte kunne søge om oprejsning ved de såkaldte oprejsningsnævn. Ifølge journalen for oprejsningsnævnet for Haderslev amt har Deres far imidlertid ikke benyttet sig af denne mulighed.

Jeg er ikke bekendt med, at der skulle findes en liste over sønderjyske børn, der i den tyske tid blev fjernet fra deres hjem og sat i pleje hos tyske plejeforældre. Under alle omstændigheder var det få.

Med venlig hilsen

Hans Schultz Hansen
arkivar, forskningsleder, ph.d.

Efter branden søgte han om tilladelse til at nedlægge det lille landbrug i Diernæs. Tilladelsen blev efter lang tid givet, jorden solgt og huset byttet med et husmandssted på Arnitlund Mark ved Over Jerstal.

Familien flyttede 10/12 1949 og kunne begynde på en frisk. Ejendommen var på 20 tdr. land, samt 8 tdr. land forpagtet ved kommunen, 2 heste, 4 køer, 2 til 3 kalve og kvier, 4 grisestier - op til 20 - 25 stk., når der var smågrise, ca. 100 høns og en del maskiner - eget tærskværk og halmpresser. Jo, det så lovende ud, selv om bygningerne var simple, selv efter datidens forhold. Men ejendommen lå i et lille område, hvor der endnu ikke var kommet elektricitet - det blev først indlagt i december 1951. Intet badeværelse, men et das som sidetilbygning til stalden. Dør mod vest direkte ud i det fri, ingen varme, ingen lys. Intet vaskerum (bryggers), indgang fra en smal gang til køkkenet. Brønd og pumpe til vand på gårdspladsen.

Jørgen Kirkmand var stolt over erhvervelsen - køre sine egne heste. Det var lykken - en sejr over fattighustilværelsen, hvor han var vokset op. Startkapitalen den 10/12 1949 var 300 kr.. Det blev økonomisk nogle meget svære år. Fra foråret 1950 kørte han mælk til mejeriet i Over Jerstal med sine heste. Det tog fra kl. 07.00 til ca. kl. 12.00, og den tur skulle køres hver dag året rundt i storm, i regn, i frost og i snestorm! Ca. 7 år kørte han med heste, så tog naboen turen. Han købte en Ferguson traktor i 1956, og året efter kørte han mælk med den.

Det kneb til tider alvorligt for Jørgen i de år at holde humøret i hverdagen. Dertil kom, at temperamentet løb af med ham, når noget drillede. Det kunne i perioder være vanskeligt at være heste og familie under ham.

Man fandt ret store mængder af grus på ejendommens jorder. I 1959 fik han et tilbud fra en grus-entreprenør, som han ikke kunne sige nej til.

Han købte en ejendom på samme størrelse i Jørgensby ved siden af TV-senderen ved Rangstrup.

Dyr og maskiner kunne medtages. Stuehuset var større – flere værelser, badeværelse, centralvarme og i stalden fodergang. Stalden og laden var bygget sammen. Vild luksus, syntes vi. Han købte også en bil - en Ford, der gav ganske store reparationsregninger.

Jørgen Kirkmands store interesse som landmand var markarbejdet, som han også var dygtig til. Men udviklingen i dansk landbrug gik i retning af, at pengene skulle tjenes i stalden. Storproduktion. Det kneb for Jørgen Kirkmand at erkende denne ændring i den økonomiske udvikling i den vestlige verden. Desuden stødte nævnte økonomiske fordring mod et klart livssyn hos ham: "Hvis der skal laves samlebåndsproduktion af liv, vil jeg ikke være landmand længere", erklærede han en aften til sine naboer.

I 1962 tog han konsekvensen, solgte ejendommen, købte en landarbejderbolig på Skolemarken 38 i Broballe på Als og fik arbejde på Danfoss.

Efterhånden fik han akkordarbejde, men det var svært for ham at forstå systemet. Han troede, at han kunne blive millionær ved akkordarbejde. Han arbejdede akkorden mellem 50 og 100 procent over fabrikens sats, og det gav mange penge i lønningsposen. Vel, så hævede fabrikken satsen, og sådan sloges Jørgen Kirkmand og fabrikken nogle år, og til sidst kunne han næsten ikke holde akkorden. En dag forlod han Danfoss.

Nogle år arbejdede han dels ved en murermester, dels ved en entreprenør, men vendte så tilbage til Danfoss, hvor han fik nogle gode år - velrespekteret. Ofte spillede han mundharpe for arbejdskammeraterne i pauserne. I 1975 tog han sin efterløn og pensionisttilværelsen begyndte.

Tiden som pensionist, der strakte sig over 23 år, blev vel de bedste år i hans liv. Efterlønnen /pensionen var sikret, huslejen var ca. 1.200 kr. om året i renter og afdrag. Det gav ro rent økonomisk for ham, hvilket betød alverden i hans liv. Han tog de første år ofte ud at fiske ved de nordalssiske strande, passede sin have - der fandtes ikke ukrudt i den, han spillede mundharpe og løste kryds-og tværsopgaver, der blev hans store lidenskab. Han yndede ikke pensionistsammenkomster. Tiden kunne han let få til at gå alene. Tankeoplevelser var hverdagens gode stunder.

I en del år skulle han hjælpe sin kone - Nikoline - der var syg og rullestolsbruger. Hun var sengeliggende nogen tid, inden hun døde i 1995, hvor han fik en del pasningsarbejde samt madlavningsarbejde. I 1996 døde onkel Otto, og han boede nu alene. Han kastede sig over madlavning med interesse - ja, han fandt endda ud af at sylte. Det overraskede familien.

Efter kort tids sygdom sov han ind i døden i maj 1998 på Sønderborg sygehus, efter korte ophold på plejehjem.

ET LÆSERBREV

Svar til hr. kontorassistent Niels Petersen, Guderup, der under læserbreve den 2.1.1968, opfordrer arbejdere og lønmodtagere til at stemme på liste C. At jeg ikke er helt enig med hr. kontorassistent Petersen, vil fremgå af følgende:

I begyndelsen af december udtalte formanden for arbejdsgiverforeningen, hr. Svend Heineke i Jyske Tidende«:

Arbejdsgiverne har økonomisk styrke nok til at tage en eventuel konflikt. For at være økonomisk stærk nok til en eventuel konflikt skal der milliardbeløb til: disse store beløb må jo være til stede. Da der fra borgerlig side påstås, at regeringen er erhvervsfjendtlig og har påført erhvervslivet store økonomiske tab, hvorfra har arbejdsgiverne og dermed erhvervslivet fået disse store beløb, der påtænkes anvendt mod arbejdere og lønmodtagere? I november udtalte formanden for Det økonomiske Råd, at forskellen mellem nationalindkomsten og selvangivelserne er på fra fem til syv milliarder, altså store summer, der årligt unddrages beskatning. I efteråret under krydsrevisionerne af byggeindustriens selvangivelser blev der fundet frem til skatteunddragelser på 10 millioner i Skanderborg Amt, blandt disse skatteunddragere fandtes der næppe en eneste socialdemokrat. Hvis erhvervslivet og arbejdsgiverforeningen anvendte disse store beløb til investeringer i erhvervslivet samt sendte størstedelen af de 6.000 udenlandske arbejdere hjem, da ville arbejdsløshedsproblemet være løst.

Om det er regeringen, der fører erhvervsfjendtlig politik, eller det er erhvervslivet, der fører samfundsskadelig politik, vil jeg lade læserne dømme om. Efter disse kendsgerninger, der her i efteråret har kunnet læses i Jyske Tidende« af alle, kan der ikke være nogen tvivl, hvor arbejdere og lønmodtagere bør sætte deres kryds den 23. januar.

Med tak for optagelsen.

ARBEJDER JØRGEN KIRKMAND

Broballe pr. Nordborg.

NIKOLINE MÆRIE KJERKEMAND FØDT PETERSEN

* 1912-09-08 † 1995-06-19

Nikoline blev født i Hønkys - lidt vest for Rødekro - og døbt i Egvad kirke. Hun gik i Hønkys skole fra 1919 til 1923, hvor familien flyttede til Rise. Den resterende skolegang og konfirmation foregik i Rise. Selvom hun begyndte skolegangen under tysk styre, kom det tyske sprog ikke til at præge hendes skolegang. Hun forstod kun lidt tysk, talte og skrev det ikke. Efter konfirmationen i 1926 kom hun ud at tjene, hvilket blev afbrudt, da hendes far døde i 1926 - hun måtte hjem for at hjælpe med at passe sine 6 mindre søskende, hvor hun fik kælenavnet: Linne!

Snart kom hun ud at tjene igen, men støttede sit fattige hjem - de små søskende fik derefter hver en gave mere til jul: Gave nr. 2! Efter faderens død var der kun råd til en gave til børnene juleaften. Nikoline hjalp også på anden måde sit tragedieramte hjem.

Jeg kan ikke redegøre for, hvor hun var ansat som "pige i huset" i de følgende år, dog ved jeg, at hun en tid arbejdede på alderdomshjemmet i Aabenraa. Men de fleste pladser havde hun på forskellige gårde. Hun nød at arbejde i marken som afveksling, ligesom hun var den hurtigste til at malke en ko i miles omkreds også sammenlignet med mænd. Hun udviklede en velproportioneret og stærk krop, der sammen med hendes lattermildhed, smilehuller og stærke øjne havde en fordelagtig og bemærkelsesværdig udstråling. Hun søgte gerne omgang med folk for at snakke og spøge, så der kom liv og latter omkring hende.

Trods sine gode kræfter fik hun en plads, hvor de var ganske hårde ved hende, så hård at lægen sendte hende på rekreation en tid på Rømø.

I slutningen af 1930'erne hjalp hun sin storesøster Herle og hendes mand Hans Vinum, der havde en gård i Bjørnskov ved Rangstrup, med høstarbejdet. Nikoline rakte kornnegene med en fork op på vognene. Hans Vinum arbejdede sammen med sin broder, der også havde en gård i Bjørnskov. En dag rakte hun negene op på en vogn til broderen - Peter Vinum, og da de var kommet ned i en lavning på marken, sprang han af vognen og væltede Nikoline ned på jorden, men så nåede han ikke længere i sit forehavende, for hun overmandede ham og holdt ham fast, indtil han sagde undskyld, hvorefter hun gik hjem til gården, tog sin cykel og kørte hjem til Rise, hvor hun fortalte episoden til sin mor, og de to kvinder lagde låg på den sag i ca. 50 år.

Den 13. maj 1939 giftede Nikoline sig med Jørgen Kjerke Mand i Rise kirke med efterfølgende fest på Risehus for de to store familier samt venner. Brudeparret havde truffet hinanden på Hellevad Vandmølle, hvor de arbejdede henholdsvis som kokkepige og forkarl.

De købte en lille ejendom i Diernæs ved Hoptrup, i dag Peblingegyden 7, på 10 tdr. land, 2 køer, et par grise og høns. Ejendommen lå i landsbyen, 5 tdr. god jord lå ca. 0,5 km. mod nord og 5 tdr. græs lå ved stranden - 1,5 km dertil.

Ejendommen var for lille til at leve af. Der måtte arbejdes på gårdene i landsbyen. Nikolines arbejde udgjorde følgende på forskellige gårde: Roehakning i forsommeren, høstarbejde som at sætte negene i skokker, hjemkøring af kornnegene, tærskning og syltning om efteråret. Ind i mellem storvask og rengøring, havearbejde, hjælp ved familiefester, vintertærskning. Hun lod sig også ansætte for et halvt eller helt år som malkekone, malkede med hænderne, på en gård.

På egen jord var der en stor have. Hun dyrkede grønsager, hakkede roer, høstarbejde og under 2. Verdenskrig hakkede hun også mellem tobaksplanter, rensede æg til salg og passede dyrene samt det huslige, hvor der fra julen 1942 var født 2 drenge, i 1944 kom Otto Kirkmand (han var dværg - 1,38 cm. høj) til at bo hos familien, og i 1948 fødtes endnu en søn.

Bent, Kay og Johan

Hendes arbejde varierede meget i de forskellige årstider, og om hvor far havde fast arbejde: I tørvemoser om sommeren, dræningsarbejde om efteråret, fodermesterarbejde, høstarbejde o.a. Ofte om sommeren måtte hun derfor klare malkningen af de 2 køer, der gik på græs ved stranden. Hun cyklede de 1,5 km. med en 40 liters spand derned og havde den fuld af mælk på cyklen hjem, hvor hun halvdelen af vejen måtte trække op ad 2 meget stejle bakker. Vejen kan ved bakkerne kaldes en hulvej af grus og meget hullet.

I august 1946 brændte familiens stuehus og stald ved et lynnedslag. Familien måtte løbe ud af huset i nattøj og fik meget lidt med ud - alt brændte. Branden påvirkede Nikoline stærkt, og hun begyndte at ryge ganske mange cigaretter.

2. Verdenskrig var de stærke meningers tid. For og imod nazismen delte folk i familier og landsbyer og skabte fjendskaber, der kunne nå middelalderlige dimensioner. Jørgen Kjerkmænd deltog i disse diskussioner og var vel ofte "Rasmusmodsat", men han troede (håbede) med den naive politiske indsigt, som han besad, at nazismen ville skabe bedre vilkår for fattigfolk, hvilket klart fremgik af det danske nazistpartis program. Denne idealisme blev et med nazisternes verdenskrig og dens brutale undertrykkelse og udryddelse af hele folkegrupper (jøder, sigøjnere osv.).

Ved fredsslutningen i maj 1945 tog menigmand hævn over de personer, der ikke havde haft de "rigtige" meninger - det gik ud over familien Kjerkmænd i landsbyen Diernæs. Nikoline måtte finde nye veninder. Fandt kun en. Den situation gik hende på, og man hørte første gang sætningen: "Folk regner os ikke!", med bitterhed i stemmen. Hun søgte ofte kontakt med folk, men det blev kun overfladiske bekendtskaber.

Den 10. december 1949 begyndte et nyt liv for hende. Familien købte en ejendom på Arnitlund Mark - Grusgravvej 2 - 20 tdr. land plus 8 tdr. forpagtet, 2 heste, 4 køer samt opdræt, 20 til 30 grise og 50 til 100 høns. Ny egn, nye naboer, der kunne begyndes forfra! Familien var som nævnt på 6 personer, og de huslige forhold var meget primitive. Fra 10/12 1949 til en af de første dage i december 1951 var der ikke indlagt elektricitet på ejendommen. Petroleumslamper skulle hver dag pudses og gøres klar. Der fandtes intet vaskerum på ejendommen. Al tøjvask foregik i gryder på komfuret og derefter med håndkraft i en balje - om sommeren ude og om vinteren i et ret lille køkken. Først i 1956 blev der råd til en gruekedel, der blev opvarmet ved gas. Vandforsyningen var

en pumpe over en brønd på gårdspladsen. Der var store problemer med pumpen om vinteren, da den ofte frøs. Der stod altid en spand (10 liter) med vand ved siden af komfuret. Hvert år havde hun en stor sylte-, marmelade- og saftproduktion til familiens brug. Hun syltede: asier, græskar, rødbeder, blommer, pærer og stikkelsbær. Saften bestod af: solbær, ribs, hindbær, rabarber og hyldebær - et år havde hun alene 56 liter hyldebærsaft på flasker. Dertil kom marmelade og gele' af mange produkter fra haven.

Familien havde ingen penge. Nyt tøj købte man sjældent. Det gamle skulle konstant repareres eller sys om, ligesom strømper fra 6 personer skulle stoppes. En nabohusmandskone fortalte glædesstrålende i 1951, at hun havde fået en ny kjole, og at det var 11 år siden, hun sidst havde fået en ny - denne historie for at belyse økonomien på disse ejendomme på den tid.

Nikoline nød at arbejde med ved landbrugsbedriften. I de 10 år, familien boede ved Arnitlund mal-kede, hun næsten hver dag morgen og aften med hånden de to af kørerne. Begrebet ferie eksiste-rede ikke. Ellers deltog hun i årets arbejde på ejendommen: Om forsommeren f. eks. roehakning. Hun var ved det arbejde både højre- og venstrehåndet, hvorved hun kunne skifte stilling hele ti-den, og hakkede derfor flest roer af alle i familien. Af og til hjalp hun en nabo med roehakningen, men arbejdede ellers hjemme. Hun deltog i høhøsten, tørvegravningen - familien gravede selv deres tørv til brændsel i mange år, høstarbejdet, optagningen af kartofler, roerarbejdet, vinter-tærskningen og ind imellem skulle haven passes. Det var 10 hårde arbejdsår i Arnitlund, men også det meste af tiden med store økonomiske problemer, hvilket også sled psykisk - ikke mindst på hendes mand Jørgen Kjerkmænd, der i den periode kunne være vanskelig at omgås.

1959 flyttede familien til en ejendom på samme størrelse i Jørgensby ved Agerskov - Jørgensbyvej 15. Den havde vaskerum, indlagt varmt og koldt vand, moderne kloset, centralvarme - det føltes som at komme i paradisi! Familien var nu nede på 5 personer, arbejdet var stort set som ovenstå-ende beskrevet. Dog skulle der ikke graves tørv og tages så mange kartofler op som i Arnitlund. Til gengæld skulle der dagligt renses æg til salg, da hønseholdet var oppe på ca. 150. 1962 flyttede familien i et parcelhus i Broballe - Skolemarken 38 - ved Nordborg på Als. Som godt 50årig fik hun arbejde på Danfoss. Efter en del år gled hun ud ved en rationaliseringsrunde og gik arbejdsløs til sin pensionering.

Efter nogle år begyndte helbredet at svigte. Til sidst kunne hun kun med stok bevæge sig rundt inde i huset. Synet var dårligt - kunne ikke lave håndarbejde - på grund af grå stær. Hendes ellers så aktive og udadvendte liv endte ved husets udgangsdør. Det livslange hårde fysiske arbejde, hvor hun ofte kappedes med mændene, havde sat sine spor i kroppen - skulle "betales" nu!

I løbet af nogle år fik hun nye knæ, nye hofter og blev opereret for grå stær på begge øjne. Hun kom sig forbavsende hurtigt efter disse operationer. Stokken kunne stilles væk. Snart var hun på ture, gik på trapper som før sygdommene. Håndarbejdet blev genoptaget.

Trods den positive udvikling af hendes helbred sporede man i disse år en tiltagende pessimisme i hendes livssyn. Hun havde svært ved at holde humøret og følte sig ikke regnet her i livet.

Nu var der kun gigten, der plagede fysisk. Det lykkedes at komme på et par kurophold på Gråsten Gigtsanatorium. Hun gik en tid til kontrol i Gråsten. Efter den sidste kontrol, da hun gik ned ad trappen i Gråsten, brækkede hun lårbenet. Et langt sygeleje begyndte.

Flere forsøg på at få hende til at gå mislykkedes. Hun turde simpelthen ikke, så rullestolen blev en årrække hendes faste plads. Snart stødte en række sygdomme yderligere til - hun blev sengelig-gende derhjemme. Talrige hospitalsophold fulgte i sygdomsperioden, indtil hun døde den 19/6 1995. Hun blev bisat på Oksbøl kirkegård ved Nordborg. Et langt slidsomt liv var til ende, havde nået sit mål!

JØRGEN OG NIKOLINES 1. BARN: JOHAN

Johan Mortensen Kirkmand #176

1940-10-10 Diernæs, Hoptrup sogn

Gift:

1969-08-30 Ollerup kirke

Kirsten Elisabeth Kirkmand født Olsen #179

1947-10-09 Ollerup

2008-10-07 Hundslund

Jørgen Petersen Kjerkeemand #18

1914-03-03 Hellevad

1998-05-10 Sønderborg Sygehus

Nikoline Marie Kjerkeemand, født Petersen #175

1912-09-08 Hønks, Egved sogn

1995-06-19 Sønderborg Sygehus

Børn

Karina Olsen Kirkmand #180	1970-06-08 -
Ann-Britt Olsen Kirkmand #181	1972-01-26 -
Rune Olsen Kirkmand #182	1975-03-03 -
Gunhild Olsen Kirkmand #183	1976-08-02 -
Bjarke Olsen Kirkmand #184	1983-12-20 - 2005-10-01

5. BJARKE, 4. GUNHILD, 3. RUNE, 2. ANN-BRITT, 1. KARINA
KIRSTEN OG JOHAN

JOHAN MORTENSEN KIRKMAND

*1940-10-10

Johan Kirkmand er født på en lille ejendom på 10 tdr., der lå 4 forskellige steder i og omkring Dier-næs, der ligger mellem Haderslev og Åbenrå. Fødestedet var et aflangt hus med stråtag - beboelse og stald ud i et – og med en lade på tværs, så det i planet lignede et T. Ejendommen lå lige over for skolen med sportspladsen imellem. Anden Verdenskrig var i fuld gang. Diernæs var et fredeligt sted - dog huskes de tyske soldater, ligeså spændingen mellem den danske og hjemmetyske be-folkning mærkedes.

I august 1946 om morgenen blev vort hus ramt af et lyn, og i løbet af minutter var stråtaget om-spændt af flammer. Vi løb ud i nattøj, inden taget faldt ned foran huset - alle vore ejendele brænd-te. I efteråret 1946 opførtes et nyt hus af røde mursten med indflytning i foråret 1947. Stald til vore 2 køer blev indrettet i laden.

I april 1947 begyndte jeg i skolen. Det var ingen succes - absolut for tidligt.

Det lykkedes at sælge jorden og den 10. december 1949 købte familien en ejendom på 20 tdr. ved Arnitlund, Over Jerstal. Nu havde vi 4 køer og 2 heste - stor fremgang. Skolegangen fortsatte i Ab-kær skole - 2,5 km. skolevej. Et godt skoleskift, viste det sig.

Snart blev det almindeligt at deltage i ejendommens drift. Før det 12te år blev jeg sendt ud på markerne med vore 2 heste for at harve og pløje, da min far havde svært ved at gå i længere tid på grund af dårlig hofte. Dertil kom alt muligt andet arbejde på ejendommen. Snart kom naboerne og bad om hjælp, ligesom jeg hvert år sammen med andre fra Abkær skole samlede kartofler op hver eftermiddag i en måneds tid. Vi fik 2 kr. pr time, hvilket gav os mange penge. Jeg købte i 1954 et armbåndsur til 250 kr. Fra mit 13ende år kørte jeg også vor mælketur fra Arnitlund til mejeriet i Over Jerstal, hvor vi samlede mælken fra ca. 25 landbrug. Turen begyndte 07.00 og sluttede ved 12 tiden.

Konfirmation den 29/3 1955 i Vedsted kirke.

Derefter fulgte 4 til 5 år med ansættelser ved forskellige landbrug: Ustrup, Over Jerstal, Nustrup og Nordals. Det skal nævnes, at jeg i vinteren 1955/56 kørte mælketuren for min far, da han var sy-gemeldt.

Hovedinteressen i fritiden var læsning. Talrige bøger med litterære og historiske emner blev pløjet igennem i ungdomstiden ved landbruget.

Militærtjenesten foregik over 16 måneder på Haderslev kasserne som infanterist i 1960/61.

Grundet samfundsudviklingen blev landbruget opgivet, og vejen fremad gik til Engelsholm højskole samt Støvring, hvor jeg meldte mig på forberedelsesholdet til en læreruddannelse. I 1963 begynd-te jeg læreruddannelsen på Den frie Lærerskole i Ollerup. Den afsluttedes i 1968 og praktikåret foregik på Drage skole i Sydslesvig i 1966/67. Fra efteråret 1968 til maj 1969 læste jeg tysk på Goe-the Instituttet i Vestberlin. Studietiden var hermed afsluttet og uden gæld, idet jeg havde fået fuld

løn i praktikåret med Sydslesvigillægget samt hver sommer været ansat på Danfoss. Fra 1966 til efteråret 1968 havde jeg bil.

Den 30. august 1969 giftede jeg mig med Kirsten Olsen fra Ollerup, og vi fik 5 børn.

Min første ansættelse blev fra efteråret 1969 på Lollands højskole. Efter 4 år rejste vi til Frederikshåb i Grønland, hvor jeg var ansat på et skolehjem i et halvt år. Resten af skoleåret arbejdede jeg som lærer på Skamlingsbanke ungdomsskole. I 1974/75 var jeg ansat på Køng folkehøjskole og flyttede i 1975 til Gymnastikhøjskolen i Ollerup, hvor jeg arbejdede i 10 år som boglig lærer.

Fra august 1985 blev jeg ansat som forstander på Elbæk Folkehøjskole og bestred det job til august 2000, hvor bestyrelsen besluttede at lukke skolen. Elbæk Folkehøjskole var en lille skole, hvor forstanderen blev inddraget i alle sider af dens drift, hvorved arbejdsdagene blev meget alsidige. Der til kom foredragsrejser landet rundt - også i Sydslesvig. Jeg holdt foredrag om historiske, litterære og nordiske emner.

Vore studieture til de nordiske lande, samt vore kunstkurser om sommeren havde stor tilslutning. De sidste 5 år afholdt vi en række demokratikurser for ledere og politikere fra de østeuropæiske lande, ligesom vi havde godt 50 elever fra Estland og navnlig Litauen. De fik derefter en landbrugsuddannelse her i Danmark.

I efteråret 2000 byggede vi hus i Hundslund og året efter anlagdes haven m.m., havde et vikarjob på Gymnastikhøjskole, hvor jeg udarbejdede kursusplaner og skrev brochurer samt foretog en foredragsrejse til Sakai regionen i Litauen, hvor jeg på tysk holdt foredrag på en 10 til 12 skoler om demokrati - det blev behjertet oversat til litauisk.

Begyndte at skrive på en slægtsbog, samt udgav et hæfte om en lokal modstandsgruppe her på egnen m.m. Pensionisttiden tog form.

Kom i bestyrelsen for Grænseforeningen i Horsens og var dens formand fra 2008 til 2011. Sad også i Kreds 20s bestyrelse samt fik mange kontakter i Sydslesvig.

I august 2005 rejste vor yngste søn - Bjarke - til Irak som leder af en deling soldater på 32 mand. Efter 6 uger - den 1. oktober 2005 - fik vi sent om eftermiddagen personligt besked om, at han var blevet dræbt af en vejsidebombe. I samme sekund var vort liv ændret totalt.

Offentliggørelsen i slutningen af 1990erne af vor nye udenrigspolitik - den aktivistiske udenrigspolitik, som den kaldes - havde jeg været modstander af og frygtede. Nu offentliggjorde jeg i efteråret 2005 en række artikler om Irakkrigen og Bjarkes død i en del aviser. I november blev alle artiklerne samlet og udkom som et 8 sideres tillæg i dagbladet Information. Skrivelserne mod Irakkrigen fortsatte i 2006, og til oktober udkom alt i borgform "Dræbt i Krig", der blev afleveret til alle medlemmer af vort folketing. Til bogens udgivelse modtog jeg 15.000 kr. fra Carl Scharnbergs fond. Forfatterhonoraret fik Læger uden Grænser.

I efteråret 2006 indkaldte jeg i København modstandere af Irakkrigen, og vi dannede en komite, der skulle arbejde for, at vore soldater blev hjemkaldt fra Irak. Det medførte debatmøder over hele landet, medvirken i talrige TV udsendelser, 2 svenske TV udsendelser, en arabisk og i tysk landsdækkende radio, samt gadeaktioner for at samle underskrifter med krav om, at vore soldater skulle hjem nu! Scharnbergfonden ydede bl. a. 15.000 kr. til disse aktioner. Vore soldater blev før valget i 2007 hjemkaldt og komiteen blev nedlagt.

Samtidig sagsøgte jeg sammen med 25 andre statsminister Anders Fogh Rasmussen for grundlovsbrud ved at angribe Irak. Vi tabte både i Landsretten og Højesteret.

I efteråret 2007 modtog jeg Gelsted-Kirk-Scherfigfonden tildeling på 25.000 kr. for min bog og modstand mod Irakkrigen. Pengene blev sendt til Læger uden Grænser.

I efteråret 2008 døde Kirsten uventet af hjertestop. Livet ændredes endnu engang.

I 2008 var jeg medstifter af en kunstforening i Odder - Odder Kunstsamling - sidder som sekretær i bestyrelsen. Er medforfatter af et hæfte om kunstneren Jane Muus.

I 2010 og 2011 medinitiativtager til oprettelse af en købmandsbutik på andelsbasis i Hundslund. Butikken drives dels med en ansat og frivillige hjælpere. Jeg blev bestyrelsens første formand.

Rejser har betydet ganske meget i mit liv. Det begyndte i 1959 med en tur til Schweiz. De fleste lande i Europa samt i Norden er besøgt - også Grønland 5 gange. Dertil Kina i 1979 og i 2010, Indien, Thailand samt flere.

I efteråret 2013 blev bogen om min mors slægt udgivet ved et arrangement for familien i Rødekre. I efteråret 2015 udgives bogen om Kirkmandslægten.

Af og til deltager jeg i den offentlige debat på landsplan om "lykken" ved vor aktivistiske udenrigspolitik?

Er fortsat i gang med at opdage verden.

Vort familienavn staves på to forskellige måder: Kjerkeemand og Kirkmand. Det skyldes, at vor far mente, at stavemåden Kjerkeemand var en dialektform. Det argument fremførte han ved anmeldelsen af undertegnede's fødsel på kommunkontoret i Hoptrup. I Sønderjylland har vi jo stadig det tyske system, at nyfødte borgere skal anmeldes på kommunkontoret og ikke til præsten som i resten af Danmark. Nævnte argument blev for mit vedkommende og min broders i 1942 godtaget, men i 1948, da min yngste broder skulle anmeldes, var en ny leder af kommunkontoret i Hoptrup blevet ansat, og hun nægtede at antage min fars argument, så min yngste broder fik vor fars stavemåde indskrevet - derfor hedder han: Kjerkeemand.

8 | NYHEDER Torsdag 18. marts 2010 24timer

Dansk Irak-krig skal ikke i retten

Højesteret siger nej til sag om brud på Grundloven

GRUNDLOV Johan Kirkmand er en af de 25, som ikke får lov at føre retssag om Danmarks krigsdeltagelse. Han har mistet sin søn i krigen i Irak. Foto: Joachim Adrian/Politico

25 danskere kan ikke sagsøge statsministeren for grundlovsbrud, fordi Danmark deltog i Irakkrigen uden FN-mandat.

Det har Højesteret afgjort i en principiel og ensstemmig dom. Alle ni højesteretsdommere var enige i at stadfæste dommen fra 2007 i Østre Landsret. Sagsøgerne savner ifølge dommen retlig interesse i at sagsøge statsministeren.

Med dommen undgår Lars Løkke Rasmussen (V) en retssag om grundlaget for, at Danmark i marts 2003 gik med i den amerikanskledede krig mod Irak. Løkke over-

tog retssagen, som Grundlovskomiteen 2003 (GR2003) i 2000 anlagde mod fogedgangen, Anders Fogh Rasmussen. Han er nu Natos generalsekretær.

Snævert flertal

Irak-krigen var kontroversiel, fordi den blev vedtaget med et snævert flertal af VK-regeringen samt Dansk Folkeparti. Desuden savnede krigen ifølge sagsøgerne et klart mandat fra FN's Sikkerhedsråd.

Regeringen har konsekvent afvist en parlamentarisk undersøgelse af krigen. Den er blevet gransket i undersøgelser i Holland og USA, ligesom krigen kuletra-

ves i Storbritannien. Her har såvel tidligere premierminister Tony Blair som hans efterfølger, Gordon Brown, såvel topembedsmænd afgivet forklaring om grundlaget for krigen.

Efter krigen viste det sig, at Saddam Husseins ikke havde masseødelæggelsesvåben. Det var ellers en del af begrundelsen for at indlede krigen.

Den danske regering har forklaret, at Danmark deltog i krigen, fordi Iraks leder, Saddam Hussein, ikke efterlevede flere FN-resoluitioner.

(/vmas)

redaktion@24timer.dk

KIRSTEN ELISABETH KIRKMAND FØDT OLSEN

*1947-10-09 - †2008-10-07

Kirsten E. Olsen er født i Ollerup, døbt i Ollerup kirke, og opvæksten foregik på et lille husmandssted med forældrene som deltids udearbejdende. Senere overtog faderen administrationen af sygekassen, og blev kommunalt ansat, da den overtog sygeforsikringen.

Efter endt skolegang i Ollerup og konfirmation i Ollerup kirke i foråret 1962 tog hun på et halvt års ophold på Ringe Efterskole i vinteren 1962/63.

En læreplads i Østerbro brugsforening i Ollerup fulgte, samt efterfølgende ansættelse som kommis.

Fritidsinteressen var overvejende gymnastik.

I vinteren 1968/69 var Kirsten elev på Uldum højskole.

I 1969 gift med Johan Kirkmand og bosat på Lollands Højskole - arbejdede som kommis i Maribo brugsforening indtil barselsorlov i maj 1970. Forlod arbejdsmarkedet for at passe børnene - andet barn i januar 1972. De øvrige 3 børn blev født i årene: 1975, 1976 og i 1983.

Underviste i stoftryk og regning på Lollands højskole, samt ledede et damegymnastikhold i Søllested.

Efteråret 1973 til Frederikshåb i Grønland, derefter i Askov et halvt år og i 1974/75 på Køng højskole på Fyn. De følgende 10 år bosat i Ollerup ved Gymnastikhøjskolen ligeledes som hjemmegående husmor.

Fra 1985 ansat som højskolemor på Elbæk Folkehøjskole. Arbejdet bestod i at ansætte og lede rengørings- og køkkenpersonalet, indkøb af madvarer m.m. samt repræsentere højskolen overfor elever, kursister og gæster. I tilfælde af sygdom blandt sit personale overtog hun arbejdet, ligesom hun deltog i hovedrengøringsarbejdet, samt blomster og dekorationsarbejdet ved arrangementer og fester. Under hendes ledelse af køkkenet blev højskolen kendt som et godt madsted.

Fra 1996 sideløbende med ovenstående afløser i en børnehave i Odder, og efter højskolens lukning i sommeren 2000 fast ansat i børnehaven Gaia i Odder med udgangspunkt fra det nybyggede hus i Hundslund, hvortil familien flyttede få dage før julen 2000.

En have og blomster var livet igennem hendes store interesse. Nu kunne hun forme en have ved det nybyggede hus i Hundslund. Det optog hende levende. Snart blomstrede en meget smukt anlagt have ved huset. Store dele af hendes fritid blev brugt til havearbejde.

Kirsten elskede børn. Hun nød hver dag at tage på arbejde i børnehaven, hvor hun en årrække tog sig af handicappede børn.

Hun havde et udadvendt, vindende væsen og let ved at knytte mennesker til sig. Bjarkes drab i Irak var et chok for hende. Hun magtede simpelthen ikke at bearbejde sorgen - sorg er hjemløs kærlighed. Hans grav blev centrum i hendes liv. Hun passede sit arbejde, men døgnrytmen blev forrykket - det kneb ned at sove. Ofte følte hun træthed. Om morgenen den 7. oktober 2008 døde hun ved hjertestop. Kirsten blev begravet på Gangsted kirkegård ved siden af Bjarke.

MINDETALE OVER KIRSTEN

Vi skal til at slutte denne mindesammenkomst!

TAK FOR TALERNE!

De smukke ord.

De rammende karakteristikker

Jeg kan ikke føje nyt til, men vil lade Nis Pedersen tale med sit smukke digt:

Jeg samler på de små børns smil
de små børns lyse smil,
og brød man op mit hjertes skal
med bor, med dirk, med fil -
Man fandt den største samling smil,
Som nogen tid er set
man fandt de blide genskin af,
hvad tusind børn har let.
Og trådte du mit hjerte ned
Og knuste det til slut,
Så skete kun, i samme stund
Dets arme væg var brudt -
At små børns smil, de lyse smil
Brød ud, kom løs, blev fri
Og fyldte mig og fyldte dig
med sollyst skælmer
i

De små børns smil var livet igennem hendes evige kilde til glæde. Disse smil var/er altid et møde med ærligheden i verden! og ærligheden må man støtte. Den giver tryghed og hvile.

Det var livet igennem vigtigt for hende at skabe ærlighed og tryghed omkring sig! Man må også sige, at hun ud over at skabe det for sin familie også havde kræfterne og styrken til at vise og skabe det for andre, som hun mødte på sin livsvej.

I dødsannoncen læses overskriften: MOR, FARMOR, MORMOR. Den overskrift er meget bevidst, for skal jeg med et enkelt ord finde en rammende karakteristisk, da bliver det fuldt og helt udtrykt i ordet: MOR!

Hun var af hele sit væsen og virke i de 40 år, jeg fik lov at kende hende MODEREN over alle.

Det skal ikke skjules, at de sidste 3 år af hendes liv, var en meget svær tid. Bjarkes død i Irak nåede hun ikke at forvinde.

Inden for familien ved vi, at hun fra Bjarkes fødsel var stærkt knyttet til ham. For unge mennesker kommer naturligt frigørelsesprocessen fra forældrene på deres vej til et selvstændigt liv. Det var mit indtryk, at hun havde svært ved at forstå og næppe accepterede denne frigørelsesproces i forholdet til Bjarke, hvilket kan være en af årsagerne til, at hun - bortset fra et par ferier i udlandet og København - besøgte hans grav hver dag siden hans begravelse for 3 år siden - for nøjagtig 1.095 dage siden. Hun kunne ikke give slip på livet.

Det er vel også kendt, at Bjarkes død vendte op og ned på hendes døgnrytme, der dog på det sidste mere og mere lignede en normal døgnrytme. For at klargøre de sidste 3 år af hendes liv vil jeg pege på den fhv. venstre statsminister I. C. Christensens ord i mindelunden for 4.100 faldne sønderjyder i Marselisborg parken. I. C. C. siger bl. a.

KRIGSTID VOLDSTID ER HJERTERNES GRU

Hun levede sine sidste 3 år under
HJERTETS GRU

Jeg vil slutte med endnu en digters ord til Kirstens minde. Nu den verdenskendte digter:
H.C. ANDERSEN

Løft mig kun bort, du stærke død
til åndens store lande
Jeg går min vej, som gud mig bød,
Fremad, med oprejst pande.
Alt hvad jeg gav, Gud, det var dit
Min rigdom ej jeg vidste!
Hvad jeg har øvet, er kun lidt,
Jeg sang som fugl på kviste!

Farvel hver rose frisk og rød,
Farvel, I mine kære!
Løft mig kun bort Du stærke død
Skønt her er godt at være!
Hav tak, o Gud, for hvad du gav
Hav tak for hvad der kommer!
Flyv død, hen over tidens hav
bort til en evig sommer

Hvil sødt
som var du lagt i dødens skrin
du min erindrings rose faur og fin!
Du er ej verdens, du er nu kun min
For dig jeg synger, mine tårer trille.
Natten er smuk, Natten er stille -
Dødt! - alt er dødt!

Vi skal synge: I skovens stille ro
Johan oktober 2008

29/12 2005

Kære Susanne Skov

En varm tak for billederne du sendte for ikke så længe siden til os af Bjarke. Det betyder meget for os, også selv om det gør ondt. Det er et utroligt godt billede.

Han virker så levende, som om han følger os med øjnene.

Vi er kommet ud af choktilstanden fra den 1. okt. og går nu med en sorg og et savn, vi hver især må finde ud af at komme videre med. Vi støtter hinanden i familien, som holder sammen. Samtidig

har vi fået utroligt mange breve, blomster, trøstende ord og besøg - også af folk, som vi ikke kender. Det er salve til det åbne sår, vi fik den 1. okt.

Vi forsøger at holde kontakt med Bjarkes deling og de sårede. Kammeraterne i Kosovo har sendt brev sammen med en indsamling - alle har gode og sjove minder om Bjarke.

Vi har fået Bjarkes grav anlagt - Bjarkes have som børnebørnene siger. Det har vi været glade for. Stenen kommer fra Finmarken i Norge. Den bliver brudt i et samisk område og bærer det samiske navn "Mazi-kvartsit. Bjarke har været med på en af Johans studierejser til samerne i Finmarken. Han var meget optaget af samernes levevis. Vi har som motto for Bjarke ladet indhugge verselinjen af Jørgen Gustava Brandt: Tænk, at livet koster livet.

Vi har i familien været samlet næsten hver weekend siden den 1. okt., selvfølgelig også i julen og nytåret - et sammenhold som ikke kan vurderes højt nok.

Fotoserien fra Karup og afskeden i Irak er vigtige minder for os, tak for dem. Bjarkes hundetegn er vi taknemmelige for, at det blev fundet.

Jeg har været sygemeldt (dog arbejdet nogle timer næsten hver dag i knap 2 måneder), men starter nu den 3. jan. på nedsat tid. Det er godt med en god arbejdsplads.

Vi er nu kommet igennem julen, snakker meget om Bjarke, mindes ham som han var, vor sjove, dygtige, omsorgsfulde og glade Bjarke. Godt at han nåede at opleve så meget i sit alt for korte liv. Men vi savner ham. Som Bjarkes storbroder sagde ved mindehøjtideligheden på Christiansborg - på hans 22 års fødselsdag, inden der blev holdt et minuts stilhed:

Jeg vil hellere miste dig end aldrig at have mødt dig.

Venlig hilsen fra familien Kirkmand

Kirsten Kirkmand

JOHAN OG KIRSTENS 1. BARN: KARINA

KARINA OLSEN KIRKMAND

*1970-06-08

Karina Kirkmand er født på Nakskov sygehus. Døbt i Ollerup Kirke.

Skolegangen startede i Ollerup Friskole, men den fortsatte fra 2. til og med 7. klasse i Ollerup kommuneskole. 8. klasse på Vester Skerninge skole, hvorefter familien flyttede til Elbæk Folkehøjskole. 9. klasse foregik på Hovedgård skole og Karina fortsatte på handelsskolen, EFG-handel og kontor (1 år) i Horsens. Derefter statsskolen i Horsens - sproglig student i 1990.

Fritidsinteressen var gymnastik og svømning samt spejder i 5 år. Hun deltog i spring- og redskabs-gymnastik i en halv snes år, men blev samtidig ret tidligt konkurrencesvømmer - først i Ollerup og derefter mere målrettet i Horsens. Svømningen på konkurrenceplanet sluttede, da arbejdspresset i gymnasiet blev for stort. Svømmeinteressen førte bl. a. til en række træningsophold her i landet samt udlandet - nævnes kan træningsophold i Jugoslavien samt en række klubrekorder, der holdt en halv snes år. Karina deltog også i Danmarksmesterskaber i 100 og 50 meter crawl i 1986.

Karinas sportsinteresse blev stærkt støttet af, at faderen var lærer på Gymnastikhøjskolen i Ollerup, hvor skolens faciliteter kunne bruges.

Efter karrieren som konkurrencesvømmer fortsatte Karina tilknytningen til svømmeklubben i Horsens som træner og livredder.

Derefter fulgte 2 års ansættelse på Marriott hotel i London - sidste år som leder (supervisor) af Loungen.

I 1992 optaget på Skårup Statsseminarium og afsluttede med lærereksamen i 1996. Linjefag: historie og idræt.

Ansæt i Horsens skolevæsen i 1996 som lærer på skolen i Stensballe.

Snart optaget af organisationsarbejde: tillidsmand, medlem af bestyrelsen i Horsens lærerforening o.m.a. I skrivende stund - 2012 - er Karina stadig tillidsmand på skolen i Stensballe.

Fødte i april 2003 Maria H. Kirkmand, gift med barnets fader - Carsten Høyer Mortensen - den 19/7 2003 på rådhuset i Horsens. Familien købte hus i Hovedgård - Fruens Have 35 - i 2003.

Et par år (2006) senere flyttede familien til Ørridslevvej 1a, hvor der var et stort værksted til boligen.

Et årstid efter købet af Fruens Have 35 flyttede Carstens 2 børn Julie og Nickolaj fra et tidligere ægteskab ind i familien.

Karina blev derefter hurtigt mor for 4 børn.

Fødte den 10/9 2005 Jakob H. Kirkmand.

Karina fulgte 6 undervisningsmoduler (betalt af Horsens kommune), der i 2008 afsluttedes med Diplomuddannelsen (PD) i ledelse. Hun har i ca. 2 år over 3 omgange fungeret som vikar for vice-skoleinspektøren på skolen i Stensballe.

I juli 2008 separeret fra Carsten, og i 2010 lykkedes det at sælge huset i Hovedgård uden tab - den økonomiske krise hærgede ellers overalt - og hun købte i nærheden af skolen et mindre hus - Agerbakken 64 i Stensballe.

CARSTEN HØYER MORTENSEN

*1968-07-10

Carsten Mortensen er født på Skanderborg sygehus, døbt i Gangsted kirke og vokset op på Damgården i Åes ved Horsens.

Skolegangen foregik i Hovedgård fra 1. til 9. skoleår, derefter 9. og 10. klassetrin på Øse Efterskole. Fritidsinteresser var lidt fodbold og senere motorcykler.

Kom i 1984 i lære hos A. Blom i Skanderborg som landbrugsmaskinmekaniker - uddannelsen afsluttes med svendebrev i 1988.

Derefter indkaldelse til Civilforsvaret (6 mdr.) i Haderslev.

Arbejdede hos A. Blom i Skanderborg, Hylke smedeværksted, maskinstationer.

Erhverver stort kørekort - lidt erhvervskørsel og ansat som reparatør hos lastbilfirmaet Chr. Rasmussen mellem Horsens og Lund.

Den 1. februar 2002 nedsætter han sig som selvstændig og tilbyder sig som alsidig metalarbejder, reparatør

Og montør. Arbejdspladserne ligger oftest i Danmark, men Sydsverige, Sydslesvig og Polen indgår også.

Flytter den 1. april 2002 sammen med Karina Kirkmand - de køber hus i Hovedgård den 1. marts 2003.

I april 2003 fødes Maria, og de bliver gift den 19. juli 2003.

Købte et par år senere hus med værksted på Ørridslevvej i Hovedgård, hvor Jakob fødtes i september 2005.

I juli 2008 blev Carsten og Karina separeret, men først i 2010 - på grund af den store økonomiske krise lykkede det at sælge huset i Hovedgård uden tab.

MARIA KRISTINA HØYER KIRKMAND

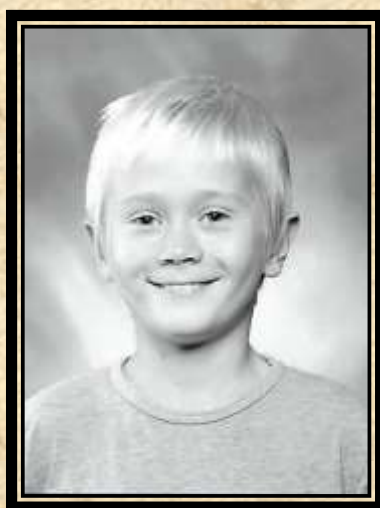
*2003-04-21

Maria er født på Horsens sygehus og døbt i Vær kirke. Startede livet i Hovedgård, hvor hun kom i dagpleje og børnehave, da forældrene var udearbejdende. Morfar så en del til Maria i de år. Grundet forældrenes separation flyttede Maria den 1. maj 2009 til skolen i Stensballe, hvor moderen i 2010 købte hus, men handlen trak ud på grund af den økonomiske krise, så hun tog en tid med moderen hver morgen, når hun kørte på arbejde.

I skrivende stund går Maria i 6. klasse, og hun gør flittig brug af idrætstilbud samt male- og tegneundervisning på kunstmuseet i Horsens. Maria deltager også i svømmeundervisning og er på konkurrenceholdet i Horsens.

Karina har den fulde forældreret over Maria.

JAKOB HØYER KIRKMAND

*2005-09-10

Jakob er født på sygehuset i Horsens og døbt i Vær kirke. Han kom også i dagpleje samt en kort tid i børnehaven i Hovedgård.

Forældrenes separation og moderens køb af hus i Stensballe bragte ham til en børnehave i byen. Skolegangen foregår på Stensballe skole, hvor han i skrivende stund går i 4. klasse.

Jakob nyder også idrætstilbuddene i byen: fodbold og svømning. Han deltager på Horsens svømmeklubs konkurrencehold.

Karina har den fulde forældreret over Jakob.

ANN-BRITT OLSEN KIRKMAND

*1972-01-26

Ann-Britt Olsen Kirkmand er født i Nakskov. Hun gik i folkeskole på Bymarksskolen i Ollerup på Sydfyn fra 1-7 klasse. Her gik hun i fritiden til svømning, springgymnastik, rytmisk gymnastik og spejder. Hun havde fritidsjob ved at passe børn for sin fars kolleger.

Efter 7. Klasse - i 1985 - flyttede familien til Elbæk i Jylland, hvor hun gik i 8-10 klasse på Hovedgård skole. 10. Klasse var på en Idrætslinie. I fritiden gik hun til svømning, håndbold og fodbold.

Fra 1988 - 1991 gik hun på Horsens Statsskole, hvor hun i 1991 blev sproglig student.

Fra 1991 til 1994 arbejdede hun forskellige steder i Horsens: Nissens Kølerfabrik og to forskellige børnehaver.

I 1994 var hun på 4-5 måneders "jordomrejse" med rygsæk. Turen gik til Beijing, med tog til Shanghai, ned gennem Kina på Yangsi floden og med færgen til Hong Kong før Kina overtog kolonien fra Englænderne. Derfra gik turen til Thailand, Bali, Australien, New Zealand og hjem via Los Angeles. I efteråret 1994 gik hun 4 måneder på Uldum højskole.

Fra 1995 - 1998 tog hun fysioterapeutuddannelsen i Holstebro.

Fra 1998-2002 var hun ansat som fysioterapeut på Horsens Sygehus.

I den samme periode var hun ansat som fysioterapeut for Horsens Håndboldklubs herrehold og for HIC basket herrer, samt på en privat idrætsklinik i Horsens.

I 2002 flyttede hun til København og fik ansættelse som fysioterapeut på Idrætsklinikken på Bispebjerg Hospital indtil 2005.

Fra 2003 til 2005 var hun ansat to aftener om ugen på en privat fysioterapeutisk klinik på Frederiksberg.

I 2005 blev hun ansat i Parkens Fysioterapi på Østerbro, hvor hun stadig er ansat.

Hun har i forbindelse med sit arbejde deltaget i en del kurser, kongresser og konferencer både i ind og udland. I foråret 2008 fik hun mulighed for at rejse med landsholdssejlerne til Mallorca i Spanien og Hyères i Frankrig på træningslejr som optakt til OL i Beijing. Hun var tilknyttet i de to uger som sejlernes fysioterapeut.

I august 2008 flytter hun sammen med Frank i hans lejlighed i Brønshøj - hvor hun stadig bor.

I 2009 får hun sin søn, Elias.

Ved siden af dette job tog hun fra 2007-2009 en årig uddannelse i coaching, som hun afsluttede med en mastereksamen i sommeren 2012.

I 2015 arbejder hun deltids som fysioterapeut og er derudover ejer af konsulentfirmaet "Ledelse Med Indsigt", hvor hun laver lederkurser og lederudvikling.

FRANK BIDSTRUP JENSEN

*1964-02-15

Frank Bidstrup Jensen er født i Hjørring.

Han gik i 1. Klasse på Øster skole, og fra 2. til 4. klasse på Muldbjerg skole begge i Hjørring.

I 1974 flytter han sammen med sin familie til Sverige, han går i 5. til 9. klasse på Sylte skolan i Trolhättan.

I 1982 bliver han nysproglig student fra Polhems Gymnasium også i Trolhättan.

Efter gymnasiet arbejder han som idrætslærervikar på Niels Echrisson skolan og som medarbejder på et fritidshjem til 1985.

Herefter flytter han selv tilbage til Danmark og starter i dansk militær i 1985 Danske livregiment i Vordingborg. Her er han tilknyttet indtil 1999.

Han slutter sin militærkarriere som oversergent.

Stadig ansat i militæret starter han i 1993 på Institut for idræt i København - her er han færdig i 1999 som cand. scient. i idræt og engelsk.

Fra 1994 til 2000 er han landstræner for windsurfing landsholdet.

Han bliver i 2000 ansat på Gl. Hellerup Gymnasium som gymnasielærer i idræt og engelsk.

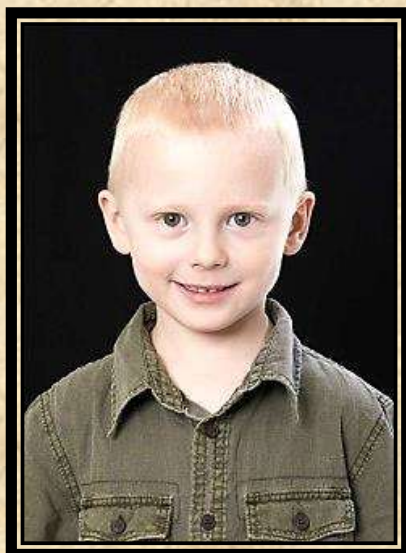
Fra 2003 - 2007 gennemfører han psykoterapeutuddannelsen i København.

I 2009 får han sin søn, Elias.

I 2011 bliver han ansat som jobkonsulent hos IKU i Helsingør. Her er han ansat i 1 år, indtil han i 2012 skifter til en anden stilling som jobkonsulent nu i Københavns kommune.

I sin fritid dyrker han mountainbike, ski og windsurfing.

ELIAS BIDSTRUP KIRKMAND

*2009-08-20

Elias er født på Rigshospitalet i København.

Han blev født med en hjertearytmi, som blev opdaget 2 måneder før hans fødsel.

Den blev behandlet under graviditeten og efter fødslen. Han er i dag erklæret helt rask.

Han gik fra juli 2010 til juni 2012 i Vuggestuen Svanen i Brønshøj, og startede i juli 2012 i Børnehaven Parkhøj også i Brønshøj, hvor han stadig går.

JOHAN OG KIRSTENS 3. BARN: RUNE

RUNE OLSEN KIRKMÅND

*1975-03-03

Rune er født på Assens sygehus og døbt i Ollerup kirke.

Skolegangen startede i Ollerup kommuneskole og fortsatte i Søvind skole i 1985, da forældrene flyttede til Elbæk Folkehøjskole. 8., 9. og 10. skoleår foregik på Sct. Ibs skole i Horsens.

Fritidsinteressen fra 6 års alderen var gymnastik. Deltog på repræsentationshold fra Horsens, Odder og senere også Svendborg. Ledede også gymnastikhold i nævnte byer. Vinteren og foråret 1993 elev i seks måneder på Gymnastikhøjskolen i Ollerup.

Bosat i Svendborg og arbejdede som handicaphjælper. Fra 1994 til 1996 uddannet som idrætslærer - linjefag - på seminariet i Skårup og samtidig elev på VUC, hvor han fulgte en række kurser bl. a. i dansk.

Flyttede i 1996 sammen med Jane Svensson i Svendborg. Og fra januar 1997 til marts 1999 ansat ved militæret i Holstebro - spejderkompagniet samt udsendt til Bosnien i et halvt år.

Arbejdede på et bogbinderi, som sikkerhedsvagt og som handicaphjælper. Den 31/8 1999 fødtes Ane.

Købte hus på Skårupørevej 12 i Skårup i september 2001. I 2003 den 14/3 fødtes Mads - bryllup med Jane Svensson den 12/6 samme år.

Startede i 2003 uddannelsen som elektriker med speciale i skibe. Uddannelsen afsluttedes i efteråret 2005 og Rune fortsatte som svend i firmaet, hvor han bl. a. servicerede nogle af flådens skibe. Blev derefter ansat som huselektriker i Vester Åby.

Oprettede i 2008 eget firma. Blev uddannet i termografi. I efteråret 2011 indgik samarbejde med firmaet Bregnholt Isolering, der også satte solcelleanlæg op. Det skal nævnes, at Rune har fået konstateret en gensygdom: HNPP, der kræver lettere arbejde, så han har en del administrationsarbejde i firmaet. Pr. 1. december 2012 oprettes firmaet: El partner Sydbyn, der driver et el firma med afdelinger i Ollerup og Skårup.

Har siden 2013 arbejdet som selvstændig i eget enkeltmandsfirma RK Teknik.

I december 2009 blev deres gamle stuehus revet ned, og der nye stod indflytningsklar i november 2010. Huset blev opført i samarbejde med firmaet Flexbolig. Rune og Jane udførte en stor del som selvbyg, der forlængede byggeperioden.

JANE ØRNFELDT KIRKMAND FØDT SVENSSON

*1975-03-15

Jane er født på sygehuset i Horsens. Opvokset på Reballegård mellem Søvind og Åes. Døbt og konfirmeret i Søvind kirke.

Skolegangen startede i Søvind med 8. klasse i Hovedgård skole.

9. og 10. skoleår foregik henholdsvis på Elbæk Efterskole og Flemming Efterskole.

I 1992 optaget på statskolen i Horsens og sluttede med studentereksamen 1995.

Fritidsinteresse var gymnastik - ledede også hold i Søvind. Dertil kom syning, tegning og maling.

Arbejdede på et gartneri samt på plejehjemmet Kildebakken og i vinteren og foråret 1996 elev i 5 måneder på Gymnastikhøjskolen i Ollerup.

Bosat i Svendborg - sammen med Rune Kirkmand - og arbejdede i Svømmehallen 1996/97.

Optaget på Skårup Statsseminarium i 1997 - afsluttede med lærereksamen i 2001.

Ansæt 2001 i Svendborg skolevæsen som lærer på Sundhøjskolen på Tåsinge, hvor Jane fortrinsvis underviser i overbygningsklasserne.

Jane fødte i 1999 Ane og i 2003 Mads.

Bomæssigt flyttede familien til Skårup og købte i september 2001 et ældre hus på Skårupørevej.

Det blev revet ned og et nyt opført i 2010.

Jane er bl. a. kendt for sine store interesser for syning og haven.

ANES KONFIRMATION

ÅNE ØRNFELDT KIRKMÅND

*1999-08-31

Ane er født på Svendborg sygehus og døbt i Skårup kirke.

Hun vokser op i Skårup - fra efteråret 2001 på Skårupørevej 12. Hun har været i dagpleje og går i børnehaven i Skårup. Skolegangen foregår også i Skårup.

Hendes store interesse i fritiden er volley, hvor hun flere gange har været med til Danmarksmeesterskaber.

Ligeledes er hun meget optaget af klaverspil.

Hun er en glad, livlig pige med aktivt fritidsliv, venner, sport, ungdomsklub, fritidsjob som avisbud (i sommerperioden: blåbærplukker).

Konfirmationen er planlagt til foråret 2013.

Arbejder som salgsassistent i Føtex i Svendborg i fritiden.

10 klasse afvikles på Ringe Fri-og Efterskole.

MÅDS ØRNFELDT KIRKMÅND

*2003-03-14

Mads er født på Svendborg sygehus og døbt i Skårup kirke.

Han er opvokset på Skårupvej 12 i Skårup, har været i dagpleje, børnehave og går i skole i Skårup. I fritiden fylder gymnastikken meget, går til Teamgymnastik og har deltaget i både FM og DM flere gange. Har været på flere Gymnastik-camps i ferierne.

Mads har mange interesser: Marvel tegneserier, teknik og videnskab, at skate og lave parkour, men den altoverskyggende er hans interesse for LEGO, han drømmer om at få arbejde som ingeniør hos Lego.

JOHAN OG KIRSTENS 4. BARN: GUNHILD

GUNHILD OLSEN KIRKMAND

*1976-08-02

Gunhild Olsen Kirkmand er født i Svendborg.

Hun går i folkeskolen på Bymarksskolen i Ollerup på Sydfyn fra 0. - 2. klasse. I 1985 flytter familien til Elbæk i Jylland, hvor hun går i 3. - 7. klasse på Søvind skole og efterfølgende 8. - 9. klasse på Sct. Ibs skole i Horsens.

I fritiden går hun til håndbold, klaverundervisning og svømning, sidstnævnte dyrker hun i en år-række på konkurrenceplan. I den forbindelse deltager hun ved mange stævner rundt i hele landet samt træningslejre i udlandet, bl.a. Ungarn og Sverige.

Fra 1992 går hun på Horsens Statskole, hvorfra hun bliver matematisk student i 1995. Under gymnasietiden arbejder hun som svømmetræner, livredder samt serveringspersonale ved forskellige forsamlingshuse.

Efter gymnasietiden - fra 1995 - 1997 - arbejder hun som pædagogmedhjælper i en børnehave i Odder, hvor hun bl.a. er kollega med sin mor.

Fra november 1997 - maj 1998 er hun på en "jordomrejse" med sin cykel og rygsæk. Turen starter med trekking i Nepal, cykling igennem Indien, dykning i Thailand og kulturejse fra Hong Kong og op gennem Kina til Beijing.

Sommeren 1998 flytter hun til Odense, hvor hun har forskelligt vikararbejde, bl.a. på en SFO, indtil studiestart på Den Sociale Højskole januar 1999.

På 5. semester af studiet tager hun sammen med to studieveninder ophold i Bangladesh for at undersøge forholdene for voldsramte kvinder i landet nærmere. Under hele studietiden fortsætter hun som livredder ved Horsens Svømmehal.

Januar 2002 bliver hun uddannet socialrådgiver, hvorefter hun flytter fra Odense til København. Februar 2002 flytter hun sammen med Dafla i en lejlighed på Vesterbro samtidig med, at hun begynder som socialrådgiver på børn-og ungeområdet i daværende Smørum Kommune. I august 2007 bliver hun ansat som faglig leder i Egedal Kommune, hvor hun i 2009 bliver afdelingsleder for det specialiserede, sociale børneområde. I januar 2011 overtager hun også ansvaret for det specialiserede, sociale voksenområde.

Hun har i forbindelse med sit arbejde deltaget ved diverse konferencer, kursusforløb samt uddannelsesforløb. I 2007 afslutter hun bl.a. en diplomuddannelse i socialt arbejde med speciale i socialt arbejde. Og hun har sidenhen taget diplommoduler vedrørende ledelse.

I maj 2002 flytter hun og Dafla til Brønshøj og i februar 2006 til Rødovre i deres hus, hvor de stadig bor. De bliver gift i februar 2010. De har ingen biologiske børn, men i april 2011 bliver de plejeforældre for tre børn, der flytter ind hos dem.

I sin fritid er hun optaget af familielivet, hus og have, samvær med venner, madlavning samt strikning.

DAFLA GHEBREYESUS

*1970-10-08

Dafla Ghebreyesus er født den 8. oktober 1970 i Abbis Abeba i Etiopien.

Han går i skole fra 1. til 5. klasse på Lazarest skolen, og efterfølgende går han indtil 9. klasse på Boleskolen. Begge skoler er beliggende i Boleområdet ved lufthavnen i Abbis Abeba.

I 1984 kommer han sammen med sin storebror til Danmark som uledsagede flygtninge. Grundet sin etniske oprindelse som eritreaner og den daværende selvstændighedskamp mellem Eritrea og Etiopien kommer han til landet som politisk flygtning. Dafla og hans bror flygtede som de første i familien ud af Etiopien, da de som unge drenge var i risiko for at blive taget til den etiopiske hær og sendt i krig mod Eritrea. Hans søstre og forældre flygtede sidenhen, og er nu alle bosiddende i Canada.

Efter ophold på asylcenter Kærrup får han i sommeren 1985 permanent opholdstilladelse i Danmark.

Fra august 1985 indtil juni 1990 har han ophold på Bagsværd kostskole og gymnasium, hvor han først tager folkeskolens afgangseksamen og efterfølgende matematisk studentereksamen.

Herefter arbejder han på Fuglebakkevejens fritidshjem, indtil han i maj 1991 tager til Eritrea for at undervise børn og frihedskæmpere i engelsk.

I 1992 tager han ophold i Canada hos sine forældre og søstre, hvorefter han vender tilbage til Danmark igen. Efter diverse vikararbejder begynder han at læse økonomi på Århus Universitet august 1993. Efter et par år som økonomistuderende vælger han at flytte til Sønderjylland for at blive tolk for Dansk Flygtningehjælp - et arbejde som han supplerer med diverse vikararbejde - bl.a. som medhjælper på en aflastningsinstitution for handicappede børn og unge. Sommeren 1998 flytter han til Odense for at studere på Den Sociale Højskole. Under studiet fortsætter han som tolk, bl.a. for Rehabiliteringscenteret for torturofre i Haderslev, ved diverse domstole og hospitaler samt medhjælper på en institution for akutanbragte børn og unge.

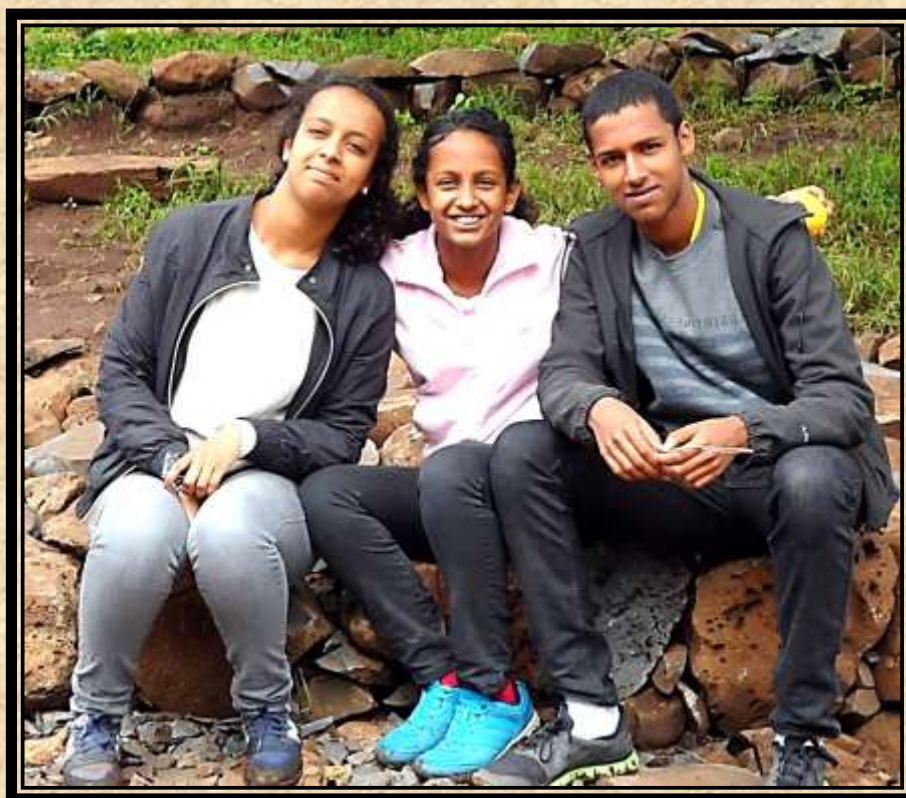
Juni 2001 bliver han uddannet som socialrådgiver, hvorefter han flytter tilbage til København. September 2001 bliver han ansat som jobkonsulent ved Jobcenteret i Rødovre, hvor han sidenhen overgår til en stilling som vejleder.

Februar 2002 flytter han sammen med Gunhild i en lejlighed på Vesterbro.

Arbejdsomt skifter han til det private arbejdsmarked i en kort periode i 2009, hvorefter han i november 2009 får en stilling som vejleder og underviser ved Jobcenteret i Hvidovre Kommune. Han er ansat der indtil foråret 2014, hvor han påbegynder kandidatuddannelsen i pædagogisk filosofi ved Århus Universitet. Samtidig kom der mange flygtninge fra Eritrea, hvorved han ved siden af studiet arbejder som selvstændig tolk for Udlændingestyrelsen, politiet og diverse kommuner. Han har i forbindelse med sit arbejde deltaget ved diverse konferencer, kursusforløb samt uddannelsesforløb, herunder bl.a. moduler på diplomuddannelsen i beskæftigelse.

I maj 2002 flytter han sammen med Gunhild til Brønshøj og i februar 2006 til Rødovre i deres hus, hvor de stadig bor. De bliver gift i februar 2010. De har ingen biologiske børn, men i april 2011 bliver de plejeforældre til tre børn, der flytter ind hos dem.

I sin fritid har han tidligere været særligt optaget af foreningsarbejde, bl.a. har han startet et samlingssted for eritreanere. I forbindelse med foreningsarbejdet har han rejst en del - bl.a. til England og Sverige. Grundet de ændrede politiske forhold i Eritrea er han på nuværende tidspunkt ikke aktiv i foreningslivet. Han bruger en del af sin fritid på familielivet, studiet samt at arbejde i hus og have. Dafla taler foruden dansk og engelsk tigrinya (eritreansk sprog) og amharisk (etiopisk sprog).

PLEJEBØRNENE: HEAVEN, BETHEL OG RALEY

JOHAN OG KIRSTENS 5. BARN: BJARKE
BJARKE OLSEN KIRKMAND

*1983-12-20 †2005-10-01

Bjarke er født på Svendborg sygehus - døbt i Ollerup kirke, men fra august 1985 opvokset på Elbæk Folkehøjskole.

Bjarke kom aldrig i institution, men blev passet hjemme - i øvrigt ret ombejlet af sine 4 ældre søskende.

Skolegangen startede i Søvind, og snart stod det klart, at han var dygtig i skolen, og han blev et samlingspunkt for klassekammeraterne - arrangerede bl. a. cykeltur for dem. Konfirmeret i Gangsted kirke. 8. og 9. skoleår foregik på Sct. Ibs skole i Horsens. Optaget på Handelsskolen i Horsens og afsluttede med studentereksamen i 2003.

Bjarke fik tidligt opgaver på højskolen. Fra sit 12te år slog han hver sommer græs og fra sit 15tende år var han hjælpelærer på EDB kurser samt en overraskende god julemand på højskolens julekurser.

Den helt store fritidsinteresse var fodbold. Spillede fra lilleputholdet uafbrudt i Søvind over drenge- og juniorholdet, til han som 18årig rykkede op på herreholdet. Han var anfører på holdene. Efter et års tid blev han også den dominerende spiller på herreholdet, hvor han havde en stor andel i, at det rykkede op i Jyllandsserien. Han blev årets spiller i 2003.

Bjarke havde også evnen til at skabe tillid om sin person, hvilket gav mange kammerater, der blev støttet totalt, hvad der end skete i deres liv.

I august 2003 startede Bjarke på Sergentskolen i Sønderborg - afsluttet den 30/1 2004. Ved afslutningen modtog han prisen som bedste kammerat.

Derefter i praktik som sergent ved Prinsens Livregiment i Skive.

Medio februar 2004 optaget på løjtnantskolen i Oksbøl og 6 måneder senere udnævnt til løjtnant med udstationering på Skive kaserne. Den første opgave var som delingsfører at uddanne et hold rekrutter i efteråret 2004.

Privat var han meget aktiv. Han købte bil, tog dykkeruddannelsen og var nede på 27 meters dybde i Storebælt, tog jagttegn samt uddannelse her i landet og i Tjekkiet som faldskærmsudspringer.

I begyndelsen af 2005 skrev Bjarke kontrakt med militæret om udsendelse til Irak.

Fra februar blev han udnævnt til premierløjtnant og blev gruppefører for godt 30 mand, der forberedte sig til opgaverne i Irak.

I midten af august 2005 rejste Bjarke med sit kompagni til Irak, og arbejdede med at bringe ro i landet begyndte. Det var med blandede følelser i familien, at han valgte denne opgave.

Den 1. oktober om morgenen tog han kommandoen over en patrulje med 2 biler, og få kilometer fra lejren på hjemturen blev hans bil ramt af en vejsidebombe med 3 sprængladninger. Den ene ramte Bjarke i underlivet, og han døde nogle minutter senere. Han nåede at sige til sin kammerat: "Verner, jeg er en færdig mand."

Bjarke blev den 8. oktober 2005 begravet på Gangsted kirkegård i overværelse af ca. 350 deltagere, hvoraf en meget stor del var hans mange kammerater fra skole- og militærtiden.

Bjarke var den første danske soldat, der blev dræbt af en vejsidebombe i Irak. Ønsker nogen at orientere sig nærmere om hans opgaver i Irak samt hans drab, kan bogen "Dræbt i Krig" af Johan Kirkmand anbefales. Den kan lånes på biblioteket.

MINDESMÆRKET PÅ KASTELLET

JØRGEN OG NIKOLINES 2. BARN: BENT

Bent Niels Petersen Kirkmand #177

1942-12-17 Diernæs, Hoptrup sogn

Gift:

1977-11-19 Pårup kirke og sogn, Odense kommune

Susanne Høpfner Kirkmand født Laursen #185

1957-02-08 Dalum sogn, Odense Herred og Amt

Jørgen Petersen Kjerke mand #18

1914-03-03 Helle vad

1998-05-10 Sønderborg Sygehus

Nikoline Marie Kjerke mand, født Petersen #175

1912-09-08 Hønkys, Egved sogn

1995-06-19 Sønderborg Sygehus

Børn

Martin Høpfner Kirkmand #186 1981-06-30 -

MARTIN MED FARMOR, FARFAR, OLDEMOR, MORMOR, MOR OG FAR

BENT NIELS PETERSEN KIRKMAND

* 1942-12-17

Født i Diernæs, Hoptrup sogn, Haderslev stift.

Forældre, Nikoline Marie og Jørgen Petersen Kjerkemand.

Barndommen i Diernæs og Arnitlund var set fra et barns synspunkt de helt perfekte opvækstbetingelser med naturen lige uden for døren, men skolen i Abkær ved Over-Jerstal, en rigtig "stråtækket skole" som ikke gav den helt store indlæring i de 7 år, jeg gik der (1950 - 57), måtte jeg så tage med i købet. Konfirmeret i Vedsted kirke forår 1957.

Et år som arbejdsdreng og fire år som lærling, gav svendebrev som maskinarbejder (1957 - 62). Jeg var nu klar til 16 måneders militærtjeneste: 3 måneder i Varde, 2 måneder på våbenskole i København og så 11 måneder i Haderslev, hvor jeg "bankede" rust på hjemmeværnfolkenes våben (Maj 1962 - Sept. 1963).

September og oktober var jeg opstiller i JF's maskinværksted i Sønderborg.

Nu var det så tiden til at få gang i den boglige viden med 5 måneder på Støvring Højskole, jeg fandt bl.a. ud af, hvad matematik var for en størrelse.

De næste 7 måneder lærte jeg værktøjsmagerarbejdet på Danfoss, og 1. november 1964 begyndte jeg så at studere på Sønderborg Teknikum. Efter 5 måneder var der optagelseseksamen som svarer til studentereksamen (det var en rasende masse, som skulle læres på så kort tid).

Maskiningeniørstudiet viste sig at være en for stor mundfuld med mine 7 års grundskolebaggrund, så i foråret 1968 tog jeg den svære beslutning at stoppe studiet. Hellere at blive en dygtig tekniker end en dårlig ingeniør, var det rationelle argument.

Den 11. maj 1968 blev jeg gift i Egen kirke med Karin Jessen født den 13. febr. 1947 i Guderup. Vi bosatte os i en lille lejlighed i Ulkebøl. I 1965 fik Karin diagnosticeret kræftsygdommen Leukæmi, og hun døde den 31. marts 1974 af sygdommen.

Efter 3 måneders arbejdsløshed fik jeg igen arbejde på Danfoss, endda i samme afdeling som før jeg begyndte ingeniørstudiet. Netværket fungerede.

Efter 4 måneder skiftede jeg fra værktøjsmager til arbejdsstudietekniker.

Arbejdsstudie er en metode til at fastlægge det manuelle arbejde bedst rationelt og fastholde det i en arbejdsbeskrivelse, derefter analysere og fastsætte normtiden for arbejdet. Normtiden er grundlaget for det styktal pr time, som skal udføres, for at medarbejderne kan tjene deres timeløn. Det arbejde var irrationelt og tidskrævende, så det rationaliserede jeg, så 10 arbejdsstudieteknikere blev arbejdsløse op gennem 70'erne.

Perioden var meget udviklende med kurser på Danfoss og aftenskole på Sønderborg Handelsskole, hvor merkonombeviset i Informatik kom i hus.

1969 -70 blev der tegnet og bygget parcelhus i Guderup.

Kondien blev vedligeholdt med badminton, gå- og lange traveture.

Resten af fritiden gik med familie, hjem, hus og have.

Jeg blev gift med Susanne Høpfner Lauersen den 19. nov. 1977 i Pårup kirke ved Odense. Vi mødte hinanden på en ferietur på Mallorca 1976. Vedr. rejser, se afsnittet i Susannes biografi.

Mit livs største oplevelse var, da Susanne fødte Martin, det gav livet en helt anden dimension og han fik nu al vores fritid de næste mange år. Vi gik til håndbold, spejder og svømning med ham.

Arbejdsomt var 80'erne i forandring og udvikling. De første tre år var jeg personalekonsulent, så fire år som arbejdsstudieleder i kompressorproduktionen. 1989 blev det outsourcet til Flensborg, og jeg måtte til at søge nyt job, fordi de ikke havde brug for mig i Flensborg.

Det lykkedes at blive ansat i Danfoss relæfabrik i Gråsten som produktionstekniker. Dvs. med ansvar for at maskiner og arbejdspladser er funktionsduelige.

1991 blev jeg headhuntet til termostatfabrikken i Nordborg for at indkøre resultatløns. Her kom så op i 90'erne nye udfordringer med Pc'en og SAP systemer til styring af vores produkter- og produktionsdata.

Der blev nu også tid til ansvarsfulde job i fritiden:

1994-1998: Medlem af skolebestyrelsen ved Guderup skole.

1997-2001: Formand for EUI's håndboldungdom.

2001-2004: Formand for Stolbroløkke Vindmøllelaug I/S.

Mit job er stadig udfordrende og udviklende. I 2004 udviklet og indkørt kanban for vores hjælpemidler og råmaterialer til produktionen. Det praktiske i afdelingen og det teoretiske i SAP/R3's kanban modul. Jeg er faktisk stolt af projektresultatet.

I en ansøgning vedr. mine personlige kvalifikationer vil jeg nok skrive. Jeg vil betegne mig selv som serviceminded, ærlig, loyal, fleksibel og resultatorienteret. Jeg arbejder gerne projektorienteret og gerne i samarbejde på tværs af faggrænser. Jeg er vant til at arbejde i grupper såvel som selvstændigt. Jeg mener desuden, jeg er i besiddelse af godt humør, og jeg sætter en ære i, at familie, hjem, hus og have fungerer godt.

1. maj 2005 besluttede ledelsen at flytte termostatproduktionsudstyret til Slovakiet. Det blev læsset på 13 lastbiler og kørt derned, så vi fik alle en fyreseddel. Jeg var med mine 63 år ikke parat til at gå på pension, så jeg søgte nyt job, selvom det så ud til at være en håbløs opgave.

Jeg var imidlertid heldig, at Tryktransducerproduktionen manglede en mand til at dokumentere et af deres produkter, som skal flyttes til Kina. Jeg fik så forlænget mit halve års opsigelsesperiode til et helt år. Da der var gået 11 måneder, fik jeg nyt job i Danfoss-Bionics, et venture firma der skulle udvikle to medico produkter: automatisk insulinpumpe og en kontinuerlig glukosemåler baseret på mikrofluid system. Efter et år blev det til to selskaber, jeg blev ved glukosemåleren med firma navnet DIRAMO og er her med til at udvikle et produkt og produktionsprocesser helt fra bunden af. At jeg skulle nå at være med og opleve det, inden pensionen er stort. Større kan det ikke blive.

Jeg nåede også mit 40 års jubilæum 1. august 2008, det er i sig selv stort at være ansat i samme firma så længe.

1. april 2008 købte vi sommerhuset Vikærparken 9 ved Diernæs strand 6100 Haderslev, så kom jeg næsten hjem igen. Det 100 m² store hus trængte til renovering. Vi fik installeret luftvarmepumpe og brændeovn, nye vinduer og hoveddør, trægulve i stue og værelser og klinker i gangen og malet inde og ude. Nye møbler og senge og madrasser i køjerummet. Belægningssten på gårdspladsen.

Rammerne er nu så gode, at vi rigtigt kan nyde stedet som et fristed, hvor vi kan slappe af og nyde det. Der er en fantastisk flot natur med mulighed for traveture langs havet og omkring Sliv sø.

31. december 2009 efter 41 år og 5 måneder på Danfoss, gik jeg på pension, næsten, jeg arbejdede 79 timer på Diramo projektet, som selvstændig under firmanavnet UltraTec med CVR nr. 32 37 38 95. Det at være selvstændig og skulle udskrive faktura og føre regnskab til myndighederne, var en interessant udfordring.

Det at gå på pension var ikke så nemt, som man skulle tro, omstillingen psykisk tog det meste af 2010. Jeg gik igang med at renovere huset færdigt, afsluttende med nyt køkken. I 2011 efterisolering på loftet og nye energivinduer i værelsesfløjen. I 2012 et 6 kW solcelleanlæg på taget. Nævnes skal også, at slægtsforskningen er blevet en "tidsrøver", men en hobby, jeg kan lide, så er det kun positiv beskæftigelse.

I marts 2010 blev jeg valgt ind i Ældre Sagen Nordals' bestyrelse som suppleant, jeg fik "webmaster jobbet" med at opdatere hjemmesiden.

September 2010 begyndte jeg at undervise hver onsdag formiddag i Egen datastue seniorer i at bruge en Pc'er.

I marts 2011 kom jeg helt ind i bestyrelsen og fik så sekretærjobbet med.

I september 2012 blev jeg IT koordinator og startede Ældre Sagens PC hjælp til seniorer på Nordals. De skal lære at bruge NemID, digital postkasse og at gå online i banken.

Den 26. sep. 2013 blev Stine og Martin forældre til Frederik, og jeg fik den store glæde at blive farfar.

Den 5. okt 2013 præsenterede vi Familien Petersens slægtsbog. Johan havde lånt lokalhistorisk forenings lokaler i Rødekro til formålet. Der kom 49 familiemedlemmer. Vi fik et par hyggelige timer sammen med de to sidste faste, samt vore fætre og kusiner.

Efter en lille måned kom der henvendelse fra Landsarkivet for Sønderjylland, om de måtte få et eksemplar af bogen. Jeg kørte derud og forærede dem et eksemplar. De havde hørt rosende omtale af bogens flotte opsætning og klare familieoversigt.

På opfordring fra Danfossarkivet gik jeg så igang med at skrive en bog om mit fagområde gennem mine mange år på Danfoss. Den fik titlen: Danfoss rationalisering gennem 50 år, undertitel: Historien om arbejdsstudier og lønsystemer. For at få det rette historiske perspektiv, måtte jeg igennem alle samarbejdsrapporter fra 1950 til 2000. Bogen blev udgivet først i marts 2014. Den ligger også på Danfoss Intranet og på Danfoss Historiske Arkivs hjemmeside.

Jeg er her i maj måned 2015 ved at lægge sidste hånd på opsætningen af Familien Kirkmands slægtsbog. Den får vi nok klar til udgivelse til efteråret.

BENT OG SUSANNES HUS MØLLEBÅKKEN 48, GUDERUP ÅR 2002.

SUSANNE HØPFNER KIRKMAND FØDT LAURSEN

*1957-02-08

Født i Dalum, Odense.

Forældre Doris og Holger Høpfner Laursen.

Barndommen i en forstad til Odense.

4 år på Odenses største skole Højstrup og 6 år på Tarup skole gav realeksamen.

9 år spejder i FPF.

Et år på Tietgenskolen gav handelseksamen.

I sommerferien 1976 mødte hun Bent Kirkmand på Mallorca, hun flyttede til Guderup februar 1977 og blev så gift med ham den 19. november 1977.

Blev mor til Martin den 30. juni 1981.

Foruden at passe hus, hjem og barn arbejdet på Danfoss som produktionsplanlægger i over 30 år.

At rejse er at leve, er Susannes motto, så hver sommer skal der være råd til at rejse ud og opleve noget nyt.

Det underbygges af de mange års ferie hver sommer. Det er blevet til en enkelt gang i sommerhus, en gang på kroferie og syv gange på Danland feriehoteller i Danmark. Fire gange bilferie til København, Stockholm, Oslo, Harzen og Mosel. Tyve gange med rejseselskaber til Europas lande og storbyer. En dejlig tur til Kina, med besøg hos Martin og Stine fire dage i Shanghai. Drømmerejsen til Canada og USA. Rundrejsen i Irland og Island.

1. april 2008 købte vi sommerhuset Vikærparken 9 ved Diernæs strand 6100 Haderslev.

Det 100 m² store hus trængte til renovering. Vi fik installeret luftvarmepumpe og brændeovn, nye vinduer og hoveddør, trægulve i stue og værelser og klinker i gangen og malet inde og ude. Nye møbler og senge og madrasser i køjerummet. Rammerne er nu så gode, at vi rigtigt kan nyde stedet som et fristed, hvor vi kan slappe af og nyde det. Der er en fantastisk flot natur med mulighed for traveture langs havet og omkring Sliv sø.

I 2009 blev det besluttet, at Tandsætfædelingen i Sauer Danfoss skulle flytte til Polen, så det gav en fyreseddel med seks måneders opsigelse plus to måneders bonus for at hjælpe med flytningen til den bitre ende. Fratrædelse 28. februar 2010. En opsigelse afstedkommer krav om efteruddannelse og et utal af ansøgninger fra dag 1. Det blev til et halvt hundrede ansøgninger i hele Sønderjylland og fire kompetenceudviklende kurser og et eksamensbevis den 11. februar 2010 i faglært kompetence i kontoruddannelsens speciale Administration.

Efter fratrædelsen ansat ved Vikarbureau JKS Aabenraa og så arbejde ved Sauer Danfoss med forskellige planlægningsopgaver.

En ansøgning til et planlægningsjob ved Danfoss' ventil- og motorproduktion (Nessie) gav pote med fastansættelse fra 15. september 2010.

På firmaancienniteten mistes kun de 7 måneders ansættelse ved JKS, men overenskomstancienniteten er væk, der skal ligesom nu begyndes forfra igen.

De to et halvt år har været udfordrende med nye arbejdsopgaver, flere kurser og et nyt SAP system som har været meget udfordrende, med mange arbejdstimer for at følge med kravene. Det ser ud til, at det er lykkedes, rutinerne er ved at komme på plads nu. Alt i alt et tilfredsstillende job, jeg fandt her.

Af fritidshobby kan nævnes løsning af Sudoku, der er blevet lidt af en lidenskab.

Den 26. sep. 2013 blev Stine og Martin forældre til Frederik, og jeg fik den store glæde at blive farmor.

BENT OG SUSANNES BARN: MARTIN

MARTIN HØPFNER KIRKMAND

*1981-06-30

Martin er født på hospitalet i Sønderborg, den 30. juni 1981.

Døbt i Egen kirke den 16. Aug. 1981.

Forældre Susanne og Bent Kirkmand.

Barndommen i Guderup.

9 år på Guderup skole. Konfirmeret i Egen kirke den 23. april 1995.

Spillet håndbold i 10 år.

Blå spejder fra 6 år - og spejderleder i voksenlivet.

3 år på HTX Gymnasium i Sønderborg gav studentereksamen år 2000.

Et sabbatår med produktionsarbejde i Sauer-Danfoss' tandhjulsfabrik.

Så studeret til svagstrømsingeniør på SDU i Sønderborg fra 2001, med afsluttende eksamen i januar 2005.

1. maj 2005 ansat ved APC Schneider Electric i Kolding, der bl. a. udvikler og fremstiller nød-strømsanlæg.

Primært arbejdsområde er anlægsstyring og projektledelse.

Flyttet fra Sønderborg til Odense i rækkehus sammen med Stine Bundgaard Hansen.

Første halvår af 2009 udstationeret for sit firma til Kina med base i Shanghai, hvor han arbejdede i den lokale udviklingsafdeling og oplærte det kinesiske team til at arbejde efter firmaets udviklingsmodel.

Stine var hjemmegående - skrev afgangprojekt.

Gift den 19. november 2011 på Odense rådhus i al hemmelighed.

Året efter, den 17. november 2012 er der kirkelig velsignelse i Højby kirke og efterfølgende fest i Højby Forsamlingshus.

I 2012 flyttet i nyt hus i Højby, som de selv har været bygherre for.

I 2013 blev Stine og Martin forældre til Frederik.

STINE BUNDGAARD HANSEN

*1984-04-19

Stine er født på Hospitalet i Sønderborg.

Døbt i Felsted kirke den 29. juli. 1984.

Forældre Anna Thirup Christensen og Hans Bundgaard Hansen.

Barndommen i Broager.

8 år på Broager skole.

Konfirmeret i Broager kirke den 10. maj 1998.

Fritidsinteresser: Fodbold og spejder.

1999/2000: 1 år på Brejning Spejderefterskole.

2000-2003: Sønderborg Statskole - Matematisk Student.

2003/2004: Et sabbatår hvor pengene blev tjent hos McDonald's og brugt på en 23 dage lang trekkingtur i Himalaya i Nepal.

På Stines 20 års fødselsdag stod hun på Kala Pattar (5.635 m) og kiggede ned i Everest Base camp.

2004-2009: Studerede Biologi og formidling på Syddansk Universitet i Odense. Speciale inden for økotoxikologi. Var fagrådsformand i et år.

2010 - : Ansat som biolog i Faaborg-Midtfyn Kommune, hvor Stine gennemfører natur- og miljøprojekter og står for sagsbehandling på vand- og naturområdet.

Flytter hjemmefra i 2002 og flytter sammen med Martin i en slidt lejlighed i Sønderborg.

Flytter i 2004 i en lille ungdomsbolig i Odense for at studere, og i 2005 flytter Stine og Martin ind i et rækkehus med en lille have i Tornbjerg, Odense.

Her bor de frem til 2012 hvor, de flytter til Højby og ind i deres nybyggede hus.

I 2009 bliver Martin udstationeret i Kina i Shanghai, og Stine følger med.

I Shanghai står Stine for dagligdagen og skriver sit speciale.

Fritidsinteresser i voksenlivet: friluftsliv, haven, natur og ture med venner og familie.

Gift den 19. november 2011 på Odense rådhus i al hemmelighed.

Året efter, den 17. november 2012 er der kirkelig velsignelse i Højby kirke og efterfølgende fest i Højby Forsamlingshus.

I 2013 føder jeg Frederik.

MARTIN OG STINES 1. BARN: FREDERIK

* 2013-09-26

Frederik er født på OUH i Odense.

Han er døbt 2014-02-08 i Højby kirke. Ved den lejlighed blev der taget et billede af de fire generationer: Frederik, oldemor, farmor og far.

Efter et års tid med mor og far på barsel, besøges vuggestuen i Højby hver dag.

Frederik er en frisk og glad dreng med udstråling, og vi hyggede os den første gang, han var på ferie hos farmor og farfar her i Guderup i maj måned 2015.

JØRGEN OG NIKOLINES 3. BARN: KÅY

Kay Petersen Kjerkemand #178

1948-07-28 Diernæs, Hoptrup sogn

Gift:

2008-02-05 Ikast Rådhus

Ingelise Laier Kjerkemand født Svendsen #187

1945-09-14 Klode mølle, Engesvang sogn Hids herred

Jørgen Petersen Kjerkemand #18

1914-03-03 Hellevad

1998-05-10 Sønderborg Sygehus

Nikoline Marie Kjerkemand, født Petersen #175

1912-09-08 Hønkys, Egved sogn

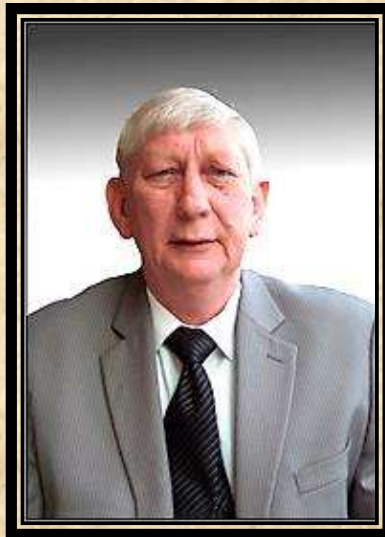
1995-06-19 Sønderborg Sygehus

INGELISE OG KÅY

KÅY PETERSEN KJERKEMAND

*1948-07-28

Født i Djernes, Hoptrup sogn, Haderslev stift.

Forældre Nicoline Marie og Jørgen Petersen Kjerkeemand.

Den 10. december 1949 flyttede familien til et husmandsted på Arnitlund Mark ved Over Jerstal. Her var der ikke indlagt elektricitet, så belysningen bestod af petroleumslamper.

I 1956 kom jeg i skole i Abkær skole Ved Over Jerstal. Alle 7 årgange var i samme klasseværelse og der var kun en lærer. Da vi boede i et område, hvor der var rige forekomster af grus i undergrunden, fik far et tilbud om at sælge ejendommen.

Så i 1959 flyttede vi til Jørgensby ved Agerskov, hvor familien havde købt en nyt husmandssted. Bygningerne var bedre, og der var indlagt vand, toilet i huset og centralvarme. Jeg kom i skole i Rangstrup. En skole med 3 klasseværelser og gymnastiksal. Her var jeg for første gang i mit liv i brusebad. Der var også en stor sportsplads, her begyndte jeg at gå til fodbold i min fritid, jeg stod på mål.

Mens vi boede i Jørgensby, fik vi både fjernsyn og bil. Far købte en Ford junior årgang 1937. I 1961-62 kunne min far se, at ejendommen økonomisk ikke kunne løbe rundt, selvom han igen fik en mælketur, kunne de 17 tøndeland ikke give nok. Så i april 1962 flyttede vi til Broballe på Als, hvor far og mor fik arbejde på Danfoss. Jeg skulle have startet 6. klasse i Broballe skole, men da 6. klasse skulle skifte til 7. i Nordborg skole, valgte man, at jeg begyndte i Nordborg. Jeg gik til konfirmationsforberedelse i Oksbøl Kirke og blev konfirmeret i foråret 1963.

I løbet af foråret 1963 lavede Nordborg skole et nyt tiltag, de tilbød 8. klasse, det fik jeg lov til at fortsætte i. Det samme skete så i 1964, at de tilbød 9. klasse, som også jeg fortsatte med.

Til sommerferien 1965 var det slut med folkeskolen. Jeg skulle til at finde ud af, hvilken læreplads jeg ville søge. Jeg valgte at komme i Isenkramlære ved Fa. Lorenz Andersen Nordborg. Jeg blev udlært Isenkramekspedient den 1. august 1968 med den tilhørende Handelsmedhjælper Eksamen. Jeg forblev i firmaet indtil 1. november, hvor jeg skulle begynde som soldat den 4. november. Den 4. november kl. 12.00, gik jeg ind ad porten på Bylows Kaserne i Fredericia, hvor jeg skulle aftjene 3 måneders rekruttid ved HTK (Hærens tekniske Korps), militæret i deres store visdom havde bestemt, at når jeg var uddannet Isenkrammer, kunne jeg bruges som reservedelsekspedient. Efter de 3 måneders rekruttid, blev jeg sendt til kasernen i Odense. Der befandt jeg mig ikke særligt godt, fordi der var ingen at være sammen med i fritiden. Der var kommet en regel om at man måtte tage hjem om natten, og jeg havde for langt til Als. Jeg søgte om at komme til en af de Sønderjyske garnisoner, jeg blev sendt til Oksbøllejren nord for Varde. Jeg blev hjemsendt den 22. december 1969.

Den 6. januar 1970 begyndte jeg som specialarbejder på Danfoss, jeg blev oplært som drejer, jeg lavede små dyser, jeg borede huller på 0,65 mm. Jeg havde hørt om en forholdsvis ny uddannelse, der hed HF. Jeg vidste, at jeg skulle have lære noget mere sprog og matematik, så jeg søgte en højskole, som havde kurser i HF forberedelse.

Jeg valgte Idrætshøjskole i Århus, de havde et 7 måneders ophold. Jeg begyndte på højskolen den 1. oktober 1970 og sluttede den 30. april 1971. Sporten kom nok til at overskygge HF forberedelsen, jeg tog livredderprøve, dommerkort i volleyball, begyndercertifikat i trampolinspring og DGI's Lederkursus 1 og 2.

Jeg kunne først søge optagelse på HF den første juni, og der var ingen arbejde at få på Danfoss, derfor måtte jeg have understøttelse. Jeg skulle møde hver fredag ved et træskur i Nordborg, hvor jeg fik en brun pose med understøttelse. Jeg fik besked på at møde et andet sted i Nordborg, hvor der var kommet et nyt tiltag, der hed Arbejdsformidlingen. Manden på arbejdsformidlingen ville have mig til at søge et job, det var jeg ikke særligt interesseret i, da jeg jo skulle på HF. Af for mig uransalige grunde søgte jeg et job hos Danish Artic Contractors. Firmaet havde kontrakt med US Air force om at udføre funktioner på Thule Basen og basen i Sønderstrømfjord i Grønland. Jeg var til jobsamtale i København. I midten af juni fik jeg brev om, at jeg var optaget på HF på Sønderborg Statsskole og dagen efter, at jeg kunne begynde på Thule Basen den 1. juli.

Jeg takkede nej til Danish Artic Contractors og begyndte på HF skoleåret 1971 - 73.

Jeg befandt mig ikke godt på Sønderborg Statsskole, men i 1973 fik jeg min HF eksamen. I midten af maj fik jeg en henvendelse fra Danish Artic Contractors, om jeg stadig var interesseret i at komme til Grønland fra den første juni. Jeg meldte tilbage, at jeg først var færdig med min HF eksamen i slutningen af juni. De ville så ansætte mig den første juli. Jeg havde lidt studiegæld, og da kontrakten kun var på 8 måneder, accepterede jeg.

Den 4. juli 1973 steg jeg på en flyvemaskine i Sønderborg Lufthavn for først at flyve til København, derefter til sønderstrømfjord. Det var første gang, jeg var oppe at flyve. Jeg fik jobbet i sønderstrømfjord på grund af mit ophold på Idrætshøjskolen i Århus. På basen var der en række fritidstilbud, for det amerikanske og danske personel. Jeg havde flere funktioner i løbet af opholdet, men primært i idrætshallen, hvor vi arrangerede turneringer i forskellige idrætsgrene både sommer og vinter, i en periode var jeg livredder ved svømmehallen.

Kollegaerne i Sønderstrømfjord oplyste mig om, at hvis jeg blev der i 2 år, skulle jeg ikke betale skat af lønnen. Lønnen var ca. det samme som en funktionærløn i Danmark, men så var der fri kost og logi, gratis hjemrejse hver 8 måned og 6 - 7 ugers ferie. Jeg besluttede mig til at blive 2 år. Jeg fik den idé, at når jeg kom hjem igen, ville jeg være politibetjent. I min anden ferie kontaktede jeg politiskolen for at få flere oplysninger omkring, hvordan man søgte m.m. Personen, jeg talte mente, jeg skulle vente med at søge, indtil jeg var færdig på Grønland.

Jeg var færdig med de 3 gange 8 måneders kontrakter i slutningen af oktober 1975. Jeg tog 5 måneder på Uldum Folkehøjskole. I løbet af opholdet søgte jeg ind til politiet, men blev ikke optaget. En af lærerne anbefalede mig at tage en læreruddannelse, han opfordrede mig til at søge optagelse på Den frie Lærerskole i Ollerup, det gjorde jeg. Da opholdet på Uldum Folkehøjskole var forbi i slutningen af april, og jeg skulle have tiden til at gå, for jeg ville først få besked, om jeg var optaget på Den frie Lærerskole i slutningen af juni, tog jeg på Sproghøjskolen i Kalø.

Jeg blev optaget på Den frie Lærerskole og begyndte i august 1976. Uddannelsen var 5 årig, 2 år på skolen, derefter 1 års praktik og derefter 2 år på skolen igen. Der blev slået forskellige praktikstillinger op på skolen, der var et opslag fra Agerskov Ungdomsskole, det søgte jeg, jeg kendte egnen fra dengang, jeg boede i Jørgensby.

Skoleåret 1978 - 79 var jeg i praktik på Agerskov Ungdomsskole, det var et hårdt år, jeg havde 23 undervisningstimer pr. uge i 6 forskellige fag, det var meget at forberede med kun 2 års uddannelse.

Efter praktikopholdet vendte jeg tilbage til den Fri Lærerskole for at gøre min uddannelse færdig.

I februar 1981 lå der et brev fra Agerskov Ungdomsskole, som tilbød mig en stilling efter sommerferien, hvor jeg var færdiguddannet. Jeg søgte stillingen og blev ansat den første juli 1981. Jeg underviste i matematik, fysik/kemi, engelsk, samfundsfag, sport og fotografering.

Jeg blev afskediget i 1989, da jeg under en MUS samtale kom til at fortælle, "hvad jeg mente om forstanderens evner som leder".

Jeg søgte en ny stilling, men fik ingen. Jeg flyttede hjem til mine forældre på Als. I sommerferien 1991 tog jeg på en ferie til Norge. En af de kvindelige rejsedeltagere viste interesse for at se den lysbilledserie, jeg ofte lavede, når jeg var på ferie. Jeg blev inviteret til Engesvang i august måned for at vise billederne.

Jeg fortsatte med at besøge Ingelise i de efterfølgende weekender.

I efteråret 1991 kunne jeg ikke holde ud at gå ledig længere. Jeg henvendte mig til arbejdsformidlingen for at få et eller andet job, jeg blev pædagogmedhjælper i en SFO i Havnbjerg.

I februar 1992 fandt jeg en vikarstilling ved Kongenshus Efterskole nord for Karup. Jeg var først ansat til sommerferien. I sommerferien flyttede jeg officielt sammen med Ingelise. Efter sommerferien blev jeg ansat som sygevikar ved Kongenshus Efterskole, det varede til oktober måned ud. Så var jeg ledig igen, jeg begyndte på et EDB kursus på aftenskole i Silkeborg, der hørte jeg at man kunne tage EDB fag på VUC.

Januar 1993 begyndte jeg på VUC i Herning. Da man var ledig, havde man ret til at tage 19 timer om ugen. Jeg valgte alle EDB fag plus yderligere skolefag. Jeg sluttede i januar 1995, jeg søgte optagelse på Informatik Assistent på Ikast Handelsskole.

Jeg tog Informatik Assistent uddannelsen fra 1995 - 97. I foråret 1998 blev jeg ansat ved Ikast Handelsskole som EDB lærer ved skolens kursusafdeling.

Første juli 1998 købte Ingelise og jeg hus i Engesvang.

I 2005 blev Ikast Handelsskole fusioneret med Herning Handelsskole og Herning tekniske Skole, så jeg er nu ansat i en stor organisation med over 400 ansatte.

Anden maj 2008 blev Ingelise og jeg gift på Ikast Rådhus.

I sommerferien 2013 bliver jeg 65, jeg har de sidste 15 - 20 år fået opbygget en temmelig stor erfaring inden for brug af computere, mine kollegaer siger, hvis de er i tvivl om noget "spørg den gamle" jeg ved ikke, om jeg skal tage det som en kompliment.

Jeg forbliver ansat indtil første november, da jeg er i gang med et uddannelsesprojekt for Herning Kommune, som først er afsluttet i slutningen af oktober. Jeg har aftalt, at jeg overgår til tilkaldelærer. Ellers skal jeg til at nyde at være pensionist.

Den 1. juni 2015 tiltrådte jeg pensionisttilværelsen, men den blev allerede i juli yderst dramatisk, idet et 22 dages hospitalsophold med 4 hjertestop måtte gennemleves! Jeg synes at livet går godt videre – skrevet august 2015.

INGELISE OG KAY'S HUS I ENGESVANG

INGELISE LAIER KJERKEMAND FØDT SVENDSEN

*1945-09-14

Født i Klode Mølle, Engesvang sogn, Hids herred, Viborg amt den 14. september 1945 som den ældste af en søskendeflok på fire. Mine forældre var Dagny Alvilda Lustrup Svendsen (født Mad-sen) og Ejner Johannes Svendsen. Jeg har en bror og to søstre og er vokset op i Engesvang. Min far var arbejdsmand som de fleste her på egnen, og jeg kan roligt sige, at vi var fattige i min barn- og ungdom. Der var kun arbejde om sommeren - i tørvemosen, som medhjælp ved landbruget eller andre korttidsbeskæftigelser. Om vinteren var der kun understøttelsen at leve af, og med den kunne man ikke forsørge en familie på seks. Så sommeren gik med at tjene til at afbetale gælden fra vinteren på bogen i brugsen. Som 6-årig passede jeg min lillesøster på 1 år hver dag om sommeren, mens min mor var i tørvemosen. Jeg skulle også vaske op efter morgenmaden, feje køk-kengulvet og skrælle kartofler. Mor kom dog hjem til middag for at se, hvordan det gik. Jeg be-gyndte i Engesvang skole den 1. april 1953, hvor vi gik hver 2. dag. Den 1. januar 1956 flyttede vi til den nybyggede centralskole, hvor jeg dog kun kom til at gå til 1958. Da "lærer Trøst" en dag kom og plagede mine forældre om, at jeg skulle på mellemskole, følte de det som et økonomisk kæm-peproblem. Da jeg glædestrålende kom hjem og fortalte, at jeg havde bestået optagelsesprøven, var min mors eneste kommentar: "Åh, jeg havde håbet, du var dumpet, så havde vi været ovre det problem.". Jeg havde svært ved at tilgive hende den bemærkning dengang, men jeg tror, hun for-udså de problemer, det gav at gå i klasse med mange overklassebørn. Forskellen på dem og os arbejderbørn var stor dengang. Det betød i hvert fald, at jeg var udelukket fra det sociale samvær, som jo krævede penge og pænt tøj. Jeg havde aldrig nogen af delene. Her i byen var man heller ikke mere den samme, for nu var man jo blevet "fin på den" og troede, man var noget, og så talte man fint. I Silkeborg blev vi kaldt bondeknoide og drillet med vort sprog, så det måtte ændres til "fint" - silkeborgensisk. Hvor fint er det lige, prøv at tænke på Gittes monologer af Per Højholt. Nå, men jeg fik min mellemskoleeksamen i 1962 og en elevplads på kontoret hos C.F. Christensen A/S (møbelfabrik). Det var ret tilfældigt; men det eneste, jeg vidste, var, at jeg ikke ville kunne klare at sidde ved en symaskine otte til ni timer hver dag. Det havde ikke noget med penge at gøre, for jeg tjente aldrig så meget som mine søstre og veninder, som var syersker. Men jeg havde et job, jeg var glad for. Jeg blev udlært i 1965 og blev gift med Henning Laier og var i fem år købmandskone i Mygind ved Randers. I den tid blev jeg mor til to dejlige unger, Sten (25.04.1966) og Pia (26.11.1967). I 1970 flyttede vi tilbage til Engesvang, hvor jeg fik et halvtidsjob som bogholder på den nystartede Eberharts Pølsefabrik, hvor jeg startede kontoret op fra bunden. Samtidig begyndte jeg at engagere mig i en masse forskellige ting, såsom mine børns fritidsinteresser og forskelligt bestyrelsesarbejde. Jeg fik også lyst til at lære noget mere og gik i gang med at læse i min fritid og

blev i 1980 færdig som merkonom i regnskabsvæsen. I 1982 erkendte vi, at vort ægteskab ikke gik. Vi var simpelthen vokset i hver sin retning og havde forskellige holdninger til næsten alt. I 1984 fik jeg et nyt job i Ikast hos købmand Frede Lauritsen, som havde 2 forretninger, Ika Varehus og Ika Marked – et meget udfordrende og interessant job. Jeg havde 10 gode år i dette job, før virksomheden desværre lukkede.

I 1986 oplevede jeg det værste, en forælder kan opleve. Jeg mistede Pia den 29. september ved en ulykke. Jeg kan bedst beskrive det, som var man en krukke, der bliver knust i tusinder af stykker. Du må så finde hvert enkelt lille stykke og finde, hvor det skal sidde. På et tidspunkt er krukken atter hel. Men den bliver aldrig som ny. På afstand ser den pæn og hel ud, men kommer du tæt på den, kan du se alle revnerne. Det kræver alle de kræfter, man har, at få hverdagen til at fungere. Jeg var på det tidspunkt med til at lede idrætsmærkearbejdet 2 aftener om ugen, hvilket jeg måtte opgive, og har ikke senere haft energi og overskud til at deltage i alle de ting, jeg tidligere beskæftigede mig med. Dog fortsatte jeg med at dyrke gymnastik og motion, hvilket jeg stadig gør. Desuden nyder jeg at trave lange ture i den dejlige natur, vi har omkring os, som f.eks. Klosterund og Bøllingsø. Men da jeg mistede Pia besluttede jeg mig for, at jeg stadig havde meget at leve for, først og fremmest Sten og hans veninde Kirsten - de blev gift den 1. april 1989, og at jeg også ville have et godt liv. Det har jeg i dag. Jeg bor på enogtyvende år sammen med Kay Petersen Kjerke-mand, som jeg mødte på en ferierejse til Norge med Elbæk Folkehøjskole i 1991. Vi blev gift den 2. maj 2008. Vi har mange fælles interesser og har i fællesskab den store lykke at få lov at være meget sammen med vore 3 dejlige børnebørn, Jesper (20.07.1989) Joakim (22.07.1999) og Julie (02.03.2001) til stor og gensidig glæde. Da Ika lukkede, fik jeg job hos Jørgen Starcke ApS i Ikast, som var leverandør af forskellige produkter til tekstilindustrien. Da udflytningen i tekstilindustrien tog fart, faldt arbejdsmængden, og jeg tog job 2 formiddage om ugen hos tømrermester Bjarne Vestertoft, som har Ikast Tømrerforretning og Midtjysk Maskinudlejning. Men i april 2004 fik jeg af Nina Vinther-Jensen tilbudt et job som bogholder her i Engesvang i hendes 2 firmaer Scandinavian Image (som har 2 agenturer, det ene for et tysk firma med hudplejeprodukter og maskiner til hudplejeklinikker og et firma i Paris også med hudplejeprodukter) og det andet firma Klinik Image, som er en hudplejeklinik her i byen. Det har været et fantastisk spændende job med mange forskellige funktioner bl.a. en masse oversættelsesopgaver fra engelsk til dansk. Arrangere og deltage i kursusrejser for kunderne (kosmetologer) til Tyskland og Paris og meget mere. Så det var en fin afslutning på et langt arbejdsliv. Jeg gik på pension den 1. oktober 2010; men indtil 1. juli i år har jeg fortsat ført regnskabet for firmaerne.

14. BARN: OTTO PETERSEN KIRKMAND

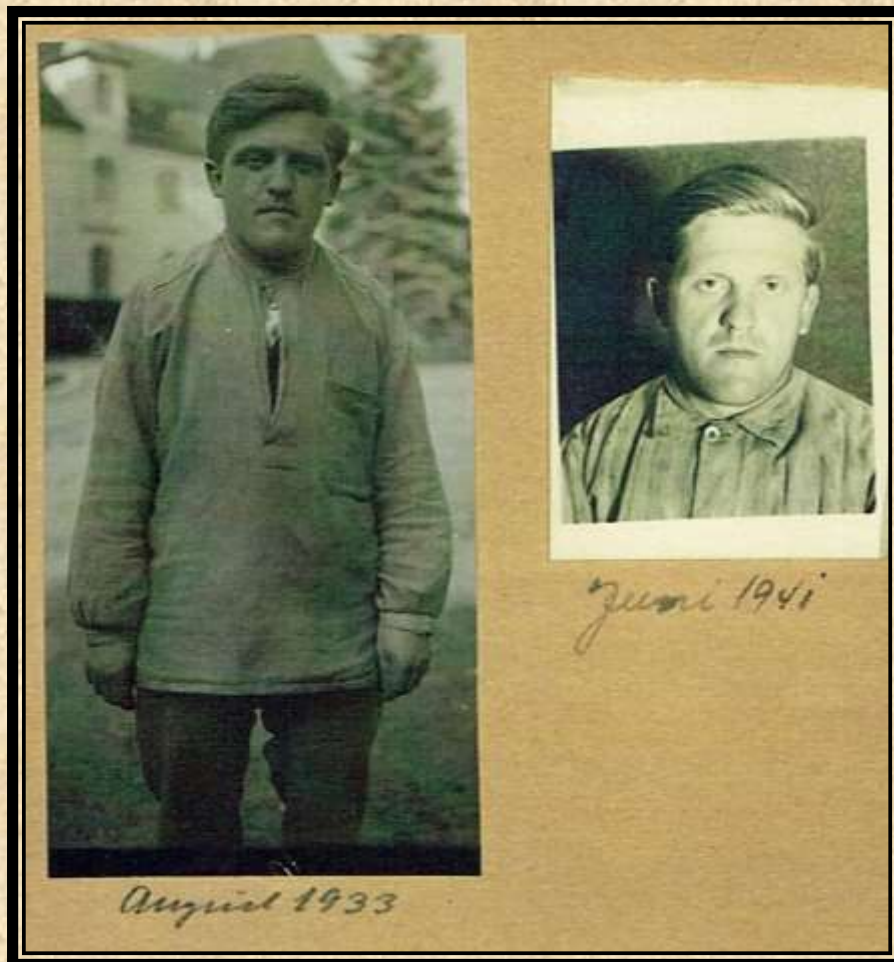
Navn: Otto Petersen Kirkmand

Far: Johann Mortensen Kjerkeemand

Mor: Martha Alvine Kjerkeemand født Schmidt

Ægtefælle:

Begivenhed/fakta	Dato		Sted/beskrivelse
Født	1917-04-04	i	Hellevad
Døbt	1917-06-03	i	Hjemmet
Konfirmeret	1932	i	Ribe
Aldrig gift			
Ingen efterkommere			
Død	1996-08-25	i	Broballe, 6430 Nordborg

OTTO PETERSEN KIRKMAND

* 1917-04-04 † 1996-08-25

Den 4. april 1917 blev onkel Otto født i Hellevad sogn i Sønderjylland. Familien boede i fattiggården. Han var den yngste i søskendeflokken, der var på 13 levende børn i familien Kirkmand. I familieerindringen fortælles, at Otto på vej hjem fra skole kom op at slås med nogle kammerater - en gårdmandssøn. Kommunens ledere diskuterede slagsmålet og under stærke anbefalinger af bl. a. pastor H. Larsen i Hellevad, blev Onkel Otto tvangsfjernet. Vi har nu fået udleveret onkel Ottos journal, der ligger i Landsarkivet i Viborg og er kommet i tvivl, om det forholder sig, som erindrungen beskriver. Fakta er, at onkel Otto i 1925 bliver undersøgt af en læge i Aabenraa. Lægen konkluderer bl. a., at Onkel Otto på det tidspunkt (8 år gammel) næsten intet sprog havde, og at han bliver betegnet som åndssvag. Vi læser lægens rapport, som klart siger mellem linjerne, at han er meget stærkt understimuleret, og hvis han har gået i Hellevad skole, da har han intet kunne lære. Resultatet af lægens rapport blev, at myndighederne ønskede, at onkel Otto skal under kyn-dig vejledning og opdragelse. Onkel Otto blev derfor indskrevet den 8. oktober 1925 under ånds-svageforsorgen i Ribe. Han medbragte følgende til institutionen i Ribe: 2 par bukser, 2 trøjer, 6 skjorter, 3 underbenklæder, 6 par strømper, 3 uldtrøjer, 1 stk. lommeørklæde, 1 stk. halstørklæde og 1 hat.

Onkel Ottos far kæmpede voldsomt mod tvangsfjernelsen - ja, han rasede mod myndighederne. Navnlig mod pastor Larsen i Hellevad, og institutionslederen i Ribe modtog vrede breve over tvangsfjernelsen. Det er mit indtryk, at ingen i familien accepterede denne tvangsfjernelse, der så længe onkel Ottos søskende levede, lå som et åbent sår i familien. Onkel Otto var under ingen om-stændigheder åndssvag, var den absolutte holdning i familien.

Institutionen i Ribe var på det tidspunkt i færd med at opføre en ny afdeling, da onkel Otto ankom i 1925. Den 8årige knægt sov i starten på jorden med murstensbrokker i det ufærdige hus, hvor man bl.a. manglede at lægge gulv. Om dagen blev han sendt ud til bønder for at samle kartofler - 8 år gammel!

Det viste sig, at hans vækst stoppede ved 1,38 m. Forklaringen - i familien - på det var, at han skulle have haft engelsk syge som lille. Onkel Otto blev derfor anset som dværg!

Journalen oplyser, at onkel Otto led af: Achondroplasi (chondrodystrofi). Achondroplasi er en ka-rakteristisk medfødt dværgvækst. Knogleforandringerne skyldes en forstyrrelse i forbening af de lange rørknogler. Den forekommer i 1 ud af 15.000 fødsler, dvs. der fødes omkring 4 børn om året med achondroplasi i Danmark.

Skolegangen i Ribe kritiserede han stærkt. De havde en kvindelig lærer, der sjældent talte til sine elever, men hun sad og syede eller læste i en bog i timerne - Otto fik to timers skolegang om ugen. Resultatet af denne skolegang for onkel Otto blev - vi skal huske, at eleverne blev betragtet som åndssvage, og de måtte arbejde selv, at han lærte sig selv at regne. Hovedregning var han dygtig til. Han lå flere klasser over unge i dag - 2014. Derimod fik han aldrig rigtigt lært at læse - han kunne ikke klare at læse underteksterne til en film på tv. Han lærte at tale dansk rigssprog, og efter lægerapporten har han ikke nået at lære sønderjysk. Han skrev næsten aldrig noget ud over sit navn.

Klienterne i Ribe skulle arbejde. Onkel Otto har ikke fortalt meget desangående, men fremhævet, at han fik lært at kniple, og arbejdede en årrække udelukkende ved kniplebrættet. Det er mit stærke indtryk, at åndssvageforsorgen på det tidspunkt arbejdede med "skæve" eksistenser ud fra en hovedtese: De skulle oplæres i et erhverv, så de kunne brødføde sig selv!

Fra journalen ved vi nu, at man straks efter onkel Ottos ankomst til Ribe og i årene derefter arbejdsprøvede ham - ude og inde. Det blev besluttet, at han skulle have et indendørsarbejde. Brevvekslingen mellem onkel Ottos far og lederen af institutionen ved Ribe fik konsekvenser. Striden startede angående, om Onkel Otto måtte komme hjem på ferie. Mine bedsteforældre var flyttet til ejendommen Farveriet i Klovtoft og havde mere plads nu. Den ejedes af onkel Johann og Peter. Det nægtede ledelsen, da vore bedsteforældre havde et meget negativt skudsmål hos myndighederne - som nævnte flere domme for tyveri og drikkeri m.m. Bedstefar meddelte skriftligt i 1931, at onkel Otto skulle hjem pr. den 8. august 1931. Denne anmodning blev afvist, hvorefter bedstefar skrev sit "berømte" brev til lederen i Ribe: Otto var ikke mere åndssvag end overlægen i Ribe!

Brevet blev sendt til myndighederne, og de fradømte mine bedsteforældre forældreretten over Otto pr 1. august 1931. Nogle år gik, hvor onkel Otto ingen kontakt havde med sin familie - vi ved ikke hvor mange. Familien besluttede at sende onkel Ottos broder: Peter, til Ribe for at tale med overlægen. Onkel Peter var god til at snakke - ja, han kunne næsten besnakke gud og hver mand. Peter fik aftalt, at onkel Otto hver sommer måtte komme på ferie hos ham, der sammen med sin broder: Johan, havde købt en lille ejendom. Onkel Otto måtte under ingen omstændigheder bo eller besøge sine forældre, betingede lederen sig (grundet indholdet i omtalte breve fra bedstefar).

Onkel Peter lovede højtideligt, at han personligt stod inde for aftalens overholdelse, og Otto kom på ferie. At Ottos forældre også boede på ejendommen fortalte onkel Peter selvfølgelig ikke! Fra journalen kan vi se, at Otto derefter hvert år kom på ferie. I slutningen af 1930'erne og de første år i 1940'erne strakte ferierne sig fra 15 dage til 1 måned - ofte havde han ferie 2 gange om året.

Dog fik han også fri til at deltage i bedstefar begravelse.

Han kom også på ferie fra 1939 hos mine forældre. Under en ferie hos forældrene i Klovtoft lærte han at cykle og tog en tur ned til onkel Johannes, der boede i Holbøl.

Onkel Otto havde aldrig problemer med at finde vej.

Om onkel Ottos konfirmation vides ikke noget.

Ferierejserne kostede penge. Forældrene havde absolut ingen penge. Institutionen ved Ribe hjalp næsten ikke onkel Otto i den situation, men det gjorde en kvindelig plejer (nok en sygehjælper eller sygeplejerske), selv om det var forbudt.

Plejeren solgte løbende de kniplinger, onkel Otto lavede, og satte pengene ind på en konto i et pengeinstitut i Ribe.

Salget af kniplingerne og kontoen skulle holdes hemmelige for institutionslederen, hvorved onkel Otto havde penge til at besøge sin familie mindst en gang om året.

Den 19/5 1933 blev onkel Otto flyttet til Bregninge mellem Vejle og Fredericia - Professor Kellers store institution for åndssvage.

Onkel Otto blev indkvarteret på den første stue, der lå til venstre (set mod nord), når man står i portåbningen i bygningen for mænd.

Hans arbejdsliv begyndte rigtigt nu, for en daglig beskæftigelse var det grundlæggende i Kellers pædagogik. Onkel Otto udførte arbejde i haven og ved landbruget, men tilbragte det meste af sin arbejdstid i vævesalen, hvor han fremstillede dørmåtter til salg. Ovenstående er dokumenteret i en film om Dr. Kellers institution fra 1937, hvor onkel Otto arbejder ved en stor væv. Onkel Otto lagde ikke skjul på, at han satte stor ære i, at det kun var ham, der betjente måttevæven.

I Journalen står der, at onkel Otto var en stabil arbejdskraft, men arbejdede lidt langsomt. Vi kan også læse, at man overvejede at oplære ham som skrædder.

Han hjalp også plejerne i den lukkede afdeling, hvilket kom til at præge ham resten af livet. Han talte altid med folk på en til to skridts afstand. Jeg talte med ham om det, og han sagde: "Man vidste aldrig, hvornår disse skøre mennesker på den lukkede afdeling fløj på en!". Derfor afstanden. Omgangstonen var hård. Bandeord brugtes af både klienterne og plejerne. Man talte mest om dagens "små" begivenheder, da institutionen var (til dels) en lukket verden. Der var respekt over for Dr. Keller, og onkel Otto udtalte sig aldrig kritisk om Dr. Keller og hans institution - heller ikke om institutionen ved Ribe, men om enkeltpersoner. Maden blev ofte diskuteret indgående. Størst kritik fik retten: Klipfisk! Onkel Ottos kommentar var: Fy for pokker! Dagene lignede hinanden bortset fra, at man var omgivet af mange mennesker. Man behøvede ikke høre på den samme "skøre" person døgnet rundt. Den daglige snak blev mest afbrudt af nye klienter, der kunne fortælle oplevelser fra "verdenen" udenfor. De kunne komme fra Livø (mænd) eller Sprogø (kvinder). Begge institutioner var meget forhadte blandt de "såkaldte" åndssvage. Eller en klient, der gik i havet og druknede sig, gav samtaleemne for en tid. Institutionens septiktank ved mandsbygningen (så stor som en ajlebeholder) skulle renses. En plejer beordrede to mand ned i tanken. De besvimede straks og døde, inden nogen turde hente dem op. Da løb snakken på institutionen - ja, stemningen var til oprør. Af og til var der arrangeret kirkegang. I løbet af året blev der iøvrigt arrangeret: Fastelavnsfest, påskefest, julefest, dyrefest samt udflugter. Hver måned blev der vist film og man havde også mulighed for at spille plader på en grammofon. Radioen blev flittigt aflyttet, hvor igennem onkel Otto fik sin politiske interesse. Trods denne "lukkede verden" var onkel Otto vel orienteret om danske samfundsforhold: Statsminister Stauning, socialminister K. K. Steincke samt om Hitlers krigsførelse, hans ministre og enkelte generaler, alt blev grundigt diskuteret på institutionen.

Fritiden fordrev onkel Otto med at spille dam og mølle. Han var mesteren i Bregninge. Ingen kunne slå ham - plejerne inklusive.

Krigsårene fra 1940 bar præg af nogle hårde vintre. Otto fortalte, at der i perioder om morgenen var rim på sengetøjet (1941 og 1942), og det var helt stift, når de stod op på mandsafdelingen. I begyndelsen af 1940'erne stillede flere af onkel Ottos brødre krav om, at onkel Otto skulle væk fra Bregninge. De var ikke i tvivl om, at han var fejlanbragt, men endnu vigtigere for kravet var, at der i Danmark løb rygter om, at Hitler i Tyskland dræbte åndssvage, og man kunne ikke udelukke, at tyskerne ville gøre det samme her i landet. Man ønskede ham i familiepleje ligesom en række af onkel Ottos kammerater kom i pleje på gårde, derved håbede man, at han ligesom kom i sikkerhed for tyskerne, hvis de gjorde alvor af deres udrensningsteorier.

Resultatet blev, at onkel Otto 10/2 1944 kom i pleje hos sin broder Jørgen, der i maj 1939 havde købt en lille ejendom i Diernæs, Hoptrup sogn.

Onkel Otto var på det tidspunkt 27 år, og en repræsentant fra åndssvageforsorgen sagde, at han ikke blev 50 år gammel. Plejelønnen var 600 kr. om året. Han blev imidlertid 79 år, inden han døde, hvorved han kom til at bo 52 år hos sin plejefamilie - mine forældre. Ingen i vor familie mente/mener, at onkel Otto var åndssvag.

Der var nogen panik, da Otto skulle rejse fra Bregninge. Han kunne ikke komme af sted, da han ingen rejsepenge havde fået - administrationen var ikke særlig veludviklet på institutionen. Otto havde pakket og beklagede sig til en plejer, der så bandende udbetalte 5 kr. til Ottos rejse af egen lomme.

Onkel Otto hjalp til på den lille ejendom: 2 køer, et par kalve, 2-3 grise samt nogle høns. Han deltog i arbejdet med at passe dyrene (malkede ikke). Hjalp i haven og på marken. Skrællede gerne kartofler og hjalp med opvasken, bar brænde ind osv.

Snart kom bønderne fra byen og bad ham hjælpe med at hakke roer, høstarbejde (rakte med fork negene op på vogne, smed negene med fork op på tærskværkerne), Stak roer op på vogne, hjalp ved vintertærskningen - ja, også havearbejde m.m.

Lønnen var ikke høj, men det var gode penge til at strække lommepengene med. Det kunne knibe med at få lønnen hos bønderne. Navnlig en gårdejer skulle onkel Otto besøge flere gange for at få sine penge.

I sommeren 1949 oplevede jeg nærmest en grotesk situation. Vi var cyklende til Hoptrup for at blive klippet. Vi kørte forbi en ældre mand, der var klædt i en lang sort kappe med hvid flip. Han råbte til onkel Otto: "Holdt, jeg vil snakke med dig," Onkel Otto svarede: "Nej", og fortsatte hjemad. Det viste sig, at den sortklædte herre var pastor Larsen fra Hellevad. Han boede nu som pensionist i Hoptrup. "Ham vil jeg fanden lynemed ikke tale med. Det var ham, der fik mig til Ribe," erklærede onkel Otto højlydt grinende i køkkenet, da vi var kommet hjem. Stolt over, at han havde sat pastoren på plads.

Den 10/12 1949 flyttede familien til en større ejendom på Arnitlund Mark ved Over Jerstal: 28 tdr. agerjord, 4 køer, et par kvier og kalve, 2 heste og høns. Onkel Otto fortsatte arbejdet med dyrene og i marken. Af ændringer kan nævnes, at der blev mere arbejde hjemme på ejendommen og noget mindre ude hos andre, da de fleste naboer var små husmænd.

Han cyklede gerne med os på ferie hos familien, tog med til film i rejsebiografen, til ringridning, bankospil m.m.

1959 købte familien en bedre ejendom - navnlig bygningsmæssigt i Jørgensby mellem Rangstrup og Agerskov. Arbejdet var det samme for onkel Otto, men lettere da der i stalden var fodergang. Marts 1962 opgav familien landbruget, drog til Als, flyttede ind i et hus Skolemarken 38 i Broballe syd for Nordborg og tog arbejde på Danfoss. Arbejds-mæssigt kom onkel Otto på pension, idet der nu kun var lidt arbejde i haven om sommeren. Han fortsatte sine huslige sysler, og deltog mere og mere i arrangementer for pensionister på egnen.

I midten af 1960'erne kom en ung dame på kontrolbesøg fra åndssvageforsorgen. Det var første gang, hun besøgte onkel Otto. Siden 1944 mødte mindst en person fra åndssvageforsorgen op om året for at tilse, om onkel Otto blev behandlet ordentligt - selv sengetøjet blev efterset, om det var rent, og han blev spurgt, om han var tilfreds med forholdene. Den unge dame spurgte pludselig, om onkel Otto kunne tænke sig at blive udskrevet fra åndssvageforsorgen - han kunne få invalidepension. Onkel Otto tænke sig lidt om, så sagde han: "Nej tak!" Det svar overraskede den unge dame, og hun spurgte: "Hvorfor?" "Jeg vil ikke opereres (steriliseres), for det skal alle, når de udskrives!", svarede onkel Otto. Ungdommens mange diskussioner om det emne i Bregninge havde sat sine spor. "Jamen, det forlanger vi sandelig ikke mere, hr. Kirkmand", var svaret. Da var sagen afgjort. Onkel Otto blev udskrevet fra åndssvageforsorgen - blev en fri mand, som han sagde.

1k.

INVALIDEFORSIKRINGSRETTE
 Amaliegade 23, København K.
 Tel. (01) 15 52 87

Dato 24. maj 1967
 Nr. 570.178
 Bedes udfyldt ved alle bekendelser

Kommune 0 1914 Okshøj
 Sygehus 1914 Okshøj A 2770
 Amt Aabenraa-Sønderborg
 Arbejdsnr. _____
 FC Ribelund, Ribe

Hr. Otto Petersen Kirkmand,
 Skolemærken 38,
 Brøballe pr.
 Nordborg, Als.

Født: 4. april 1917.
 I anledning af Deres
 20. januar 1967

begæring indgivet til kommunalbestyrelsen den
 har Invalidforsikringsretten slagt nedenstående med kryds markerede

KENDELSE

De er fra begæringens indgivelse i henhold til lov nr. 219 af 4. juni 1965 om invalidepension m.v. berettiget til:

☒ invalidepension, § 3, stk. 2: højeste pension	☐ Plejefilling til invalidepension, § 10, stk. 1
☐ invalidepension, § 3, stk. 3: mellemste pension	☐ Invaliditetssydelse, § 15, stk. 1
☐ invalidepension, § 3, stk. 4: laveste pension	☐ Bistandstillæg til invaliditetssydelse, § 15, stk. 2
☐ Bistandstillæg til invalidepension, § 10, stk. 1	☐ Plejefilling til invaliditetssydelse, § 15, stk. 3
☐ invalidepensionen gøres hvilende fra	jfr. § 27, stk. 1
☐ invalidepensionen gøres hvilende i de perioder, hvor pågældende modtager eller har modtaget hjælp i henhold til revalideringsloven.	

Kommunalbestyrelsen er anmodet om at godtgøre Dem Deres udlæg til honorar for den med begæringen indsendte lægeerklæring, når De afleverer lægens kvittering for modtagelsen af honoraret til kommunalbestyrelsen.

De anses ikke for at opfylde betingelserne for at opnå:

☐ invalidepension	☐ Invaliditetssydelse
☐ Bistandstillæg til invalidepension	☐ Bistandstillæg til invaliditetssydelse
☐ Plejefilling til invalidepension	☐ Plejefilling til invaliditetssydelse
☐	

Kendelsen kan inden for en frist på 8 uger fra underretningen indtænkes for ankenævnet for Invalidforsikringsretten, Bredgade 32, København K.

Et uddrag af lov om invalidepension af 4. juni 1965 er trykt på bagsiden af nærværende skrivelser.

Hartmann
 Radsformand

H. Illum
 Illum

Se 20-20

K. 1a

Tildelingen af invalidepension var en formssag, ikke mindst fordi onkel Otto bildte lægen ind, at han aldrig havde haft fysisk arbejde - som han sagde til lægen: "Det kan De nok forstå, med den højde jeg har, da har jeg ikke kunnet arbejde!" Det forstod lægen så! Lægen og Otto fandt i fællesskab gode "argumenter" for, at han skulle have den højeste invalidepension - den fik han også. Et helt nyt liv begyndte for onkel Otto. Han følte sig virkelig som en fri mand - og det var første gang i

sit liv. Denne frihed blev symboliseret ved, at han fik retten til at stemme ved kommunal- og folketingsvalg m.m. ved udskrivelsen. Åndssvage havde ikke stemmeret - altså, nu var det nedværdigende og fejlagtige prædikat "åndssvag" slettet - revet af hans skuldre. Otto rankede sine 138 cm. Politik var hans store interesse. Han fulgte hele livet igennem levende med i vort lands udvikling. Sociallovene i 1930'erne betragtede han som en milepæl for de svagstillede i vort samfund. Statsminister Hilmar Baunsgård var nok hans yndlingspolitiker.

Kort tid efter lykkedes det at lokke ham med på en turistrejse til Tyskland. Det blev en succes. Hvert år rejste han derefter ud i Europa: Tyskland, Paris, St. Pedersborg - ja, også til Marokko! Men efter nogle år kom han ind i en fast rytme, hvor han besøgte samme feriested i Norditalien om foråret, og samme sted i Nordspanien om efteråret.

Han blev så kendt, at han af en hotelejer år efter år blev hilst med: "Velkommen, den lille kapitalist fra Danmark!" Det udsagn morede ham meget.

Da mine forældre gik på pension, blev hans aktive liv flyttet mere uden for hjemmet. Et par dage om ugen blev brugt til sejlads med de toldfrie rutebåde fra Sønderborg til Tyskland, pensionistforeningernes tilbud blev flittigt besøgt, bankospil m.m. I alle tilfælde blev aktiviteterne rammen om livlige samtaler med folk. Onkel Otto kunne tale med alle - eller rettere sagt, få folk til at fortælle om sig selv. I mange år blev jeg af onkel Otto holdt orienteret om små og store (ja, også om personlige) begivenheder i familien, om folk på rejserne og fra hans hjemegn på Als. Han fik folk til at fortælle mere, end de normalt ville have fortalt til "fremmede". Under genfortællingerne af folks historier kunne han more sig hjerteligt, når folk havde opført sig ufornuftigt.

Om onkel Otto kan man virkelig sige, at man gjorde: "Et menneske fortrød!" Fjernet fra sit hjem som 8årig, nægtet i en årrække feriebesøg i hjemmet, opdraget blandt mere eller mindre åndssvage gennem 7 år ved Ribe, mindre end minimal skolegang og sluttelig 11 år blandt åndssvage, hvor livet sprogligt og i samvær ofte var ret primitivt. Trods det havde han bevaret et lyst sind, der var båret af et klarsyn og en tilgivelse af menneskers og dermed verdens dårskab, selv om den havde ramt ham gennem mange år. Han hævnede sig over dårskaben ved at le ad den!

Forældrene og nogle brødre ærede han ved gennem en lang årrække at betale for vedligeholdelsen af deres gravsteder på kirkegården i Hellevad. Ingen bad ham om det, han tilbød det. Tilknytningen til slægten var stærk, derfra gik hans verden.

Som 79årig søgte han læge - en af få gange i sit liv. Der blev konstateret hjerteproblemer - han kom på venteliste, og en nærmere undersøgelsesdato blev fastsat i fremtiden. Et par måneder senere sprang han pludselig ned fra sin stol i køkkenet og skyndte sig ud i frisk luft, hvor han sank sammen og døde kort tid efter.

En utrolig livsbane var slut, et stort menneske blev stedt til hvile på kirkegården i Oksbøl, Als.

Karen Blixen skriver, at hun af afrikanerne lærte: "Kunsten at grine igen - når djævelen griner ad en! Onkel Otto lærte også den kunst i livets skole. Hans latter høres dagligt over Oksbøl kirkegård!

